

לאומי | דוחות כספיים

31.03.2022

הדוח על הסיכונים ותיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחיים שהונפקו נכללים באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: www.leumi.co.il < אודות < מידע כספי < גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים ובאתר מגנ"א של רשות ניירות ערך: www.magna.isa.gov.il

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מוחזקות שלו
תמצית דוח כספי ליום 31 במרס 2022
תוכן העניינים

עמוד

דין וחשבון של הדירקטוריון והנהלה

א. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

5	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים
8	מידע צופה פני עתיד בדוח הדירקטוריון והנהלה

ב. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

9	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
12	שינויים עיקריים בתקופה החולפת
15	שינויים מהותיים בסעיפים בדוחות הכספיים
17	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
26	המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
38	מגזרי פעילות - גישת הנהלה
41	מגזרי פעילות פיקוחיים
45	חברות מוחזקות עיקריות

ג. סקירת הסיכונים

47	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם
47	סיכוני אשראי
75	סיכוני שוק
80	סיכון נזילות
82	סיכונים תפעוליים
83	סיכון סביבתי
84	סיכונים אחרים

ד. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

85	מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים
88	בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי
89	דירקטוריון

90

Certification הצהרה

דוחות כספיים

92

דוח סקירת רואי החשבון המבקרים המשותפים

93

דוח רווח והפסד מאוחד

94

דוח מאוחד על הרווח הכולל

95

מאזן מאוחד

96

דוח על השינויים בהון מאוחד

100

דוח על תזרימי מזומנים מאוחד

103

פירוט הביאורים

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים**א. ממשל תאגידי**

220

שינויים בדירקטוריון

220

המבקרת הפנימית

ב. פרטים נוספים

220

השליטה בבנק

220

מינויים ופרישות

221

מבנה ארגוני

221

הסכמים מהותיים

222

חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית

224

דירוג אשראי

ג. נספחים

225

שיעורי הכנסה והוצאה

229

מילון מונחים

240

אינדקס

דין וחשבון של הדיסקטוריון וההנהלה

דוח הדיסקטוריון נערך בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. הכללים שישמשו בעריכת דוחות הביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2021. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם [הדוח השנתי של 2021](#).

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

להלן מדדי ביצוע עיקריים (ב-%)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2021	2021	2022 ^(ט)	
15.0	14.2	15.6	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ^{(ג)(ד)}
1.0	1.0	1.0	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק לנכסים ממוצעים ^{(ג)(ו)}
2.70	2.69	2.35	יחס הכנסות ^(ב) לנכסים ממוצעים ^{(ג)(ד)(ו)}
46.8	49.4	46.6	יחס יעילות
1.76	1.70	1.77	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ^{(ג)(ה)}
0.60	0.63	0.57	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ^{(ג)(ד)(ו)}
35.4	35.9	23.1	שיעור הפרשה למס מהרווח לפני מיסים
1.95	1.90	1.96	הכנסות ריבית נטו, ליתרה ממוצעת של נכסים נושאי ריבית (NIM) ^(ג)
0.83	0.84	0.72	סך כל ההכנסות לסך כל הנכסים הממוצעים בניהול הקבוצה ^{(ב)(ג)(ד)(ו)}
0.39	0.42	0.33	סך כל הוצאות התפעוליות והאחרות לסך כל הנכסים הממוצעים בניהול הקבוצה ^{(ג)(ד)(ו)}

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס		
2021	2021	2022	
11.50	11.73	10.78	יחס הון עצמי רובד 1 ^(ד)
14.21	14.73	13.54	ההון הכולל לרכיבי סיכון ^{(א)(ד)}
6.06	6.60	5.91	יחס מינוף ^(ה)
124	130	120	יחס כיסוי נזילות ^(ו)
131		127	יחס מימון יציב נטו (NSFR) ^(ז)
6.3	6.9	6.3	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק למאזן

להלן מדדי איכות אשראי עיקריים (ב-%)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2021	2021	2022 ^(ט)	
(0.25)	(0.28)	(0.04)	הכנסות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ^{(ג)(יג)}
1.30	1.66	1.36	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין האשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
1.02	1.28	0.78	שיעור האשראי לציבור לא צובר ^(יא) או בפגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
(0.03)	(0.16)	-(יב)	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ^(ג)

[ראה הערות בעמוד הבא.](#)

- (א) הון - בתוספת זכויות שאינן מקנות שליטה והתאמות שונות.
- (ב) סך כל ההכנסות - הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.
- (ג) על בסיס שנתי.
- (ד) החל מה-1 בינואר 2022 מיישם הבנק את עדכון דרישות הגילוי של הפיקוח על הבנקים בנושא הצגת תשואה להון ושיעורי הכנסה והוצאה, במסגרת עדכון זה עודכנה שיטת ההצגה של שיעור התשואה להון הרבעוני ושל שיעורי ההכנסה והוצאה על בסיס שנתי לשיטה המקובלת בבנקים בארה"ב. בהתאם לכך, תרגם הבנק את היחסים הרבעוניים למונחים שנתיים תוך הכפלה בארבע, חלף העלאה בחזקה לפי שיטת ההצגה הקודמת. בהתאם להוראות החוזר, הבנק סיווג מחדש את מספרי ההשוואה של שיעור התשואה להון ושיעורי ההכנסה והוצאה המתייחסים לתקופות רבעוניות קודמות המוצגים בדוח זה באופן עקבי לשיטת ההצגה החדשה. התשואה להון כפי שפורסמה בדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2021 הינה 15.0%. השפעת שינוי שיטת ההצגה על שיעורי ההכנסה והוצאה אינה מהותית. בנוסף, סווג הבנק מחדש מדדי ביצוע נוספים המחושבים על בסיס שנתי, על מנת ליישם שיטת הצגה עקבית.
- (ה) כולל פעילות חוץ מאזנית.
- (ו) הנכסים הממוצעים הינם סך הנכסים המאזניים המניבים והאחרים. למידע נוסף ראה נספח 1 - [שיעורי הכנסות והוצאות וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית](#).
- (ז) למידע נוסף בנוגע ליחס כיסוי נזילות ראה פרק [חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם](#).
- (ח) למידע נוסף בנוגע ליחס המינוף ראה פרק המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימוד ההון, סעיף [ההון והלימוד ההון](#).
- (ט) כולל יתרות שסווגו כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה. למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16 ב](#).
- (י) יחס מימון יציב נטו (NSFR) מחושב החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021. למידע נוסף ראה פרק [סיכון נזילות](#).
- (יא) למידע נוסף אודות עדכון המדיניות החשבונאית בנושא זיהוי וסיווג של חובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 1.1.1](#).
- (יב) שיעור נמוך מ-0.01 אחוז.
- (יג) החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק לראשונה את הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. למידע נוסף ראה [ביאור 1.1.1](#). במועד היישום לראשונה נרשמה ההשפעה המצטברת בנטו ממס לעודפים ללא תיקון מספרי השוואה.
- (יד) בהקשר זה יצוין כי להערכת הבנק, עסקת המיזוג עם Valley תשפר את יחסי ההון בכ-0.5%. הרוב המכריע של השיפור יבוא לידי ביטוי ביום 1 באפריל 2022 עם השלמת המיזוג.
- לפרטים נוספים, לרבות שינויים רגולטוריים צפויים בנוגע למדידת הלימוד ההון, ראה פרק [הון והלימוד ההון](#).

להלן נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2021	2021	2022
במיליוני ש"ח		
6,028	1,340	1,609
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק		
10,346	2,348	2,899
הכנסות ריבית, נטו		
812	212	40
הכנסות בגין הפסדי אשראי		
5,511	1,374	950
הכנסות שאינן מריבית		
3,506	868	930
מזה: עמלות		
7,428	1,839	1,794
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות		
4,242	1,078	1,005
מזה: משכורות והוצאות נלוות		
רווח נקי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק (בשקלים חדשים):		
4.15	0.92	1.11
רווח נקי בסיסי ומדולל		

להלן נתונים עיקריים מהמאזן

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
2021	2021	2022 ^(א)
במיליוני ש"ח		
656,454	565,934	669,431
סך כל הנכסים		
197,402	139,979	166,227
מזה: מזומנים ופיקדונות בבנקים		
86,927	87,685	98,791
ניירות ערך		
342,879	307,561	368,690
אשראי לציבור, נטו		
614,402	526,379	626,570
סך כל ההתחייבויות		
537,269	460,412	539,247
מזה: פיקדונות הציבור		
25,370	17,178	26,570
פיקדונות מבנקים		
15,428	13,108	21,459
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים		
41,610	39,118	42,433
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק		
נתונים נוספים:		
33.5	22.0	27.5
מחיר למניה (בשקלים חדשים)		
137.48	-	40.48
דיבידנד למניה (באגורות) ^(ב)		

(א) כולל יתרות שסווגו כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה. למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וכיאר 16 ב](#).
 (ב) על פי מועד ההכרזה.

מידע צופה פני עתיד בדוח הדירקטוריון וההנהלה

דוח הדירקטוריון וההנהלה כולל, בנוסף לנתונים המתייחסים לעבר, גם מידע והערכות המתייחסים לעתיד, המוגדרים בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן - החוק) כ"מידע צופה פני עתיד". מידע צופה פני עתיד מתייחס לאירוע או לעניין עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינה בשליטתו של הבנק בלבד.

מידע צופה פני עתיד מנוסח בדרך כלל באמצעות מילים או ביטויים כגון "הבנק מאמין", "הבנק צופה", "הבנק מצפה", "הבנק מתכוון", "הבנק מתכנן", "הבנק מעריך", "מדיניות הבנק", "תכניות הבנק", "תחזית הבנק", "צפוי", "אסטרטגיה", "יעדים", "עלול להשפיע", "אומדן", "תרחיש", "עשוי", "יכול", "יהיה", "אופטימי", "פסימי" וביטויים נוספים המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא בעובדות עבר.

מידע צופה פני עתיד הנכלל בדוח הדירקטוריון וההנהלה ונסמך, בין השאר, על תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם ובמיוחד לשוקי המטבע ושוקי ההון, לחקיקה, להוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כח אדם.

כתוצאה מאי היכולת לחזות בוודאות את התממשותן של תחזיות אלה ומכך שבפועל האירועים יכולים להיות שונים מאלו שנחזו, קוראי הדוח צריכים להתייחס בזהירות למידע המוגדר כ"צופה פני עתיד", שכן הסתמכות על מידע כאמור כרוכה בסיכונים ובאי וודאות והתוצאות הכספיות והעסקיות העתידיות של קבוצת לאומי עשויות להיות שונות באופן מהותי.

הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה. האמור אינו גורע מחובות הדיווח של הבנק על פי כל דין.

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות עיקריות במשק¹

רקע כללי - מגפת הקורונה

בראשית שנת 2022, החל הגל החמישי של התחלואה המתאפיין בהדבקה מהירה הגורמת לתחלואה רבה בקרב תושבי ישראל, כמו גם בעולם כולו. הגל הגיע לשיאו בסוף חודש ינואר ומאז החלה מגמת דעיכה כאשר נכון למועד פרסום הדוח, בוטלו המגבלות על הפעילות במשק, כולל הסרת המסכות, למעט במספר מקומות סגורים. לפי הערכת בנק ישראל, מחודש אפריל 2022, מצבו של המשק הישראלי איתן, והוא מחק כמעט לחלוטין את השפעות המגיפה.

סמוך למועד פרסום הדוח, למעלה מ-4.1 מיליון אנשים נדבקו בישראל ויותר מ-10,800 אנשים נפטרו. בחודש דצמבר 2020 הוחל בחיסון האוכלוסייה בישראל כנגד הנגיף וכ-6.7 מיליון תושבים (סמוך למועד פרסום הדוח) חוסנו במנה הראשונה וכ-6.1 מיליון תושבים חוסנו במנה השנייה. על רקע גל התחלואה ברבעון השלישי של 2021, הוחלט על מתן מנה שלישית של חיסון. סמוך למועד פרסום הדוח חוסנו קרוב ל-4.5 מיליון אנשים במנה זו. בעקבות התפשטות נגיף האומיקרון אשר הביאה לגל החמישי, הוחלט על מתן מנה רביעית של חיסון לחלק מהאוכלוסייה, אותה קיבלו, סמוך למועד פרסום הדוח, כ-0.8 מיליון תושבים.

המשק העולמי

ב-19 באפריל, 2022, עדכנה קרן המטבע הבינלאומית (IMF), את תחזיותיה לשנת 2022. ביחס לתחזית קודמת מחודש ינואר 2022, חל שינוי משמעותי (וכלפי מטה) בהערכות הצמיחה של הקרן, בעיקר על רקע המלחמה בין רוסיה לאוקראינה. מעבר לכך, גם הסגרים בסין, בניסיון למנוע התפרצות מחודשת של המגפה, הוסיפו להאטה הכלכלית במדינה ויוצרים צווארי בקבוק חדשים בשרשראות האספקה בעולם. כל אלה, מביאים להאצה בעליית המחירים במדינות רבות בעולם, אשר כפי הנראה הינה רחבה ולא קצרת מועד כפי שנחזה עד לאחרונה. משום כך, פעלו בנקים מרכזיים רבים והחלו במדיניות מוניטרית מצמצמת.

לפי תחזיות הצמיחה הנוכחיות, תוצר המשק העולמי צפוי להתרחב בכ-3.6% בשנת 2022, כ-0.8 נקודת האחוז פחות מתחזית קודמת שפורסמה בינואר 2022. באשר למשקים המערביים הגדולים בעולם, המשק האמריקאי, צפוי לצמוח בכ-3.7% (עדכון של 0.3 נקודת האחוז כלפי מטה) ואילו אזור האירו בכ-2.8% (1.1 נקודת האחוז כלפי מטה), בעיקר בהשפעת המלחמה רוסיה-אוקראינה, המשפיעה על מחירי האנרגיה המאמרים וכפועל יוצא מעיבה על הפעילות במדינות עתירות תעשייה כגרמניה ואיטליה.

בהשוואת התחזיות העולמית של קרן המטבע הבינלאומית לצמיחה העולמית בשנת 2022, לתחזית מקיפה קודמת מחודש אוקטובר 2021, השינוי הוא משמעותי אף יותר: 3.6% בתחזית הנוכחית לעומת 4.9% בתחזית מאוקטובר 2021. ראוי לציין, כי השוואה דומה באשר למשק הישראלי מלמדת על עדכון בתחזית הצמיחה ל-2022 כלפי מעלה: מ-4.1% באוקטובר 2021 ל-5.0% בתחזית הנוכחית, תחזית קרובה לזו של בנק ישראל: 5.5%.

צמיחה עולמית/שיעור שינוי ריאלי

מקור: IMF - World economic outlook/April 2022

2021	2022	
6.1%	3.6%	עולם
5.7%	3.7%	ארה"ב
5.3%	2.8%	אזור האירו
1.6%	2.4%	יפן
7.4%	3.7%	בריטניה
8.1%	4.4%	סין

עליית האינפלציה במדינות רבות, לשיעורים שלא נצפו שנים ארוכות, מוסברת בחלקה בעודף בביקוש המצרפי, על רקע התאוששות הפעילות הכלכלית בעקבות המגפה ובתמיכת הממשלות, בדגש על שוק העבודה ולאור המגבלות אשר חריפו, כאמור, על צד ההיצע. על רקע זה, פעלו בנקים מרכזיים רבים ובראשם הבנק המרכזי של ארה"ב והחלו בהעלאה של שיעור הריבית. ועדת השוק הפתוח של הבנק המרכזי של ארה"ב החליטה בחודש מרס 2022, על העלאת הריבית לטווח קצר, לטווח של 0.25%-0.50% כאשר חבריה חוזים כי בסוף השנה תגיע הריבית ל-1.9% (לעומת 0.9% בהערכה קודמת מחודש דצמבר 2021).

¹ מקורות הנתונים: פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בנק ישראל, משרד האוצר, הבורסה לניירות ערך, IMF.

בחדש מאי העלתה הריבית ל-1.0%-0.75%. גם הבנק המרכזי של אנגליה, המשיך בתהליך אשר החל בהעלאת הריבית בחדש דצמבר 2021 והיא עומדת בחדש מאי 2022 על 1.0%. כמוהם עשו בנקים מרכזיים רבים, כולל בנק ישראל, אשר החל בהעלאת הריבית בחדש אפריל.

בסוף חודש פברואר 2022, פרצה מלחמה בין רוסיה לאוקראינה ובעת הנוכחית היא נמשכת. נראה שלאור מאפייני קשרי הסחר בין מדינות אלה לבין ישראל, הרי שהשפעה הישירה עשויה להיות ממוקדת בענפים בודדים, שיש להם תהליכי ייצור באוקראינה וברוסיה ו/או שיש להם לקוחות עיקריים במדינות אלו. ההשפעות העקיפות צפויות להיות העיקריות, זאת כתוצאה מתהליכים גלובליים, כמו פגיעה בצמיחה העולמית, כפי שחזוה קרן המטבע הבינלאומית, לצד השפעות של העלייה החדה במחירי הסחורות המיובאות לישראל (לדוגמא, בתחום המזון) והעלייה החדה במחירי האנרגיה בעולם. מעבר לכך, אי הוודאות הגוברת המשפיעה לרעה על השווקים הפיננסיים בעולם ובישראל, משפיעה על שווי הנכסים וכפועל יוצא גם על מצבם של משקי בית ועסקים בישראל.

הצמיחה במשק הישראלי

התוצר המקומי הגולמי ירד ברבעון הראשון של שנת 2022 ב-1.6%, במונחים שנתיים, לעומת הרבעון הקודם לאחר עלייה חריגה של 15.6%, במונחים שנתיים, ברבעון הרביעי של 2021. הירידה בתוצר ברבעון הראשון של השנה באה כתיקון לעלייה החריגה ברבעון הרביעי של 2021, כך שרמת התוצר המקומי הגולמי ברבעון הראשון של שנת 2022 עדיין גבוהה ב-9.0% לעומת הרבעון הראשון של שנת 2021. ירידת התוצר ברבעון הראשון הינה בחלקה תוצאה טכנית של זינוק ביבוא, בין היתר לחידוש מלאים וגם כתוצאה מעלייה ניכרת בצריכת שירותים ובפרט שירותי תיירות.

נתוני שוק העבודה המשיכו לשקף שיפור בפעילות הכלכלית. שיעור האבטלה בהגדרה הרגילה (בלתי מועסקים) היה בחדש מרס 2022 ברמה של 3.4%. שיעור האבטלה בהגדרה הרחבה (הכוללת מלבד בלתי מועסקים גם עובדים הנעדרים זמנית מהעבודה מסיבות הקשורות בקורונה וכן עובדים אשר לא משתתפים בכח העבודה ופוטרו ממרס 2020) אותו מפרסמת הלמ"ס מאז ראשית המגיפה, המשיך וירד ברבעון הראשון של השנה. בחדש מרס 2022, כ-211 אלף עובדים (כ-4.8% מכח העבודה) מצויים בהגדרה הרחבה של שיעור האבטלה. זאת, לעומת כ-262 אלף עובדים (כ-6.0% מכח העבודה) בחדש דצמבר 2021.

הקציב המדינה ומימונו

בשלושת החודשים הראשונים של השנה נרשם עודף של כ-23.4 מיליארד ש"ח בתקציב המדינה בהשוואה לגרעון בהיקף של כ-23.3 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה בשנת 2021. ב-12 החודשים האחרונים המסתיימים בחדש מרס 2022, הסתכם הגירעון בכ-1.4% תוצר (כ-22 מיליארד ש"ח), כאשר על פי התקציב המקורי לשנת 2022 הגרעון צפוי להסתכם בכ-3.9% תוצר. הירידה בגירעון, בהשוואה לגירעון ברבעון המקביל בשנת 2021, מקורה בגידול ניכר בהכנסות המדינה וירידה בהוצאות הממשלה, על רקע צמצום ההוצאות לסיוע כלכלי בעקבות המשבר. הגידול בהכנסות מוסבר בפעילות הכלכלית הערה במשק, אשר נראה כי הסתגל לעבודה בתקופת מגפה. הפעילות הכלכלית המואצת הניבה מיסים בהיקף ניכר - הן ישירים והן עקיפים.

סחר חוץ ונתוני יצוא השירותים

הגירעון המסחרי של ישראל, הסתכם ברבעון הראשון של השנה בכ-10.4 מיליארד דולר, בהשוואה לכ-7.5 מיליארד דולר בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בגירעון מקורו בהתרחבות מהירה יותר של היבוא ביחס לעלייה ביבוא. הגידול ביבוא משתקף בכל רכיביו המרכזיים, אך משקף גם השפעה של עלייה במחירים. מגמות אלה מלמדות על המשך התרחבות הפעילות במשק אשר נראה כי חזר לתואי הצמיחה טרום משבר הקורונה.

נתוני יצוא השירותים לחדשיים הראשונים של השנה מצביעים על המשך ההתרחבות, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. זאת, בדגש על יצוא שירותים עסקיים, שמרביתם של ענפי הייטק.

שער החליפין ויתרות מט"ח

בשלושת החודשים הראשונים של השנה, פוחת השקל ביחס לדולר בשיעור של כ-2.1%, ביחס לאירו פוחת השקל בשיעור של כ-0.1% ואילו ביחס לסל המטבעות נרשם פיחות של כ-0.6%. חלק מן ההסבר לפיחות נובע מהעלאת הריבית בארה"ב ופרוץ מלחמת רוסיה-אוקראינה המביאה לגידול בביקוש למטבעות הנתפסים כ"עוגן" בינלאומי מבחינת רמת הסיכון הגלומה בהחזקתם. יתרות מטבע החוץ בבנק ישראל עמדו בסוף חודש מרס 2022, על כ-206.1 מיליארד דולר, בהשוואה לכ-213.0 מיליארד דולר בסוף חודש דצמבר 2021. הירידה ביתרות מוסברת בעיקר בשערוך. בתקופה זו רכש בנק ישראל מט"ח בהיקף של כ-0.4 מיליארד דולר.

אינפלציה ומדיניות מוניטרית

מדד המחירים לצרכן (המדד "בגין") עלה ברבעון הראשון של השנה, ב-1.5%, ואילו ב-12 החודשים אשר הסתיימו בחודש מרס 2022, הסתכמה עלייתו ב-3.5%, קצב החורג מתחום יעד יציבות המחירים (3%-1%). המדד ללא מחירי האנרגיה עלה ב-1.1% ו-3.1%, בהתאמה. החריגה מיעד יציבות המחירים, מאפיינת ואף ביתר שאת, מדינות מערביות רבות, בהם מדדי האינפלציה גבוהים מיעדי הבנקים המרכזיים. ההסברים העיקריים לקצב העלייה המהיר, הם התרחבות הביקושים במשק (אשר בחלקם היו "כבושים") לאור פתיחתו המלאה והשיפור בשוק העבודה, לצד התגברות המגמות העולמיות של התייקרות חומרי גלם ותובלה ("השפעות היצע"), בפרט מחירי מזון ואנרגיה, בהשפעת המלחמה בין רוסיה ואוקראינה אך גם בשל צווארי בקבוק בשרשראות האספקה בעולם ובפרט בסין.

מדד המחירים לצרכן ("הידוע") עלה ברבעון הראשון של השנה, ב-1.2%.

ברבעון הראשון של השנה לא חל שינוי בריבית בנק ישראל והיא עמדה על 0.1%, בדומה לרמתה החל מחודש אפריל 2020.

בהחלטת הוועדה המוניטרית מיום 11 באפריל, 2022, הועלתה הריבית ב-0.25 נקודות האחוז לרמה של 0.35%. הוועדה ציינה כי במשק הישראלי נרשמת פעילות כלכלית איתנה, המלווה בשוק עבודה הדוק תוך עלייה בסביבת האינפלציה. לכן, הוועדה החליטה כי בשלו התנאים להתחיל בתהליך הדרגתי של העלאת הריבית. קצב העלאת הריבית ייקבע בהתאם לנתוני הפעילות והתפתחות האינפלציה, זאת על מנת להמשיך ולתמוך בהשגת יעדי המדיניות.

שוק ההון הישראלי

מדד המניות וניירות הערך הניתנים להמרה עלה ברבעון הראשון של השנה בכ-1.6% בהמשך לעלייה של כ-30.9% בשנת 2021. עליות השערים הושפעו, מחד, מפרסום נתונים חיוביים על מצב המשק הישראלי ומאידך מהשפעות חיצוניות למשק, כמו מלחמת רוסיה-אוקראינה והמשך השפעת גלי התחלואה על שרשראות האספקה בעולם, האינפלציה המתגברת ותהליך העלאת ריבית על ידי בנקים מרכזיים בעולם.

מחזור המסחר היומי הממוצע של המניות וניירות הערך הניתנים להמרה, הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2022 בכ-2.596 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-38.2% ביחס לרמתו הממוצעת בשנת 2021.

שוק אגרות החוב הממשלתיות הושפע ברבעון הראשון של שנת 2022 מהעלייה באינפלציה שהביאה לציפיות להעלאת הריבית בישראל, בדומה למצב בשוקי אג"ח במשקים במדינות מתקדמות אחרות. כך, מדד אגרות החוב הממשלתיות צמודות המדד ירד ברבעון הראשון של השנה בכ-3.9% ואילו מדד אגרות החוב הממשלתיות הלא-צמודות ירד בשיעור של כ-4.5%. עיקר הירידות היו באגרות לטווחים בינוניים וארוכים.

השפעת משבר הקורונה ומשבר רוסיה-אוקראינה

מגפת הקורונה מתרחשת בצורת גלי תחלואה, כאשר בראשית שנת 2022 החל הגל החמישי של התחלואה שהתאפיין בהדבקה מהירה שגרמה לתחלואה רבה בקרב תושבי ישראל, כמו גם בעולם כולו, ובעיקר בסין, שם יושמה מדיניות של סגרים הדוקים עם יעד של "אפס COVID". המגבלות הנוקשות בסין פוגעות בפעילות הכלכלית השוטפת שלה ונוצרו עיכובים בשרשרת האספקה הגלובלית. כך, העולם, עדיין חשוף לסיכונים הכלכליים הנובעים ממגבלות הנובעות מהקורונה, זאת לצד סיכונים כלכליים אחרים, כמו אלו הנובעים ממלחמת רוסיה-אוקראינה.

בחלק ממדינות העולם המובילות היה תהליך מוצלח יחסית של התחסנות ושל מתן חיסוני דחף, מה שפעל להפחתה של המגבלות. במקביל לשיפור יכולות "החיים לצד הקורונה", ועקב ההשפעות הכלכליות הגלובליות של מלחמת רוסיה-אוקראינה, חלה עלייה באינפלציה בעולם ובנקים מרכזיים ברחבי העולם החלו לצמצם את היקף השימוש בכלים לצורך תמיכה בפעילות הכלכלית, החלו בהעלאות ריבית. כך מידת ההרחבה המוניטרית שיעודה תמיכה במשקים שהתמודדו עם תחלואה רבה פחתה והתנאים הפיננסיים הולכים ומתהדקים. כך לגבי התמיכה הפיסקלית שצומצמה במידה ניכרת.

הבנק ממשיך לבצע ניטור ומעקב שוטפים אחר מוקדי סיכון וההתפתחויות בשוק.

למידע נוסף ראה פרק [סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים](#) בהמשך הדוח.

חלק מהמידע המובא לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

שינויים עיקריים בתקופה החולפת

בנק לאומי ארה"ב

ביום 23 בספטמבר 2021 התקשר "BLC", תאגיד אמריקאי (המוחזק בשיעור של 85% בידי הבנק) המחזיק בשליטה מלאה ב-BLUSA, בהסכם מיזוג עם "Valley". ביום 1 באפריל 2022 הושלמה עסקת המיזוג.

למידע בדבר העסקה ראה פרק [חברות מוחזקות עיקריות](#).

להלן דוח רווח והפסד מאוחד המציג את תוצאות בנק לאומי ארה"ב^(א) בשורה נפרדת

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2022	
2021	2021		במיליוני ש"ח
10,863	2,413	3,156	הכנסות ריבית
1,298	256	457	הוצאות ריבית
9,565	2,157	2,699	הכנסות ריבית, נטו
842	229	55	הכנסות בגין הפסדי אשראי
10,407	2,386	2,754	הכנסות ריבית, נטו לאחר הכנסות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית			
1,694	433	(6)	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
3,335	824	882	עמלות
281	63	5	הכנסות אחרות
5,310	1,320	881	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות			
3,861	984	912	משכורות והוצאות נלוות
1,392	339	330	אחזקה ופחת בניינים וציוד
1,558	364	394	הוצאות אחרות
6,811	1,687	1,636	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
8,906	2,019	1,999	רווח לפני מיסים
3,188	734	456	הפרשה למיסים על הרווח
5,718	1,285	1,543	רווח לאחר מיסים
310	55	66	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות לאחר מס
218	48	60	מזה: חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של בנק לאומי ארה"ב^(ב)
6,028	1,340	1,609	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
6,028	1,340	1,609	המיוחס לבעלי מניות הבנק

(א) לא כולל קיזוז עסקאות בינחברתיות בין הבנק ללאומי ארה"ב.
(ב) בנק לאומי ארה"ב כולל את תוצאות פעילות BLC ו-BLUSA.

כתוצאה מהמיזוג יירשם רווח נטו ממש בסך של כ-645 מיליון ש"ח. מתוך הסכום האמור, סך של כ-194 מיליון ש"ח נרשם ברבעון הנוכחי והיתרה תרשם ברבעון השני. הרווח ברבעון זה מקורו בעיקר במגן מס בגין מכירת בנק לאומי ארה"ב בסך של כ-174 מיליון ש"ח ומהכנסה בסך של 20 מיליון ש"ח מפעילות במכשירים נגזרים לגידור כלכלי של העסקה האמורה.

להערכת הבנק, העסקה תשפר את יחסי ההון בכ-0.5%. הרוב המכריע של השיפור יבוא לידי ביטוי ביום 1 באפריל 2022 עם השלמת המיזוג.

להלן דוח מאזן מאוחד המציג את יתרות בנק לאומי ארה"ב^{(א)(ב)} בשורה נפרדת

31 בדצמבר		31 במרס		
2021	2021	2022		
				במיליוני ש"ח
נכסים				
195,722	138,009	165,047		מזומנים ופיקדונות בבנקים
81,778	81,627	94,360		ניירות ערך
329,201	294,645	354,578		אשראי לציבור
(4,245)	(4,902)	(4,803)		הפרשה להפסדי אשראי
324,956	289,743	349,775		אשראי לציבור, נטו
940	749	1,153		אשראי לממשלות
1,113	790	1,027		השקעות בחברות כלולות
2,618	2,711	2,640		כנינים וציוד
13,953	12,954	19,997		נכסים בגין מכשירים נגזרים
6,935	7,242	6,727		נכסים אחרים
2,447	4,630	2,882		ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
2,340	2,328	2,267		השקעה בחברת הבת בנק לאומי ארה"ב
632,802	540,783	645,875		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
514,968	436,618	516,711		פיקדונות הציבור
25,370	17,227	26,651		פיקדונות מבנקים
299	218	316		פיקדונות מממשלות
2,046	278	2,055		ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
15,428	13,108	21,459		אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
15,475	13,165	20,445		התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
17,601	21,046	15,800		התחייבויות אחרות
591,187	501,660	603,437		סך כל ההתחייבויות
5	5	5		זכויות שאינן מקנות שליטה
41,610	39,118	42,433		הון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
41,615	39,123	42,438		סך כל ההון
632,802	540,783	645,875		סך כל ההתחייבויות וההון

(א) לא כולל קיזוז עסקאות בינברתיות בין הבנק ללאומי ארה"ב.
 (ב) בנק לאומי ארה"ב כולל את תוצאות פעילות BLC ו-BLUSA.

מכירת "בית מאני"

בהמשך לאמור בדוח הכספי השנתי של הבנק לשנת 2021, בנושא הזמנה להציע הצעות לרכישת הנכס הממוקם ברח' יהודה הלוי בתל-אביב ("בית מאני"), זכתה ביום 26 באפריל 2022 הצעתה של חברת "סלע קפיטל נדל"ן בע"מ". ביום 18 במאי 2022, לאחר אישור האורגנים המוסמכים בבנק, נחתם הסכם המכירה.

עבור רכישת בית מאני ישולם לבנק סך של 623 מיליון ש"ח בתוספת מע"מ כדיון. רווח ההון לפני מס עבור הבנק צפוי לעמוד על כ-524 מיליון ש"ח אשר יירשם בדוחות הכספיים של הבנק במועד המעבר של ההנהלה הראשית ויחידות המטה ללוד, מעבר שצפוי להתבצע במחצית השניה של שנת 2023.

עסקת המכירה האמורה הינה נדבך נוסף במהלך הכולל של הבנק להעברת יחידות המטה וההנהלה הראשית למטה לאומי בלוד.

הסכם שיתוף פעולה עם Paxos

הבנק חתם במהלך חודש אפריל 2022 על הסכם שיתוף פעולה עם חברת Paxos Trust Company, LLC האמריקאית במסגרתו לראשונה בנק בישראל (ובין הבנקים הראשונים בעולם), יאפשר ללקוחותיו לרכוש, להחזיק ולמכור מטבעות קריפטוגרפיים (להלן - קריפטו).

חברת Paxos היא חלוצה בבניית פתרונות לניהול נכסים דיגיטליים, עבור חברות מובילות בעולם. החברה, שנוסדה ב-2012, מחזיקה ברשינות של רגולטורים אמריקאיים, והיא גוף מפקח ומוסדר. לחברה עשרות לקוחות ומשקיעים אסטרטגיים, כגון PayPal, Bank of America ו-Paxos Revolut. מנהלת נכסים בהיקף של יותר מ-20 מיליארד דולר ומשרתת למעלה מ-400 מיליון לקוחות קצה בעולם.

במודל הפעילות המתוכנן ישנם יתרונות משמעותיים ללקוח. כך למשל - הלקוח לא יידרש להחזיק ארנק קריפטו פרטי ולא יידרש לזכור או לנהל את הסיסמאות לארנק כזה על כל הסיכונים הכרוכים בכך. בנוסף, היבטי המיסוי יטופלו על ידי הבנק והמס ינוכה באופן שוטף במסגרת הפעילות.

בשלב ראשון השירות צפוי להיות מושק ללקוחות פפר ולאחריו לשאר לקוחות הבנק. המסחר יתאפשר בהתחלה במטבעות ביטקוין ואיתריום שהינם מטבעות הקריפטו המובילים ובעלי היקפי הפעילות והמסחר הגבוהים בעולם. השירות יושק עם קבלת האישורים הרגולטוריים הנדרשים.

שינויים מהותיים בסעיפים בדוחות הכספיים

ביום 23 בספטמבר 2021 התקשר Bank Leumi Corporation ("BLC"), תאגיד אמריקאי (המוחזק בשיעור של 85% בידי הבנק) בהסכם מיזוג עם Valley National Bancorp ("Valley").

ביום 1 באפריל 2022 הושלמה עסקת המיזוג.

כתוצאה מהמיזוג יירשם רווח נטו ממש בסך של כ-645 מיליון ש"ח. מתוך הסכום האמור, סך של כ-194 מיליון ש"ח נרשם בתקופת הדוח והיתרה תירשם ברבעון השני.

להערכת הבנק, העסקה תשפר את יחסי ההון בכ-0.5%. הרוב המכריע של השיפור יבוא לידי ביטוי ביום 1 באפריל 2022 עם השלמת המיזוג.

יצוין כי בדוחות הכספיים לרבעון ראשון 2022 מסווגת ההשקעה בבנק לאומי ארה"ב כקבוצת מימוש המוחזקת למכירה. אי לכך יתרות הנכסים וההתחייבויות של בנק לאומי ארה"ב ליום 31 במרס 2022 סווגו בנפרד, ללא סיווג של מספרי השוואה.

החל מהרבעון השני של שנת 2022, הבנק צפוי לטפל בהשקעתו ב-Valley בשיטת השווי המאזני.

לפרטים נוספים בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 1.16](#).

לפרטים נוספים ראה פרק [חברות מוחזקות עיקריות, בנק לאומי ארה"ב](#).

במהלך חודש אפריל 2022 התקשר הבנק בהסכם למכירת אחד מבנייני המטה שלו בתל-אביב. מכירה זו צפויה להניב לבנק רווח הון לפני מס של כ-524 מיליון ש"ח שירשם במועד המעבר של ההנהלה הראשית של הבנק ללוד המתוכנן למחצית השנייה של שנת 2023.

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את עדכון הוראות בנק ישראל בנושא אופן חישוב והצגת תשואה להון ושיעורי הכנסה והוצאה, במסגרת יישום ההוראות סווגו מחדש מספרי השוואה הרלוונטים.

לפרטים נוספים לגבי אופן החישוב והצגת תשואה להון החל מה-1 בינואר 2022, ראה [ביאור 3.1](#).

להלן ניתוח התוצאות לרבעון הראשון של שנת 2022:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות (להלן - "הרווח הנקי") ברבעון הראשון הסתכם לסך של כ-1,609 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של כ-1,340 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

התשואה להון ברבעון הראשון עמדה על שיעור של כ-15.6% בהשוואה לשיעור של כ-14.2% ברבעון המקביל אשתקד (התשואה להון כפי שפורסמה בדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2021 הינה 15.0% הפער כאמור נובע מעדכון הוראות בנק ישראל בנושא).

הכנסות הריבית נטו ברבעון הראשון הסתכמו לסך של כ-2,899 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של כ-2,348 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של כ-23.5%. הגידול בהכנסות הריבית הינו תוצאה של הגידול בתיק האשראי של הבנק ופערי המדד בין התקופות. ברבעון הראשון המדד היה חיובי ועמד על שיעור של 1.2% למול מדד חיובי בשיעור של 0.1% ברבעון המקביל אשתקד.

ההכנסות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון משקפות הכנסה בשיעור של כ-0.04% מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור לעומת הכנסה בשיעור של כ-0.28% ברבעון המקביל אשתקד. ההכנסה ברבעון הראשון מקורה בעיקר בגביות לצד גידול בהפרשה הקבוצתית. שיעור ההכנסה בהפרשה הפרטנית של חובות בעייתיים עמד על שיעור של 0.18% ושיעור ההוצאה בהפרשה הקבוצתית עמד על שיעור של 0.14%. שיעור ההפרשה להפסדי אשראי ביחס ליתרת האשראי ליום 31 במרס 2022 עמד על כ-1.36%.

בהתאם להוראות בנק ישראל, החל מה-1 בינואר 2022 מיישם הבנק לראשונה כללים חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) באמצעות רישום ההשפעה המצטברת הנובעת מיישומם בעודפים, בניכוי מיסים נדחים (ללא הצגה מחדש של מספרי השוואה). הכללים החדשים מציגים מתודולוגיה חדשה לרישום הפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי שעלולים להתרחש לאורך חיי האשראי.

לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.16](#).

הכנסות מימון שאינן מריבית ברבעון הראשון הסתכמו להכנסה בסך של כ-14 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסה בסך של כ-441 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הירידה מקורה בירידות בשוקי ההון ומהשפעת נגזרים והפרשי שער.

יצוין כי לאחר תאריך המאזן חלו ירידות משמעותיות בשווקים, בין היתר, על רקע עליית התשואות והמרווחים של אגרות חוב. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.16](#).

העמלות התפעוליות והאחרות עלו בכ-62 מיליון ש"ח ברבעון הראשון למול הרבעון המקביל אשתקד. עיקר העלייה מקורה בעמלות מהפרשי המרה, עמלות מעסקי מימון, עמלות מטיפול באשראי ועמלות כרטיסי אשראי. עלייה זו קוזזה בחלקה מירידה בעמלות מניירות ערך.

ההוצאות התפעוליות והאחרות ירדו ברבעון הראשון לעומת הרבעון המקביל אשתקד בסך של כ-45 מיליון ש"ח, קיטון בשיעור של 2.4%. מרבית הירידה מקורה בהוצאות השכר, על רקע ירידה בהפרשה למענקים, אשר קוזזה מעלייה בהוצאות אחרות, בעיקר מגידול בעלות הריבית, בשל עליית הריבית הנומינלית.

יחס היעילות לרבעון הראשון עומד על כ-46.6% בהשוואה ל-49.4% ברבעון המקביל אשתקד.

ההפרשה למיסים על הרווח נמוכה משמעותית ברבעון הראשון בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד בעיקר על רקע רישום הכנסות מס מעסקת המיזוג כמתואר לעיל, ומקיטון בהוצאות מיסים בגין שנים קודמות.

הרווח הבסיסי הנקי למניה המיוחס לבעלי המניות ברבעון הראשון הסתכם לרווח של כ-1.11 ש"ח לעומת רווח של כ-0.92 ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון עמד ליום 31 במרס 2022 על שיעור של 10.78%. יחס ההון הכולל ליום 31 במרס 2022 עמד על שיעור של 13.54%. בהקשר זה יצוין כי להערכת הבנק, עסקת המיזוג עם Valley תשפר את יחסי ההון בכ-0.5%. הרוב המכריע של השיפור יבוא לידי ביטוי ביום 1 באפריל 2022 עם השלמת המיזוג.

לפרטים נוספים, לרבות שינויים רגולטוריים צפויים בנוגע למדידת הלימות ההון, ראה פרק [הון והלימות ההון](#).

ביום 23 במאי 2022 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בסך של 322 מיליון ש"ח, המהווים כ-20% מהרווח לרבעון הראשון של שנת 2022. לפרטים נוספים ראה פרק [הון והלימות ההון](#).

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

להלן השינוי ברווח הנקי ברבעון הראשון של 2022 לעומת הרבעון המקביל אשתקד

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
		2021	2022	השינוי
באחוזים	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
		2,348	2,899	551
הכנסות ריבית, נטו		212	40	(172)
הכנסות בגין הפסדי אשראי		1,374	950	(424)
הכנסות שאינן מריבית		1,839	1,794	(45)
הוצאות תפעוליות ואחרות		2,095	2,095	-
רווח לפני מיסים		753	483	(270)
הפרשה למס		1,342	1,612	270
רווח לאחר מס		7	7	-
חלק הבנק ברווחי חברות כלולות		9	10	1
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		1,340	1,609	269
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק		14.2	15.6	
תשואה להון ^(א) (באחוזים)		0.92	1.11	
רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)				

להלן התפתחות הרווח הנקי לפי רבעונים

		2021		2022	
		רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון ראשון
		רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון ראשון
		2,348	2,774	2,671	2,899
הכנסות ריבית, נטו		212	158	359	40
הכנסות בגין הפסדי אשראי		1,374	1,532	1,240	950
הכנסות שאינן מריבית		1,839	1,858	1,855	1,794
הוצאות תפעוליות ואחרות		2,095	2,606	2,415	2,095
רווח לפני מיסים		753	950	879	483
הפרשה למס		1,342	1,656	1,536	1,612
רווח לאחר מס		7	22	26	7
חלק הבנק ברווחי חברות כלולות		9	11	11	10
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		1,340	1,667	1,551	1,609
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק		14.2	16.8	15.1	15.6
תשואה להון ^(א) (באחוזים)		0.92	1.15	1.07	1.11
רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)					

(א) על בסיס שנתי, החל מה-1 בינואר 2022 מיישם הבנק את עדכון דרישות הגילוי של הפיקוח על הבנקים בנושא הצגת תשואה להון ושיעורי הכנסה והוצאה, במסגרת עדכון זה עודכנה שיטת ההצגה של שיעור התשואה להון הרבעוני ושל שיעורי ההכנסה והוצאה על בסיס שנתי לשיטה המקובלת בבנקים בארה"ב. בהתאם לכך, תרגם הבנק את היחסים הרבעוניים למונחים שנתיים תוך הכפלה בארבע, חלף העלאה בחזקה לפי שיטת ההצגה הקודמת. בהתאם להוראות החוזר, הבנק סיווג מחדש את מספרי התשואה של שיעור התשואה להון ושיעורי ההכנסה והוצאה המתחייבים לתקופות רבעוניות קודמות המוצגים בדוח זה. התשואה להון כפי שפורסמה בדוחות הכספיים לרבעון הראשון, הרבעון השני, הרבעון השלישי והרבעון הרביעי לשנת 2021 הינה 15.0%, 17.9%, 16% ו-14.8%, בהתאמה.

הכנסות ריבית, נטו

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס				
2021		2022		
שיעור הכנסה (הוצאה) ^(א)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה) ריבית	הכנסות (הוצאות) ריבית	
באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	
2.11	2,612	2.28	3,361	הכנסות ריבית
(0.30)	(264)	(0.47)	(462)	הוצאות ריבית
1.81	2,348	1.81	2,899	הכנסות ריבית, נטו
1.90		1.96		תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית (NIM)

(א) על בסיס שנתי, החל מה-1 בינואר 2022 מיישם הבנק את עדכון דרישות הגילוי של הפיקוח על הבנקים בנושא הצגת תשואה להון ושיעורי הכנסה והוצאה, במסגרת עדכון זה עודכנה שיטת ההצגה של שיעור התשואה להון הרבעוני ושל שיעורי ההכנסה והוצאה על בסיס שנתי לשיטה המקובלת בבנקים בארה"ב. בהתאם לכך, תרגם הבנק את היחסים הרבעוניים למונחים שנתיים תוך הכפלה בארבע, חלף העלאה בחזקה לפי שיטת ההצגה הקודמת בהתאם להוראות החוזר, הבנק סיווג מחדש את מספרי ההשוואה של שיעור התשואה להון ושיעורי ההכנסה והוצאה המתאימים לתקופות רבעוניות קודמות המוצגים בדוח זה. השפעת יישום ההוראה על מספרי ההשוואה של שיעורי ההכנסה והוצאה אינה מהותית.

הגידול בהכנסות הריבית נטו ברבעון הראשון נבע מהצמיחה בתיק האשראי של הבנק ומפערי המדד בין התקופות. המדד ברבעון הנוכחי עמד על שיעור חיובי של 1.2% בהשוואה למדד חיובי ברבעון המקביל אשתקד בשיעור של 0.1%. הכנסות הריבית נטו ברבעון הנוכחי הושפעו לטובה מהמדד החיובי בסך של כ-383 מיליון ש"ח, בעוד שברבעון המקביל אשתקד התוצאות הושפעו לטובה מהמדד החיובי בסך של כ-40 מיליון ש"ח בלבד.

שיעור ההכנסה עלה ב-0.17% בין התקופות, בעיקר לאור עליית המדד אשר קוזזה בחלקה משינוי בתמהיל האשראי, משחיקת מרווחי האשראי ומהגידול ביתרת הנכסים הנושאים ריבית בשיעור נמוך.

שיעור ההוצאה עלה ב-0.17% בין התקופות, בעיקר לאור השפעת עליית המדד אשר קוזזה בחלקה בשל שינוי בתמהיל ההתחייבויות בעיקר לאור הגידול ביתרות העו"ש.

הגידול בתשואה נטו על נכסים נושאי ריבית בתקופה המדווחת נובע בעיקר מההשפעה החיובית של השינוי במדד על הכנסות הריבית נטו.

פער הריבית הכולל ברבעון הנוכחי הינו 1.81% ודומה לרבעון המקביל אשתקד.

להלן נתונים על פערי הריבית מפעילות בישראל בחלוקה למגזרי הצמדה:

במגזר השקלי הלא צמוד פער הריבית 1.66% לעומת 1.79% ברבעון המקביל אשתקד. במגזר המדדי פער הריבית ברבעון עמד על שיעור של 1.78% לעומת 1.69% ברבעון המקביל אשתקד. במגזר המט"ח פער הריבית 0.80% לעומת 0.97% ברבעון המקביל אשתקד.

למידע נוסף בנוגע להכנסות והוצאות ריבית ראה נספח 1 - [שיעורי הכנסות והוצאות וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית](#).

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
		2021	2022 ^(א)	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים
הכנסה פרטנית בגין הפסדי אשראי	5	(169)	(164)	3.0
הוצאה (הכנסה) קבוצתית בגין הפסדי אשראי	167	(43)	124	+
סך כל ההכנסה בגין הפסדי אשראי	172	(212)	(40)	81.1
מזה:				
הוצאות (הכנסות) להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי	181	(180)	1	+
הכנסות להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור	12	(19)	(7)	63.2
הכנסות להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר	(35)	(13)	(48)	-
הוצאות להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון	14	-	14	-
סך כל ההכנסות בגין הפסדי אשראי	172	(212)	(40)	81.1
יחסים באחוזים^(ב,ג,ד):				
שיעור ההכנסה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור	0.04	(0.22)	(0.18)	18.2
שיעור ההוצאה (הכנסה) הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור	0.20	(0.06)	0.14	+
שיעור ההכנסה להפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור	0.24	(0.28)	(0.04)	85.71
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור	0.16	(0.16)	- ^(ד)	100.00
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור	9.48	(9.32)	0.16	+

- (א) החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק לראשונה את הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים במועד היישום לראשונה נרשמה ההשפעה המצטברת בנטו ממש לעודפים ללא תיקון מספרי השוואה. למידע נוסף ראה [ביאור 1.2.1](#).
- (ב) כמו כן החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את הוראות בנק ישראל בנוגע לטיפול בארגון מחדש של חובות בעייתיים. למידע נוסף ראה [ביאור 1.2.1](#).
- (ג) על בסיס שנתי.
- (ד) כולל יתרות שסוגו כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה. למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 1.6.2](#).
- (ד) שיעור נמוך מ-0.01 אחוז.

החל מה-1 בינואר 2022 מיישם הבנק לראשונה כללים חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) באמצעות רישום ההשפעה המצטברת הנובעת מיישומם בעודפים, בניכוי מיסים נדחים (ללא הצגה מחדש של מספרי השוואה). הכללים החדשים מציגים מתודולוגיה חדשה לרישום הפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי.

התפתחות הוצאות בגין הפסדי אשראי לפי רבעונים

		2021		2022	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון ראשון
במיליוני ש"ח					
(169)	(76)	(151)	(90)	(164)	הכנסה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(43)	(82)	(208)	7	124	הוצאה (הכנסה) הוצאה קבוצתית בגין הפסדי אשראי
(212)	(158)	(359)	(83)	(40)	סך כל ההכנסה בגין הפסדי אשראי
מזה:					
(180)	(153)	(248)	(41)	1	הוצאות (הכנסות) להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
(19)	(8)	(63)	(55)	(7)	הכנסות להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
(13)	4	(49)	13	(48)	(הכנסות) הוצאות להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	(1)	1	-	14	הוצאות (הכנסות) להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון
(212)	(158)	(359)	(83)	(40)	סך כל ההכנסות בגין הפסדי אשראי
יחסים באחוזים: (א)א					
(0.22)	(0.10)	(0.19)	(0.10)	(0.18)	שיעור ההכנסה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
(0.06)	(0.10)	(0.25)	0.01	0.14	שיעור ההוצאה (הכנסה) הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
(0.28)	(0.20)	(0.44)	(0.09)	(0.04)	שיעור ההכנסה להפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
(0.16)	(0.01)	0.01	0.03	0.03	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
(9.32)	(0.79)	0.85	2.39	0.16	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

(א) על בסיס שנתי.

(ב) כולל יתרות שסווגו כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה. למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה](#)

[החולפת וביאור 16 ב.](#)

(ג) שיעור נמוך מ-0.01 אחוז.

למידע נוסף בנוגע להוצאות הפסדי אשראי ראה [ביאור 6 וביאור 13](#).

הכנסות שאינן מריבית

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
		2021	2022
באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
(96.8)	(427)	441	14
7.1	62	868	930
(90.8)	(59)	65	6
(30.9)	(424)	1,374	950

התפתחות הכנסות שאינן מריבית לפי רבעונים

	2021			2022	
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון
במיליוני ש"ח					
הכנסות מימון שאינן מריבית	441	627	276	370	14
עמלות	868	853	846	939	930
הכנסות אחרות	65	52	118	56	6
סך הכל	1,374	1,532	1,240	1,365	950

לאור הירידות המשמעותיות בשווקים, בין היתר, על רקע עליית הריבית, משקל ההכנסות שאינן מריבית מסך כל ההכנסות (קרי, הכנסות מריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית) ברבעון הראשון של שנת 2022 עמד על שיעור של 24.7% לעומת 36.9% ברבעון המקביל אשתקד, ו-34.8% בכל שנת 2021.

להלן פירוט הכנסות מימון שאינן מריבית

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
		2021	2022
באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים והפרשי שער, נטו בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	(156)	101	(55)
רווחים (הפסדים) ממכירת אג"ח זמינות למכירה, נטו	(72)	65	(7)
רווחים שמומשו ושטרם מומשו, נטו ^(א) ודיבידנד ממניות שאינן למסחר	(177)	192	15
רווחים ממכירת מניות של חברות מוחזקות	78	-	78
רווחים בגין הלוואות שנמכרו, נטו	15	-	15
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים בגין פעילויות למטרות מסחר	(66)	90	24
הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר, נטו ^(א) ודיבידנד ממניות למסחר	(49)	(7)	(56)
סך הכל	(427)	441	14

(א) רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר, נטו כוללים גם השפעת הפרשי שער.

ההפסדים בגין מכשירים נגזרים והפרשי שער נטו וכן ההפסדים מניירות הערך שאינם למסחר ולמסחר, הינם כתוצאה מירידות שווי השוק שחלו במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022, על רקע עליית הריבית והעימות הצבאי בין רוסיה ואוקראינה.

לאחר תאריך המאזן חלו ירידות משמעותיות בשווקים, בין היתר, על רקע עליית התשואות והמרווחים של אגרות חוב.

לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.16](#).

להלן פירוט הכנסות מימון שאינן מריבית לפי רבעונים

		2021		2022	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
101	110	48	51	(55)	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים והפרשי שער, נטו בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
65	52	63	51	(7)	רווחים (הפסדים) ממכירת אג"ח זמינות למכירה, נטו
192	448	108	94	15	רווחים שמומשו ושטרם מומשו, נטו ^(א) ודיבידנד ממניות שאינן למסחר
-	-	-	-	78	רווחים ממכירת מניות של חברות מוחזקות
-	-	-	-	15	רווחים בגין הלוואות שנמכרו, נטו
90	18	71	170	24	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים בגין פעילויות למטרות מסחר
(7)	(1)	(14)	4	(56)	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר, נטו ^(א) ודיבידנד ממניות למסחר
441	627	276	370	14	סך הכל

(א) רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר, נטו כוללים גם השפעת הפרשי שער.

להלן פירוט העמלות

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
		2021	2022	
באחוזים	במיליוני ש"ח	השינוי	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
3.2	5	157	162	ניהול חשבון
(9.1)	(20)	219	199	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים
11.9	10	84	94	כרטיסי אשראי
23.5	12	51	63	טיפול באשראי
7.5	5	67	72	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
22.4	22	98	120	הפרשי המרה
17.5	20	114	134	עמלות מעסקי מימון
10.3	8	78	86	עמלות אחרות
7.1	62	868	930	סך כל העמלות

עיקר העלייה מקורה בעמלות מהפרשי המרה, עמלות מעסקי מימון, עמלות מטיפול באשראי ועמלות כרטיסי אשראי. עלייה זו קוזזה בחלקה מירידה בעמלות מניירות ערך.

להלן פירוט העמלות לפי רבעונים

					2021	2022		
		רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון		
במיליוני ש"ח								
ניהול חשבון		157	158	160	174	162		
פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים		219	192	173	200	199		
כרטיסי אשראי		84	94	99	88	94		
טיפול באשראי		51	50	47	55	63		
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים		67	69	72	73	72		
הפרשי המרה		98	92	94	118	120		
עמלות מעסקי מימון		114	115	120	146	134		
עמלות אחרות		78	83	81	85	86		
סך כל העמלות		868	853	846	939	930		

להלן פירוט ההכנסות האחרות

					לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
		השני		2021	2022			
		במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח				
רווחים (הפסדים) מיעודה לפיצויים		(13)	-	10	(3)			
הכנסות אחרות כולל מכירת בניינים וציוד		(46)	(83.6)	55	9			
סך הכל		(59)	(90.8)	65	6			

להלן פירוט ההכנסות האחרות לפי רבעונים

					2021	2022		
		רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון		
במיליוני ש"ח								
רווחים (הפסדים) מיעודה לפיצויים		10	24	39	10	(3)		
הכנסות אחרות כולל מכירת בניינים וציוד		55	28	79	46	9		
סך הכל		65	52	118	56	6		

הוצאות תפעוליות ואחרות

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
		2021	2022	
השינוי				
באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
(6.8)	(73)	1,078	1,005	משכורות והוצאות נלוות
(5.3)	(9)	171	162	פחת והפחתות
(3.8)	(8)	210	202	הוצאות אחזקת בניינים וציוד
11.8	45	380	425	הוצאות אחרות
(2.4)	(45)	1,839	1,794	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

ברבעון הנוכחי חל קיטון בהוצאות התפעוליות ואחרות לעומת הרבעון המקביל אשתקד. הקיטון נובע ברובו מירידה בהוצאות השכר כתוצאה בעיקר מקיטון בהפרשות למענקים אשר קוזזה מעלייה בהוצאות אחרות. בעיקר מגידול בעלות הריבית, על רקע עליית הריבית הנומינלית.

יחס היעילות השתפר ברבעון הראשון של שנת 2022 ועמד על 46.6% לעומת 49.4% ברבעון המקביל אשתקד ו-46.8% בכל שנת 2021.

סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות (במונחים שנתיים) מהווה 1.07% מסך כל המאזן, לעומת 1.30% ברבעון המקביל אשתקד ולעומת 1.13% בכל שנת 2021.

הוצאות תפעוליות ואחרות לפי רבעונים

		2021		2022	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
1,078	1,055	1,079	1,030	1,005	משכורות והוצאות נלוות
171	174	172	177	162	פחת והפחתות
210	209	197	225	202	הוצאות אחזקת בניינים וציוד
380	420	407	444	425	הוצאות אחרות
1,839	1,858	1,855	1,876	1,794	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

הוצאות שכר

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
		2021	2022	
השינוי				
באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
(6.4)	(63)	983	920	שכר ונלוות
(10.5)	(10)	95	85	הוצאות פנסיה, פיצויים ופרישה
(6.8)	(73)	1,078	1,005	סך הכל הוצאות שכר

הוצאות שכר לפי רבעונים

2021		2022		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון
במיליוני ש"ח				
983	955	988	945	920
95	100	91	85	85
1,078	1,055	1,079	1,030	1,005
שכר ונלוות				
הוצאות פנסיה, פיצויים ופרישה				
סך הכל הוצאות שכר				

הפרשה למס

ההפרשה למיסים על הרווח נמוכה משמעותית ברבעון הראשון ועומדת על סכום של 438 מיליון ש"ח. לעומת הפרשה למס של 753 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד וזאת בעיקר על רקע רישום הכנסות מס מעסקת המיזוג המפורטת בפרק חברות מוחזקות עיקריות להלן, ומקיטון בהוצאות מיסים בגין שנים קודמות.

להלן תמצית דוח על הרווח הכולל:

הרווח הכולל לרבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם לסך של 1,890 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 1,454 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הפער הרבעוני בין הרווח הכולל לרווח הנקי בסך של כ-281 מיליון ש"ח מקורו בהתאמות חיוביות מהותיות של ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים בסך של 2,434 מיליון ש"ח אשר נובעת בעיקרה מעליית ריבית ההיוון, ומשינויים בהנחות אקטואריות והפחתת קרן ההון. מרבית התאמות חיוביות אלו קוזזו מהתאמות שליליות מהותיות בגין אגרות חוב זמינות למכירה בסך של (2,006) מיליון ש"ח, כתוצאה מירידות משמעותיות בשווקים, בין היתר, על רקע עליית הריבית והעימות הצבאי בין רוסיה לאוקראינה.

התאמות אלה נזקפות ישירות לרווח כולל אחר.

לאחר תאריך המאזן חלו ירידות משמעותיות בשווקים, בין היתר, על רקע עליית התשואות והמרווחים של אגרות חוב והעימות הצבאי בין רוסיה לאוקראינה. מגמות אלו הקטינו את שווי של אגרות החוב הזמינות למכירה, לרבות אגרות החוב הנרכשות כנגד חשיפת הריבית בהתחייבויות לפנסיה ובמקביל הובילו לירידה בהתחייבות לפנסיה.

ההשפעה על אגרות החוב הזמינות למכירה נאמדת בסמוך למועד פרסום הדוח בירידה בקרן ההון בסך של כ-0.6 מיליארד ש"ח, נטו ממס. הירידה בהתחייבות לפנסיה נאמדת בסמוך למועד פרסום הדוח בעלייה בקרן ההון בסך של כ-1 מיליארד ש"ח, נטו ממס. יודגש כי מדובר באומדן בלבד. יצוין כי הירידה בשווי אגרות החוב נזקפת מיידית להון הפיקוחי, בעוד שההשפעה החיובית על ההתחייבות לפנסיה בגין עליית הריבית נזקפת להון הפיקוחי על פני שמונה רבעונים.

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022 ו-2021 ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2021	2021	2021	
במיליוני ש"ח				
1,609	1,340	6,028		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר, המיוחס לבעלי המניות של הבנק				
(2,006)	(510)	(438)		התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו
2,434	644	392		התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים
(66)	(16)	(75)		התאמות אחרות ^(א)
(102)	(8)	4		השפעת המס המתייחס
(21)	(4)	(32)		בניכוי הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
281	114	(85)		רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
1,890	1,454	5,943		רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(א) להרכב ההתאמות האחרות ראה [ביאור 4](#).

המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

המאזן של קבוצת לאומי, ללא יתרות בנק לאומי ארה"ב (המוצגות כנכסים והתחייבויות המוחזקים למכירה בשורה נפרדת למועד הדוח) הסתכם ב-31 במרס 2022 ב-645.9 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-632.8 מיליארד ש"ח לסוף 2021 - גידול של 2.1%, ובהשוואה למרס 2021 גידול של 19.4%.

ערך הנכסים הנקובים במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ מסך המאזן, ללא יתרות בנק לאומי ארה"ב, של הקבוצה הינו כ-136.3 מיליארד ש"ח, כ-20.4% מסך הנכסים. ברבעון הראשון של 2022 פוחת השקל ביחס לדולר של ארה"ב ב-2.1%, יוסף ביחס לאירו ב-0.1% ויוסף ביחס לשי"ט ב-0.8%. השפעת השינויים בשערי החליפין ברבעון הראשון של שנת 2022 על המאזן המאוחד של הקבוצה היתה זניחה.

סך כל הנכסים בניהול הקבוצה, סך כל המאזן וכן תיקי ניירות ערך של הלקוחות וקופות גמל וקרנות השתלמות לגביהם ניתנים שירותי ניהול תפעולי וניהול פיקדון, מסתכמים בכ-2,132 מיליארד ש"ח ב-31 במרס 2022, בהשוואה לסך של כ-2,144 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021.

1. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים, ללא יתרות בנק לאומי ארה"ב^(א)

		31 במרס		
		31 בדצמבר	2022	
		2021	2022	
		השינוי	במיליוני ש"ח	
		באחוזים		
ממסרס 2021	מדצמבר 2021			
				סך כל המאזן
		632,802	645,875	
		195,722	165,047	מזומנים ופיקדונות בבנקים
		81,778	94,360	ניירות ערך
		324,956	349,775	אשראי לציבור, נטו
		2,618	2,640	בניינים וציוד
		514,968	516,711	פיקדונות הציבור
		25,370	26,651	פיקדונות מבנקים
		15,428	21,459	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים ^(ב)
		41,610	42,433	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק

(א) מספרי ההשוואה אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר יתרותיו ליום 31 במרס 2022 סווגו כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה בדוחות הכספיים של הרבעון הראשון לשנת 2022. למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.ב](#).

(ב) למידע נוסף ראה פרק [אגרות חוב, שטרי הון וכתבי התחייבות נדחים](#).

2. להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים

		31 במרס		
		31 בדצמבר	2022 ^(א)	
		2021	2022	
		השינוי	במיליוני ש"ח	
		באחוזים		
ממסרס 2021	מדצמבר 2021			
		1,637	1,764	אשראי תעודות, נטו
		52,935	57,399	ערביות והתחייבויות אחרות, נטו
		7,994	8,450	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו, נטו
		16,528	16,718	מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו, נטו
		70,136	74,258	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות, נטו
		892,563	975,827	מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}
		110,897	164,194	אופציות מכל הסוגים ^(ב)

(א) כולל עסקאות "פורוורד", חוזי החלפות פיננסיות, swaps, futures ונגזרי אשראי.

(ב) למידע נוסף ראה [ביאור 11](#).

(ג) כולל יתרות בגין פעילות המוחזקת למכירה, ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.ב](#).

האשראי לציבור, נטו

האשראי לציבור נטו בקבוצת לאומי, ללא יתרת האשראי של בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 בינואר 2022 מסווגת כנכס מוחזק למכירה הסתכמה ב-31 במרס 2022 לסך של כ-349.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-325.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021, גידול בשיעור של כ-7.6%.

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בקבוצת לאומי, ללא יתרת ההפרשה להפסדי אשראי של בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 בינואר 2022 מסווגת כנכס מוחזק למכירה הסתכמה לסך של כ-4.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לסך של כ-4.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021, הגידול בהפרשה נובע בעיקר מהשפעה מצטברת בסך של כ-625 מיליון ש"ח של היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנין הפסדי אשראי צפויים. למידע נוסף אודות השינויים בהפרשה להפסדי אשראי ראה [ביאור 1.ב.1](#).

בנוסף לאשראי לציבור משקיעה הקבוצה בניירות ערך של חברות המסתכמים ב-31 במרס 2022 ב-24,289 מיליון ש"ח בהשוואה ל-19,688 מיליון ש"ח בסוף 2021, והמגלמים גם הם סיכוני אשראי.

למידע נוסף בנוגע להשפעת משבר הקורונה ראה פרק [סיכוני אשראי](#).

הלן התפתחות האשראי לציבור, לאחר הפרשה להפסדי אשראי לפי ענפי משק עיקריים, ללא יתרות בנק לאומי ארה"ב המסווגים כמוחזקים למכירה^(א)

	31 בדצמבר		31 במרס		
	השינוי	2021	2022	2022	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	4.3	4,454	103,143	107,597	
אנשים פרטיים - אחר	3.0	809	27,040	27,849	
בינוי ונדל"ן	9.3	7,485	80,859	88,344	
מסחרי	11.1	2,936	26,445	29,381	
תעשייה	9.3	1,827	19,702	21,529	
אחר	10.8	7,308	67,767	75,075	
סך הכל	7.6	24,819	324,956	349,775	

(א) המספרים בטבלה אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב בסך 18,915 מיליון ש"ח, אשר יתרותיו ליום 31 במרס 2022 סווגו כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה בדוחות הכספיים של הרבעון הראשון לשנת 2022 (31 בדצמבר 2021 - 17,923 מיליון ש"ח). למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 1.6.ב](#).

למידע נוסף בנוגע להתפתחות האשראי וסיכוני האשראי לפי ענפי משק ראה פרק [סיכוני אשראי](#).

סיכון אשראי בעייתי

להלן סיכון אשראי בעייתי לאחר הפרשות פרטניות וקבוצתיות, ללא יתרות בנק לאומי ארה"ב המסווגים כמוחזקים למכירה^(א)

31 בדצמבר ^(ב)		31 במרס		2022		2021	
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	מאזני	חוץ מאזני
במיליוני ש"ח							
1,653	119	1,534	1,945	141	1,804	1,653	119
3,292	657	2,635	3,052	748	2,304	3,292	657
4,945	776	4,169	4,997	889	4,108	4,945	776

(א) המספרים בטבלה אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, סיכון אשראי מאזני נטו בסך 620 מיליון ש"ח, אשר יתרותיו ליום 31 במרס 2022 סווגו כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה בדוחות הכספיים של הרבעון הראשון לשנת 2022 (31 בדצמבר 2021 - 656 מיליון ש"ח).

(ב) למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 2.16](#). מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1](#).

למידע נוסף בנוגע לאשראי בעייתי ראה פרק [סיכונים אשראי וביאור 13](#).

31 בדצמבר		31 במרס		2022		2021	
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	מאזני	חוץ מאזני
במיליוני ש"ח							
5,282		5,282	5,156		5,156	5,282	
1,283		1,283	1,217		1,217	1,283	
6,565		6,565	6,373		6,373	6,565	
1,620		1,620	1,376		1,376	1,620	
4,945		4,945	4,997		4,997	4,945	

(א) המספרים בטבלה אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, סיכון אשראי בעייתי ברוטו בסך 716 מיליון ש"ח ויתרת הפרשה להפסדי אשראי בסך 96 מיליון ש"ח, אשר יתרותיו ליום 31 במרס 2022 סווגו כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה בדוחות הכספיים של הרבעון הראשון לשנת 2022 (31 בדצמבר 2021 - סיכון אשראי בעייתי ברוטו 772 מיליון ש"ח ויתרת הפרשה להפסדי אשראי 116 מיליון ש"ח).

(ב) למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 2.16](#). מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1](#).

למידע נוסף בנוגע לאשראי בעייתי ראה פרק [סיכונים אשראי וביאור 13](#).

ניירות ערך

השקעות הקבוצה בניירות ערך ב-31 במרס 2022, ללא יתרות בנק לאומי ארה"ב המסווגות כנכסים מוחזקים למכירה, הסתכמו ב-94.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-81.8 מיליארד ש"ח בסוף 2021, גידול של 15.4%.

ניירות הערך בקבוצה מסווגים לארבע קטגוריות: ניירות ערך למסחר, מניות וקרנות שאינן למסחר, אגרות חוב זמינות למכירה ואגרות חוב מוחזקות לפדיון.

למידע נוסף ראה [ביאור 1.0.1 בדוח הכספי לשנת 2021](#).

אופן חישוב השווי ההוגן

השווי ההוגן של ניירות ערך ישראליים מתבסס בעיקרו על מחירים מצוטטים מהבורסה לניירות ערך בתל-אביב ובניירות ערך זרים על מחירים המתקבלים ממקורות חיצוניים. מניות וקרנות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות דומות או זהות של אותו מנפיק.

אגרות החוב בישראל הנקובות בשקלים ואינן סחירות משוערכות באמצעות מודל, מכיוון שאין שוק פעיל לאגרות החוב הללו.

להלן סיווג וניתוח סעיף ניירות הערך במאזן המאוחד, ללא יתרות בנק לאומי ארה"ב המסווגים כמוחזקים למכירה^(א)

31 במרס 2022		31 בדצמבר 2021							
אגרות חוב מוחזקות לפדיון ^(א)	אגרות חוב זמינות למכירה ^(א)	אגרות חוב זמינות למכירה ^(א)	אגרות חוב זמינות למכירה ^(א)	מניות וקרנות לא למסחר ^(ב)	מניות וקרנות לא למסחר ^(ב)	ניירות ערך למסחר ^(ב)	סך הכל	סך הכל	סך הכל
6,208	29,716	1,455	37,379	4,023	23,583	2,591	30,197	2,591	30,197
-	26,068	-	26,068	-	25,500	-	25,500	-	25,500
-	51	461	512	-	54	288	342	288	342
629	10,797	52	11,478	-	8,206	27	8,233	27	8,233
2,776	6,312	36	9,124	2,274	5,851	42	8,167	42	8,167
-	578	207	785	-	585	106	691	106	691
97	4,627	85	4,809	51	4,229	53	4,333	53	4,333
9,710	78,149	4,191	94,360	6,348	68,008	4,298	81,776	4,298	81,776
3,122	4,191	14	4,205	51	4,229	15	4,313	15	4,313
9,710	78,149	4,191	94,360	6,348	68,008	4,298	81,776	4,298	81,776

(א) כולל הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בסך (720) מיליון ש"ח שנרשמו ברווח כולל אחר (31 בדצמבר 2021 - רווחים בסך 1,359 מיליון ש"ח).
 (ב) כולל הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בסך (30) מיליון ש"ח שנרשמו ברווח והפסד (31 בדצמבר 2021 - רווחים בסך 8 מיליון ש"ח).
 (ג) מזה: ממשלת ארה"ב בסך 17.4 מיליארד ש"ח (31 בדצמבר 2021 - 18.7 מיליארד ש"ח).
 (ד) יתרות אגרות חוב לפדיון מוצגות בניכוי הפרשה להפסדי אשראי בסך 16 מיליון ש"ח.
 (ה) מרבית אגרות החוב של מוסדות פיננסיים זרים הינם מסוג (SSA) Super-nationals, Sovereign and Agencies או עם גיבוי מדינות המספרים בטבלה אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר יתרותיו ליום 31 במרס 2022 סווגו כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה בדוחות הכספיים של הרבעון הראשון לשנת 2022. למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת](#) [ביאור 1.16](#).

ליום 31 במרס 2022 כ-82.8% מתיק הנוסטרו של הקבוצה סווג כזמין למכירה, כ-2.4% כתיק למסחר, כ-4.4% כמניות וקרנות שאינן למסחר וכ-10.3% כתיק לפדיון. כ-4.4% משווי ניירות הערך הינן השקעות במניות של חברות או קרנות שאינן מוצגות על בסיס השווי המאזני, אלא לפי עלות או שווי שוק של המניות והקרנות הנסחרות בבורסה.

למידע בנוגע להתפתחויות בשווקים לאחר תאריך המאזן ראה [ביאור 1.16](#).

למידע בנוגע לשווי ניירות ערך לפי אופן המדידה ראה [ביאור 1.15](#).

התיק הזמין למכירה

1. ברבעון הראשון חל קיטון ברווח כולל אחר בגין אגרות חוב זמינות למכירה בסך 1,771 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס) בהשוואה לקיטון בסך של 358 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס) ברבעון המקביל אשתקד.
2. ברבעון הראשון נזקפו לרווח והפסד הפסדים נטו ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה בסך של 7 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס) בהשוואה לרווחים נטו בסך 65 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס) ברבעון המקביל אשתקד.

היתרה המצטברת נטו של התאמות לשווי הוגן של אגרות חוב המוחזקות בתיק הזמין למכירה ליום 31 במרס 2022 מסתכמת בסכום שלילי של 271 מיליון ש"ח (לאחר השפעת המס), המייצג הפסד נטו שטרם מומש לתאריך הדוח, לעומת סכום חיובי של 902 מיליון ש"ח בסוף 2021 (לאחר השפעת המס), המייצג רווח נטו שטרם מומש לתאריך הדוח.

למידע בנוגע להתאמות לשווי הוגן של ניירות זמינים למכירה שנזקפו להון ראה [ביאור 5](#).

התיק למסחר

ב-31 במרס 2022, בתיק למסחר יש כ-2.3 מיליארד ש"ח אגרות חוב, לעומת 3.1 מיליארד ש"ח אגרות חוב ב-31 בדצמבר 2021. נכון ל-31 במרס 2022 התיק למסחר מהווה כ-2.4% מסך תיק הנוסטרו של הקבוצה לעומת 3.8% ב-31 בדצמבר 2021.

בגין אגרות חוב למסחר נרשמו ברבעון הראשון בדוח רווח והפסד הפסדים בנטו שמומשו וטרם מומשו בסך של 58 מיליון ש"ח בהשוואה להפסדים בנטו בסך 8 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

השקעות במניות ובקרנות

סך כל ההשקעות במניות ובקרנות מסתכמות ליום 31 במרס 2022 בכ-4.2 מיליארד ש"ח, מזה מניות וקרנות סחירות בסך של 2.3 מיליארד ש"ח ושאינן סחירות 1.9 מיליארד ש"ח.

מסך כל ההשקעות כ-4,191 מיליון ש"ח מסווגים בתיק שאינו למסחר וכ-14 מיליון ש"ח מסווגים בתיק למסחר.

ההון הנדרש בגין השקעות אלה עומד ליום 31 במרס 2022 על סך של 345 מיליון ש"ח.

בגין המניות והקרנות נרשמו ברבעון הראשון בדוח רווח והפסד רווחים בנטו שמומשו וטרם מומשו (כולל דיבידנד) בסך של 17 מיליון ש"ח בהשוואה לרווחים בנטו בסך 193 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

למידע נוסף בנוגע להרכב התיק ראה [ביאור 5](#).

השקעות בניירות ערך שהונפקו בחו"ל

א. השקעות בניירות ערך מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל

תיק ניירות ערך מגובי נכסים של הקבוצה (משכנתאות ושאינם משכנתאות), שמדורג בדרוג השקעה (Investment Grade), מסתכם בכ-9.1 מיליארד ש"ח (כ-2.9 מיליארד דולר) ל-31 במרס 2022 לעומת 8.2 מיליארד ש"ח בסוף 2021. מתוך התיק הנ"ל ל-31 במרס 2022 כ-6.3 מיליארד ש"ח (כ-2.0 מיליארד דולר) מסווג בתיק הזמין למכירה והיתרה בתיק למסחר ובתיק לפדיון.

התיק הזמין למכירה של השקעות באגרות חוב מגובי נכסים בחו"ל ליום 31 במרס 2022 כולל השקעה באגרות חוב מגובות משכנתאות בסכום של כ-3.7 מיליארד ש"ח. 90.80% מסך אגרות החוב המגובות משכנתאות שבתיק הזמין הונפקו על ידי סוכנויות פדראליות בארה"ב (FNMA, FHLMC, GNMA) ומדורגות, נכון למועד הדוח, בדירוג AAA.

נכון ליום 31 במרס 2022 הסתכמה ירידת הערך המצטברת נטו שנזקפה להון עצמי הנובעת מתיק אגרות החוב המגובות משכנתאות בכ-212 מיליון ש"ח.

סך אגרות החוב המגובות משכנתאות שאינן בערבות מדינה (ארה"ב) ואינן בחסות מוסדות פדראליים אמריקאים, מסתכם בכ-364 מיליון ש"ח.

התקופה החזויה לפדיון של כל תיק אגרות החוב המגובות משכנתאות היא כ-5.23 שנים בממוצע (מ"מ). בנוסף לאגרות החוב המגובות משכנתאות, כולל התיק הזמין למכירה של הקבוצה גם אגרות חוב אחרות מגובות נכסים שאינם משכנתאות בסך של 2.6 מיליארד ש"ח, מתוכן אגרות חוב מסוג CLO בסך של כ-1.9 מיליארד ש"ח. התקופה החזויה לפדיון של תיק אגרות החוב המגובות נכסים שאינם משכנתאות היא כ-4.5 שנים בממוצע.

למידע נוסף בנוגע להשקעות באגרות חוב מגובות נכסים ראה [ביאור 5](#).

ב. השקעות בניירות ערך שאינם מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל

בתיק ניירות הערך של הקבוצה ב-31 במרס 2022 כ-52.3 מיליארד ש"ח (16.5 מיליארד דולר) ניירות ערך שאינם מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל. 46.4 מיליארד ש"ח (14.6 מיליארד דולר) הינן מאגרות החוב המסווגות בתיק הזמין למכירה והיתרה בתיק למסחר ובתיק לפדיון. 98.89% מסך ניירות הערך הינם בדירוג השקעה והם כוללים בעיקר ניירות ערך של ממשלת ארה"ב, בנקים ומוסדות פיננסיים, אגרות חוב של חברות בדרוג השקעה והיתר בעיקר ניירות ערך של ממשלת ישראל.

למידע נוסף בנוגע לחשיפה מוסדות פיננסיים זרים ראה פרק [סיכוני אשאי](#).

ליום 31 במרס 2022 הסתכמה יתרת הערך המצטברת בהון העצמי בגין אגרות חוב שאינם מגובות נכסים שהונפקו בחו"ל, ושהם בתיק הזמין למכירה כ-590 מיליון ש"ח (388 מיליון ש"ח לאחר מס).

כאמור, בנוסף לתיק הזמין למכירה קיימים ניירות ערך שאינם מגובים בנכסים גם בתיק למסחר ובתיק לפדיון. התיק למסחר כולל בעיקר ניירות ערך של מדינות, בנקים ומוסדות פיננסיים. 84.09% מניירות הערך שבתיק למסחר הינם בדירוג השקעה (Investment Grade).

שווי התיק למסחר שאינו מגובה בנכסים ב-31 במרס 2022 הסתכם ב-145 מיליון ש"ח (כ-46 מיליון דולר).

השקעות באגרות חוב - שהונפקו בישראל

ההשקעות באגרות חוב שהונפקו בישראל הסתכמו ב-31 במרס 2022 ב-31.7 מיליארד ש"ח, מזה סך של 30.4 מיליארד ש"ח אגרות חוב שהונפקו על ידי ממשלת ישראל בשקלים, והיתר אגרות חוב שהונפקו על ידי חברות. כ-48.5% מההשקעות באגרות חוב חברות שהם כ-0.5 מיליארד ש"ח נכללו בתיק הזמין למכירה, והיתר בתיק למסחר.

תיק אגרות החוב של חברות, שבתיק הזמין למכירה בהיקף של 0.5 מיליארד ש"ח כולל קרן הון שלילית בסכום זניח.

כל אגרות החוב של החברות שבתיק למסחר רשומות למסחר וסחירות בבורסה.

למידע נוסף ראה [ביאור 5](#).

פיקדונות הציבור

פיקדונות הציבור בקבוצה, ללא יתרות בנק לאומי ארה"ב הסתכמו ב-31 במרס 2022 בכ-516.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-515.0 מיליארד ש"ח בסוף 2021, גידול בשיעור של כ-0.33%.

פעילות חוץ-מאזנית בניירות ערך המוחזקים על ידי הציבור

	31 בדצמבר		31 במרס
	השינוי	2021	2022
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח
תיקי ניירות ערך ^(א)	(1.1)	1,057,107	1,045,624
נכסים בגינם ניתנים שירותי תפעול: ^{(א)(ב)(ג)}			
קופות גמל ופנסיה	(2.9)	237,860	231,028
קרנות השתלמות	(3.2)	192,552	186,336

(א) לרבות שינוי בשווי השוק של ניירות ערך ושווי הניירות שבמשמרת (custody) של קרנות נאמנות וקופות גמל, לגביהם ניתנים שירותי ניהול תפעולי ומשמורת.

(ב) הקבוצה בארץ אינה מנהלת קרנות נאמנות, קופות גמל וקרנות השתלמות.

(ג) נכסי לקוחות לגביהם מעניקה הקבוצה שירותי ניהול תפעולי, כולל יתרות הקופות של לקוחות מיועצים בלאומי.

אגרות חוב, ניירות ערך מסחריים, שטרי הון וכתבי התחייבות נדחים

תשקיף מדף והנפקת אגרות חוב וניירות ערך מסחריים

ביום 27 במאי 2021 פרסם הבנק תשקיף מדף בהתאם להיתר שהתקבל מהרשות לניירות ערך. תשקיף המדף יעמוד בתוקף לתקופה של שנתיים ממועד פרסומו.

ביום 27 במרס 2022 הנפיק הבנק סך של כ-1.336 מיליארד ש"ח ע.נ. אגרות חוב סדרה 184 וכן סך של כ-697 מיליוני ש"ח ע.נ. ניירות ערך מסחריים (נע"מ סדרה 1).

קרן אגרות החוב סדרה 184 עומדת לפירעון בעשרה תשלומים חצי שנתיים שווים, החל מיום 5 בנובמבר 2025 ועד יום 5 במאי 2030. הקרן אינה צמודה, והיא נושאת ריבית שנתית בשיעור של 2.76% ריבית זו תשולם פעמיים בשנה בימים 5 במאי ו-5 בנובמבר של כל אחת מהשנים 2022 עד 2030, בעד תקופה של שישה חודשים שנסתיימה ביום הקודם ליום התשלום, למעט התשלום הראשון של הריבית אשר ישולם ביום 5 בנובמבר 2022 בגין התקופה המתחילה ביום המסחר הראשון שלאחר יום המכרז על אגרות החוב ועד ליום 4 בנובמבר 2022. שיעור הריבית לתשלום במועד הריבית הראשון יהיה 1.68625%.

קרן הנע"מ סדרה 1 והריבית בגינה יעמדו לפירעון בתשלום אחד ביום 23 במרס 2023, היא אינה צמודה, ונושאת ריבית בשיעור של 0.25% מעל לריבית בנק ישראל.

אגרות החוב בסדרה 184 וניירות הערך המסחריים (נע"מ סדרה 1) אינם מוכרים לצורך הון פיקוחי.

בנוסף, בתאריך 27 במרס 2022 הנפיק הבנק סך של כ-632 מיליון ש"ח ע.נ. כתבי התחייבות נדחים סדרה 405 בתמורה לכ-654.7 מיליון ש"ח. כתבי ההתחייבות סדרה 405 צמודים למדד המחירים לצרכן ונושאים ריבית שנתית קבועה בשיעור של 1.5% לשנה שתשולם ב-27 במרס בכל שנה. כתבי ההתחייבות הנדחים עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 27 במרס 2033 עם אופציה למנפיק לפירעון מוקדם במרס 2028. במועד זה, אם לא יממש הבנק את זכותו לפדיון מוקדם, תעודכן הריבית הנקובה באגרת בהתאם להפרש בין ריבית העוגן במועד ההנפקה לבין ריבית העוגן במועד עדכון הריבית, כהגדרתן בדוח הצעת המדף.

בהתקיים נסיבות לאירוע מכונן (אירוע מכונן לאי קיימות או אירוע מכונן לספיגת הפסדי קרן, המוקדם מביניהם), יומרו כתבי ההתחייבות הנדחים סדרה 405 למניות רגילות על פי מוצע שערי הסגירה שנקבעו למניות הבנק בבורסה ב-14 ימי המסחר העוקבים האחרונים לפני היום בו נמסרה הודעת ההמרה או על פי שער הרצפה שנקבע (16.66 ש"ח למניה, כפוף להתאמות), כגובה מביניהם.

כתבי התחייבות סדרה 405 כשירים להיכלל בהון רוברד 2 החל ממועד ההנפקה.

למידע נוסף ראה דיווח מידי מיום 24 במרס 2022.

הון והלימות ההון

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-31 במרס 2022 ב-42,433 מיליון ש"ח, לעומת 41,610 מיליון ש"ח בסוף 2021. הון זה מהווה בסיס לחישוב ההון הפיקוחי המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק בתוספת מכשירים הוניים והתאמות פיקוחיות כפי שנקבע בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 של הפיקוח על הבנקים. יחס הון למאזן ב-31 במרס 2022 הינו 6.3%, זהה ליחס שדווח ב-31 בדצמבר 2021.

מבנה הלימות ההון^(א)

31 בדצמבר		31 במרס	
2021	2021	2022	2022
במיליוני ש"ח			
הון לצורך חישוב יחס ההון			
43,117	40,446	42,563	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים ^(א)
10,148	10,333	10,903	הון רובד 2, לאחר ניכויים
53,265	50,779	53,466	סך הכל הון כולל
יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
346,602	317,777	365,454	סיכון אשראי
5,592	4,488	6,178	סיכונים שוק
22,582	22,458	23,147	סיכון תפעולי
374,776	344,723	394,779	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.50%	11.73%	10.78%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
14.21%	14.73%	13.54%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.19%	9.21%	10.19%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(ב)
12.50%	12.50%	13.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(ב)

- (א) למידע נוסף בגין מבנה הלימות ההון ראה [ביאור 9א](#).
 (ב) החל מיום 1 בינואר 2022, דרישות ההון המזעריות שחלות על הבנק הינן 10% ליחס הון עצמי רובד 1 (ליחס זה מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור וזאת למעט הלוואות לרכישת דירת מגורים שהועמדו מיום 19 במרס 2020 ועד 30 בספטמבר 2021 ולמעט הלוואות לדיור לכל מטרה שהועמדו החל מיום 19 במרס 2020) ו-13.5% ליחס הון כולל.
 (ג) נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ב.1](#).

הירידה ביחסי הלימות ההון מקורה בגידול המשמעותי בתיק האשראי ובירידות בשווקים, בין היתר על רקע עליית הריבית. כמתואר לעיל, הרווח הכולל האחר הושפע באופן מהותי מהתאמות שליליות בגין אגרות חוב זמינות למכירה, אשר קוזזו בהתאמות חיוביות של ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים. עם זאת, הירידה בשווי אגרות החוב נזקפת מיידית להון הפיקוחי בעוד שההשפעה החיובית על ההתחייבות בגין הטבות לעובדים בשל עליית הריבית נזקפת להון הפיקוחי על פני שמונה רבעונים.

כן יציין כי עסקת המיזוג של בנק לאומי ארה"ב עם Valley הושלמה ביום 1 באפריל 2022. עסקה זו צפויה לשפר את יחסי ההון בכ-0.5%. הרוב המכריע של השיפור יבוא לידי ביטוי ביום 1 באפריל 2022 עם השלמת המיזוג.

לפרטים נוספים בגין עסקה זו ראה פרק [חברות מוחזקות עיקריות וביאור 16.ב](#).
 לפרטים נוספים בגין שינויים רגולטוריים צפויים בנוגע למדידת הלימות ההון ראה להלן בהמשך הפרק.

מבנה ההון הפיקוחי

במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים את ההוראות הסופיות ליישום באזל 3 בישראל, וזאת על ידי תיקון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (להלן בפרק זה: "ההוראות"). הוראות אלה נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014 בכפוף להוראות המעבר שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 של הפיקוח על הבנקים.

על פי הוראות אלו, רכיבי ההון בקבוצה לצורך חישוב הלימות ההון משויכים לשני רבדים:

1. הון רובד 1, הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף.
2. הון רובד 2.

סיכום הרבדים האלו מכונה "בסיס ההון לצורך הלימות ההון" או "ההון הפיקוחי" או "ההון הכולל".

הון עצמי רובד 1

הון עצמי רובד 1 (Common Equity Tier 1) כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מזכויות המיעוט (זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים.

בנוסף לאלו, נכללות התאמות להון עצמי רובד 1, אשר נובעות מיישום תכניות התייעלות תפעולית וכן מאופן חישוב ריבית ההיוון שמשמשת לחישוב ההתחייבות לזכויות עובדים, כמפורט בהמשך.

פירוט לגבי הדרישה הרגולטורית ליחס הון עצמי רובד 1 מזערי מופיע להלן בפסקת [הלימות ההון](#).

הון רובד 1

על פי הוראות הפיקוח על הבנקים, הון רובד 1 יכלול, בנוסף להון עצמי רובד 1, גם הון רובד 1 נוסף (Additional Tier 1), אשר מורכב ממכשירי הון העומדים בקריטריונים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202.

עד כה לא נקבעה בישראל דרישה רגולטורית ליחס הון רובד 1 מזערי, ובקבוצת לאומי לא קיימים מכשירי הון רובד 1 נוסף.

הון רובד 2

הון רובד 2 (Tier 2) כולל בעיקר מכשירי הון ויתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בכפוף לתקרה שנקבעה בהוראות.

לגבי מכשירי הון שהיו כלולים בהון רובד 2 בתאריך 31 בדצמבר 2013, נקבעו הוראות מעבר ותקרת הכרה, אשר הופחתה בתחילת כל שנה ב-10% עד ליום 1 בינואר 2022. החל מיום 1 בינואר 2022 מכשירי הון אלה אינם מוכרים עוד להון הפיקוחי.

מכשירי הון המונפקים מתחילת שנת 2014 נדרשים לעמוד בקריטריונים המפורטים בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 לצורך הכללתם בהון. הקריטריונים העיקריים שעל המכשיר לכלול הינם: (1) מנגנון לספיגת הפסדי קרן על ידי המרה למניות רגילות או הפחתת המכשיר כאשר יחס הון עצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי יורד מ-5%; (2) סעיף הקובע שבהתרחש האירוע המכונן לאי-קיימות (כמוגדר בנספח ה' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202), יומר המכשיר באופן מיידי למניות רגילות או יימחק.

תיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחי שהונפקו מוצג באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: www.leumi.co.il בפרק אודות > מידע כספי > גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים.

הלימות ההון

יחסי ההון מחושבים כיחס שבין ההון לנכסי הסיכון המשוקללים. יחס הון עצמי רובד 1 מחושב כיחס שבין סכום הון עצמי רובד 1 לנכסי הסיכון המשוקללים, ויחס ההון הכולל מחושב כיחס שבין סכום ההון הכולל לנכסי הסיכון המשוקללים.

יעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל

לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 201 "מדידה והלימות הון - מבוא, תחולה וחישוב דרישות", תאגיד בנקאי גדול, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, נדרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10%, וביחס הון כולל מזערי בשיעור של 13.5% וזאת החל מיום 1 בינואר 2017. דרישה זו חלה על לאומי.

כמו כן, על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 "מגבלות למתן הלוואות לדירור" התאגיד הבנקאי נדרש להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1, בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדירור. ביום 6 באוקטובר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לקובץ שאלות ותשובות בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדירור", שבמסגרתו הובהר כי הדרישה להגדלת יעד ההון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדירור מתייחסת ליעד הון עצמי רובד 1 בלבד ואין חובה ליישמה גם ביחס ליעד ההון הכולל. בהתאם לכך, עודכן יחס ההון הכולל המזערי, הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים בביאור 9א.

חוזר להתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה) - הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250

ביום 31 במרס 2020 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה) (הוראה מספר 250) (להלן: הוראת השעה). בהתאם להוראת השעה, תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, נדרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון משוקללים שלא יפחת מ-9% וביחס הון כולל לנכסי סיכון משוקללים שלא יפחת מ-12.5% (חלף 10%-13.5% בהתאמה, עובר לפרסום החוזר). הוראה זו חלה על לאומי.

על רקע המשך התפתחות אירוע נגיף הקורונה והשלכותיו על הכלכלה בעולם ובישראל, החליט הפיקוח על הבנקים להאריך מעת לעת את תוקף הוראת השעה. ביום 27 בדצמבר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לפיו החל מיום 1 בינואר 2022 יפוג תוקף הוראת השעה למעט הוראות ספציפיות להן נקבע בהוראת השעה תוקף מאוחר יותר, וביום 18 בינואר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר נוסף לפיו הוחלט שלא לבטל את הוראת השעה אלא לשוב ולעדכנה.

על פי ההוראה, תוקף ההקלה ביעדי ההון הוא עד 31 בדצמבר 2023, כאשר יחסי ההון של התאגיד הבנקאי לא יפחתו מיחסי ההון ביום 31 בדצמבר 2021 או יחסי ההון המזעריים שחלים על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. ליום 31 בדצמבר 2021, יחס הון עצמי רובד 1 של לאומי הינו 11.50%, ויחס ההון הכולל הינו 14.21%, ולפיכך החל מיום 1 בינואר 2022 חלים על לאומי יעדי ההון המזעריים שחלו טרם הוראת השעה, קרי יחס הון עצמי רובד 1 שלא יפחת מ-10%, ויחס הון כולל שלא יפחת מ-13.5%. עוד נקבע בחוזר כי בתקופה שעד יום 30 ביוני 2022, הפחתה ביחסי ההון של עד 0.3% לא תחשב כחריגה מיחסי ההון הנדרשים, בכפוף לתכנון הון מוקפד ושמרני ולדיווח לפיקוח על הבנקים.

במסגרת הוראת השעה נקבע כי בגין הלוואות לדיוור אשר הועמדו בתקופה החל מיום 19 במרס 2020 ועד ליום 30 בספטמבר 2021, לא תחול דרישת ההון הנוספת בשיעור של 1% מיתרת הלוואה, הקבועה בסעיף 14א. להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיוור. בהתאם לחוזר שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 30 בספטמבר 2021, החל מיום 1 באוקטובר 2021, נותרה ההקלה כאמור רק בהתייחס לדרישת ההון בגין הלוואות לדיוור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין (הלוואות לכל מטרה). בהתאם, דרישת ההון הנוספת בגין יתרת הלוואות לדיוור, ליום 31 במרס 2022 הינה 0.19% במזנחי יחס הון עצמי רובד 1.

בהתאם, דרישות ההון המזעריות שחלו על הבנק ליום 31 במרס 2022 הינן 10.19% ליחס הון עצמי רובד 1 (כולל דרישת ההון בגין יתרת הלוואות לדיוור) ו-13.50% ליחס ההון הכולל.

בנוגע ליחס המינוף, בהוראת השעה נקבע שתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% (חלף 6% קודם לכן). ביום 15 במאי 2022 פורסם חוזר לתיקון הוראת השעה, ולפיו תוקף ההקלה יוארך עד 30 ביוני 2024, כאשר יחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף ביום 31 בדצמבר 2023 או מיחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. עוד נקבע כי ניצול ההקלה לא יהווה חסם לחלוקת דיבידנד בכפוף לתכנון הון הכולל חזרה ליחס המינוף הנדרש.

תכנון ההון ויעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי הבנק

תכנון ההון בקבוצת לאומי משקף ראייה צופה פני עתיד של תיאבון ופרופיל הסיכון, האסטרטגיה העסקית והלימות ההון הנדרשת כתוצאה מכך. תכנון ההון מאושר על ידי ההנהלה ודירקטוריון הבנק ולוקח בחשבון את הצמיחה בפעילות של מרכזי הרווח השונים בקבוצה וגורמים נוספים המשפיעים על עמידת הבנק בדרישות ההון, כגון: תחזיות רווח, שינויים ברווח כולל אחר, התאמות פיקוחיות, השפעת הוראות מעבר ושיעור הגידול בנכסי הסיכון. תחזית יחסי ההון נבחנת גם תחת מבחני רגישות ותרחישי קיצון שונים.

מדיניות הקבוצה שאושרה על ידי הדירקטוריון, הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהסף המזערי שיוגדר מעת לעת על ידי בנק ישראל ואשר לא תפחת משיעור ההון הנדרש לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך ה-ICAAP. בנוסף, הוגדרו יעדי הון לעת אירוע תרחיש קיצון. לפירוט תהליך ה-ICAAP השימוש במבחני קיצון, ראה [דוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

במסגרת הליך הסקירה הפיקוחי, הנחה הפיקוח על הבנקים על קביעת יעדי הון פנימיים אשר יהלמו את פרופיל הסיכון של הבנק. בהמשך לכך, דירקטוריון הבנק אישר להגדיל את יעד ההון העצמי רובד 1 הפנימי של הבנק באופן שמיום 31 בדצמבר 2017 יעמוד על 10.5%.

עם תחילת משבר הקורונה החליט דירקטוריון הבנק להפחית את יעד הון עצמי רובד 1 הפנימי ל-9.5%. לאור סימן של ההקלות ביעדי ההון, החליט דירקטוריון הבנק ביום 8 במרס 2022, לעדכן את יעד הון עצמי רובד 1 הפנימי ולהעלות ל-10.5%, כפי שהיה טרם משבר הקורונה.

למידע נוסף ראה דיווח מיידי מיום 9 במרס 2022 (אסמכתא: 027670-01-2022).

מדיניות חלוקת דיבידנד

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק, שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 6 במרס 2019, קובעת כי מדי רבעון יחולק דיבידנד בגובה של עד 50% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לרבעון שחלף. זאת בכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון שלו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות והוראות בנק ישראל.

בחוזר הפיקוח מיום 27 בדצמבר 2021, בוטלו ההגבלות על חלוקת דיבידנדים ונקבע כי בהקשר זה, התאגידים הבנקאיים צריכים לנהוג בזהירות, כאשר הם בוחנים את המודל העסקי שלהם וכן להביא בחשבון כי עדיין קיימת רמה מסוימת של אי וודאות בשווקים, הנובעת בין היתר מהתפתחות מוטציות חדשות של הנגיף.

ביום 23 במאי 2022 אישר הדירקטוריון חלוקת דיבידנד בסך של כ-322 מיליון ש"ח, המהווים כ-20% מהרווח הנקי לרבעון הראשון של 2022 וזאת בין היתר על רקע הצמיחה המשמעותית של הבנק באשראי. סכום הדיבידנד שאושר לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ג. מהווה כ-22.142 אגורות. הדירקטוריון קבע את יום 7 ביוני 2022 כיום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד ואת יום 15 ביוני 2022 כיום התשלום.

פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד ההכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
12 באוגוסט 2021	2 בספטמבר 2021	43.36	630
15 בנובמבר 2021	12 בדצמבר 2021	94.11	1,367
9 במרס 2022	6 באפריל 2022	40.48	588

התאמות להון עצמי רובד 1

מדידת ההתחייבות בגין זכויות עובדים

למידע בנוגע למדידת ההתחייבויות לעובדים ראה פרק [הון והלימות ההון בדוח הדירקטוריון כדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2021](#).

למידע בנוגע למתודולוגית ההיוון ראה פרק [מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים](#).

הקלה בגין תכניות התייעלות תפעולית

בשנים 2016 ו-2017 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתבים בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" בכח אדם ובתחום הנדל"ן. על פי המכתבים, תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו, יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעתן של תכניות התייעלות על ההון הפיקוחי על פני חמש שנים בקו ישר. תוקף המכתבים הוא עד ליום 31 בדצמבר 2021, במטרה לאפשר גיבוש תכניות התייעלות נוספות.

ביולי 2017 אישר דירקטוריון הבנק תכנית התייעלות שעלותה הסתכמה בכ-204 מיליון ש"ח (לאחר מס). נכון ליום 31 במרס 2022 מיוחסים להון הפיקוחי 95% מעלויות תכנית זו.

במסגרת ההבנות הנוגעות להסכם הקיבוצי המיוחד שנחתם עם ארגון העובדים ביולי 2019, אישר דירקטוריון הבנק תכנית פרישה מרצון, שעלותה הסתכמה בכ-167 מיליון ש"ח (לאחר מס). נכון ליום 31 במרס 2022 מיוחסים להון הפיקוחי 55% מעלויות תכנית זו.

שינויים רגולטוריים ונוספים במדידת דרישות ההון

התפתחויות בהוראות ועדת באזל לפיקוח על הבנקים בנוגע למדידת הלימות ההון

בשנת 2017 סיימה ועדת באזל לפיקוח על הבנקים את עבודתה לעדכון המסגרת הכוללת של "באזל 3" להלימות ההון. במסגרת העדכונים, אשר לעתים מקבלים את הכינוי "באזל 4", נקבעו עדכונים משמעותיים בנוגע לאופן החישוב של נכסי סיכון שבגינם נדרש לחשב את דרישות ההון בנדבך הראשון. בין היתר, נקבעו שינויים באופן החישוב של דרישות ההון על פי הגישה הסטנדרטית לסיכון אשראי, נקבעה גישה סטנדרטית אחידה לגבי הסיכון התפעולי וכן נקבעו שינויים במסגרת מדידת סיכונים השוק. במרס 2020 פורסמה הודעה מטעם הגוף המפקח על ועדת באזל, שלפיה היישום של הסטנדרטים השונים הכלולים במסגרת העדכון הכוללת, יידחה בשנה יחל ב-1 בינואר 2023. באיחוד האירופי צפויה דחיה של היישום לשנת 2025. בשלב זה, לא ידוע באיזה אופן ומתי יאומצו ההוראות אלה על ידי הפיקוח על הבנקים בישראל.

הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

באפריל 2019 הודיע הפיקוח על הבנקים על הכוונה להתחיל ליישם הנחיות של ועדת באזל משנת 2014 בנושא "הגישה הסטנדרטית לחישוב חשיפה לסיכון אשראי צד נגדי" (SA-CCR).

ביום 1 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים (יישום הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203A ו-208A) במטרה להתאים את הוראות בנק ישראל לעדכון הוראות וועדת באזל בכל הקשור לסיכון אשראי צד נגדי.

ביום 15 במרס 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר "טיפול בסיכון אשראי צד נגדי", הכולל עדכונים והבהרות שונות (שאלות ותשובות) בנוגע ליישום הוראה 203A.

ביום 7 באפריל 2022 פורסם חוזר המעדכן את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 בנושא "מדידה והלימות ההון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי" ו-218 בנושא "יחס המינוף". בהתאם לעדכונים, החישוב של החשיפה יבוצע בהתאם להוראה 203A. תאריך היישום של הוראה 203A "טיפול בסיכון אשראי של צד נגדי" ותאריך היישום של העדכונים להוראות 203 ו-218 יחול ב-1 ביולי 2022. תאריך היישום של הוראה 208A "התאמת שווי בגין סיכון אשראי (CVA)" יחול ב-1 בינואר 2025.

הבנק בוחן את ההשפעות של ההוראות האמורות וממשיך בהיערכותו ליישומן. בהתאם להערכת הבנק, הוראות אלו צפויות להגדיל את דרישות ההון בגין מכשירים נגזרים, להקטין את יחס המינוף ולהשפיע על חישובי מגבלת ריכוזיות ענפית ומגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים. בשלב זה לא ניתן לאמוד באופן מהימן את היקף השפעתן הצפויה.

חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי חשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, וחוזר בנושא "הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים"

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את הוראות המעבר שפרסם הפיקוח על הבנקים בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים" מיום 1 בדצמבר 2020 וכן עדכונים נוספים במסגרת התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין נוספות שהותאמו לכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים. בין היתר, מיישם הבנק החל מיום 1 בינואר 2022 את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בנושא "מדידה והלימות הון - הון פיקוחי", ומנכה מהון עצמי רובד 1 סכומים בגין הלוואות לדיר שמשווגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות.

בהתאם להוראות המעבר שפרסם הפיקוח על הבנקים, מאחר וכתוצאה מהיישום לראשונה חל קיטון בהון עצמי רובד 1 של הבנק ל-1 בינואר 2022, הוסיף הבנק באופן חלקי בהון עצמי רובד 1 75% מהקיטון בהון העצמי רובד 1 שבמועד היישום לראשונה (בהתאם לכך, כל תחילת שנה ממועד היישום לראשונה יחול קיטון של 25% בתוספת להון עצמי רובד 1, עד לתוספת של 0% ב-1 בינואר של שנת היישום הרביעית).

להשפעת יישום ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים של הבנק ועל יחסי ההון של הבנק ראה [ביאור 1.1](#).

טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 - הגישה הסטנדרטית - סיכוני אשראי

ביום 20 במרס 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 "הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי". במסגרת החוזר, יועלה ל-150% משקל הסיכון המיוחס לאשראי הניתן לרכישת מקרקעין למטרות פיתוח ובניה בשיעור העולה על 75% משווי הנכס הנרכש (LTV), זאת למעט מימון נדל"ן חקלאי ללא אופק תכנוני. הבנק בוחן את השאלות העולות מהשינוי האמור ובהתאם את השפעתם האפשרית.

להלן ניתוח רגישות לגורמים העיקריים המשפיעים על הלימות ההון של קבוצת לאומי

- שינוי היקף נכסי סיכון - נכסי הסיכון של לאומי מסתכמים ליום 31 במרס 2022 בכ-394.8 מיליארד ש"ח. גידול של 1 מיליארד ש"ח בנכסי הסיכון יקטין את יחס הון עצמי רובד 1 ואת יחס ההון הכולל בכ-0.03%.
- שינוי הון עצמי רובד 1 - הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרס 2022 מסתכם בכ-42.5 מיליארד ש"ח. קיטון ב-100 מיליון ש"ח בהון עצמי רובד 1 יקטין את יחס הון עצמי רובד 1 ואת יחס ההון הכולל בכ-0.03%.
- שינוי בשער החליפין - פיחות של 1% בשער החליפין של השקל מול כל המטבעות יקטין את יחס הון עצמי רובד 1 ואת יחס ההון הכולל בכ-0.02%.
- התחייבויות בדבר זכויות עובדים - ההתחייבות האקטוארית לעובדים מהוונת על פי ממוצע נע של שמונה רבעונים של תשואות השוק המושפעות מעקום אג"ח ממשלת ישראל ומרווח אג"ח קונצרני AA בארה"ב. שינוי של 0.1% לאורך עקום הריבית להיוון, בהנחה שהעקום עולה ויורד בצורה אחידה, משמעותה השפעה מצטברת של כ-0.06% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל. מזה על פי חישוב ממוצע נע לשמונה רבעונים, השפעה של כ-0.01% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל, לרבעון השוטף.

ביום 1 באפריל 2022 הושלמה עסקת המיזוג בין חברת הבת של לאומי בארה"ב Bank Leumi USA לבין Valley National Bancorp והחל ממועד זה מחזיק הבנק ב-14.2% ממניות הבנק הממוזג.

ראה דיווח מידי מיום 3 באפריל 2022 (אסמכתא 1695-01-04-2022).

להשפעה הצפויה של השלמת עסקת המיזוג על יחסי ההון של לאומי, ראה להלן בפרק [חברות מוחזקות עיקריות](#).

המידע הנ"ל לגבי הלימות ההון וניהולה מתייחס לפעולות עתידיות של הבנק, והוא בגדר "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

יחס מינוף

יחס המינוף מחושב באחוזים ומוגדר כמדידת ההון הרגולטורי מחולק במדידת החשיפה. ההון הרגולטורי לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, בהתאם להתאמות פיקוחיות לעניין חישוב ההון. מדידת החשיפה של תאגיד בנקאי היא סכום החשיפות המאזניות, החשיפות לנגזרים, החשיפות לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. יחס המינוף הינו מדד משלים ליחס ההון ומהווה מגבלה נוספת על רמת המינוף של המגזר הבנקאי.

יחס המינוף עשוי להיות מושפע מהשינויים בהון הרגולטורי של הבנק. בין היתר, בחישוב יחס המינוף הובאה בחשבון השפעה של יישום תכנית ההתייעלות והתאמות מיישום ריבית ההיוון המחושבת על פני ממוצע נע של תשואת השוק, לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימה במועד הדיווח, בקשר להתחייבויות אקטואריות מסוימות.

	31 במרס		31 בדצמבר
	2021	2022	2021
במיליוני ש"ח			
בנתוני המאוחד			
הון רובד 1	40,446	42,563	43,117
סך החשיפות	612,517	720,542	711,125
יחס מינוף			
יחס מינוף	6.60%	5.91%	6.06%
יחס מינוף מזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(א)	5.50%	5.50%	5.50%

למידע נוסף בנושא הלימות הון ומינוף ראה סעיף [הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים](#) לעיל ו**ביאור 9**.

(א) למידע נוסף אודות התאמות להוראת השעה בנושא יחס המינוף, ראה סעיף [התאמות להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250](#) לעיל.

הירידה ביחס המינוף מקורה בגידול המשמעותי בתיק האשראי ובירידות בשווקים, בין היתר על רקע עליית הריבית. כמתואר לעיל, הרווח הכולל האחר הושפע באופן מהותי מהתאמות שליליות בגין אגרות חוב זמינות למכירה, אשר קוזזו בהתאמות חיוביות של ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים. עם זאת, הירידה בשווי אגרות החוב נזקפת מיידית להון הפיקוחי בעוד שהשפעה החיובית על ההתחייבות בגין הטבות לעובדים בשל עליית הריבית נזקפת להון הפיקוחי על פני שמונה רבעונים.

מגזרי פעילות - גישת ההנהלה

דיווח מגזרי פעילות על פי גישת ההנהלה מציג את תוצאות הבנק בחלוקה לקווי עסקים, בהתאם למבנה הארגוני של הבנק. קווי העסקים מתמחים במתן שירות למגזרי לקוחות בעלי מאפיינים וצרכים דומים.

למידע נוסף בדבר קווי עסקים בגישת הנהלה ראה פרק [מגזרי פעילות בדוחות הכספיים לשנת 2021](#).

להלן תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022												
בנק												בנק
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	משכנתאות	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	במיליוני ש"ח
הכנסות ריבית, נטו:												
2,899	256	33	3	46	307	276	365	1,065	548	269	279	מחיצוניים
-	(8)	(2)	(1)	587	(36)	(80)	7	(707)	240	25	215	בימגזרי
2,899	248	31	2	633	271	196	372	358	788	294	494	הכנסות ריבית, נטו
950	73	154	(9)	(78)	104	59	148	5	494	121	373	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
3,849	321	185	(7)	555	375	255	520	363	1,282	415	867	סך כל ההכנסות
(40)	(11)	3	(3)	10	(51)	3	104	(1)	(94)	(44)	(50)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,794	187	49	210	96	35	66	178	85	888	241	647	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
2,095	145	133	(214)	449	391	186	238	279	488	218	270	רווח (הפסד) לפני מס
483	41	33	(286)	154	134	64	81	95	167	75	92	הפרשה (הטבה) למס
1,609	94	107	72	295	257	122	157	184	321	143	178	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 31 במרס 2022												
349,775	^(א) 5,675	1,099	5,646	20,258	48,088	46,526	56,419	108,947	57,117	25,824	31,293	אשראי לציבור, נטו
516,711	^(ב) 2,787	-	3	141,674	13,223	29,861	90,840	-	238,323	51,158	187,165	פיקדונות הציבור

(א) לא כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה בסך 18,915 מיליון ש"ח.
 (ב) לא כולל יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה בסך 22,536 מיליון ש"ח.

להלן תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	בנק									
			אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	משכנתאות	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
2,348	233	23	1	93	234	272	328	613	551	265	286	מחיצוניים
-	1	1	-	218	(18)	(80)	(4)	(297)	179	14	165	בינמגזרי
2,348	234	24	1	311	216	192	324	316	730	279	451	הכנסות ריבית, נטו
1,374	61	108	89	388	78	57	113	4	476	113	363	הכנסות שאינן מריבית
3,722	295	132	90	699	294	249	437	320	1,206	392	814	סך כל ההכנסות
(212)	16	1	6	36	(121)	(68)	(4)	(15)	(63)	(52)	(11)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,839	180	48	214	103	29	74	189	75	927	236	691	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
2,095	99	83	(130)	560	386	243	252	260	342	208	134	רווח (הפסד) לפני מס
753	22	20	12	192	132	83	86	89	117	71	46	הפרשה למס
1,340	68	69	(142)	369	254	160	166	171	225	137	88	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 31 במרס 2021												
307,561	22,913	820	5,703	7,859	35,107	42,644	46,766	93,277	52,472	24,534	27,938	אשראי לציבור, נטו
460,412	26,745	-	3	87,708	10,650	26,449	75,069	-	233,788	49,134	184,654	פיקדונות הציבור

להלן תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	בנק									
			אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	משכנתאות	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
10,346	963	106	10	357	1,072	1,017	1,387	3,251	2,183	1,075	1,108	מחיצוניים
-	(16)	-	(2)	1,520	(137)	(312)	(20)	(1,893)	860	84	776	בימגזרי
10,346	947	106	8	1,877	935	705	1,367	1,358	3,043	1,159	1,884	הכנסות ריבית, נטו
5,511	248	^(M) 969	333	1,009	326	241	468	18	1,899	460	1,439	הכנסות שאינן מריבית
15,857	1,195	1,075	341	2,886	1,261	946	1,835	1,376	4,942	1,619	3,323	סך כל ההכנסות
(812)	(4)	13	(21)	31	(39)	(240)	(119)	(137)	(296)	(263)	(33)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7,428	761	206	825	420	134	277	731	322	3,752	982	2,770	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
9,241	438	856	(463)	2,435	1,166	909	1,223	1,191	1,486	900	586	רווח (הפסד) לפני מס
3,275	102	216	81	833	399	311	418	407	508	308	200	הפרשה למס
6,028	297	738	(544)	1,605	767	598	805	784	978	592	386	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 31 בדצמבר 2021												
342,879	23,497	1,006	5,532	15,749	43,665	41,417	51,408	104,525	56,080	25,745	30,335	אשראי לציבור, נטו
537,269	24,953	-	3	142,050	13,395	33,621	86,466	-	236,781	51,329	185,452	פיקדונות הציבור

(א) כולל הכנסות לאומי פרטנרס בע"מ בגין רווחים שמומשו וטרם מומשו בסך של כ-518 מיליון ש"ח ממניות איירונסורס וריטיילורס.

מגזרי פעילות פיקוחיים

לגבי תיאור מגזרי הפעילות העיקריים ראה פרק [מגזרי פעילות פיקוחיים בדוחות הכספיים לשנת 2021](#).

להלן תמצית הפעילות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022										
פועילות ישראל	משקי בית									
פועילות חו"ל	פועילות חו"ל									
סך הכל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	אחר	לדיוור	לדיוור
סך הכל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	אחר	לדיוור	לדיוור
2,899	248	2	818	21	451	217	470	11	352	309
950	73	(3)	50	52	158	99	223	44	242	12
3,849	321	(1)	868	73	609	316	693	55	594	321
(40)	(11)	-	24	(2)	-	20	(16)	-	(48)	(7)
1,794	187	159	100	46	118	111	384	27	577	85
2,095	145	(160)	744	29	491	185	325	28	65	243
483	41	(308)	262	10	174	66	116	10	26	86
1,609	94	148	489	19	317	119	209	18	39	157
יתרה ליום 31 במרס 2022										
373,765	24,899	-	-	9,058	105,229	37,399	60,338	450	28,691	107,701
539,247	25,323	-	-	118,674	93,504	63,410	89,821	26,620	121,895	-
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021										
פועילות ישראל	משקי בית									
פועילות חו"ל	פועילות חו"ל									
סך הכל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	אחר	לדיוור	לדיוור
סך הכל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	אחר	לדיוור	לדיוור
2,348	234	(2)	504	13	374	187	429	11	334	264
1,374	61	59	484	46	141	78	205	42	245	13
3,722	295	57	988	59	515	265	634	53	579	277
(212)	16	-	24	-	(136)	(41)	(43)	-	(12)	(20)
1,839	180	172	86	57	102	117	397	26	627	75
2,095	99	(115)	878	2	549	189	280	27	(36)	222
753	22	(28)	312	-	200	70	102	10	(15)	80
1,340	68	(87)	573	2	349	119	178	17	(21)	142
יתרה ליום 31 במרס 2021										
312,753	23,330	-	-	2,009	83,293	31,412	53,466	361	26,607	92,275
460,412	26,745	-	-	76,698	72,039	54,584	81,102	26,154	123,090	-

(א) כולל יתרת הלוואות לדיוור ליום 31 במרס 2022 בסך 200 מיליון ש"ח, וליום 31 במרס 2021 בסך 130 מיליון ש"ח.

(ב) כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה בסך 19,187 מיליון ש"ח.

(ג) כולל יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה בסך 22,536 מיליון ש"ח.

להלן תמצית הפעילות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021											
סך הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		משקי בית									
		אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	אחר	הלוואות לדיר	
במיליוני ש"ח											
10,346	947	(2)	2,626	54	1,610	780	1,794	40	1,371	1,126	הכנסות ריבית, נטו
										55	הכנסות שאינן מריבית
5,511	248	256	1,909	181	593	324	826	169	950	55	סך כל ההכנסות
15,857	1,195	254	4,535	235	2,203	1,104	2,620	209	2,321	1,181	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(812)	(4)	-	(42)	3	(201)	(143)	(240)	-	(44)	(141)	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
7,428	761	680	406	233	445	458	1,555	95	2,477	318	רווח (הפסד) לפני מס
9,241	438	(426)	4,171	(1)	1,959	789	1,305	114	(112)	1,004	הפרשה (הטבה) למס
3,275	102	(106)	1,495	-	689	280	462	40	(38)	351	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
6,028	297	(320)	2,777	(1)	1,270	509	843	74	(74)	653	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021											
347,391	23,837	-	-	5,824	93,927	34,534	57,527	(א) 429	27,884	103,429	אשראי לציבור, ברוטו
537,269	24,953	-	-	127,883	90,223	60,874	86,888	25,965	120,483	-	פיקדונות הציבור

(א) כולל יתרת הלוואות לדיר ליום 31 בדצמבר 2021 בסך 181 מיליון ש"ח.

להלן שינויים עיקריים בתוצאות פעילות המגזרים הפיקוחיים:

מגזר משקי בית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של מגזר משקי בית לרבעון ראשון 2022 הסתכם בכ-196 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-121 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. עיקר הגידול נובע מהכנסות ריבית, הכנסות להפסדי אשראי וקישור בהוצאות תפעוליות.

הכנסות ריבית, נטו לרבעון ראשון 2022 הסתכמו בכ-661 מיליון ש"ח בהשוואה ל-598 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. ברבעון ראשון 2022 חלה עלייה בעיקר בהכנסות מהלוואות לדיר כתוצאה מגידול בהיקף הפעילות.

ברבעון ראשון 2022 נרשמו הכנסות להפסדי אשראי בסך של כ-55 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסה של כ-32 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הפסדי האשראי הרבעון מושפעים מיישום לראשונה של כללי חשבונאות חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL) וכן מיישום הוראות משיקות בנושא של הפיקוח על הבנקים שנכנסו לתוקף ב-1 בינואר 2022 ואינם מקבלים ביטוי במספרי ההשוואה. הפסדי האשראי ברבעון המקביל הושפעו משיקור הפרשות כתוצאה מפתחת המשק לפעילות ותחילת היציאה ממשבר הקורונה לאור תהליך ההתחנסות המהיר.

לפרטים נוספים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) והוראות נוספות של הפיקוח על הבנקים ראה [ביאור 1.1](#).

ההוצאות התפעוליות והאחרות לרבעון ראשון 2022 הסתכמו בכ-662 מיליון ש"ח בהשוואה ל-702 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקישור הינו בעיקר כתוצאה מקישור בהפרשה למענקים.

יתרת האשראי לציבור ליום 31 במרס 2022 הסתכמה לסך של 136.4 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-131.3 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2021. מרבית הגידול מקורו בעלייה ביתרות האשראי לדיר.

יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרס 2022 הסתכמה לסך של 121.9 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-120.5 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2021.

מגזר עסקים זעירים וקטנים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של מגזר עסקים זעירים וקטנים לרבעון ראשון 2022 הסתכם בכ-209 מיליון ש"ח בהשוואה ל-178 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. עיקר הגידול נובע מהכנסות מריבית, הכנסה מעמלות וקישון בהוצאות תפעוליות. אשר קוזז חלקית על ידי קישון בהכנסה להפסדי אשראי.

הכנסות ריבית, נטו לרבעון ראשון 2022 הסתכמו בכ-470 מיליון ש"ח בהשוואה ל-429 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר מעלייה בהיקף האשראי.

ההכנסות שאינן מריבית לרבעון ראשון 2022 הסתכמו בכ-223 מיליון ש"ח בהשוואה ל-205 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר מגידול בעמלות הפרשי המרה ועמלות ניהול חשבון.

ברבעון ראשון 2022 נרשמו הכנסות להפסדי אשראי בסך של כ-16 מיליון ש"ח בהשוואה ל-43 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הפסדי האשראי הרבעון מושפעים מיישום לראשונה של כללי חשבונאות חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL) וכן מיישום הוראות משיקות בנושא של הפיקוח על הבנקים שנכנסו לתוקף ב-1 בינואר 2022 ואינם מקבלים ביטוי במספרי ההשוואה. הפסדי האשראי ברבעון המקביל הושפעו משחרור הפרשות כתוצאה מפתחת המשק לפעילות ותחילת היציאה ממשבר הקורונה לאור תהליך ההתחסנות המהיר.

לפרטים נוספים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) והוראות נוספות של הפיקוח על הבנקים ראה [ביאור 1.2.1](#).

ההוצאות התפעוליות לרבעון ראשון 2022 הסתכמו בכ-384 מיליון ש"ח בהשוואה ל-397 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקישון הינו בעיקר כתוצאה מקישון בהפרשה למענקים.

יתרת האשראי לציבור ליום 31 במרס 2022 הסתכמה לסך של 60.3 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-57.5 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2021.

יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרס 2022 הסתכמה לסך של 89.8 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-86.9 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2021.

מגזר עסקים בינוניים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של מגזר עסקים בינוניים לרבעון ראשון 2022 הסתכם בכ-119 מיליון ש"ח, בדומה לרבעון מקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר מעלייה בהכנסות ריבית והכנסות מעמלות, שקוזזה על ידי הוצאות להפסדי אשראי הרבעון בהשוואה להכנסות מהפסדי אשראי ברבעון המקביל אשתקד.

הכנסות ריבית, נטו לרבעון ראשון 2022 הסתכמו בכ-217 מיליון ש"ח בהשוואה ל-187 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר מגידול בהיקף האשראי.

ההכנסות שאינן מריבית לרבעון ראשון 2022 הסתכמו בכ-99 מיליון ש"ח בהשוואה ל-78 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר מגידול בעמלות הפרשי המרה, טיפול באשראי וחוזים ועמלות מעסקי מימון.

ברבעון ראשון 2022 נרשמו הוצאות להפסדי אשראי בסך של כ-20 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסות מהפסדי אשראי של כ-41 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הפסדי האשראי הרבעון מושפעים מיישום לראשונה של כללי חשבונאות חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL) וכן מיישום הוראות משיקות בנושא של הפיקוח על הבנקים שנכנסו לתוקף ב-1 בינואר 2022 ואינם מקבלים ביטוי במספרי ההשוואה. הפסדי האשראי ברבעון המקביל הושפעו משחרור הפרשות כתוצאה מפתחת המשק לפעילות ותחילת היציאה ממשבר הקורונה לאור תהליך ההתחסנות המהיר.

לפרטים נוספים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) והוראות נוספות של הפיקוח על הבנקים ראה [ביאור 1.2.1](#).

יתרת האשראי לציבור ליום 31 במרס 2022 הסתכמה לסך של 37.4 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-34.5 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2021.

יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרס 2022 הסתכמה לסך של 63.4 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-60.9 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2021.

מגזר עסקים גדולים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של מגזר עסקים גדולים לרבעון ראשון 2022 הסתכם בכ-317 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-349 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקישון נובע מהכנסות להפסדי אשראי ברבעון המקביל אשתקד, שקוזזו חלקית מגידול בהכנסות ריבית ועמלות.

הכנסות ריבית, נטו לרבעון ראשון 2022 הסתכמו בכ-451 מיליון ש"ח בהשוואה ל-374 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, הגידול נובע בעיקר מגידול בהיקף פעילות הנדל"ן שקוזז בחלקו על ידי ירידה במרווחי אשראי.

ההכנסות שאינן מריבית לרבעון ראשון 2022 הסתכמו בכ-158 מיליון ש"ח בהשוואה ל-141 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר מגידול בעמלות מעסקי מימון וטיפול באשראי וחוזים.

הפסדי האשראי הרבעון מושפעים מיישום לראשונה של כללי חשבונאות חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL) וכן מיישום הוראות משיקות בנושא של הפיקוח על הבנקים שנכנסו לתוקף ב-1 בינואר 2022 ואינם מקבלים ביטוי במספרי ההשוואה. הפסדי האשראי ברבעון המקביל הושפעו משחרור הפרשות כתוצאה מפתחת המשק לפעילות ותחילת היציאה ממשבר הקורונה לאור תהליך ההתחסנות המהיר.

יתרת האשראי לציבור ליום 31 במרס 2022 הסתכמה לסך של 105.2 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-93.9 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2021.

יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרס 2022 הסתכמה לסך של 93.5 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-90.2 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2021.

מגזר ניהול פיננסי

הרווח הנקי של מגזר ניהול פיננסי המיוחס לבעלי מניות הבנק לרבעון ראשון 2022 הסתכם בכ-489 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-573 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הכנסות ריבית נטו לרבעון ראשון 2022 הסתכמו בכ-818 מיליון ש"ח בהשוואה ל-504 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר מעליית המדד בין בתקופות.

הכנסות שאינן מריבית לרבעון הראשון של 2022 הסתכמו לסך של 50 מיליון ש"ח בהשוואה ל-484 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, הקיטון נובע בעיקר מהפסד מנגזרים, אג"ח ומניות שאינן למסחר ומניות למסחר. ההפסדים הינם כתוצאה מירידות שווי השוק שחלו במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022, על רקע עליית הריבית והעימות הצבאי בין רוסיה ואוקראינה

מגזר אחר

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של מגזר "אחר" לרבעון ראשון 2022 הסתכם בכ-148 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של כ-87 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. עיקר השינוי הינו על רקע רישום הכנסות מס מעסקת המיזוג המפורטת בפרק חברות מוחזקות עיקריות ומסגירת שומות בגין שנים קודמות, בקיזוז הכנסות ממכירת נכסים שנרשמו ברבעון המקביל אשתקד.

חברות מוחזקות עיקריות

קבוצת לאומי פועלת נכון למועד פרסום הדוח בעיקר בישראל, באמצעות הבנק וחברות בנות שהינן חברות לשירותים פיננסיים. כמו כן משקיעה הקבוצה בתאגידים ריאליים העוסקים בפעילות לא בנקאית. למידע אודות מיזוג חברת הבת בארה"ב עם Valley ולמידע אודות שינוי ארגוני צפוי בבנק לאומי בריסניה (BLUK) ראה פירוט בהמשך פרק זה בחלק המתייחס לחברות מאוחדות בחו"ל.

סך כל השקעות הבנק בחברות מוחזקות (כולל השקעות בשטרי הון) הסתכם ב-31 במרס 2022 בכ-13.3 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-13.3 מיליארד ש"ח ב-31 בדצמבר 2021 והתרומה של החברות המוחזקות ברבעון הראשון של 2022 לרווח הנקי של הקבוצה הסתכמה ברווח בסך 196 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך 177 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

חברות מאוחדות בארץ

סך כל השקעות הבנק (כולל השקעות בשטרי הון) בחברות המאוחדות בארץ הסתכם ב-31 במרס 2022 ב-8,038 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-7,998 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2021. התרומה של החברות המאוחדות בארץ לרווח הנקי של הקבוצה הסתכמה ברבעון הראשון של 2022 ברווח בסך 107 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך 69 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

לאומי פרטנרס בע"מ

ביום 19 ביולי 2020 הודיע בנק ישראל לבנק כי בנוגע למגבלה הקבוצתית על ההשקעות הריאליות, על הבנק לפעול בהתאם לתיאבון הסיכון שיקבע בנושא, בכפוף להליכי בחינה ואתגור שיבוצעו על ידי קווי ההגנה לרבות הביקורת הפנימית ובכפוף לעמידה במגבלת השקעות ראליות, בהתאם לסעיף 23' לחוק הבנקאות רישוי.

למידע נוסף ראה פרק [חברות מוחזקות עיקריות בדוחות הכספיים לשנת 2021](#).

מכירת מניות איירונסורס

ביום 28 ביוני 2021 מכרה לאומי פרטנרס, 1,290,230 מניות של חברת איירונסורס בע"מ במסגרת מיזוג של איירונסורס עם חברת SPAC, והפיכת איירונסורס לחברה נסחרת בבורסת ניו-יורק. ללאומי פרטנרס נשארה, לאחר השלמת המיזוג ומכירת המניות האמורה לעיל, החזקה במניות איירונסורס בשיעור של כ-0.75%. על מניות אלו חלו הוראות חסימה חוזיות למשך 6 חודשים החלות על בעלי מניות של איירונסורס.

לאחר פקיעת החסימה, מכרה לאומי פרטנרס חלק מיתרת המניות בהחזקתה באיירונסורס.

ההפסד לפני מס שהבנק רשם ברבעון הראשון לשנת 2022 בגין המניות שנמכרו ובגין שערך המניות שנותרו הסתכם בכ-42 מיליון ש"ח.

חברות מאוחדות בחו"ל

סך כל ההשקעות של הבנק (כולל השקעות בשטרי הון) בשלוחות בחו"ל ב-31 במרס 2022 הסתכם ב-3,584 מיליון ש"ח בהשוואה ל-3,625 מיליון ש"ח בסוף 2021.

התרומה של השלוחות בחו"ל לרווח הנקי בשקלים של הקבוצה ברבעון הראשון של 2022 הסתכמה ברווח בסך 88 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך 107 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

למידע נוסף בנוגע לתביעות משפטיות ונושאים אחרים הקשורים לחברות מאוחדות ראה [ביאור 10](#).

בנק לאומי ארה"ב

ביום 23 בספטמבר 2021 התקשר Bank Leumi Corporation ("BLC"), תאגיד אמריקאי (המוחזק בשיעור של 85% בידי הבנק) המחזיק בשליטה מלאה ב-BLUSA, בהסכם מיזוג עם Valley National Bancorp ("Valley").

ביום 1 באפריל 2022 הושלמה עסקת המיזוג.

Valley הינה חברת החזקות בנקאית שמחזיקה ב-Valley National Bank ("Valley Bank"). Valley Bank הוקם בשנת 1927.

עם השלמת העסקה וביצוע הליכי המיזוג, BLC מוזגה ל-Valley ו-BLUSA מוזגה ל-Valley Bank ("הסכם המיזוג").

התמורה בגין העסקה שולמה לבנק במניות Valley (90% מהתמורה) והיתרה במזומן. עם השלמת העסקה מחזיק הבנק בכ-14.2% מהון המניות של Valley והוא אינו בעל שליטה אולם נכון למועד פרסום הדוח הוא בעל המניות הגדול ביותר ב-Valley.

יצוין כי החל מרבעון זה מסווגת ההשקעה בבנק לאומי ארה"ב כנכס המוחזק למכירה. אי לכך יתרות הנכסים וההתחייבויות של בנק לאומי ארה"ב ליום 31 במרס 2022 סווגו בנפרד, ללא סיווג של מספרי השוואה.

החל מרבעון השני של שנת 2022, הבנק צפוי לטפל בהשקעתו ב-Valley בשיטת השווי המאזני.

כתוצאה מהמיזוג יירשם רווח נטו ממש בסך של כ-645 מיליון ש"ח. מתוך הסכום האמור, סך של כ-194 מיליון ש"ח נרשם ברבעון הנוכחי והיתרה תרשם ברבעון השני. הרווח ברבעון זה מקורו בעיקר במגן מס בגין מכירת בנק לאומי ארה"ב בסך של כ-174 מיליון ש"ח ומהכנסה בסך של 20 מיליון ש"ח מפעילות במכשירים נגזרים לגידור כלכלי של העסקה האמורה.

להערכת הבנק, העסקה תשפר את יחסי ההון בכ-0.5%. הרוב המכריע של השיפור יבוא לידי ביטוי ביום 1 באפריל 2022 עם השלמת המיזוג.

למידע נוסף ראה דיווח מידי מיום 23 בספטמבר 2021 (מספר אסמכתא: 2021-01-080569), מיום 6 במרס 2022 (מספר אסמכתא: 2022-01-026329) ומיום 3 באפריל 2022 (מספר אסמכתא: 2022-01-041695).

למידע נוסף ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת](#).

בנק לאומי בריטניה (BLUK)

ביום 8 במרס 2022 אישר דירקטוריון הבנק את המלצת דירקטוריון BLUK ליישום מהלך, הכולל את החזרת הרישיון הבנקאי הרגולטורי של BLUK, כך שלאחר השלמת המהלך BLUK תהא חברה למתן אשראי. לשם כך, פעילותה של BLUK תמוזג לתוך LABL (להלן: "החברה הממוזגת"). החברה הממוזגת תעסוק במתן אשראי בעיקר בתחומים הנדל"ן, מלונאות ו-ABL, וזאת ללקוחות בבריטניה ובאירופה, לרבות לקוחות ישראלים הפועלים באזורים אלה.

יישומו של המהלך מותנה, במספר תנאים ובהם: קבלת החלטה סופית על ידי דירקטוריון BLUK ודירקטוריון LABL, קבלת היתר מבנק ישראל, קבלת אישור הרגולטור באנגליה, וקיום דרישות הדין האנגלי לכיצוע המהלך. נכון למועד פרסום הדוח התקיימו חלק מהתנאים המתלים.

המהלך לא צפוי להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות של הבנק.

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

המידע בפרק זה אינו כולל את כל המידע הנדרש בדוחות שנתיים מלאים ויש לעיין בפרק זה ביחד עם המידע הניתן בפרוט רחב [בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021 ובדוח על הסיכונים לשנת 2021](#).

הפעילות העסקית של הבנק כרוכה בניהול סיכונים פיננסיים ושיאנים פיננסיים. הסיכונים הפיננסיים המרכזיים אותם מנהל הבנק הינם: סיכונים אשראי שהינם אינטגרליים בעיסוק הליכה של הבנק וכן סיכונים שוק ונזילות. לצד ניהול הסיכונים הפיננסיים, פעילות הבנק כרוכה בסיכונים שאינם פיננסיים אשר ניהולם הינו תנאי הכרחי לעמידה במטרות השוטפות ובמטרות ארוכות הטווח של הקבוצה. בין סיכונים אלה נכללים סיכונים תפעוליים, לרבות סיכונים טכנולוגיים, סיכון סייבר, סיכון רגולציה, סיכון ציות, סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי, סיכון מודלים, סיכון סביבתי, סיכון הבנקאות ההוגנת (conduct) וסיכון מאקרו-כלכלי.

אסטרטגיית ניהול הסיכונים בלאומי הינה שמירה על יציבות הקבוצה ותמיכה בהשגת היעדים העסקיים. מטרות אלו מושגות תוך עמידה בתיאבון הסיכון שהוגדר, במדיניות ובמגבלות הנגזרות מהם, אשר יוצרות גבולות גזרה לפעילות העסקית. מסגרת ניהול הסיכונים כוללת מנגנונים לזיהוי סיכונים ואמידתם, הגדרת מבנה ארגוני ותחומי אחריות לניהולם לרבות מנגנוני בקרה ודיווח נאותים.

בבנק מתבצעת פעילות מתמדת לשדרוג תשתית ניהול הסיכונים וניתוח תמונת הסיכון, דבר המאפשר קבלת החלטות באופן מושכל.

סיכונים אשראי

אשראי הינו פעילות ליבה מרכזית של הבנק והקבוצה, המתקיימת באופן מבוזר במספר קווי עסקים.

סיכון האשראי הינו סיכון של הבנק להפסד כתוצאה מהאפשרות שצד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי התאגיד הבנקאי כפי שסוכמו.

פעילויות היוצרות סיכון אשראי כוללות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות: אשראי לציבור, אשראי לבנקים, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים, השקעות באגרות חוב וחשיפות בגין פעילות בנגזרים.

הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 בנושא ניהול סיכון אשראי, ניהול בנקאי תקין מספר 311A בנושא ניהול אשראי צרכני ובהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בנושא הערכה נאותה של סיכונים אשראי ומדידה נאותה של חובות, ובכלל זה האחריות של ההנהלה והדירקטוריון. כמו כן, הבנק מקפיד על ניהול הסיכון בהתאם להנחיות ודרישות נוספות שנכללות בהוראות הפיקוח על הבנקים תוך יישום ממשל תאגידי שכולל שלושה "קווי הגנה".

במסגרת ניהול סיכונים אשראי הבנק מנטר את איכות תיק האשראי, לרבות נאותות כוללת של הפרשה להפסדי אשראי לכיסוי ההפסדים הגלומים בתיק האשראי, ריכוזיות תיק האשראי ופעילות לפי מוצרים עיקריים, כגון: אשראי לענף בינוי ונדל"ן, הלוואות לדיר, אשראי לאנשים פרטיים ואשראי ממונף וכו' באופן שוטף את השפעת גובה הריבית על סיכון תיק האשראי.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 בוצעו התאמות בניהול סיכון האשראי ובתיאבון הסיכון. לא חלו שינויים מהותיים במבנה הממשל התאגידי הקשור לסיכון אשראי.

השפעת משבר הקורונה על סיכון האשראי

חשיפה לסיכונים כתוצאה מעלייה בהיקפי התחלואה מעת לעת עדיין קיימת, אך נמוכה משמעותית בעוצמתה לעומת תחילת המשבר.

עדיין קיים פער במידת התאוששות בין הענפים שנפגעו מהמשבר באופן משמעותי ביותר לשאר ענפי המשק.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 המשיכה מגמת השיפור בשוק העבודה: שיעור האבטלה בהגדרה ה"רחבה" (הכוללת מלבד בלתי מועסקים גם עובדים הנעדרים זמנית מהעבודה מסיבות הקשורות בקורונה וכן עובדים אשר לא משתתפים בכח העבודה ופוטרו החל ממרס 2020) אותו מפרסמת הלמ"ס מאז ראשית המגיפה, הינו במגמת ירידה ובחודש מרס 2022 הסתכם בכ-5.3%, הנתון הנמוך ביותר מאז פרוץ המגיפה.

שיעור האבטלה בהגדרה הרגילה (בלתי מועסקים) בסוף חודש מרס 2022 הסתכם ב-3.2% לעומת 3.5% ערב משבר הקורונה.

ראוי לציין כי רוב הלקוחות העסקיים והפרטיים להם נדחו חלויות, חזרו, בשלב זה, לשלם באופן סדיר.

הבנק ממשיך לבצע ניטור ומעקב שוטפים אחר מוקדי סיכון וההתפתחויות בשוק.

למידע נוסף ראה פרק [סיכונים אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#) ופסקת השפעת הקורונה בפרק [התפתחויות עיקריות במשק בדוח הדירקטוריון וההנהלה](#).

השפעת משבר רוסיה-אוקראינה על סיכון האשראי

העימות הביטחוני שפרץ בין רוסיה ואוקראינה מהווה גורם המגביר את מידת חוסר הודאות בשווקים הפיננסיים ברחבי העולם, ובאירופה בפרט, התפתחויות אפשריות במלחמה עשויות להשפיע גם על המשק בישראל. נכון לעתה ההשפעה הישירה על תיק האשראי של לאומי זניחה.

למידע נוסף בנושא זה ראה פרק [התפתחויות עיקריות במשק בדוח הדירקטוריון וההנהלה](#).

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק לראשונה כללים חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL). כתוצאה מיישום הכללים החדשים, הבנק עדכן והתאים את מתודולוגיית ההפרשה להפסדי אשראי כמפורט בהרחבה [בכאור 1.ב.1](#). לדוחות הכספיים.

ההכנסה מהפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמה בכ-40 מיליון ש"ח מתוכה הכנסה של כ-314 מיליון ש"ח בהפרשה הפרטנית והוצאה של כ-274 מיליון ש"ח בהפרשה הקבוצתית. ההפרשה להפסדי אשראי מהווה אומדן המבוסס על שיקול דעת משמעותי שהופעל בתקופה המדווחת בסביבה משתנה.

נוכח העובדה שמגיפת הקורונה עשויה לתת את אותותיה בצורת גלים באים וחולפים אי הוודאות עדיין קיימת גם בתקופה הנוכחית, אם כי בעוצמה מופחתת לעומת שנת 2021. בראשית שנת 2022 החל הגל החמישי של התחלואה שהתאפיין בהדבקה מהירה שגרמה לתחלואה רבה בקרב תושבי ישראל, כמו גם בעולם כולו, בעיקר בסין, שם יושמה מדיניות של "אפס COVID". המגבלות הנוקשות בסין פוגעות בפעילות הכלכלית השוטפת שלה ונוצרו עיכובים בשרשרת האספקה הגלובלית.

כמו כן, התמשכותה של המלחמה בין רוסיה לאוקראינה והשפעותיה הכלכליות הגלובליות, תרמה לעליית האינפלציה בעולם ובנקים מרכזיים ברחבי העולם החלו בהעלאות ריבית.

למידע נוסף ראה פרק [התפתחויות עיקריות במשק בדוח הדירקטוריון וההנהלה](#).

מתודולוגיית ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת, בין היתר, מניסיון העבר, מנדבך איכותי, הכולל מסגרת מקיפה להתאמות איכותיות (Q Factor) ותחזיות מאקר-כלכליות ומטבעה מבוססת על שיקול דעת משמעותי.

לאור אי הוודאות הקיימת היום בשווקים כמתואר לעיל, יכול שההפרשה תשתנה - תגדל או תקטן - בעתיד בהתאם להתפתחויות.

חלק מהמידע המובא לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם משבר הקורונה

הבנק יישם את הנחיות בנק ישראל בנושא נגיף הקורונה שנתנו עד כה ואימץ את המתווים האחידים שפרסם בנק ישראל לשינוי בתנאי הלוואות, בעיקר באמצעות דחיית תשלומים של אנשים פרטיים ולקוחות עסקיים, פג תוקפם של מתווים אלו.

נכון ליום 31 במרס 2022:

עיקרן של יתרות החוב הנמצאות עדיין בדחיית תשלומים (ואינן מסווגות בסיווג בעייתי), הוא לתקופה העולה על שישה חודשים.

כ-90.0% מתוך סך המשכנתאות שהוקפאו ועדיין קיימת בגינן יתרת חוב חזרו לשלם כרגיל וכ-1.8% מסך חבות המשכנתאות עדיין בסטטוס של הקפאת תשלומים.

הבנק מנטר את סיכון האשראי של לקוחותיו ובכלל זה אוכלוסיית הלקוחות אשר דחו תשלומי הלוואה על מנת לזהות במועד כל התדרדרות באשראי לרבות חשיפה פוטנציאלית להפסד. זאת הן במסגרת תהליכי ניטור ואיתור של הלקוחות ברשימות המעקב השוטפות של הבנק והן במסגרת ניטור ייעודי לזיהוי לקוחות בעלי פוטנציאל פגיעה גבוה יותר מהמשבר.

למידע נוסף ופירוט לגבי התפתחויות שחלו בתיק האשראי ומדדים איכותיים המאפיינים את התיק ניתן לראות בהמשך פרק זה וכן [בדוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

פרטים בדבר יתרת החובות בישראל, לגביהם בוצעו שינויים בתנאים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה החל מיום 1 במרס 2020 ועד ליום 31 במרס 2022, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי בעקבות הדחיה

פירוט נוסף של חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים לפי משך תקופת דחיית התשלומים ⁽¹⁾ בניגם הסתיימה, נכון למועד הדיווח		פירוט נוסף של יתרת האשראי לציבור בגינו נדחו תשלומים		פירוט נוסף של חובות לא בעייתיים		פירוט נוסף של חובות לא בעייתיים לגביהם בוצעה דחיה מצטברת		חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים נכון למועד הדיווח		חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים נכון למועד הדיווח	
מזה: כפיגור של 30 ימים או יותר	יתרת אשראי לציבור	יתר מ-3 חודשים ועד 6 חודשים	סך הכל חובות לא בעייתיים	חובות ביצוע כפיגור של 30 ימים או יותר	חובות ביצוע כפיגור של 30 ימים או יותר	חובות ביצוע כפיגור של 30 ימים או יותר	חובות ביצוע כפיגור של 30 ימים או יותר	סכום התשלומים שנדחו בפועל ⁽²⁾	יתרת האשראי	מספר הלוואות ⁽³⁾	יתרת האשראי
-	798	55	55	55	-	-	281	43	37	336	336
-	2,046	162	9	182	182	-	26	64	47	208	208
48	5,326	174	16	209	207	-	2	19	50	350	228
19	1,314	3	2	19	16	-	3	1	3	269	20
171	15,937	1,558	48	1,705	147	-	1,558	63	225	3,879	1,768
238	25,421	1,952	75	2,170	607	-	1,563	390⁽⁴⁾	385	4,582	2,560
483	27,003	2,324	174	2,741	777	3	1,961	390	436	5,934	3,131

- (א) תקופת דחיית התשלומים הינה התקופה המצטברת של דחיות שניתנו לחוב מתחילת ההתמודדות עם נגיף הקורונה ואינה כוללת דחיה אשר לה הלווה זכאי לפי כל דין.
 (ב) מזה: סווגו כחובות שאינם צוברים הכנסות ריבית בסך 19 מיליון ש"ח.
 (ג) מספר הלוואות מוצג ביחידות.

הלוואות בערבות מדינה

על רקע התפרצות נגיף הקורונה, הבנק חתם על הסכמים עם המדינה (שעודכנו מעת לעת) להעמדת הלוואות בערבות מדינה במסגרת "קרנות קורונה", שייעודן סיוע לעסקים (קטנים, בינוניים וגדולים), שנקלעו לקשיים תזרימיים כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה. תנאי הלוואות נקבעו על ידי משרד האוצר והם אחידים לכל סוגי הלוואים.

הוחלט על ידי המדינה והבנק על הארכת פעילות קרן קורונה (מסלול כללי ומסלול מוגבר) עד ליום 30 באפריל 2022.

קבלת ערבות המדינה סייעה לבנק לתמוך בצרכי לקוחותיו ותרמה באופן חיובי לאיכות תיק האשראי של הבנק.

מידע בדבר אשראי שניתן בערבות מדינה במסגרת ההתמודדות עם משבר נגיף הקורונה

סיווג לקוח	יתרת חוב רשומה ליום 31 במרס 2022	יתרת חוב רשומה ליום 31 בדצמבר 2021
עסקים קטנים וזעירים	3,400	3,636
עסקים בינוניים	1,100	1,190
עסקים גדולים	277	307
סך הכל	4,777	5,133

הערות:

- סיווג הלקוחות מבוסס על מגזרי פעילות - פיקוחיים.
- עד ליום 30 באפריל 2022 העמיד הבנק במסגרת הקרן בערבות המדינה הלוואות לעסקים בסך של כ-6.8 מיליארד ש"ח. בנוסף אישר הבנק הלוואות בסך של כ-0.2 מיליארד ש"ח שטרם נמשכו על ידי הלקוחות.

למידע נוסף בנושא זה ראה פרק [סיכומי אש"א בדוח הדיסקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים

31 במרס 2022			
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל
במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי^(א):			
267,682	105,502	26,932	400,116
סיכון אשראי מאזני			
113,230	4,275	12,743	130,248
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)			
(25,567)	(50)	(299)	(25,916)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים המוחזקים למכירה ^(ג)			
355,345	109,727	39,376	504,448
סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי			
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
2,342	1,892	1,272	5,506
א. לא בעייתי			
4,923	570	626	6,119
ב. סך הכל בעייתי			
2,800	52	439	3,291
בעייתי צובר ^(ד)			
2,123	518	187	2,828
בעייתי לא צובר ^(ד)			
7,265	2,462	1,898	11,625
סך הכל סיכון אשראי מאזני			
1,235	-	209	1,444
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)			
(1,499)	-	-	(1,499)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים המוחזקים למכירה ^(ג)			
7,001	2,462	2,107	11,570
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
33	-	48	81
מזה: חובות צוברים הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר			
362,346	112,189	41,483	516,018
סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור^(א)			
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים			
2,123	518	187	2,828
א. חובות לא צוברים			
12	-	-	12
ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו			
(281)	-	-	(281)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים המוחזקים למכירה ^(ג)			
1,854	518	187	2,559
סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור			
שיעור אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL) מסך האשראי לציבור^(א)			
0.76%			

- (א) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ב) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (ד) למידע בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.ב](#).
- (ה) כולל יתרות שסווגו כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה. למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.ב](#).
- (ו) למידע נוסף בנוגע ליישום לראשונה של המדיניות החשבונית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.ב.1](#).

סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים (המשך)

31 במרס 2021			
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל
במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי^(א):			
211,350	88,082	24,436	323,868
91,167	3,358	12,005	106,530
302,517	91,440	36,441	430,398
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
3,366	3,723 ^(ה)	1,489	8,578
6,945	723	641	8,309
3,977	700	432	5,109
2,968	23	209	3,200
10,311	4,446	2,130	16,887
930	-	193	1,123
11,241	4,446	2,323	18,010
מזה: חובות צוברים הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ב)			
63	698	32	793
313,758	95,886	38,764	448,408
סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור^(א)			
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים			
2,968	23	209	3,200
4	-	-	4
2,972	23	209	3,204
שיעור אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL) מסך האשראי לציבור			
1.02%			

- (א) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
 (ב) לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (ג) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר.
 (ד) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
 (ה) בעקבות משבר הקורונה הרחיב הבנק את הגדרת סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע בהלוואות לדיוור, כך שהיא תכלול גם את אוכלוסיית הלקוחות שאושרה להם במהלך חיי ההלוואה דחיית תשלומים ארוכה משישה חודשים ומצויים עדיין בתקופת הדחיה.
 (ו) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום לראשונה של המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.ב.1](#).

סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים (המשך)

31 בדצמבר 2021			
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל
במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי^(א):			
235,658	100,757	25,963	362,378
סיכון אשראי מאזני			
107,020	3,724	12,282	123,026
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ד)			
342,678	104,481	38,245	485,404
סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי			
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
2,236	2,302 ^(ה)	1,400	5,938
א. לא בעייתי			
5,174	629	638	6,441
ב. סך הכל בעייתי			
2,806	609	433	3,848
בעייתי צובר ^(ב)			
2,368	20	205	2,593
בעייתי לא צובר ^(ג)			
7,410	2,931	2,038	12,379
סך הכל סיכון אשראי מאזני			
1,220	-	212	1,432
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ד)			
8,630	2,931	2,250	13,811
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
284	609	48	941
מזה: חובות צוברים הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ב)			
351,308	107,412	40,495	499,215
סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור^(א)			
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים			
2,368	20	205	2,593
א. חובות לא צוברים			
9	-	-	9
ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו			
2,377	20	205	2,602
סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור			
שיעור אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL) מסך האשראי לציבור			
0.75%			

- (א) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ב) לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ג) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר.
- (ד) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (ה) בעקבות משבר הקורונה הרחיב הבנק את הגדרת סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע בהלוואות לדיוור, כך שהיא תכלול גם את אוכלוסיית הלקוחות שאושרה להם במהלך חיי ההלוואה דחיית תשלומים ארוכה משישה חודשים ומצויים עדיין בתקופת הדחיה.
- (ו) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום לראשונה של המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.2.1](#).

תנועה באשראי לציבור לא צובר

תנועה באשראי לציבור לא צובר¹

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022		
מסחרי	פרטי ^(א)	סך הכל
במיליוני ש"ח		
2,368	225	2,593
יתרת חובות לא צוברים לתחילת התקופה		
21	583	604
השפעת יישום לראשונה של כללי זיהוי וסיווג של חובות בעיתיים ^(א)		
2,389	808	3,197
יתרת חובות לא צוברים ליום 1 בינואר 2022		
263	159	422
חובות שסווגו כחובות לא צוברים במהלך התקופה		
(89)	(113)	(202)
חובות שחזרו לסיווג צובר		
(127)	(17)	(144)
חובות לא צוברים שנמחקו		
(319)	(132)	(451)
חובות לא צוברים שנפרעו		
6	-	6
התאמה מתרגום דוחות כספיים		
(281)	-	(281)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ב)		
1,842	705	2,547
יתרת חובות לא צוברים לסוף התקופה		

(א) השפעה מצטברת בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים כפי שפורסמו בעדכון תקינה ASU 2016-13. ראה [ביאור 2.1.1](#).

(ב) למידע בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 2.1.6](#).

(ג) כולל יתרת חובות של פרטי אחר והלוואות לדיור.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021 ^(א)		
מסחרי	פרטי ^(ב)	סך הכל
במיליוני ש"ח		
3,213	266	3,479
יתרת חובות לא צוברים לתחילת התקופה		
224	92	316
חובות שסווגו כחובות לא צוברים במהלך התקופה		
(95)	(60)	(155)
חובות שחזרו לסיווג צובר		
(79)	(19)	(98)
חובות לא צוברים שנמחקו		
(319)	(48)	(367)
חובות לא צוברים שנפרעו		
24	1	25
התאמה מתרגום דוחות כספיים		
2,968	232	3,200
יתרת חובות לא צוברים לסוף התקופה		

(א) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1.1](#).

(ב) כולל יתרת חובות של פרטי אחר והלוואות לדיור.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022			
מסחרי	פרטי ^(א)	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
1,728	185	1,913	יתרת חובות לא צוברים בארגון מחדש לתחילת התקופה
1	94	95	השפעת יישום לראשונה של כללי זיהוי וסיווג של חובות בעייתיים ^(א)
1,729	279	2,008	יתרת חובות לא צוברים בארגון מחדש ליום 1 בינואר 2022
67	78	145	ארגונים מחדש לא צוברים שבוצעו במהלך התקופה
(84)	(49)	(133)	חובות בארגון מחדש שחזרו לסיווג צובר
(58)	(15)	(73)	חובות לא צוברים בארגון מחדש שנמחקו
(195)	(24)	(219)	חובות לא צוברים בארגון מחדש שנפרעו
3	-	3	התאמות מתרגום דוחות כספיים
(152)	-	(152)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ב)
1,310	269	1,579	יתרת חובות לא צוברים בארגון מחדש לסוף התקופה

(א) השפעה מצטברת בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים כפי שפורסמו בעדכון תקינה ASU 2016-13. ראה [ביאור 1.ב.1](#).

(ב) למידע בנוגע לפעילות המוזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 1.6.ב](#).

(ג) כולל יתרת חובות של פרטי אחר והלוואות לדיור.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021 ^(א)			
מסחרי	פרטי ^(ב)	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
1,904	187	2,091	יתרת חובות לא צוברים בארגון מחדש לתחילת התקופה
344	79	423	ארגונים מחדש לא צוברים שבוצעו במהלך התקופה
(80)	(41)	(121)	חובות בארגון מחדש שחזרו לסיווג צובר
(33)	(12)	(45)	חובות לא צוברים בארגון מחדש שנמחקו
(137)	(22)	(159)	חובות לא צוברים בארגון מחדש שנפרעו
10	-	10	התאמות מתרגום דוחות כספיים
2,008	191	2,199	יתרת חובות לא צוברים בארגון מחדש לסוף התקופה

(א) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.ב.1](#).

(ב) כולל יתרת חובות של פרטי אחר והלוואות לדיור.

גילוי, הערכה, סיווג וכללי הפרשה להפסדי אשראי

בנושא הוצאות בגין הפסדי אשראי וסיווג חובות בעייתיים הבנק מיישם את הוראות הפיקוח על הבנקים שנכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2022 המאמצות את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) והוראות ספציפיות נוספות בנושא הלוואות לדיור ועדכונים של הוראות נוספות ממועד זה בנושא סיווג חובות. בהתאם למתודולוגיה המעודכנת, ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי. ככלל, אומדני הבנק מבוססים על הפסדי עבר לאחר התאמתם בגין השתנות מאפייני האשראי, התאמה בגין התנאים הכלכליים הנוכחיים ותחזיות סבירות לעתיד. כתלות בתיק האשראי, הרכיבים הכמותיים מבוססים בין היתר, על מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs), הסתברויות לכשל (Probability of Default) והפסד בהינתן כשל (Loss Given Default). אומדנים אלה מתחשבים בשורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון היקף הפסדי העבר, פרופיל הסיכון של קבוצות הסיכון, סיווג החוב, הרכב תיק האשראי, מצב הביטחונות, תיאבון הסיכון, תנאי הכלכלה הקיימים והחזויים וכיוצא באלה. אומדני הבנק כוללים הערכות המשקפות, בין היתר, תנאי אי וודאות ומטבעם יכולים להשתנות מעת לעת. למידע נוסף בנושא יישום כללי החשבונאות החדשים ראה [ביאור 1.ב.1](#).

להלן פירוט מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי

31 במרס 2022 ^(א)			
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל
באחוזים			
ניתוח איכות האשראי לציבור			
0.90	0.48	0.65	0.76
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר ⁽¹⁾ מיתרת האשראי לציבור			
0.91	0.48	0.81	0.78
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר ⁽¹⁾ או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור			
2.08	0.53	2.17	1.64
שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור			
3.07	2.28	6.57	3.11
שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור			
ניתוח ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח⁽²⁾			
- ^(ד)	(0.03)	(0.64)	(0.04) ^(ה)
שיעור ההוצאות (הכנסות) להפסדי אשראי בגין הציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור			
-	-	0.03	- ^(ד)
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת			
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור			
1.72	0.29	2.36	1.36
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור			
192.28	61.00	364.17	179.60
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר			
189.33	61.00	289.79	174.60
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר ⁽²⁾ או נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר			
-	-	85.15	634.88
יחס יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מהמחיקות נטו בגין אשראי לציבור ^{(3)(ו)}			

- (א) כולל יתרות שסווגו כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה. למידע בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת](#) ו**ביאור 16.ב**.
 (ב) על בסיס שנתי.
 (ג) למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.ב.1](#).
 (ד) שיעור נמוך מ-0.01 אחוז.
 (ה) כולל הוצאות להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, בנקים, ממשלות ואג"ח.
 (ו) במיליוני ש"ח.

ברבעון הראשון לשנת 2022 נרשם שיפור ברוב המדדים המובאים לעיל. זאת בעיקר לאור הירידה בתחלואה, השיפור במצב המשק ובמצב שוק העבודה וחזרתו של המשק לשגרה. הבנק ממשיך לעקוב באופן זהיר והדוק אחר ההתפתחויות במצב הכלכלה והבריאות והשלכותיהן האפשריות על סיכוני האשראי. למידע נוסף בנושא זה ראה פרק [סיכוני אשראי - השפעת משבר הקורונה](#) לעיל.

בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2022 הבנק מיישם את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) והוראות ספציפיות נוספות בנושא הלוואות לדיוור ועדכונים של הוראות נוספות ממועד זה בנושא סיווג חובות בעייתיים. מספרי ההשוואה מייצגים את מתודולוגיית רישום ההפרשה הקודמת ליישום CECL, אולם חלקם מוצגים לפי מתכונת הגילוי החדשה של הוראות הפיקוח בנושא זיהוי וסיווג חובות בעייתיים צוברים ולא צוברים (חלף חובות פגומים).

להלן פירוט מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 במרס 2021 ^(ב)			
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל
באחוזים			
ניתוח איכות האשראי לציבור			
1.53	0.02	0.78	1.02
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור			
1.57	0.78	0.90	1.28
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר או שנמצא בפגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור			
3.59	0.78	2.40	2.66
שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור			
5.32	4.81	7.98	5.40
שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור			
ניתוח ההכנסות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח^(א)			
(0.39)	(0.08)	(0.20)	(0.28)
שיעור ההכנסות להפסדי אשראי בגין הציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור			
(0.28)	0.01	0.05	(0.16)
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת			
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור			
1.97	0.66	2.84	1.66
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור			
128.67	^(ג) +	363.16	162.25
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר			
126.00	85.16	314.94	130.03
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפגור של 90 ימים או יותר			
(7.52)	51.17	63.25	(10.73)
יחס יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מהמחיקות נטו בגין אשראי לציבור ^{(ב)(ד)}			

(א) על בסיס שנתי.

(ב) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.2.1](#).

(ג) שיעור גבוה מ-1,000 אחוז.

(ד) במיליוני ש"ח.

להלן פירוט מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2021 ^(א)			
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל
באחוזים			
ניתוח איכות האשראי לציבור			
1.10	0.02	0.73	0.75
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור			
1.23	0.61	0.90	1.02
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר או שנמצא בפגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור			
2.40	0.61	2.27	1.85
שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור			
3.44	2.83	7.26	3.56
שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור			
ניתוח ההכנסות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח			
(0.32)	(0.15)	(0.16)	(0.25)
שיעור ההכנסות להפסדי אשראי בגין הציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור			
(0.06)	- ^(ג)	0.07	(0.03)
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת			
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור			
1.54	0.47	2.53	1.30
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור			
139.86	+ ^(ב)	346.83	174.01
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר			
124.89	77.74	281.03	127.67
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפגור של 90 ימים או יותר			
(29.57)	244.50	35.55	(50.13)
יחס יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מהמחיקות נטו בגין אשראי לציבור ^(ד)			

- (א) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1](#).
- (ב) שיעור גבוה מ-1,000 אחוז.
- (ג) שיעור נמוך מ-0.01 אחוז.
- (ד) במיליוני ש"ח.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק

31 במרס 2022						
הפסדי אשראי ^{(ג)ו(ט)}						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתי ^(ד)	מזה: דירוג ביצוע אשראי ^(ה)	סיכון אשראי כולל ^(א)
במיליוני ש"ח						
בגין פעילות לווים בישראל						
ציבור-מסחרי						
(337)	(4)	(1)	109	478	30,739	31,352
(865)	2	32	72	375	87,839	88,422
(1,058)	(81)	37	136	209	42,906	43,357
(411)	5	(7)	117	380	35,716	36,246
(138)	(1)	-	20	33	51,308	51,341
(1,114)	38	(31)	714	1,573	51,543	53,372
(3,923)	(41)	30	1,168	3,048	300,051	304,090
(317)	-	(7)	518 ^(מ)	570	109,701	112,163
(699)	2	(48)	186	646	39,260	41,363
-	-	-	-	-	(234)	(234)
(4,939)	(39)	(25)	1,872	4,264	448,778	457,382
(24)	-	7	-	-	42,525	42,525
-	-	-	-	-	(82)	(82)
(24)	-	7	-	-	42,443	42,443
(4,963)	(39)	(18)	1,872	4,264	491,221	499,825
בגין פעילות לווים בחו"ל						
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל - כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה^(ה)						
(664)	41	(29)	1,145	2,825	81,352	85,817
285	-	-	(281)	(717)	(25,682)	(27,181)
(379)	41	(29)	864	2,108	55,670	58,636
(7)	-	7	-	-	59,626	59,627
-	-	-	-	-	(2,296)	(2,296)
(7)	-	7	-	-	57,330	57,331
(386)	41	(22)	864	2,108	113,000	115,967
(5,349)	2	(40)	2,736	6,372	604,221	615,792

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות^(ב), אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 367,227, 171,90, 2,882, 19,869, 135,643 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ד) סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (ה) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ו) כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (ז) למידע בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 2.16](#).
- (ח) למידע נוסף בנוגע ליישום לראשונה של המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1](#).
- (ט) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לפי CECL - למידע נוסף ראה [ביאור 1.1](#).

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

31 במרס 2021						
הפסדי אשראי ^(א)						
מזה:	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:
סיכון	דירוג	ביצוע	אשראי	סיכון	הוצאות	מחיקות
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	הכנסות	הפרשה
כולל ^(א)	אשראי ^(ה)	אשראי ^(ה)	אשראי	לא	בגין הפסדי	להפסדי
	בעיית ^(ד)	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
		נטו	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
במיליוני ש"ח						
בנין פעילות לווים בישראל						
ציבור-מסחרי						
תעשייה	26,947	26,001	557	224	54	(2)
בנינו ונדל"ן - בינוי ^(א)	66,243	65,757	387	73	(27)	(33)
בנינו ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	36,804	35,821	566	264	4	(12)
מסחר	32,148	31,171	896	174	(10)	(1)
שירותים פיננסיים	33,836	33,820	16	5	19	(4)
ענפים אחרים	47,605	44,840	2,005	861	(250)	(108)
סך הכל מסחרי	243,583	237,410	4,427	1,601	(210)	(160)
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	95,754	91,316	723	23	(20)	1
אנשים פרטיים - אחר	38,364	36,044	653	208	(12)	3
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	377,701	364,770	5,803	1,832	(242)	(156)
בנקים בישראל וממשלות בישראל	41,817	41,816	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	419,518	406,586	5,803	1,832	(242)	(156)
בנין פעילות לווים בחו"ל						
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	70,707	65,628	3,192	1,583	30	35
בנקים וממשלות בחו"ל	56,236	56,227	8	8	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל	126,943	121,855	3,200	1,591	30	35
סך הכל פעילות בישראל ובחו"ל	546,461	528,441	9,003	3,423	(212)	(121)

(א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות^(ב), אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 330,004,82,847, 4,630,12,979,116,001 מיליון ש"ח בהתאמה.

(ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ג) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(ד) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(ה) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(ו) כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

(ז) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1](#).

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

31 בדצמבר 2021

הפסדי אשראי ^(א)						
ייתר	מחיקות	הוצאות (הכנסות)	מזה: סיכון	מזה: סיכון	מזה: דירוג ביצוע	סיכון אשראי כולל ^(א)
הפרשה להפסדי אשראי	חשבונאיות נטו	בגין הפסדי אשראי	אשראי לא צובר ^(ב)	אשראי בעייתי ^(ד)	אשראי ^(ה)	
במיליוני ש"ח						
בנין פעילות לווים בישראל						
ציבור-מסחרי						
(417)	17	(1)	130	496	26,697	27,273
תעשייה						
(682)	(28)	170	79	349	78,157	78,706
בינוי ונדל"ן - בינוי ^(ו)						
(468)	(66)	(2)	152	260	40,028	40,707
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן						
(297)	14	(166)	126	394	32,496	32,951
מסחר						
(268)	(8)	29	11	33	44,889	44,925
שירותים פיננסיים						
(814)	(137)	(597)	732	1,579	50,151	51,911
ענפים אחרים						
(2,946)	(208)	(567)	1,230	3,111	272,418	276,473
סך הכל מסחרי						
(489)	5	(141)	20	629	104,392	107,323
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור						
(727)	20	(44)	204	653	37,890	40,133
אנשים פרטיים - אחר						
(4,162)	(183)	(752)	1,454	4,393	414,700	423,929
סך הכל ציבור - פעילות בישראל						
(1)	-	-	-	-	34,854	34,854
בנקים בישראל וממשלות בישראל						
(4,163)	(183)	(752)	1,454	4,393	449,554	458,783
סך הכל פעילות בישראל						
בנין פעילות לווים בחו"ל						
(819)	93	(60)	1,310	2,944	70,704	75,286
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל						
(2)	-	-	-	-	64,267	64,267
בנקים וממשלות בחו"ל						
(821)	93	(60)	1,310	2,944	134,971	139,553
סך הכל פעילות בחו"ל						
(4,984)	(90)	(812)	2,764	7,337	584,525	598,336
סך הכל פעילות בישראל ובחו"ל						

(א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות^(ב), אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 364,653,825,668, 134,857,138,111 מיליון ש"ח בהתאמה.

(ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ג) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(ד) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(ה) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(ו) כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

(ז) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלק חובות פגומים) ראה [ביאור 1.2](#).

הפעילות ומגבלות הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן

ענף הבינוי והנדל"ן הינו תחום פעילות שבו לבנק חשיפת אשראי משמעותית. בדומה לענפי המשק האחרים, מוגדרים במדיניות האשראי של הבנק מתודולוגיות ופרמטרים פנימיים למימון עסקאות בכל אחד מענפי המשנה של תחום הנדל"ן.

האשראי לענף הנדל"ן תואם את תיאבון הסיכון של הבנק, לאור תחזיות מאקרו כלליות תומכות, חיתום קפדני, שיטת המימון והפיקוח ההדוקה, הגיבוי בביטחונות נדל"ן והתמחור ההולם.

בשל כך, ומתוך רצון להמשיך ולהיות דומיננטיים במימון הענף, הבנק פועל לניצול מיטבי ואפקטיבי של המגבלות הפנימיות והרגולטוריות בנושא.

ברבעון הראשון של שנת 2022 נמשכה מגמת הגידול שאפיינה את שנת 2021 בפעילות ענף הבינוי והנדל"ן, אשר הביאה לגידול בביקוש לאשראי עסקי לענף זה במערכת הבנקאית ובגופי מימון חוץ בנקאיים.

בהתאם למגמה במשק, לאומי ממשיך לפעול באופן אקטיבי להרחבת הייזום בתיק הנדל"ן, תוך מיקוד בסגמנט המגורים ובלקוחות נבחרים בעלי חוסן פיננסי גבוה. כמו כן, מקפיד הבנק על פיזור בין אזורים גיאוגרפיים שבהם מוקמים הפרויקטים בהתאם לביקושים, ובין ענפי המשנה השונים.

המעקב אחר תיק האשראי בתחום הנדל"ן מבוצע באופן הדוק תוך ניטור המגמות בנתונים המאקרו-כלכליים במשק וניטור התפתחות מאפייני הסיכון של סגמנט זה בבנק.

הצמיחה בתיק האשראי לנדל"ן בלאומי לוותה בעלייה מסוימת בשיעורי המימון בהתאם לתנאי התחרות המתגברת בשוק. עיקר העלייה בשיעורי המימון רוכזה במימון קרקעות ופרויקטים למגורים ומוסברת, בחלק מהמקרים, מהעלייה שחלה במחירי הקרקעות באזורי הביקוש.

סך כל סיכון האשראי הבעייתי בענפי בינוי ונדל"ן (פעילות בישראל) מצוי במגמת ירידה מתמשכת, הן בסכום והן ביחס לחלקו בתיק. כמו כן, חלקו בתיק נמוך משמעותית מחלק סיכון האשראי הבעייתי בתיק הכולל.

החל משנת 2016 מבטח הבנק את תיק הערבויות מכח חוק המכר (דירות).

פוליסות אלו, שנרכשו ממבטחי משנה בינלאומיים בעלי דירוג אשראי בינלאומי גבוה, מבטחות את הבנק למקרה בו יידרש לשלם בשל חילוט ערבויות חוק מכר, והכל על פי תנאי הפוליסה. הבנק לא חידש את הפוליסה האמורה בגין פרויקטים חדשים החל מיום 1 בינואר 2021 ועד 31 במרס 2022, אולם בתום הרבעון הראשון של שנת 2022 הבנק חידש את הפוליסה האמורה, המבטחת רטרואקטיבית גם ערבויות חוק מכר בגין פרויקטים שהועמדו במהלך שנת 2021.

החל מיום 31 בדצמבר 2021 מבטח הבנק גם חלק מתיק האשראי הכספי למימון קרקעות, בפוליסה ממבטחי משנה בינלאומיים בעלי דירוג אשראי בינלאומי גבוה, אשר מבטחת את הבנק במקרה שהלוואת קרקע מבטחת אינה נפרעת כסדרה.

עסקאות הביטוח מאפשרות להפחית את ההון המרוחק בגין סיכון האשראי הנובע מהנפקת הערבויות/העמדת הלוואות לקרקעות, תוך שימוש בפוליסה כ"מפחיתת סיכון אשראי" (ההפחתה הינה בהתאם לדירוג מבטחי המשנה).

ביום 27 בדצמבר 2021 פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 המעגנת את ההקלה שנקבעה ב"הוראות השעה"¹ למגבלת ענף בינוי ונדל"ן במערכת הבנקאית כדלקמן:

- מגבלת החשיפה לענף בינוי ונדל"ן הורחבה מ-20% ל-22% מהיקף תיק האשראי (לא כולל תשתיות לאומיות).
- מגבלת החשיפה לענף בינוי ונדל"ן (כולל תשתיות לאומיות) הורחבה מ-24% ל-26% מהיקף תיק האשראי.

ההקלות לעיל יעמדו בתוקפן עד תום 24 חודשים מיום 31 לדצמבר 2025 ובלבד ששיעור החבות לא יעלה על השיעור שחל ביום 31 לדצמבר 2025 או השיעור של המגבלה הענפית טרם ההקלה, הגבוה מבניהם.

- נקבע כי אשראי, בגינו ניתן ביטוח אשראי כשיר יסווג לפי הענף המבטח. כך שלצורכי מדידת המגבלה הענפית אשראי לבינוי ונדל"ן המכוסה בביטוח אשראי כשיר יופחת מהחבות הענפית של ענף בינוי ונדל"ן.

נכון ליום 31 במרס 2022 הבנק עומד במגבלה הרגולטורית הקבועה בחוק ובמגבלות הפנימיות, שהינן בהלימה להערכת הבנק את הסיכון בענפי המשנה השונים. יחד עם זאת, לאור הגידול בפעילות בענף ברבעון הראשון לשנת 2022, פועל הבנק ליישום תכנית להפחתת יחס הריכוזיות בענף.

¹ התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה מיום 10 בינואר 2021.

בהתאם להנחיות בנק ישראל למערכת הבנקאית במהלך אוקטובר 2021, הבנק הגדיר פרמטרים לעסקאות ב"סיכון מוגבר" בענף הבינוי והנדל"ן להן מבוצע ניטור רבעוני. יצוין כי בשלב זה אין לעסקאות אלה השפעה מהותית על איכות תיק האשראי של הבנק לענף הבינוי והנדל"ן. במסגרת פרסום ההנחיות כאמור, הבנק בחן את חישוב ההפרשה הקבוצתית ברבעונים השלישי והרביעי של שנת 2021 בענפי הבינוי והנדל"ן וביצע התאמות בהפרשה על מנת להביא בחשבון את הגידול המהיר בתיק האשראי.

ביום ה-20 במרס 2022, כחלק מהחלטה לנקוט בצעדים פיקוחיים נוספים התפרסם מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא "עלייה בסיכון האשראי לענף הבינוי והנדל"ן" הכולל את הצעדים העיקריים הבאים:

- טיוטת דרישה להקצאת הון נוספת בגין מימון קרקעות במינוף גבוה (LTV העולה על 75%). טיוטת ההוראה מציעה לקבוע כי לרשימת החובות המשוקללים לסיכון ב-150% יתווספו הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 75% משווי הנכס (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי ייעוד. נכון למועד פרסום הדוח, עדכון זה הינו בגדר טיוטה ומועד הכניסה לתוקף של עדכון זה טרם נקבע. הבנק בוחן את השאלות העולות מהשינוי האמור ובהתאם את השפעתם האפשרית.
- פרסום דוגמאות לתהליכי חיתום וסיווג אשראי המצופים מהבנקים. ביום 18 במאי 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים מסמך בנושא.
- הרחבת הדיווח לפיקוח על ענף הבינוי והנדל"ן - ביום 3 במאי 2022 פורסם חוזר סופי בנושא, שתחולתו החל מיום 30 בספטמבר 2022.

חלק מהמידע המובא לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו ראה פרק ["מידע צופה פני עתיד"](#). למידע נוסף אודות הפעילות ומגבלות הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן ראה פרק ["סיכונים אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021"](#).

השפעת משבר הקורונה

בחלוף למעלה משנתיים מתחילת המשבר ניתן לומר כי ענף "הבנייה למגורים" נפגע פחות מהמשבר מענפי משק אחרים. הביקוש הקשיח יחסית הנובע מהגידול באוכלוסייה, לצד המחסור המתמשך הקיים ביחידות הדיור, מיתן את הפגיעה בענף ולאחר חודשי המשבר הראשונים התאפיין הענף אף בגאות משמעותית בביקוש. מספר הדירות המוגמרות ממשיך להיות נמוך מהביקוש השוטף מה שתומך בהמשך לחץ לעליית מחירי הדיור.

בתחום המסחר, במהלך הסגרים ספגו המרכזים הבינוניים והגדולים פגיעה משמעותית בהכנסותיהם. בין הסגרים ובמיוחד מאז היציאה מהגל השלישי, המרכזים נהנים מפעילות מוגברת עקב שהיית הישראלים בארץ. מרכזי המסחר נערכו לפעילות במסחר מקוון שקיזזה באופן חלקי את השפעת המגבלות. במבט קדימה עם החזרה של המשק לפעילות מלאה וככל שלא יושגו מגבלות משמעותיות על הפעילות לאור גלי התחלואה אשר תגרומנה לעיכוב בתהליך היציאה של המשק מהמשבר, ההערכה היא כי מרכזים אלו ימשיכו להתאושש, אך בקצב איטי וזאת גם לאור מגמות המסחר המקוון ברקע גידול משמעותי שצפוי בהיצע שטחי המסחר בשוק בשנים הקרובות.

שוק המשרדים הפגין ככלל חוסן יחסי במהלך המשבר וספג פגיעה מתונה לעומת משברי עבר, בעיקר בעיר תל-אביב. בטווח הקצר הייתה פגיעה מסוימת בעיקר במשרדים הממוקמים בנכסים ישנים המושכרים לעסקים קטנים שספגו פגיעה במשבר. הפגיעה המתונה אשר נרשמה בעיקר בעיר תל-אביב מושפעת מתחום ההייטק אשר הוביל את ההתאוששות בביקוש למשרדים, עם גידול מהיר בפדיון ומספר השכירים. עם זאת ההתאוששות ביתר ענפי המשרדים (כגון שירותים עסקיים, ביטוח ופיננסיים) איטית יותר ובהתאם, באזורים שאינם מוטי הייטק מדדי הפעילות טרם חזרו לרמתם טרום חזרו הקורונה. בשנים הקרובות צפויה כניסה נרחבת של שטחי משרדים חדשים, מה שעלול להאט את התאוששות המחירים והתפוסות בשוק, בפרט מחוץ לאזורי ביקוש.

למידע נוסף ולפירוט לגבי השפעת משבר הקורונה ראה פרק ["סיכונים אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021"](#).

התפתחות סיכון אשראי כולל לענף בינוי ונדל"ן (בישראל ובחו"ל)

	31 בדצמבר		31 במרס		
	2021	2021	2021	2022	
	שינוי בהשוואה ל-31 בדצמבר 2021		במיליוני ש"ח		
	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח		
סיכון אשראי מאזני	8,901	9.8%	90,905	99,806	
ערביות לרוכשי דירות ^(א)	749	9.8%	7,669	8,418	
סיכון אשראי חוץ מאזני אחר ^(א)	3,626	9.6%	37,872	41,498	
סך הכל סיכון אשראי כולל	13,276	9.7%	136,446	149,722	

(א) במונחי סיכון אשראי.

להלן פרטים על סיכון אשראי כולל בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס - הבנק

31 בדצמבר	31 במרס	
2021	2022	סיכון אשראי ^(א) כולל במיליוני ש"ח
בביטחון נדל"ן בישראל		
נדל"ן שבנייתו טרם הושלמה:		
21,758	27,344	קרקע גולמית
37,794	41,540	נדל"ן בתהליכי בנייה
מזה - בתהליכי בנייה למגורים^(ב):		
874	1,162	כושר ספיגה 0-29
2,821	3,427	כושר ספיגה 30-39
8,166	7,128	כושר ספיגה 40-74
9,664	9,701	כושר ספיגה 75 ומעלה
4,483	6,776	פרוייקטים בתחילת בנייה
36,173	39,194	נדל"ן שבנייתו הושלמה
95,725	108,078	סך הכל אשראי בביטחון נדל"ן בישראל
23,319	23,209	שאינו בביטחון נדל"ן בישראל
119,044	131,287	סך הכל סיכון אשראי כולל לבינוי ונדל"ן בישראל

(א) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.
 (ב) כושר ספיגה - מדד המבטא את השיעור המירבי של שחיקת מחירי מלאי הדירות, כך שעדיין יהיה מקור כיסוי מספק לעלויות הפרוייקט וזאת בהתחשב בהון העצמי שהושקע ובמכירה מוקדמת.

להלן הרכב ייעוד האשראי בביטחון נדל"ן בישראל - הבנק

31 בדצמבר	31 במרס	
2021	2022	סיכון אשראי ^(א) כולל במיליוני ש"ח
51,195	60,602	דיור
17,249	19,326	משרדים
4,691	5,209	תעשייה
22,590	22,941	מסחר ושירותים
95,725	108,078	סך הכל סיכון אשראי כולל בביטחון נדל"ן בישראל

(א) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.

ניתוח איכות האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן

	31 במרס		
	31 בדצמבר	2022	2021
	במיליוני ש"ח		שינוי באחוזים
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי			
סיכון אשראי שאינו בעייתי	134,002	147,319	9.9
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
שאינו בעייתי	1,165	1,160	(0.4)
בעייתי צובר ^(א)	740	698	(5.7)
לא צובר ^(א)	539	545	1.1
סך הכל סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי	2,444	2,403	(1.7)
סך הכל	136,446	149,722	9.7

(א) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.2.1](#).

קבוצות לווים¹

הבנק מקיים תהליכי מעקב סדורים על מנת לוודא כי הוא ממלא אחר מגבלות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

נכון ליום 31 במרס 2022, הבנק עומד במגבלות הקבועות בהוראה.

למידע נוסף אודות קבוצות לווים ראה פרק [סיכוני אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

¹ קבוצת לווים הם כל אלה יחד: הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה. כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית). לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. תאגיד מוחזק שהינו מהותי עבור מחזיק שאין לו שליטה, וכל הנשלט על ידם. לווים הקשורים באופן שפגיעה ביציבות הפיננסית של אחד מהם עלולה להשליך על היציבות הפיננסית של האחר, או שאותם גורמים עלולים להשליך על היציבות הפיננסית של שניהם.

חשיפה למדינות זרות

חלק א' - מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות, וכדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך הנכסים במאוחד או מעל 20% מסך ההון לצורך חישוב יחס ההון, לפי הנמוך ביניהם:

31 במרס 2022			
חשיפה ^{(א)(ב)}			
סך הכל	חוץ מאזנית ^(א)	מאזנית	
במיליוני ש"ח			
45,113	8,222	36,891	ארה"ב
35,069	11,689	23,380	בריטניה
5,592	2,334	3,258	צרפת
4,261	3,033	1,228	שוויץ
9,624	2,249	7,375	גרמניה
28,324	4,936	23,388	אחרות
127,983	32,463	95,520	סך הכל החשיפה למדינות זרות ^(ג)
728	273	455	מזה: סך החשיפות למדינות ה-GIPS ^(ד)
2,518	1,179	1,339	מזה: סך החשיפות למדינות ה-LDC ^(ה)
250	35	215	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות ^(ו)

31 במרס 2021			
חשיפה ^{(א)(ב)}			
סך הכל	חוץ מאזנית ^(א)	מאזנית	
במיליוני ש"ח			
34,528	6,399	28,129	ארה"ב
26,071	8,422	17,649	בריטניה
5,121	2,139	2,982	צרפת
3,372	1,920	1,452	שוויץ
5,407	1,564	3,843	גרמניה
29,403	2,797	26,606	אחרות
103,902	23,241	80,661	סך הכל החשיפה למדינות זרות
1,372	245	1,127	מזה: סך החשיפות למדינות ה-GIPS ^(ד)
2,290	959	1,331	מזה: סך החשיפות למדינות ה-LDC ^(ה)
190	22	168	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות ^(ו)

[ראה הערות בעמוד הבא.](#)

חשיפה למדינות זרות (המשך)

31 בדצמבר 2021			
חשיפה ^(א,ב)			
סך הכל	חוץ מאזנית ^(ג)	מאזנית	במיליוני ש"ח
45,182	8,329	36,853	ארה"ב
30,764	10,971	19,793	בריטניה
4,242	2,355	1,887	צרפת
4,758	2,303	2,455	שוויץ
4,763	1,501	3,262	גרמניה
28,410	4,637	23,773	אחרות
118,119	30,096	88,023	סך הכל החשיפה למדינות זרות
908	300	608	מזה: סך החשיפות למדינות ה-GIPS ^(ד)
2,492	1,161	1,331	מזה: סך החשיפות למדינות ה-LDC ^(ה)
258	50	208	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות ^(ו)

- (א) החשיפה למדינות זרות מוצגת על בסיס סיכון סופי.
- (ב) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות לא צוברים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים ולפני השפעת קיזוז דו צדדי בגין נגזרים.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, לפני השפעת קיזוז דו צדדי בגין נגזרים.
- (ד) החשיפה למדינות ה-GIPS כוללת את המדינות: יוון, איטליה, פורטוגל וספרד.
- (ה) החשיפה למדינות ה-LDC כוללת את המדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות, שהינן ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.
- (ו) הבנק קבע מספר קריטריונים שעל פיהם נקבעה רשימת המדינות אשר התנאים הנוכחיים בהן עשויים להעיד על בעיות נזילות ויתכן שיהיו בעלי השפעה על יכולת הפירעון שלהן. היתרה מתייחסת ל-12 מדינות (ב-31 במרס 2021 ל-11 מדינות, ב-31 בדצמבר 2021 ל-14 מדינות). לא נכללות במדידה חשיפות למדינות בדירוגי השקעה, אלא אם זוהו פרטנית ככאלה עם בעיות נזילות הצפויות להיות בעלות השפעה מהותית על כושר הפירעון שלהן.
- (ז) כולל יתרות מאזניות בסך 1,823 מיליון ש"ח ויתרות חוץ מאזניות בסך 4,803 מיליון ש"ח, בגין נכסים מוחזקים למכירה.

חלק ב' - לימים 31 במרס 2022, 31 במרס 2021 ו-31 בדצמבר 2021, אין חשיפה מאזנית מצרפית למדינות זרות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים מתייחסת לבנקים, לבנקים להשקעות, דילרים/ברוקרים, חברות ביטוח וגופים מוסדיים. הבנק מנהל מעקב הדוק אחר מצבם של בנקים בעולם ומנתח באופן תדיר את איתנותם הפיננסית. הבנק מנהל רשימה מצומצמת של בנקים איכותיים שמולם יש חשיפות אשראי קבוצתיות. האירועים הגיאוגרפיים-פוליטיים כמו גם צעדי הבנקים המרכזיים בעולם עשויים להשפיע על מצבם הפיננסי של המוסדות הפיננסיים מולם פועל הבנק. הבנק מנטר אחר מצבם הפיננסי של המוסדות הפיננסיים הזרים זאת כחלק מאופן ניהול החשיפה למוסדות פיננסיים זרים ומתאים את החשיפה בהתאם לשינויים בסביבת הסיכון.

להלן חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים^(א)

ליום 31 במרס 2022 ^(ה)			
חשיפת אשראי נוכחית	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ^(א)	סיכון אשראי מאזני ^(ב)	במיליוני ש"ח
24,369	1,133	23,236	חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים ^(ד)
11,379	1,194	10,185	AAA עד AA-
376	172	204	A+ עד A-
55	24	31	BBB+ עד BBB-
11	-	11	BB+ עד B-
107	-	107	נמוך מ: B-
36,297	2,523	33,774	ללא דרוג
			סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים ^(ד)

ליום 31 במרס 2021 ^(ה)			
חשיפת אשראי נוכחית	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ^(א)	סיכון אשראי מאזני ^(ב)	במיליוני ש"ח
27,797	598	27,199	חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים ^(ד)
7,224	860	6,364	AAA עד AA-
764	163	601	A+ עד A-
89	10	79	BBB+ עד BBB-
168	-	168	BB+ עד B-
36,042	1,631	34,411	ללא דרוג
			סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים

ליום 31 בדצמבר 2021 ^(ה)			
חשיפת אשראי נוכחית	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ^(א)	סיכון אשראי מאזני ^(ב)	במיליוני ש"ח
26,553	792	25,761	חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים ^(ד)
6,829	1,128	5,701	AAA עד AA-
334	166	168	A+ עד A-
33	18	15	BBB+ עד BBB-
94	-	94	BB+ עד B-
33,843	2,104	31,739	ללא דרוג
			סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים

- (א) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, דילרים/ברוקרים, חברות ביטוח וגופים מוסדיים.
 (ב) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים (שווי הוגן של נגזרים) והשקעות באגרות חוב כולל אגרות חוב של בנקים מסוג Subordinated ב-31 במרס 2022 בשווי של 576 מיליון ש"ח (ב-31 במרס 2021 - 597 מיליון ש"ח וב-31 בדצמבר 2021 - 597 ש"ח).
 (ג) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי (ללא נגזרים חוץ מאזניים).
 (ד) הבנק משתמש בדירוג של סוכנויות הדירוג המוכרות - ECAI.
 (ה) נכון לימים 31 במרס 2022, 31 במרס 2021 ו-31 בדצמבר 2021, לא קיים סיכון אשראי בעייתית מול מוסדות פיננסיים זרים.
 (ו) כולל יתרות בגין נכסים מוחזקים למכירה בסך 197 מיליון ש"ח.

הערות:

1. חשיפות האשראי אינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (למידע נוסף ראה [ביאור 5](#)).
2. חלק מהבנקים קיבלו תמיכות ממשלתיות באופנים שונים, ובכלל זה בהשקעה ישירה בהון הבנק, בערבות ממשלתית לתיקי נכסים מסוימים של הבנקים, בערבויות לגיוס מקורות לבנקים, וכו'.
3. למידע נוסף לגבי לרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה [ביאור 11](#).

סיכונים בתיק הלוואות לדיור

התפתחויות בסיכוני אשראי

ההתפתחויות שחלו במשק בשנים האחרונות (סביבת ריבית נמוכה, ביצועי מחיר למשתכן ועלייה במחירי הדיור) הביאו לגידול משמעותי בהיקף האשראי לדיור בישראל, הן למטרת מגורים והן למטרת השקעה. תיק הלוואות לדיור מנוטר באופן שוטף תוך ניתוח המגמות במאפייני ובמוקדי הסיכון. במסגרת העמדת הלוואות לדיור, מעמיד הבנק גם הלוואות פרטניות למשתתפים בקבוצת רכישה.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 חל גידול בהעמדות אשראי חדש לדיור בישראל ("ביצועים") לעומת הרבעון המקביל אשתקד בקשר עם ביקושים לאשראי לדיור בישראל, הן למטרת מגורים והן אשראי למטרת השקעה בשעבוד דירת מגורים.

הלך נתונים על ביצועי הלוואות חדשות שניתנו והלוואות שמוחזרו לרכישת דירת מגורים ובמשכון דירת מגורים בישראל

שיעור השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2021	2022	
	במיליוני ש"ח		
			מכספי הבנק
48.1	5,231	7,747	
(23.1)	39	30	מכספי האוצר
47.6	5,270	7,777	סך כל הלוואות חדשות
168.8	336	903	הלוואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק
54.8	5,606	8,680	סך כל ביצועים

ההלוואה הממוצעת שהועמדה על ידי הבנק ברבעון הראשון לשנת 2022 היתה 971 אלפי ש"ח, לעומת 900 אלפי ש"ח בשנת 2021 ו-774 אלפי ש"ח בשנת 2020.

שינויים רגולטוריים

ביום 31 בינואר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 451 שמטרתו הגברת שקיפות המידע ללקוחות ושיפור סביבת התחרות בשוק המשכנתאות.

- התאגיד הבנקאי נדרש להציג ללקוח באישור העקרוני 3 תמהילי "סל" אחידים וסל נוסף "סל מוצע" - תמהיל מוצע ללקוח.
- התאגיד הבנקאי לא נדרש להציג תמהילי מסלולים אחידים בהלוואות "לכל מטרה" במשכון דירת מגורים, שאינן מיועדות לרכישת זכויות במקרקעין, ובהלוואות לדיור ללא משכון דירת מגורים (כגון הלוואות לשיפוצים) ובלבד שמשך תקופת ההלוואה קצר מ-10 שנים.
- התאגיד הבנקאי נדרש להעמיד לרשות הלקוחות מחשבון מקוון לביצוע סימולציות של העמדת הלוואה בסכומים שונים ולתקופות שונות.
- התאגיד הבנקאי נדרש להודיע ללקוח בכתב האם נענה לבקשתו או לא תוך 5 ימי עסקים מיום הגשת הבקשה לקבלת הלוואה. במקרים חריגים, של הלוואות שמאפייניהן יוגדרו מראש במדיניות האשראי של התאגיד הבנקאי, יינתן אישור עקרוני בתוך 7 ימי עסקים ותינתן ללקוח הודעה על החריגה במשך הזמן לטיפול בבקשתו והסיבה לכך.
- ההוראה קובעת מהו המידע שעל התאגיד הבנקאי להציג ביישום האינטרנטי שהוא מציע ללקוחותיו אולם לקוח שאינו מקבל מידע אודות חשבונותיו באופן מקוון, על הבנקאי למסור לו המידע בכתב.
- הוגדרו כללים אחידים לחישוב "הריבית הכוללת החזויה" במערכת הבנקאית.

הבנק החל בהיערכות ליישום העדכון להוראה. העדכון ייכנס לתוקף ביום 31 לאוגוסט 2022.

השפעת משבר הקורונה

התכניות הממשלתיות לסיוע בגין משבר הקורונה תמכו במצבם הכלכלי של משקי הבית.

רוב נוטלי המשכנתאות, להם נדחו חליות, חזרו, בשלב זה, לשלם באופן סדיר.

כמו כן, פג תוקפן של הוראות השעה שפורסמו על ידי בנק ישראל, וכללו הקלות רגולטוריות.

למידע נוסף ופירוט לגבי השפעת משבר הקורונה ראה פרק [השפעת משבר הקורונה על סיכון האשראי בתחילת פרק זה](#) ופרק זה [בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

התפתחות יתרת האשראי לדיור נטו בישראל

	יתרת תיק האשראי	שיעור השינוי
	במיליוני ש"ח	ב-%
31 בדצמבר 2020	89,594	7.0
31 בדצמבר 2021	103,109	15.1
31 במרס 2022	107,572	4.3

בשנים 2020 ו-2021 חל גידול בהיקף האשראי לדיור בין היתר על רקע ההתעוררות בשוק הנדל"ן כתוצאה מהבשלת פרויקטים של מחיר למשתכן וחזרה חלקית של משקיעים. הגידול נמשך ברבעון הראשון של שנת 2022.

במסגרת הניטור אחר מוקדי הסיכון בתיק ההלוואות לדיור נערך מעקב גם על מאפייני התיק ומאפייני האשראי החדש, וכיניהם על התפלגות האשראי החדש לפי שיעורי מימון (שיעור מימון הינו היחס בין סך האשראי שאושר ללווה, אף אם טרם הועמד כולו או חלקו בפועל, לבין שווי הנכס המשועבד בעת העמדת מסגרת האשראי) ויחס החזר מוגדר כיחס בין ההכנסה החודשית הפנויה ובין החזר החודשי).

התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק

סך כל תיק האשראי במיליוני ש"ח	מגזר לא צמוד		מגזר צמוד מדד		מגזר מט"ח	
	ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית משתנה	
	שיעור מתיק	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור מתיק	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור מתיק	יתרה במיליוני ש"ח
89,594	40.6	14,077	15.7	19,658	21.9	575
103,109	41.4	15,203	14.7	21,440	20.8	486
107,572	41.7	15,303	14.2	22,045	20.5	483

התפתחות האשראי החדש לדיור על פי מסלולי ריבית בישראל

להלן התפתחות ביצוע האשראי החדש על פי מסלולי ריבית משתנה וקבועה (הלוואה בריבית משתנה הינה הלוואה שהריבית שהיא נושאת עשויה להשתנות לאורך תקופת חיי ההלוואה):

2020	2021	2022			
ממוצע שנתי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון
שיעור מביצוע					
באחוזים					
16.7	16.2	16.0	12.4	11.0	9.2
קבועה - צמודה					
18.5	17.0	15.9	16.0	17.1	16.9
משתנה כל 5 שנים ומעלה - צמודה					
-	-	-	-	-	-
משתנה עד 5 שנים - צמודה					
29.5	28.8	26.5	27.3	30.3	32.4
קבועה - לא צמודה					
3.1	1.7	1.6	1.5	1.3	1.3
משתנה כל 5 שנים ומעלה - לא צמודה					
32.2	36.3	39.9	42.6	40.1	40.0
משתנה עד 5 שנים - לא צמודה					
-	-	0.1	0.2	0.2	0.2
משתנה - מט"ח					

שיעור האשראי החדש שהעמיד הבנק בהלוואות לדיור בריבית משתנה ברבעון הראשון לשנת 2022 עמד על 58.4% לעומת כ-57.9% במהלך שנת 2021. הנתונים מתייחסים לכל מסלולי הריבית המשתנה ומגזרי ההצמדה השונים לרבות הלוואות בהן הריבית משתנה מדי תקופה של 5 שנים ומעלה. בנטרול הלוואות בהן שיעור הריבית המשתנה, משתנה מדי תקופה של 5 שנים ומעלה, אשר הוראת המפקח מחריגה אותה מהגדרת הלוואות בריבית משתנה, שיעור האשראי לדיור בריבית משתנה שהועמד בתקופה המדווחת עמד על 40.2% לעומת 39.9% בשנת 2021.

להלן יתרת תיק הלוואות לדיור, היתרות בפיגור מעל 90 יום וחובות שאינם צוברים בישראל^(א)

יתרת חוב רשומה	סכום כפיגור או שאינו צובר	שיעור מיתרת החוב הרשומה
במיליוני ש"ח		
ב-%		
31 בדצמבר 2020	90,228	0.80
31 בדצמבר 2021	103,599	0.59
31 במרס 2022	107,888	0.48

(א) למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 1.ב.2](#).

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2022, הכוללת את ההפרשה הקבוצתית על הלוואות לדיור הינה 316 מיליון ש"ח המהווה 0.29% מיתרת האשראי לדיור, לעומת יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2021, בסך של 489 מיליון ש"ח המהווה 0.47% מיתרת האשראי לדיור.

מתוך סך השינוי ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, הכנסה בסך 166 מיליון ש"ח נזקפה להון בגין יישום לראשונה של הוראות CECL.

למידע נוסף אודות יישום לראשונה של הוראות CECL [ביאור 1.ב.1](#).

התפתחות שיעור מימון, באשראי חדש, מעל 60% בישראל

להלן התפתחות האשראי החדש שהעמיד הבנק בשיעור מימון הגבוה מ-60% (שיעור מימון הינו היחס בין שיעור האשראי שאושר ללווה, אף אם טרם הועמד כולו או חלקו בפועל, לבין שווי הנכס המשועבד, בעת העמדת מסגרת האשראי):

2020		2021		2022	
ממוצע שנתי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון
באחוזים ^(א)					
19.7	20.7	22.4	21.8	21.7	23.2
19.1	21.5	23.6	24.3	23.2	25.4
0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.2

(א) מסך האשראי החדש לדיור שהעמיד הבנק.

התפתחות שיעור מימון, יתרת תיק האשראי בישראל

שיעור המימון הממוצע של יתרת תיק האשראי ליום 31 במרס 2022 עומד על 47.4% בדומה לזה שהיה בשנת 2021.

התפתחות באשראי חדש, בו יחס ההחזר נמוך מ-2.5 בישראל

יחס ההחזר מוגדר כיחס בין ההכנסה החודשית הפנויה ובין ההחזר החודשי.

שיעור הלוואות שהועמדו ברבעון הראשון לשנת 2022 בהן יחס ההחזר נמוך מ-2.5 במועד אישור האשראי, עמד על 0.27% מסך העמדות האשראי החדשות לעומת 0.29% בשנת 2021. חישוב זה תואם את הנחיות בנק ישראל לצורך הדיווח על פי הוראה 876.

התפתחות באשראי חדש, בו מועדי הפירעון ארוכים מ-25 שנה בישראל

שיעור האשראי החדש של הלוואות לדיור, בהן מועדי הפירעון על פי חוזי הלוואה ארוכים מ-25 שנה, עמד ברבעון הראשון לשנת 2022 בממוצע על כ-42.6% מסך האשראי החדש שהועמד, לעומת שיעור ממוצע של כ-39.5% במהלך שנת 2021.

למידע נוסף ראה פרק [סיכונים אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)

האשראי הפרטי, אשר יכולת החזר שלו מבוססת בעיקרה על כושר ההשתכרות של משק הבית, מאופיין בפיזור נרחב מאוד של לוויים, במגוון של מוצרי אשראי (הלוואות לסוגיהן, עו"ש, כרטיסי אשראי) ובהיקף נמוך (בממוצע) של אשראי ללקוח בודד. פעילות הלקוחות הפרטיים מרוכזת, רובה ככולה, בחטיבה הבנקאית.

מדיניות האשראי הפרטי, אותה מגבשת החטיבה לניהול סיכונים בשיתוף החטיבה הבנקאית, מהווה נדבך מרכזי בהתוויית תיאבון הסיכון ובהכוננת הניהול השוטף של פעילות זאת.

בנוסף להקפדה על תהליכי החיתום, הניהול והבקרה ברמת הלווה הבודד, מתקיים ניטור שוטף אחר האשראי הפרטי ברמה האגרגטיבית, בין השאר על בסיס סט מדדים פנימי.

השפעת משבר הקורונה

התכניות הממשלתיות לסיוע בגין משבר הקורונה תמכו במצבם הכלכלי של משקי הבית. הסיוע הממשלתי הנוגע למשבר הקורונה הסתיים.

למידע נוסף ופירוט לגבי השפעת משבר הקורונה ראה פרק [השפעת משבר הקורונה על סיכון האשראי בתחילת פרק זה](#).

להלן התפתחות יתרות סיכון האשראי הכולל (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

יתרת סיכון אשראי במיליוני ש"ח	
31 בדצמבר 2020	43,108
31 בדצמבר 2021	40,121
31 במרס 2022	41,351

להלן התפלגות של סיכון האשראי המאזני (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק לפי התקופה הנותרת לפירעון (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

	31 בדצמבר 2021		31 במרס 2022	
	שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח
עד שנה	17.3	4,785	17.0	4,820
מעל שנה עד 3 שנים	19.0	5,253	18.4	5,238
מעל 3 שנים עד 5 שנים	28.9	7,983	28.1	7,987
מעל 5 שנים עד 7 שנים	19.5	5,396	20.7	5,876
מעל 7 שנים	7.3	2,023	7.7	2,192
ללא תקופת פירעון ^(א)	8.0	2,219	8.1	2,310
סך הכל	100.0	27,659	100.0	28,423

(א) יתרה זאת כוללת יתרות חובה בחשבונות עובר ושב ויתרות אשראי בפיגור.

להלן התפלגות סיכון האשראי הכולל (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק לפי גודל החבות ללווה בודד (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

2021 בדצמבר 31		31 במרס 2022		גודל סיכון האשראי באלפי ש"ח	
שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	טד	מ-
15.2	6,122	15.0	6,220	25	-
14.8	5,957	14.7	6,075	50	25
12.7	5,078	12.5	5,166	75	50
10.1	4,058	10.1	4,176	100	75
15.8	6,337	15.8	6,521	150	100
11.2	4,469	11.3	4,650	200	150
11.2	4,482	11.6	4,817	300	200
9.0	3,618	9.0	3,726		מעל 300
100.0	40,121	100.0	41,351		סך הכל סיכון אשראי כולל

להלן התפלגות סיכון האשראי הכולל (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק לפי מוצרי אשראי עיקריים (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

2021 בדצמבר 31		31 במרס 2022		
שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	
14.4	5,782	14.7	6,035	יתרות עובר ושב ויתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי
3.3	1,305	3.2	1,334	הלוואות לרכישת רכב (ששועבד)
51.3	20,572	50.7	21,054	הלוואות אחרות
69.0	27,659	68.6	28,423	סך הכל סיכון אשראי מאזני
17.3	6,948	17.0	7,003	מסגרת עובר ושב לא מנוצלת
13.1	5,265	13.5	5,567	מסגרת כרטיסי אשראי לא מנוצלת
0.6	249	0.9	358	סיכון אשראי חוץ מאזני אחר
31.0	12,462	31.4	12,928	סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני
100.0	40,121	100.0	41,351	סך הכל סיכון אשראי כולל

להלן התפלגות סיכון האשראי המאזני (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק בחלוקה למגזרי הצמדה ובסיסי ריבית (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

31 במרס 2022					
שיעור מהתיק ב-%	סך הכל סיכון האשראי המאזני	לא צמוד			הלוואות בריבית משתנה
		צמוד	מט"ח	לא צמוד	
96.5	27,427	84	36	27,307	הלוואות בריבית קבועה
3.5	996	28	15	953	סך הכל סיכון אשראי מאזני
100.0	28,423	112	51	28,260	

להלן התפלגות סיכון האשראי המאזני (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק בחלוקה למגזרי הצמדה ובסיסי ריבית (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור) (המשך)

31 בדצמבר 2021				
לא צמוד	צמוד	מט"ח	סיכון האשראי המאזני	שיעור מהתיק
במיליוני ש"ח				
ב-%				
26,245	37	64	26,346	95.3
1,282	16	15	1,313	4.7
27,527	53	79	27,659	100.0

להלן יתרות תיק הנכסים הפיננסיים של האנשים הפרטיים בבנק בעלי סיכון אשראי כולל (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

31 במרס		31 בדצמבר
2022		2021
במיליוני ש"ח		
פיקדונות הציבור	98,600	96,857
תיקי ניירות ערך	57,042	58,478
סך תיק הנכסים הפיננסיים	155,642	155,335
סך החבות הכוללת ללקוחות בעלי תיק נכסים פיננסיים	30,806	30,493

להלן התפלגות סיכון האשראי המאזני (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק לפי גובה ההכנסה הקבועה^(א) לחשבון (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

31 במרס 2022		31 בדצמבר 2021	
במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%
2,663	9.4	2,586	9.4
1,780	6.3	1,732	6.3
6,791	23.9	6,891	24.9
9,908	34.8	9,628	34.8
9,061	31.9	8,554	30.9
28,423	100.0	27,659	100.0

(א) הכנסה קבועה לחשבון (לפי תעודת זהות) כוללת את הזיכויים הקבועים בחשבון לקוח ובכלל זה משכורת, העברות מבנק/מחשבון אחר, הפקדות מזומן ושיקים ועוד. ההכנסה הקבועה החודשית מחושבת על בסיס ממוצע ההכנסה במשך מספר חודשים רצופים, ובנטרול זיכויים חריגים.

(ב) חשבונות לפירעון אשראי הינם חשבונות שהפעילות היחידה המבוצעת בהם הינה פירעון הלוואה בלבד, בעוד שיעקר פעילותן השוטפת של הלקוח מרוכזת בבנק אחר.

כאמור לעיל, מדיניות האשראי של הבנק לאנשים פרטיים מבוססת על יכולת שירות החוב של הלווה מתוך ההכנסות. בהלימה לכך, למעלה מ-90% מהאשראי המאזני הינו בקרב בעלי הכנסה קבועה.

להלן התפלגות סיכון אשראי מאזני (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדוור)

31 בדצמבר		31 במרס		
2021		2022		
		במיליוני ש"ח		
27,022		27,798		אשראי תקין
433		439		אשראי בעייתי צובר ^(א)
204		186		אשראי בעייתי לא צובר ^(א)
27,659		28,423		סך הכל סיכון אשראי מאזני
2.3%		2.2%		שיעור סיכון האשראי הבעייתי מסך סיכון אשראי מאזני לאנשים פרטיים
20		2		מחיקות חשבונאיות, נטו (לתקופה שהסתיימה)
716		681		יתרת הפרשה להפסדי אשראי

(א) למידע נוסף בנוגע ליישום הראשונה של המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלק חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1](#), מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה.

למידע נוסף ובכלל זה הנוגע לחובות בעייתיים והוצאות בגין הפסדי אשראי ראה [ביאור 6](#) ו**ביאור 13** ובפרק החשיפה לסיכונים, סיכונים אשראי סעיף [סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק](#), וכמו כן בפרק [סיכונים אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

הוראת ניהול בנקאי תקין - ניהול אשראי צרכני

הושלם והוטמע יישום הוראת הוראה 311A בקשר עם ניהול האשראי הצרכני הכוללת בין היתר את תהליכי העבודה בין הבנק ללקוחות בקשר עם מהלכי שיווק אשראי.

למידע נוסף ראה פרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית בדוח ממשל תאגידי ליום 31 בדצמבר 2021](#).

לפירוט נוסף בגין סגמנט זה ראה פרק [סיכונים אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

חשיפת הבנק למימון ממונף

בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 נקבע כי מדיניות אשראי של בנק תתייחס, בין היתר, למימון ממונף. הבנק פועל על פי עקרונות ייחודיים במדיניות האשראי לסגמנט זה, ובכלל זה בהיבט של פרמטרים פיננסיים, סמכויות אשראי ועוד.

למידע נוסף ראה [דוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

יתרות האשראי המצרפיות ללווים ממונפים

31 בדצמבר			31 במרס			2022			
2021			2021			2022			
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
									במיליוני ש"ח
-	-	-	211	8	203	-	-	-	ענף משק
802	37	765	372	2	370	914	46	868	מסחר
679	122	557	630	9	621	617	59	558	תחבורה ואחסנה
487	380	107	1,024	245	779	450	347	103	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
345	101	244	217	151	66	238	-	238	בינוי ונדל"ן
265	-	265	275	-	275	263	-	263	שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח
301	299	2	220	219	1	524	519	5	אספקת מים, שירותי ביוק, טיפול באשפה ובפסולת ושירותי טיהור
2,879	939	1,940	2,949	634	2,315	3,006	971	2,035	אספקת חשמל, גז, קיטור ומיזוג אוויר
									סך הכל

למידע נוסף ראה [דוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

סיכוני שוק

סיכון שוק מוגדר כסיכון להפסד הנובע משינוי בשווי הנכסים וההתחייבויות בשל שינוי ברמת מחירים בשווקים, שינוי בשיעורי ריבית, שער חליפין, אינפלציה ומחירי מניות. החשיפה לסיכוני שוק מתבטאת בתוצאות העסקיות, בשווי ההון של הנכסים וההתחייבויות, בהון העצמי ובתזרימי המזומנים.

הבנק פועל בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול סיכוני השוק של הקבוצה, לרבות הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 333 בנושא "ניהול סיכון ריבית" ומספר 339 בנושא "ניהול סיכוני שוק". במסגרת יישום הוראות אלה נקבעו עקרונות יסוד לאופן ניהול הסיכונים ובקרתם, ובכלל זה האחריות של ההנהלה והדירקטוריון, הגדרת אמצעי הבקרה והכלים למדידת הסיכונים ואמצעי הבקרה והפיקוח על סיכונים אלה, תוך יישום ממשל תאגידי שכולל שלושה "קווי הגנה".

במהלך הרבעון הראשון לשנת 2022 לא חלו שינויים מהותיים במבנה הממשל התאגידי, במדיניות ובמסגרת ניהול סיכון השוק.

במהלך משבר הקורונה חלה עלייה ברמת התנודתיות של גורמי הסיכון בשווקים הפיננסיים. הבנק הפדרלי של ארה"ב הסביר את עקרונות תוואי הנורמליזציה של הריבית תוך התייחסות לסביבת האינפלציה הגבוהה ולאיזמים וההשפעות הצפויות מהמלחמה בין רוסיה ואוקראינה. המידה הרבה של חוסר הוודאות בשווקים עדיין קיימת, והתנודתיות בשווקים הפיננסיים יכולה להימשך ואף להתגבר מחדש.

הבנקים המרכזיים המובילים בעולם החלו לצמצם את ההרחבות המוניטריות שביצעו ואת מעורבותם בשוקי האג"ח והריביות ולדבריהם תהליך זה עשוי להיות מהיר משמעותית ממהלכים דומים שנעשו בעבר.

העלייה החדה שנרשמה בתשואות האג"ח השקליות והדולריות הובילה לקיטון חד בתרת הרווחים שטרם מומשו בגין התיק הזמין למכירה ולרישום קרן הון שלילית במקביל לירידה חדה בשווי ההתחייבויות האקטואריות.

הבנק מבצע ניטור ומעקב שוטף אחר ההתפתחויות תוך ניהול סיכונים מוקפד, ביצוע תרחישי קיצון ובחינה מתמדת של התפתחות האירועים ודרכי הפעולה, על מנת להיערך מבעוד מועד ולהתאים את הפעילות, ככל שיידרש.

מדיניות ניהול סיכוני השוק

מדיניות ניהול סיכוני השוק מהווה ביטוי לאסטרטגית ניהול סיכון השוק של הקבוצה. זאת, לצד הנהלים הקיימים לזיהוי, מדידה, מעקב, פיתוח ובקרה אחר סיכוני השוק. המדיניות נועדה מחד לתמוך בהשגת היעדים העסקיים תוך הערכת הסיכונים והסיכויים שיכולים לנבוע מהחשיפה לסיכונים וזאת בהשוואה לרווח הצפוי מהם, ומאידך, נועדה להפחית את רמת הסיכון הנובעת מהפעילות השוטפת של הבנק, ובכלל זה לשמור על רמת נזילות גבוהה.

המדיניות מהווה כלי חשוב להגדרת תיאבון הסיכון של הבנק בתחום הנוסטרו, חדרי העסקות וחשיפות השוק בכלל קבוצת לאומי. המדיניות מגדירה את הממשל התאגידי, חלוקת האחריות הארגונית ומנגנוני האסקלציה. תיאבון הסיכון בא לידי ביטוי במגבלות שנקבעו.

במסגרת המדיניות לניהול סיכוני השוק נקבעו מגבלות דירקטוריון לכל גורם סיכון שוק מהותי. כמו כן, נקבעו מגבלות ברמת מנהלת סיכונים ראשית ומגבלות נוספות משלימות ומגבלות אלו נועדו להגביל את הנזק שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בגורמי הסיכון השונים הקיימים בשווקים, כגון: שיעורי הריבית, אינפלציה, שער חליפין, מרווחי אשראי סחיר ומחירי מניות.

החשיפות לסיכוני שוק מנוהלות באופן שוטף ברמת הקבוצה.

ניהול סיכוני השוק מתבצע בשני מוקדי סיכון עיקריים: התיק הבנקאי והתיק למסחר.

במטרה לפקח ולבקר אחר יישום מדיניות ניהול סיכוני השוק, מקבל הדירקטוריון אחת לרבעון דיווח על עיקרי החשיפות לסיכוני שוק אל מול המגבלות שהוקצו, הצפת הסיכונים המרכזיים לפי קווי פעילות, מוצרים ומוקדי סיכון של הקבוצה, ודיווח על אירועים חריגים.

חשיפה לסיכוני שוק הנובעים מההתחייבויות הפנסיוניות לעובדים

הבנק מיישם את כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים, כפי שנקבעו על ידי בנק ישראל. המחויבות האקטוארית לעובדים בעלת מח"מ ארוך ומושפעת באופן משמעותי משינויים בריבית ההיוון. שיעור ההיוון המשמש לחישוב ההתחייבויות האקטואריות לזכויות עובדים מחושב כפי הוראות בנק ישראל על בסיס תשואת אגרות חוב ממשלתיות בישראל בתוספת עקום מרווח קבוע של אגרות חוב קונצרניות בדירוג בינלאומי AA התואם למח"מ ההתחייבויות לזכויות עובדים.

בשנת 2016 קיבל הבנק אישור פרטני מבנק ישראל לפיו, עבור מדידת הלימות ההון, היוון ההתחייבויות לזכויות עובדים יבוצע על פי עקום ממוצע נע של שמונה רבעונים של תשואות השוק המושפעות, כאמור, מעקום אג"ח ממשלת ישראל ומרווח אג"ח קונצרני AA בארה"ב. אישור זה מיתן באופן משמעותי את התנודתיות של ההון הפיקוחי הנובעת משינויים בריבית ההיוון על ההתחייבות הפנסיונית. תוקף האישור עד וכולל 31 בדצמבר 2024.

העלייה החדה בריבית להיוון שנרשמה ברבעון ראשון 2022 הובילה לקיטון בשווי ההתחייבות הפנסיונית לעובדים.

כנגד חלק מההתחייבות האקטוארית, קיימת השקעה ב"נכסי התכנית" שנועדה לשרת מחויבות זו, באמצעות השקעה בנכסים מגוונים ומפוזרים כדוגמת מניות ונכסי חוב. ההשקעה כפופה למגבלות רגולטוריות ומגבלות הנקבעות על ידי הקופות המנהלות את נכסי התכנית.

למידע כמותי אודות סיכוני שוק ראה פרק [סיכון שוק בדוח על הסיכונים ליום 31 במרס 2022](#).

לניתוח השינויים ברווח כולל אחר ראה פרק [התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר בדוח הדירקטוריון והנהלה](#).

סיכון הריבית

סיכון הריבית הוא הסיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית והוא נובע ממספר מקורות, כלהלן: סיכון תמחור מחדש (הבדלי עיתוי בתקופות לפירעון ובמועדי התמחור מחדש של נכסים, התחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניות), סיכון עקום התשואה (תזוזות בלתי צפויות של עקום התשואה), סיכון בסיס Basis Risk (מתאם לא מושלם בשינויים של שיעורי הריבית בשווקים פיננסיים שונים או במכשירים שונים הדומים במאפייני התמחור מחדש) וסיכון אופציונליות (שינוי בעיתוי או בהיקף של תזרים מזומנים של מכשיר פיננסי עקב שינויים בשיעורי ריבית השוק).

הבנק מנהל את סיכון הריבית והשפעתו על הרווחיות, ההון ושווי הנכסים וההתחייבויות, תחת הנחות שונות של שינויים בריבית, לרבות תרחישים של שינויים קיצוניים בריבית על בסיס תרחישים היסטוריים וסימולציות היפותטיות. בנוסף נעשה שימוש במודל האומד את השינוי בהכנסה המימונית הצפויה, כתוצאה משינויים בריבית ובמרווח העתידי ורגישות של ההון הפיקוחי, הכולל את ההשפעות על ההון וקרן ההון כתוצאה משינוי מיידי בריבית. על מדדים אלה קיימות מגבלות ברמות היררכיה שונות.

סיכון הריבית נמדד ומנוהל בפועל על בסיס הנחות התנהגותיות שונות באשר לזמני הפירעון של הנכסים וההתחייבויות. על פי ניסיון העבר, הבנק מתייחס לחלק מיתרות העו"ש כהתחייבות לזמן ארוך. כמו כן, קיימות הנחות בהתייחס לפירעונות המוקדמים במשכנתאות על בסיס מודל סטטיסטי המנסה לחזות את הפירעונות המוקדמים כתלות בריבית. להערכות אלו חשיבות גדולה בניהול סיכוני הריבית, בין היתר בשל הגידול המשמעותי ביתרות אלו בשנים האחרונות.

הכלים לניהול ולגידור החשיפות בתיק הבנקאי הינם מדיניות המחירים, ניהול תיק אגרות החוב, הנפקת מכשירי חוב, עסקאות חוץ-מאזניות ועוד. כמו כן, ניהול החשיפות מסתמך, בין היתר, על תחזיות והנחות עבודה לגבי ההתפתחויות הצפויות בשוקי הכספים וההון בארץ ובעולם.

מדידת החשיפה לשינויים בריבית מבוצעת הן לעלייה והן לירידת ריבית בכל מגזר הצמדה. מדידה זו נועדה לבחון את רגישות מבנה שווי הנכסים וההתחייבויות הקיים, לרבות ההתחייבויות הפנסיוניות, לשינויי ריבית.

ככלל, הרגישות לריבית נמדדת לפחות אחת לחודש, עם מדידות תכופות יותר לצרכי ניהול החשיפות.

למידע נוסף ראה פרק [סיכון הריבית בדוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

הפסקת פרסום ריביות ה-LIBOR

במרס 2021 הכריזה הרשות להתנהלות פיננסית בבריטניה (FCA), באופן רשמי, על הפסקת פרסום כלל ריביות הליבור החל מסוף שנת 2021, למעט ריביות הליבור במטבע דולר שפרסומן יופסק ביוני 2023.

ביום 3 באוקטובר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250A בנושא מעבר מריבית ליבור. בהוראה מפורטים עקרונות ליישום המעבר מריבית ליבור לריביות בסיסיות אלטרנטיביות, במטרה לוודא היערכות נאותה תוך התייחסות לסיכונים הפוטנציאליים הכרוכים בביצוע המעבר. בנוסף מתייחסת ההוראה להיבטי ההוגנות והגילוי הנדרשים מול הלקוחות. ההוראה מתייחסת הן להסכמים קיימים והן להסכמים חדשים.

בבחירת עוגני הריבית החדשים ושיטות החישוב האלטרנטיביות, הבנק הביא בחשבון את המלצות הוועדות וקבוצות העבודה הרלוונטיות במטבעות השונים לרבות המלצות האיגוד הבינלאומי לנגזרים (ISDA) וכן שיקולי הוגנות. הבנק עדכן את הלקוחות הרלוונטיים אודות השינוי הצפוי, זאת לצד פרסום לכלל לקוחות הבנק באתר האינטרנט. החל מינואר 2022, פועל הבנק למעבר לעוגני הריבית החדשים ביחס לכל אחד מהמטבעות הרלוונטיים, במועד שינוי הריבית הקרוב, וממשיך בהיערכותו, בין היתר, להפסקת פרסום ריביות הליבור במטבע דולר.

למידע נוסף ראה [ביאור 1.כה. כדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

למעבר לעוגני הריבית החדשים עלולה להיות השפעה על השווי של מוצרים שונים, כגון: נגזרי ריבית, אגרות חוב, אשראים ועוד וכתוצאה מכך השפעה על רווחי התאגיד הבנקאי ועל חשיפותיו. בהתאם להערכות שביצע הבנק, לא קיימת לבנק חשיפה מאזנית מהותית בגין חוזי המוצרים, המתבססים על הליבור הנמשכים מעבר למועדי פרסום ריביות הליבור.

בינואר 2021 פרסם ה-FASB את עדכון תקינה ASU 2021-01 בדבר הקלות בגין השפעות רפורמת הריביות על הדיווח הכספי, המהווה הרחבה לנושא 848 בקודיפיקציה בדבר רפורמת ריביות הייחוס, כך שתכלול גם מכשירים נגזרים אשר מושפעים מרפורמת ריביות הייחוס, גם אם אינם נושאים ריבית ליבור או ריבית ייחוס אחרת אשר צפויה להתבטל. הבנק בוחן את יישום ההקלות האפשריות בחוזים הרלוונטיים.

להלן פירוט יתרות החוזים ברמת הקבוצה, נכון ליום 31 במרס 2022, המושפעים מריבית הליבור ואשר העסקאות בגינם יימשכו מעבר למועד הפסקת פרסום הליבור:

31 במרס 2022	
במיליוני ש"ח	
8,351	הלוואות
3,606	ניירות ערך
71,693	נגזרים (ברוטו) - ערך נקוב

* עסקאות ליבור במטבע דולר - אחרי יוני 2023.

מידע כמותי על סיכון ריבית - ניתוח רגישות
שווי הוגן נטו מותאם^(א) של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו

31 במרס 2022			
שקל	מט"ח	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
30,416	(1,598)	28,818	שווי הוגן נטו מותאם ^(א)
30,899	(1,357)	29,542	מזה: תיק בנקאי

31 במרס 2021			
שקל	מט"ח	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
26,514	(3,113)	23,401	שווי הוגן נטו מותאם ^(א)
25,807	(3,022)	22,785	מזה: תיק בנקאי

31 בדצמבר 2021			
שקל	מט"ח	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
28,797	(815)	27,982	שווי הוגן נטו מותאם ^(א)
27,762	(992)	26,770	מזה: תיק בנקאי

(א) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים אשר מתחשבת בנכסי התכנית המתנהלים כנגדה וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

למידע נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים ראה [ביאור 15.א](#).

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על שווי הוגן נטו מותאם^(א) על הבנק וחברות מאוחדות שלו

31 במרס 2022 ^(א)			
סך הכל*	מט"ח	שקל	במיליוני ש"ח
			<u>שינויים מקבילים</u>
(712)	(436)	(276)	עלייה במקביל של 1%
(668)	(482)	(186)	מזה: תיק בנקאי
(161)	393	(554)	ירידה במקביל של 1%
(215)	440	(655)	מזה: תיק בנקאי
			<u>שינויים לא מקבילים</u>
(103)	(101)	(2)	התללה ^(ב)
(227)	(139)	(88)	השטחה ^(ג)
(429)	(375)	(54)	עליית ריבית בטווח הקצר
472	398	74	ירידת ריבית בטווח הקצר

31 במרס 2021			
סך הכל*	מט"ח	שקל	במיליוני ש"ח
			<u>שינויים מקבילים</u>
(32)	(531)	499	עלייה במקביל של 1%
(7)	(504)	497	מזה: תיק בנקאי
(698)	246	(944)	ירידה במקביל של 1%
(642)	283	(925)	מזה: תיק בנקאי
			<u>שינויים לא מקבילים</u>
(108)	(352)	244	התללה ^(ב)
(263)	24	(287)	השטחה ^(ג)
(137)	(192)	55	עליית ריבית בטווח הקצר
140	213	(73)	ירידת ריבית בטווח הקצר

31 בדצמבר 2021			
סך הכל*	מט"ח	שקל	במיליוני ש"ח
			<u>שינויים מקבילים</u>
252	19	233	עלייה במקביל של 1%
314	(17)	331	מזה: תיק בנקאי
(1,322)	(136)	(1,186)	ירידה במקביל של 1%
(1,421)	(131)	(1,290)	מזה: תיק בנקאי
			<u>שינויים לא מקבילים</u>
258	11	247	התללה ^(ב)
(434)	(175)	(259)	השטחה ^(ג)
(173)	(199)	26	עליית ריבית בטווח הקצר
209	211	(2)	ירידת ריבית בטווח הקצר

(א) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים אשר מתחשבת בנכסי התכנית המתנהלים כנגדה וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

(ב) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.

(ג) השטחה - עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

(ד) הנתונים המוצגים הינם ללא יתרות בנק לאומי ארה"ב, למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.ב](#).

* לאחר השפעות מקוזות.

הערה: בטבלה זו מוצג השינוי בשווי הוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצוין בכל עקומי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

31 במרס 2022 ^(א)			
	הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכל*
במיליוני ש"ח			
שינויים מקבילים			
עלייה במקביל של 1%	910	57	967
מזה: תיק בנקאי	910	95	1,005
ירידה במקביל של 1%	(1,270)	(46)	(1,316)
מזה: תיק בנקאי	(1,270)	(95)	(1,365)

31 במרס 2021			
	הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכל*
במיליוני ש"ח			
שינויים מקבילים			
עלייה במקביל של 1%	1,098	148	1,246
מזה: תיק בנקאי	1,098	170	1,268
ירידה במקביל של 1%	(1,324)	(231)	(1,555)
מזה: תיק בנקאי	(1,323)	(172)	(1,495)

31 בדצמבר 2021			
	הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכל*
במיליוני ש"ח			
שינויים מקבילים			
עלייה במקביל של 1%	1,092	191	1,283
מזה: תיק בנקאי	1,092	254	1,346
ירידה במקביל של 1%	(1,464)	(154)	(1,618)
מזה: תיק בנקאי	(1,465)	(253)	(1,718)

(א) הנתונים המוצגים הינם ללא יתרות בנק לאומי ארה"ב, למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וכיאר 16.2](#)

* לאחר השפעות מקזוזות.

סיכון שער חליפין

במהלך הרבעון הראשון לשנת 2022 השפעה של שינוי בשיעור חליפין על הרווח הנקי אינה מהותית מאחר והבנק אינו מנהל חשיפות משמעותיות במגזר המט"ח.

סיכון נזילות

סיכון הנזילות הוא הסיכון הנוצר בשל אי הוודאות ביחס לאפשרות לגיוס מקורות ו/או למימוש נכסים, באופן בלתי צפוי ותוך פרק זמן קצר, מבלי שיגרם הפסד מהותי. מדיניות ניהול סיכון הנזילות מהווה חלק אינטגרלי מהניהול העסקי האסטרטגי של קבוצת לאומי והיא מותאמת לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 בנושא "ניהול סיכון נזילות" ודרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא "יחס כיסוי הנזילות", המאמצת את המלצות ועדת באזל 3, לחישוב יחס מזערי לנזילות (LCR Liquidity Coverage Ratio), תוך ביצוע התאמות למשק הישראלי.

בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא "יחס כיסוי הנזילות", נקבע כי על הבנק להיות בעל מלאי מספק של נכסים נזילים באיכות גבוהה, שיכול לתת מענה לצורכי הנזילות באופק של 30 ימים בתרחיש קיצון משולב הגלום בהוראה.

לבנק קיימת תכנית מגירה לטיפול במשבר נזילות אשר כוללת מערכת נורות אזהרה אשר יכולות להעיד על שינוי במצב הנזילות של הבנק. בהופעת סימני אזהרה יתכנס פורום ייעודי במטרה להעריך את המצב ולבחון את הצורך בהפעלת התכנית בהתאם לרמת החומרה. התכנית כוללת צעדים אופרטיביים מפורטים הנוגעים בין היתר בסדרי המימוש של הנכסים, מדיניות הטיפול בלקוחות ומערכות הדיווח לכל הגורמים העסקיים, לדירקטוריון ולבנק ישראל.

לאומי שומר על רמת נזילות נאותה, באמצעות השקעת תיק הנוסטרו בנכסים איכותיים ומפוזרים בשקלים ובמט"ח אשר תאפשר לו לעמוד בכל צורכי הנזילות במגוון תרחישי קיצון, ובאמצעות מדיניות גיוס של מקורות יציבים ומגוונים ולטווחי זמן שונים בדגש על גיוס פיקדונות מקמעונאים וכן גיוס של אג"ח לתקופות ארוכות.

לאומי מקיים מעקב שוטף אחר מצב הנזילות שלו באמצעות מדדים המיועדים להתריע על שינויים במצב הנזילות, בין היתר באמצעות מודל רגולטורי וכן מודלים פנימיים שפותחו בלאומי בהתאם להוראת בנק ישראל, ובהתאם לסטנדרטים המקובלים בעולם.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 חלה ירידה ביחס כיסוי הנזילות הממוצע ביחס לרבעון הרביעי של שנת 2021, בעיקר כתוצאה מגידול בשימושים מעבר לגידול במקורות היציבים. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 הונפקו כתבי התחייבות בכ-6 מיליארד ש"ח כמחציתן בחודש ינואר 2022 והיתרה בחודש מרס 2022. במהלך התקופה יחס ה-LCR במט"ח ובכלל המטבעות היה גבוה מהדרישה הרגולטורית.

יחס כיסוי הנזילות של התאגיד הבנקאי המודל הרגולטורי מחושב על בסיס ממוצע תצפיות יומיות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
31 בדצמבר		31 במרס	
2021	2021	2022	
באחוזים			
א. בנתוני המאוחד			
124	130	120	
100	100	100 ^(א)	
ב. בנתוני התאגיד הבנקאי			
122	128	118	
100	100	100	

הערה: מחושב על בסיס ממוצע תצפיות יומיות.

(א) מתבצעת בחינה לגבי המתודולוגיה של חישוב יחס הנזילות ולהערכת הבנק יישום מתודולוגיה חדשה, ככל שתיקבע, תותיר את הבנק עם יחס נזילות גבוה מהדרישות הרגולטוריות בנושא. לאור האמור, ובתיאום עם הפיקוח על הבנקים, קבע הבנק בשלב זה יחס כיסוי נזילות פנימי של 115% שהינו מעבר ליחס המזערי של 100% הנדרש על ידי הפיקוח.

למידע נוסף ראה פרק [סיכון נזילות בדוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021 וביאור 39](#).

יחס מימון יציב נטו של התאגיד הבנקאי

	ליום 31 במרס	ליום 31 בדצמבר
	2022	2021
באחוזים		
א. בנתוני המאוחד		
יחס מימון יציב נטו	127	131
יחס מימון יציב נטו הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים	100	100
ב. בנתוני התאגיד הבנקאי		
יחס מימון יציב נטו	127	131
יחס מימון יציב נטו הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים	100	100

יחס מימון יציב נטו נועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. המדידה הן במאוחד והן בסולו מתבצעת אחת לרבעון והדרישה לעמוד ביחס של 100%.

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים.

קבוצת לאומי פועלת במגוון רחב של פעילויות פיננסיות ולפיכך חשופה לסיכונים תפעוליים הכוללים, בין היתר, סיכונים אבטחת מידע וסייבר, סיכונים טכנולוגיים, סיכונים המשכיות עסקית וסיכונים מעילות והונאות.

תפיסת ניהול הסיכון הינה בהלימה לאסטרטגית קבוצת לאומי, מהווה בסיס להגדרת סובלנות הסיכון, לאופן ניהול הסיכון והמשל התאגידי ולקביעת המיקוד והדגשים בתהליכי ניהול הסיכונים התפעוליים, ומאפשרת ניהול סיכונים מושכל וממוקד תוך תיעודף משימות ומשאבים.

במהלך הרבעון הראשון לשנת 2022 לא חלו שינויים מהותיים במבנה המשל התאגידי, במדיניות ובמסגרת ניהול הסיכון התפעולי.

מוקדי הסיכון העיקריים בסיכונים התפעוליים:

סיכון אבטחת מידע וסייבר

החיים לצד הקורונה מובילים לעלייה משמעותית בתקיפות סייבר על ארגונים פיננסיים בארץ ובעולם ועל גופי שרשרת האספקה של ארגונים אלו. מאפייני התקיפה מגוונים וביניהם תקיפות כופרה, עלייה בניסיונות פשינג והנדסה חברתית. החשיפה לסבירות התממשות אירוע סייבר עולה בין היתר כתוצאה משימוש גובר של לקוחות בערוצים דיגיטליים.

לאומי נוקט במספר צעדים להפחתת הסיכונים ובכלל זה: יישום בקורות מונעות ומגלות, ביצוע סקרי אבטחת מידע, הגברת הניטור לשם הסרת אתרים מתחזים, הידוק תהליכי ניהול ובקרת הרשאות והעלאת מודעות עובדים להנחיות אבטחת מידע.

במהלך הרבעון הראשון לשנת 2022 לא נתגלו אירועי סייבר שהשפיעו על הדוחות הכספיים של לאומי.

סיכונים טכנולוגיה

לאומי מייחס חשיבות רבה לכך שהתשתית הטכנולוגית המשרתת את לקוחותיו ועובדיו תאפשר זמינות ורציפות עסקית ותפעולית, ומשקיע לשם כך משאבים רבים.

לאומי החל ביישום תכנית עסקית-טכנולוגית (תכנית מודרניזציה) לצורך השגת יעדיו העסקיים בשנים הבאות. התכנית מנוהלת במסגרת משל תאגידי הדוק.

סיכון המשאב האנושי

השינויים בסביבה העסקית והבנקאית בשילוב משבר הקורונה השפיעו באופן רחבי גם על עולמות ניהול ההון האנושי, בין היתר לאור הצורך להתאים את כח האדם ולחזק את היכולות הניהוליות בעולם המשתנה, לרבות ניהול עבודה מרחוק ומחברות העובדים והביקוש הגובר לעובדים בעלי הכשרה טכנולוגית. לאומי נוקט במספר דרכים להתמודדות עם הסיכון ובהן: שיפור יכולות הגיוס, הרחבת ערוצי גיוס ומהלכי שימור ידע ועובדים בעל ידע טכנולוגי או עסקי ייחודי.

למידע נוסף אודות הסיכון התפעולי ופירוט מוקדי הסיכון העיקריים בסיכון התפעולי ראה פרק [סיכונים תפעוליים כדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

סיכון סביבתי

סיכוני סביבה ואקלים מהווים חשיפה של הבנק לנזקים פוטנציאליים שעלולים להיגרם כתוצאה מאירועים או מתהליכים שקשורים לסביבה, לרבות שינויי אקלים.

סיכונים סביבתיים נובעים מחשיפה של הבנק לפעילויות שקיים פוטנציאל שיגרמו לנזקים סביבתיים או יושפעו מהם, כמו למשל: פליטות גזי חממה, יצירת פסולת, זיהום אוויר ומים, זיהום קרקע, הפחתת המגוון הביולוגי, בירוא יערות ואירועי מזג אוויר קיצוניים. נהוג לחלק את סיכוני סביבה ואקלים לשני סוגים:

- סיכונים פיזיים - נובעים מחשיפה לפגיעה פוטנציאלית ישירה כתוצאה משינויי אקלים, היקפם ותדירותם כגון: גלי חום, שריפות, שיטפונות ועלית מפלס פני הים. להתממשות סיכון זה השפעה ישירה, בין היתר, על פעילותו העצמית של הבנק ומסוגלות המשכיות העסקית שלו וכן השפעה על פעילות לקוחותיו ומושאי השקעותיו.
- סיכוני מעבר - נובעים מהשפעתם הפוטנציאלית של שינויים והתאמות שנערכים במסגרת ההתמודדות עם סיכוני אקלים והניסיון להפחיתם, כגון: שינויי מדיניות, מעבר לכלכלה דלת פחמן, אימוץ טכנולוגיות ירוקות, שינויים טכנולוגיים, שינויים בהעדפות השוק, בהתנהגות הצרכנית, ובסביבה העסקית וכד'.
- הבנק חשוף בפני סיכונים אלה הן באופן ישיר והן באופן עקיף:
- נזק ישיר עלול להיגרם לבנק, למשל, במקרה של פגיעה סביבתית בתשתיותיו הפיזיות ההכרחיות לשם המשכיותו העסקית. אך גם במקרה בו הבנק ימצא אחראי למפגע סביבתי, לרבות האפשרות שהבנק יידרש לשאת בעלויות של הסרת מפגע סביבתי או שימצא אחראי בגין מפגע סביבתי כלפי צד שלישי.
- נזק עקיף עלול להיגרם בעקבות פגיעה בלקוחות הבנק, בערך הבטוחות שבהן הוא מחזיק או בערך תיק ההשקעות שלו. כך, למשל, נזק עקיף עלול להיגרם לבנק שמימן את פעילותה של חברה, אם החברה תיפגע מהשלכותיו של נזק סביבתי שהיא גרמה או מתופעות סביבתיות. הפגיעה בחברה עלולה להשפיע על יכולת החזר שלה ובכך להשפיע בעקיפין על ערך הנכסים של הבנק.

כמו כן, יתכן סיכון מוניטין לבנק במקרה בו ייוחס לבנק קשר לגורם מפגע סביבתי, בין באופן ישיר כיוצר המפגע ובין באופן עקיף כמממן של המפגע.

מכאן, לסיכונים הסביבתיים עשויה להיות השפעה פיננסית ושאינה פיננסית על הבנק כגון: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון ציות, סיכון משפטי, סיכון רגולטורי, סיכון מוניטין וסיכון נזילות.

הבנק מכיר בחשיבות ניהול סיכוני סביבה ואקלים לאור מרכזיותו וחשיבותו לכלכלה ולחברה הישראלית והן כהזדמנות עסקית-אסטרטגית. הבנק פועל להגדרת והטמעת ממשל תאגידי ומודל תפעולי תומך ולשיפור כלי הניהול ומדידה.

במסגרת תהליכי העבודה המוסדרים ניתן דגש להטמעת אינדיקטורים לזיהוי אשראי סביבתי בשיקולים העסקיים לאיתור הזדמנויות למימון. על מנת לחזק את שאיפת הבנק להרחבת מימון סביבתי נקבע יעד למימון סביבתי ארוך טווח לחטיבות השונות.

הבנק גיבש תכנית עבודה רב שנתית לניהול סיכוני סביבה ואקלים בהיבטי ממשל תאגידי ושילוב ניהול סיכוני סביבה ואקלים כחלק בלתי נפרד מניהול הסיכונים בפעילויות השונות של הבנק, לרבות זיהוי וקידום הזדמנויות עסקיות. בשנה הקרובה הבנק ייתן דגש לשיפור המתודולוגיות, שיטות המדידה והמידע הכמותי והאיכותי הנדרש לניהול סיכוני הסביבה והאקלים. במסגרת זו, ינתן דגש מיוחד לתחום האשראי העסקי, עקב המהותיות העסקית והסביבתית הגבוהה שלו.

- הבנק מחזיק מזה כעשור תקן איכות סביבה ISO 14001 ובמסגרת זאת מבוצע ניהול ובקרה אחר רגולציות הקשורות לסיכונים סביבתיים, לרבות בקרה חיצונית שנתית על ידי מכון התקנים.

סיכון סביבה הינו סיכון "מתפתח". סיכונים מתפתחים מתאפיינים בהיעדר מידע כמותי עם עומק היסטורי מספק לאמידתם ובהשתנות גבוהה יותר מסיכונים אחרים לאורך זמן, דבר המחייב מיסוד תהליכים להתאמת הכלים לניהולם ומדידתם. הבנק עוקב כל העת אחר התפתחויות רגולטוריות, טכנולוגיות וחברתיות בתחום, לומד את הנושא ופועל להתאמת הכלים והמתודולוגיות לניהול הסיכון.

למידע נוסף ראה פרק [סיכון סביבתי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

חלק מהמידע המובא בפרק זה הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

סיכונים אחרים

סיכון רגולציה

לעניין סיכון הרגולציה - ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 דצמבר 2021](#).

סיכון ציות

לעניין סיכון ציות - ראה פרק [סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 דצמבר 2021](#).

בנוסף, בעקבות המלחמה ברוסיה-אוקראינה, מדינות וארגונים בינלאומיים רבים הטילו סנקציות כלכליות משמעותיות על אנשים, ישויות, סקטורים ואזורים. לאומי מיישם את הסנקציות בהתאם למדיניות שנקבעה.

סיכון משפטי

לעניין סיכון משפטי - ראה פרק [הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 דצמבר 2021](#).

סיכון מאקרו-כלכלי

סיכון מאקרו-כלכלי הינו סיכון להכנסות ולהון הקבוצה הנובע מתנאים מאקרו-כלכליים לרבות צמיחה כלכלית, סביבת ריבית נמוכה, יחסי הכח הפוליטיים בעולם והשפעתם על הסחר הבינלאומי.

משבר הקורונה עדיין מהווה סיכון מאקרו-כלכלי גלובלי משמעותי. השלכות המשבר על הכלכלה העולמית, ובמידה פחותה על הפעילות המקומית, וכן על עסקי הבנק עדיין עלולות להיות מהותיות. מדובר בפגיעה מהותית בפעילות העסקית של ענפים רגישים כמו תיירות, תעופה, פנאי, בידור, שירותי אוכל ועוד וכן השפעות עקיפות משמעותיות על מכלול רחב של ענפים בתחומי המסחר והשירותים וכן נדל"ן שאיננו למגורים. משבר זה הביא בכלכלות רבות ברחבי העולם להגדלת היקף החובות הריבוניים. כמו כן, בנקים מרכזיים רבים החלו לצמצם את מידת ההרחבה המוניטרית הרבה, תוך העלאות ריבית וצמצום היקף הרכישות של אגרות חוב בשווקים. התפתחויות אלו מהוות סיכון נוסף למידת היציבות בשווקים הפיננסיים.

מלבד סיכון הקורונה ישנם סיכונים הנובעים משינויי אקלים, וסיכונים גיאו-פוליטיים שונים, לרבות המשבר האוקראיני-רוסי בעת הנוכחית, המוסיפים לפוטנציאל לתנודתיות של תהליכים כלכליים גלובליים. המלחמה באוקראינה באה לידי ביטוי בעלייה ניכרת של מחירי האנרגיה ומחירים של סחורות אחרות, בפגיעה ניכרת באמון הצרכנים וביטחון העסקים בחלקים שונים של העולם, ובכך לפגיעה צפויה בהיקף צמיחת כלכלת העולם.

הבנק בוחן את יכולתו לעמוד בהתפתחויות שליליות בסביבה המאקרו-כלכלית באמצעות תרחישי קיצון מערכתיים, ובכלל זה עורך תרחישי קיצון אחידים לבקשת הפיקוח על הבנקים. כמו כן, מתבצע ניטור ומעקב שוטף אחר ההתפתחויות בשוק על מנת להיערך מבעוד מועד ולהתאים את הפעילות, לכשיידרש.

למידע בנושא סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי, סיכון מודלים וסיכון הבנקאות ההוגנת (Conduct), ראה פרק [סיכונים אחרים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 דצמבר 2021](#).

מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים

כללי

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי ורבעוני של תאגיד בנקאי כמפורט [בכיאור 1 בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2021](#). למעט בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) והוראות משיקות בנושא נוספות שפרסם הפיקוח על הבנקים, אשר מיושמות על ידי הבנק החל מיום 1 בינואר 2022 ומפורטים להלן בהרחבה.

הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים דורשת מההנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות.

התוצאות בפועל של אומדנים אלו עלולות להיות שונות מהאומדנים ו/או ההערכות. האומדנים וההערכות מתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים השונים וניסיון העבר, תוך הפעלת שיקול דעת ואשר ההנהלה מאמינה כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים.

למידע נוסף ראה פרק [מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים בדוח הכספי השנתי לשנת 2021](#).

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי וסיווג חובות בעייתיים

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את הוראות המפקח על הבנקים בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses – CECL), כפי שפורסמו בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) בדבר "מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי". הכללים החדשים מציגים מתודולוגיה חדשה לרישום הפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, וחיזוק הקשר בין ניהול סיכונים האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים. זאת, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

כתוצאה מיישום הכללים החדשים, הבנק עדכן והתאים את מתודולוגיית ההפרשה להפסדי אשראי, בהתאם למתודולוגיה המעודכנת, ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי. ככלל, אומדני הבנק מבוססים על הפסדי עבר לאחר התאמתם בגין השתנות מאפייני האשראי, התאמה בגין התנאים הכלכליים הנוכחיים ותחזיות סבירות לעתיד. כתלות בתיק האשראי, הרכיבים הכמותיים מבוססים בין היתר, על מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs), הסתברויות לכשל (Probability of Default) והפסד בהינתן כשל (Loss Given Default). אומדנים אלה מתחשבים בשורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון היקף הפסדי העבר, פרופיל הסיכון של קבוצות הסיכון, סיווג החוב, הרכב תיק האשראי, מצב הביטחונות, תיאבון הסיכון, תנאי הכלכלה הקיימים והחזויים וכיוצא באלה. אומדני הבנק כוללים הערכות המשקפות, בין היתר, תנאי אי וודאות ומטבעם יכולים להשתנות מעת לעת.

הבנק קבע נהלים לקיום הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני.

ככלל, אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי תוך הבאה בחשבון של אומדני פירעון מוקדם בהתאם לשיטות כמותיות שגיבש הבנק, ותוך התחשבות בצפי לכיצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי עם הלווה, ככל שרלוונטי. הפרשה שחושבה על בסיס קבוצתי בגין הלוואות מבוססת ככלל על יתרת החוב הרשומה, למעט ריבית שנצברה למועד הדיווח.

מדידת ההפרשה להפסדי אשראי מבוססת על חלוקת תיק האשראי של הבנק לקבוצות החלוקות מאפייני סיכון דומים (תהליך המכונה "סגמנטציה"). תמצית גישת הבנק לסגמנטציה מתייחסת לתיקים, ענפי משק ולמערכים עסקיים כדלקמן: הבנק מפלח את האשראי לציבור לארבעה תיקים ראשיים כאשר כל תיק מחולק לקבוצות משנה: (1) אשראי עסקי-מסחרי בחטיבה העסקית; (2) אשראי מסחרי, המשקף בעיקר אשראי לעסקים קטנים, בחטיבה הבנקאית; (3) אשראי פרטי שאינו לדור ו-(4) אשראי לדור. ככלל, אשראי מסחרי מפולח לענפי משק, בעוד אשראי לאנשים פרטיים מפולח לקווי עסקים מרכזיים. בהתייחס לאשראי לדור מתבססת המדידה על מאפיינים ברמת הלוואה הבודדת. בשלב הבא, הבנק מבחין בין אשראי תקין לבין אשראי בסיווג בעייתי.

ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי, כדלקמן: הפסדי עבר, הסתברויות לכשל, הפסדים בהינתן כשל, מסגרת מקיפה להתאמות איכותיות (Q Factor) ותחזיות מאקרו-כלכליות לשנה אחת קדימה.

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: הפרשה קבוצתית והפרשה פרטנית, לפרטים ראה [כיאור 1.2.1](#).

הפרשה קבוצתית

1. בסגמנטים שאינם לדיור, אמידת ההפרשה נעשית ככלל בשיטת שיעור ההפסד (Loss-rate). תהליך זה מבוסס בראשיתו על ממוצע הפסדי העבר בתיק, המיוצג על ידי מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs) החל משנת 2011 ועד לרבעון שקדם למועד הדיווח. הפסדי העבר מותאמים בהמשך התהליך בגין שורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון היקף הפסדי העבר, פרופיל הסיכון של קבוצות הסיכון, סיווג החוב, הרכב תיק האשראי, מצב הביטחונות, תיאבון הסיכון, ריכוזיות תיק האשראי, דירוגי הסיכון, מדיניות ונוהלי מתן האשראי של הבנק ותנאים נוספים. תהליך זה נועד להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות והניתנות לכיסוס עשויים להיות שונים מהתנאים ששררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. בשלב הבא משלב הבנק תחזיות סבירות וניתנות לכיסוס לשנה אחת, ולאחריה שב על פני שנה אחת למידע ההיסטורי המותאם בגין תנאים נוכחיים על בסיס ליניארי. בסופו של התהליך, מותאמת ההפרשה בגין אומדנים לגביות (recoveries) צפויות ביחס לחובות שנמחקו חשבונאית. שינויים באומדנים אלה מוכרים במועד התהוותם כנגד ההפרשה להפסדי אשראי.

ההפרשה בגין אשראי חוץ מאזני מוכרת בגין מחויבויות אשר אינן ניתנות לביטול ללא תנאי על ידי הבנק, ומבוססת על אותה הסגמנטציה שתוארה לעיל, תוך התחשבות באומדני הבנק ביחס לסבירות הניצול של הפריטים החוץ מאזניים השונים (היינו, מקדמי המרה לאשראי). אומדנים אלה מבוססים הן על ניסיון עבר שנצבר בבנק המצביע על שיעורי המימוש לאשראי והן על שיקול דעת סובייקטיבי. הפרשה זו מוצגת במאזן במסגרת התחייבויות אחרות.

תהליך זה מלווה בשיקול דעת משמעותי ובהנחות מומחה, על מנת לשקף את מיטב ציפיות ההנהלה והערכותיה באשר להפסדי האשראי הצפויים.

2. בסגמנט האשראי לדיור, מודד הבנק את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס הסתברויות לכשל (Probability of Default) והפסד בהינתן כשל (Loss Given Default). תהליך זה מתחיל אף הוא ממידע היסטורי אשר מותאם בגין תנאים נוכחיים ותחזיות סבירות וניתנות לכיסוס לתקופה של שנה אחת. לאחר תקופה זו שב הבנק על פני שלוש שנים למידע היסטורי המותאם בגין תנאים נוכחיים על בסיס ליניארי. הפרשה בגין אשראי חוץ מאזני מוכרת על בסיס אומדני הבנק ביחס להסתברות לניצול מסגרות האשראי המחייבות. שינויים בהפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור, לרבות בגין הלוואות לדיור בסיווג לא צובר, מוצגות כהוצאה להפסדי אשראי בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי.

סיווג חובות בעייתיים והפרשה פרטנית

הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד. זאת, על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם. לגבי הלקוחות העסקיים הערכת עומק הבעיה נעשית תוך הפעלת שיקול דעת על ידי הגורמים העסקיים המטפלים בלווה, על ידי יחידות ניהול סיכונים האשראי (נס"א) בחטיבה לניהול סיכונים ובאמצעות הערכה אובייקטיבית ככל האפשר של הקשיים שאותרו, במטרה לקבוע את דירוג הסיכון שלהם.

ככלל, חוב מסחרי שיתרתו החוזית הינה 1 מיליון ש"ח או יותר נבדק פרטנית על ידי הגורמים המוסמכים בבנק לעניין סיווגם כחובות בעייתיים, לרבות רישום מחיקה חשבונאית ככל שרלוונטי. יתר לקוחות הבנק ש"ח, ככלל, נבחנו לצורך סיווג על בסיס מצב הפיגור ובהתאם לתסמינים שליליים מסוימים שמוגדרים ומפעלים מיכונית.

חובות לא צוברים, למעט אשראי לדיור, הינם חובות אשר הבנק סבור כי אינם חולקים מאפייני סיכון משותפים עם חובות צוברים, ולפיכך מעריך את ההפרשה בגינם על בסיס פרטני.

כחלק מהאמצעים שמפעיל הבנק לניהול סיכונים האשראי, מבוצעים בכל קווי העסקים (בכל אחד, בהתאמה למאפייניו) מהלכים לאיתור חובות בעייתיים מבעוד מועד. בחטיבה העסקית מבוצעת בחינה שבין היתר מבוססת קריטריונים המהווים התראה מוקדמת לאפשרות הפיכתו של חוב לבעייתי. בהתאם לכך במידה ונדרש, מעודכן דירוג הסיכון והחוב מוגדר רגיש. בחטיבה הבנקאית איתור הלקוחות הרגישים מבוצע בעיקרו באופן ממוכן וזאת בהתבסס על קריטריונים שהוגדרו עבור סוג זה של לקוחות.

לקוחות שאותרו כרגישים, נבחן הצורך בסיווגם, מדי רבעון לפני פרסום הדוח הכספי.

מתודולוגית הטיפול בחובות בעייתיים מחייבת בין היתר, בחינה שיטתית של נאותות ההפרשה להפסדי אשראי בגין החובות המסווגים כלא צוברים. ההפרשה מוערכת בהתאם לפער בין יתרת החוב הרשומה לערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לשירות החוב מהפעילות של הלקוח ומימוש ביטחונות ונכסים אחרים, מהווים בשיעור הריבית האפקטיבית של החוב. לגבי חובות שהחזר שלהם נסמך על ביטחונות (חובות מתונים בביטחון) ואין מקורות החזר זמינים ואמינים אחרים, ההפרשה נקבעת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון בניכוי עלויות מימוש ולאחר הפעלת מקדמי ביטחון בכל הקשור לשווי הבטוחה שיהיה ניתן לממשו ולהיפרע ממנו. בהקשר זה יצוין כי הבנק מיישם את דרישות בנק ישראל על פיהן קביעת סיווג של חוב מתבססת על יכולת התשלום של החייב כלומר, החוזק הצפוי של מקור החזר הראשוני של החוב וזאת למרות התמיכה של מקורות החזר שניים ושלישונים כגון: ביטחונות וערבים.

בדומה לבחינת נאותות הסיווגים מבוצעת מידי רבעון גם בחינת נאותות ההפרשה בהתאם לדרישות בנק ישראל.

בהתאם לעדכונים בהוראות ניהול בנקאי תקין, האחריות הכוללת לנאותות הסיווגים וההפרשות מוטלת על החטיבה לניהול סיכונים. בנוסף לדינאים המתקיימים בהנהלות החטיבות העסקיות ונציגי החטיבה לניהול סיכונים, מתקיים מידי רבעון דיון גם בוועדת הפרשות של הבנק בראשות המנכ"ל הראשי, לגבי הסך המצרפי של ההפרשות הנדרשות לאותו רבעון, וכן בהתייחס לסווג והפרשות ספציפיים (מעבר לסף סכום שנקבע).

למידע נוסף בנוגע ליישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses - CECL) ראה [ביאור 1.2.1](#).

ירידות ערך של ניירות ערך בתיק הזמין למכירה

הבנק אומד את הפסדי האשראי הצפויים בגין אגרות חוב בתיק הזמין למכירה בכל מועד דיווח כאשר השווי ההוגן של הנייר נמוך מעלותו המופחתת. בכל מצב כאמור, בוחן הבנק אם ישנה כוונה למכור את הנייר או אם הבנק מאמין כי יותר-סביר-מאשר-לא שהוא ידרש למכור את הנייר לפני השבת ערכו בספרים. אם התשובה חיובית - מלוא הפער שבין הערך בספרים לבין השווי ההוגן מוכר כרווח והפסד. אם התשובה שלילית - הבנק בוחן אם הירידה בשווי ההוגן נובעת מהפסדי אשראי או מגורמים אחרים, וירידת ערך אשר הבנק מעריך כי נובעת מהפסדי אשראי מוכרת באמצעות ההפרשה להפסדי אשראי, בעוד כל ירידת ערך אחרת מוכרת כנגד רווח כולל אחר. הפסד אשראי קיים כאשר הבנק לא צופה לקבל תזרימי קרן וריבית מספקים על מנת להשיב את מלוא העלות המופחתת של הנייר. ההפרשה בגין הפסדי אשראי מוגבלת לסכום שבו עולה העלות המופחתת של הנייר על שווי ההוגן. סכום ההפרשה מתעדכן מעלה או מטה בהתאם לשינויים בהערכות בתקופות עוקבות.

במסגרת הערכת הבנק בדבר קיומו של הפסד אשראי, בוחן הבנק נתונים, הערכות ופריטי מידע שונים.

בהתאם לכללים החדשים, הבנק אינו מתחשב לעניין זה במשך הזמן שבמהלכו השווי ההוגן של הנייר היה נמוך מעלותו.

במקרים בהם הבנק החליט לבצע בדיקה כמותית תבצע הבחינה באמצעות שיטת PD LGD. במסגרת בחינה זו תבוצע השוואה של היוון תזרימי המזומנים אל מול השווי ההוגן ואל מול העלות המופחתת. במצב בו היוון תזרימי המזומנים הצפויים נמוך מהעלות המופחתת יוכר ההפרש כהפרשה להפסדי אשראי. במקרה בו השווי ההוגן של האגרת גבוה מסכום היוון תזרימי המזומנים תוכר הפרשה עד לרצפת השווי ההוגן.

למידע נוסף בנוגע ליישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses - CECL) ראה [ביאור 1.2.1](#).

התחייבויות לזכויות עובדים

ליום 31 במרס 2022 יתרת רווח כולל אחר מצטבר בגין הטבות לעובדים הסתכמה ביתרה שלילית בסך 1,865 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס, לעומת יתרת קרן שלילית בסך 3,478 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס ליום 31 בדצמבר 2021.

יתרת ההתחייבות להטבות לעובדים ליום 31 במרס 2022 לפי שיעור היוון על בסיס אגרות חוב קונצרניות בישראל ("שוק עמוק לגישת הרשות לניירות ערך") נמוכה בכ-1,206 מיליון ש"ח מיתרת ההתחייבות בפועל.

הערכת האקטואר של זכויות העובדים נמצאת באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך וכתובתו: www.magna.isa.gov.il.

למידע נוסף ראה פרק [מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים בדוח הכספי השנתי לשנת 2021](#).

בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הוראות הפיקוח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sox Act. בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על ידי ה-SEC וה-Public Company Accounting Oversight Board הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום בקרה פנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת רואי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הוראות הפיקוח קובעות:

- תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה-SEC שפורסמו מכוחם.
- בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה-COSO 2013 (Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה בקבוצת לאומי.

במהלך שנת 2022 מבצע הבנק תיקוף ועדכון של תהליכי בקרה מהותיים ובדיקות אפקטיביות של כל מערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל וראש החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל של הבנק וראש החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

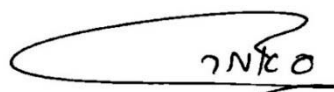
במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2022 לא אירע כל שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

דירקטוריון

בתקופה ינואר-מרס 2022 התקיימו 9 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו-14 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 23 במאי 2022, הוחלט לאשר ולפרסם את תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים - הבלתי מבוקרים של הקבוצה ליום 31 במרס 2022 ולתקופה שהסתיימה באותו תאריך.

דירקטוריון הבנק מביע את הערכתו ותודתו לעובדים ולמנהלים של הבנק ושל חברות הקבוצה, בארץ ובחו"ל, על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקי הקבוצה.

ד"ר סאמר חאג'י יחיא
יו"ר הדירקטוריון

חנן פרידמן
מנהל כללי

23 במאי 2022

הצהרה - (CERTIFICATION)

אני חנן פרידמן מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2022 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמציגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותי;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים המשותפים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

23 במאי 2022

חנן פרידמן
מנהל כללי

הצהרה - (CERTIFICATION)

אני עומר זיו מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2022 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמציגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים המשותפים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

23 במאי 2022

עומר זיו

סגן מנהל כללי בכיר

חשבונאי ראשי

ראש החטיבה הפיננסית והחשבונאית

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים המשותפים לבעלי המניות של בנק לאומי לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות בנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרס 2022 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בריטמן אלמגור זהר ושות'
A Firm in the Deloitte Global
Network
רואי חשבון

סומך חייקין
שותפות רשומה בישראל ופירמה חברה
בארגון הגלובלי של KPMG המורכב
מפירמות עצמאיות המסונפות ל-
KPMG International Limited חברה
אנגלית פרטית מוגבלת באחריות
רואי חשבון

רואי החשבון המבקרים המשותפים

23 במאי 2022

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2022	2021	2021
מבוקר	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח	ביאור	
11,672	2,612	3,361	2	הכנסות ריבית
1,326	264	462	2	הוצאות ריבית
10,346	2,348	2,899	2	הכנסות ריבית, נטו
812	212	40	6, 13	הכנסות בגין הפסדי אשראי
11,158	2,560	2,939		הכנסות ריבית, נטו לאחר הכנסות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית				
1,714	441	14	3א	הכנסות מימון שאינן מריבית
3,506	868	930		עמלות
291	65	6		הכנסות אחרות
5,511	1,374	950		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות				
4,242	1,078	1,005		משכורות והוצאות נלוות
1,535	^(א) 381	364		אחזקה ופחת בניינים וציוד
1,651	^(א) 380	425		הוצאות אחרות
7,428	1,839	1,794		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
9,241	2,095	2,095		רווח לפני מיסים
3,275	753	483		הפרשה למיסים על הרווח
5,966	1,342	1,612		רווח לאחר מיסים
101	7	7		חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מיסים
רווח נקי				
6,067	1,349	1,619		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
39	9	10		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
6,028	1,340	1,609		המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח בסיסי ומדולל למניה (בשקלים חדשים)				
4.15	0.92	1.11	3ב	רווח נקי בסיסי ומדולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(א) סווג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

עומר זיו
 סגן מנהל כללי בכיר
 חשבונאי ראשי
 ראש החטיבה הפיננסית והחשבונאית

חנן פרידמן
 מנהל כללי

ד"ר סאמר חאג' יחיא
 יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 23 במאי 2022

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2022	
2021	2021		
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
6,067	1,349	1,619	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
39	9	10	בניכוי רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
6,028	1,340	1,609	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
(438)	(510)	(2,006)	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו
(24)	26	15	התאמות מתרגום דוחות כספיים נטו ^(א) , לאחר השפעת גידורים ^(ב)
(40)	(36)	(74)	הפסדים נטו בגין גידור תזרים מזומנים
392	644	2,434	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ^(ג)
(11)	(6)	(7)	חלקו של הבנק בהפסד כולל אחר של חברות כלולות
(121)	118	362	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
4	(8)	(102)	השפעת המס המתייחס
(117)	110	260	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן
(32)	(4)	(21)	מקנות שליטה, לאחר מיסים
(85)	114	281	בניכוי הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
5,950	1,459	1,879	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
7	5	(11)	רווח כולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
5,943	1,454	1,890	בניכוי רווח (הפסד) כולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
			רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

- (א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
(ב) גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.
(ג) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטוארים לסוף תקופה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

ראה גם [ביאור 4](#) בדבר רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית מאזן מאוחד
ליום 31 במרס 2022

31 בדצמבר		31 במרס		
2021	2021	2022		
מבוקר		בלתי מבוקר		ביאור
		במיליוני ש"ח		
נכסים				
197,402	139,979	164,974		מזומנים ופיקדונות בבנקים
ניירות ערך:				
8,031	8,484	9,710		אגרות חוב מוחזקות לפדיון
71,430	71,752	78,149		אגרות חוב זמינות למכירה
4,344	4,783	4,191		מניות שאינן למסחר
3,122	2,666	2,310		ניירות ערך למסחר
86,927	87,685	94,360		סך הכל ניירות ערך ^{(א)(ב)}
2,447	4,630	2,882		ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
347,391	312,753	354,578		אשראי לציבור
(4,512)	(5,192)	(4,803)		הפרשה להפסדי אשראי
342,879	307,561	349,775		אשראי לציבור, נטו
940	749	1,153		אשראי לממשלות
1,113	790	1,027		השקעות בחברות כלולות
2,720	2,832	2,640		בניינים וציוד
14	15	-		מוניטין
14,027	13,061	19,997		נכסים בגין מכשירים נגזרים
7,985	8,632	6,727		נכסים אחרים ^(א)
-	-	25,896		נכסים המוחזקים למכירה
656,454	565,934	669,431		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
537,269	460,412	516,711		פיקדונות הציבור
25,370	17,178	26,482		פיקדונות מבנקים
300	228	316		פיקדונות מממשלות
2,282	535	2,055		ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
15,428	13,108	21,459		אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
15,551	13,269	20,445		התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
18,202	21,649	15,797		התחייבויות אחרות ^{(א)(ב)}
-	-	23,305		התחייבויות המוחזקות למכירה
614,402	526,379	626,570		סך כל ההתחייבויות
41,610	39,118	42,433		הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
442	437	428		זכויות שאינן מקנות שליטה
42,052	39,555	42,861		סך כל ההון
656,454	565,934	669,431		סך כל ההתחייבויות וההון

(א) לפרטים בדבר סכומים הנמדדים בשווי הוגן ראה **ביאור 15.א**.

(ב) מזה: ניירות ערך בסך 19,848 מיליון ש"ח (31 במרס 2021 - 14,899 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2021 - 21,206 מיליון ש"ח) שועבדו למלווים.

(ג) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים, 515 מיליון ש"ח (ביום 31 במרס 2021 - 439 מיליון ש"ח, ביום 31 בדצמבר 2021 - 469 מיליון ש"ח).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על השינויים בהון
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)			
קרנות הון			
מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות^(א)	מפרמיה	הון מניות	במיליוני ש"ח
53	184	7,041	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)
-	-	-	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב ^(א)
-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	דיבידנד ששולם
-	-	-	הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
53	184	7,041	יתרה ליום 31 במרס 2022

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)			
קרנות הון			
מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות^(א)	מפרמיה	הון מניות	במיליוני ש"ח
53	184	7,041	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)
-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
53	184	7,041	יתרה ליום 31 במרס 2021

- (א) כולל 10 מיליון ש"ח קרנות הון אחרות.
(ב) כולל 4,441 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה, מזה 1,650 מיליון ש"ח בגין רכישה עצמית של מניות (31 במרס 2021 - 5,336 מיליון ש"ח, מזה 1,650 מיליון ש"ח בגין רכישה עצמית של מניות) יתרת הסכום לחלוקה כפופה להוראות בנק ישראל ולמגבלות המפורטות בהוראות ניהול בנקאי תקין.
(ג) השפעה מצטברת בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים כפי שפורסמו בעדכון תקינה 13-2016 ASU. ראה [ביאור 1.1](#).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך כל הון המניות וקרנות ההון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו ^(ב)	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
7,278	(2,877)	37,209	41,610	442	42,052
-	-	(479)	(479)	(4)	(483)
-	-	1,609	1,609	10	1,619
-	281	-	281	(21)	260
-	-	(588)	(588)	-	(588)
-	-	-	-	1	1
7,278	(2,596)	37,751	42,433	428	42,861

סך כל הון המניות וקרנות ההון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו ^(ב)	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
7,278	(2,792)	33,178	37,664	431	38,095
-	-	1,340	1,340	9	1,349
-	114	-	114	(4)	110
-	-	-	-	1	1
7,278	(2,678)	34,518	39,118	437	39,555

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על השינויים בהון (המשך)
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)

קרנות הון			
מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות ^(א)	מפרמיה	הון מניות	
			במיליוני ש"ח
53	184	7,041	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
-	-	-	רווח נקי
-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	דיבידנד ששולם
-	-	-	הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
53	184	7,041	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

(א) כולל 10 מיליון ש"ח קרנות הון אחרות.

(ב) כולל 5,656 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה, מזה 1,650 מיליון ש"ח בגין רכישה עצמית של מניות. יתרת הסכום לחלוקה כפופה להוראות בנק ישראל ולמגבלות המפורטות בהוראות ניהול בנקאי תקין.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים שנצברו ^(ב)	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך כל הון המניות וקרנות ההון
38,095	431	37,664	33,178	(2,792)	7,278
6,067	39	6,028	6,028	-	-
(117)	(32)	(85)	-	(85)	-
(1,997)	-	(1,997)	(1,997)	-	-
4	4	-	-	-	-
42,052	442	41,610	37,209	(2,877)	7,278

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2022	2021
מבוקר	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח	
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת			
6,067	1,349	1,619	
התאמות:			
114	(1)	11	חלק הקבוצה בהפסדים (רווחים) בלתי מחולקים של חברות כלולות ^(א)
694	171	162	פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)
(812)	(212)	(40)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
-	-	(15)	רווח ממכירת תיקי אשראי
(231)	(65)	7	הפסדים (רווחים), נטו ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
19	7	56	הפסדים, נטו שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
-	-	(78)	רווחים ממכירת מניות של חברות מוחזקות
(119)	(35)	-	רווחים ממימוש בניינים וציוד - נטו
(881)	(185)	(10)	רווחים, נטו שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
66	-	-	הפרשה לירידת ערך מניות שאינן למסחר
422	166	(282)	מיסים נדחים - נטו
225	84	141	פיצויי פרישה ופנסיה - גידול בעודף העתודה על היעודה
379	302	199	ריבית שהתקבלה מעבר לריבית שנצברה בתקופה בגין אגרות חוב זמינות למכירה ואגרות חוב מוחזקות לפדיון
(41)	(100)	99	הפרשי צבירה ושער בגין אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
557	(231)	(198)	השפעת הפרשי שער על יתרות מזומנים ושוי מזומנים
(4)	-	(4)	אחר, נטו
שינוי נטו בנכסים שוטפים:			
1,224	2,197	(6,053)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
892	1,360	756	ניירות ערך למסחר
442	(146)	(792)	נכסים אחרים
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:			
(1,516)	(3,719)	5,217	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(2,299)	1,777	1,806	התחייבויות אחרות
5,198	2,719	2,601	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

(א) בניכוי דיבידנד שהתקבל.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2022	2021
מבוקר	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח	
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
292	(16)	1,551	שינוי נטו בפיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של יותר משלושה חודשים
(47,480)	(11,424)	(25,922)	שינוי נטו באשראי לציבור ^(ב)
(308)	(117)	(213)	שינוי נטו באשראי לממשלה
572	(1,611)	(440)	שינוי נטו בניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
(1,510)	(1,162)	(3,554)	רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון
1,130	421	137	תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(106,548)	(20,291)	(56,448)	רכישת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
86,553	19,627	41,090	תמורה ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
24,626	3,991	3,169	תמורה מפדיון אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
(442)	-	(11)	רכישת מניות בחברות כלולות
-	-	158	תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות
217	-	437	תמורה ממכירת חיקי אשראי
(543)	(75)	(181)	רכישת בניינים וציוד
179	45	1	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(9)	1	2	קופה מרכזית לתשלום פיצויים
(43,271)	(10,611)	(40,224)	
מזומנים נטו לפעילות השקעה			
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
10,232	2,026	1,197	שינוי נטו בפיקדונות מבנקים לתקופה מקורית של יותר משלושה חודשים
91,073	12,552	1,449	שינוי נטו בפיקדונות הציבור
92	19	16	שינוי נטו בפיקדונות מממשלה
1,673	(80)	(232)	שינוי נטו בניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
2,262	-	5,941	תמורה מהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(3,096)	(3,095)	(9)	פדיון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(1,997)	-	(588)	דיבידנד ששולם לבעלי המניות
100,239	11,422	7,774	
62,166	3,530	(29,849)	(קיסון) גידול במזומנים ושווי מזומנים לרבות בגין מזומנים מיועדים למכירה ^(א)
-	-	1,210	בניכוי שינוי במזומנים ושווי מזומנים המסווגים כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה ^(א)
62,166	3,530	(31,059)	
132,616	132,616	194,225	קיסון) גידול במזומנים ושווי מזומנים
(557)	231	198	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
194,225	136,377	163,364	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרת מזומנים ושווי מזומנים
			יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

(א) למידע נוסף ראה [ביאור 2.16](#).

(ב) כולל פעילות שוטפת מרכישת ניכיון חייבים.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022

ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו ודיבידנדים שהתקבלו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2021	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	במיליוני ש"ח		
10,806	2,747	2,784	ריבית שהתקבלה
(1,414)	(523)	(515)	ריבית ששולמה
243	13	23	דיבידנדים שהתקבלו
(3,043)	(829)	(867)	מיסים על הכנסה ששולמו
88	78	199	מיסים על הכנסה שהתקבלו

נספח א' - פעולות השקעה ומימון שלא במזומן בתקופת הדוח:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021 ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021
 ביום 1 במרס 2021 סווגה יתרה של כ-750 מיליון ש"ח מתיק אגרות חוב זמינות למכירה לתיק אגרות חוב המוחזקות לפדיון.

עמוד	פירוט הביאורים
104	1 עיקרי המדיניות החשבונאית
114	2 הכנסות והוצאות ריבית
115	א3 הכנסות מימון שאינן מריבית
116	ב3 רווח למניה רגילה
117	4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
120	5 ניירות ערך
137	6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
141	7 פיקדונות הציבור
142	8 זכויות עובדים
148	א9 הון
150	ב9 הלימות הון, מינוף ונזילות
156	10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
157	11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון
169	א12 מגזרי פעילות פיקוחיים
176	ב12 מגזרי פעילות גישת ההנהלה
179	13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
195	14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
198	א15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
201	ב15 פריטים הנמדדים בשווי הוגן
208	ג15 שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
211	ד15 מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3
215	16 נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

1. עקרונות הדיווח

תמצית הדוחות הכספיים לתקופות ביניים המאוחדים ליום 31 במרס 2022 ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

הכללים החשבונאיים שישמשו בעריכת דוחות לתקופות ביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2021, פרט לאמור בסעיף ב' להלן. דוחות כספיים לתקופות ביניים אלה אינם כוללים את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים, ויש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2021 והביאורים הנלווים אליהם (להלן: הדוחות השנתיים).

תמצית הדוחות הכספיים לתקופות ביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 23 במאי 2022.

2. שימוש באומדנים

בעת הכנת תמצית הדוחות הכספיים לתקופות ביניים המאוחדים, בהתאם להוראות ולהנחיות כאמור לעיל, נדרש מהנהלה להפעיל שיקול דעת, ולעשות שימוש באומדנים, בהערכות ובהנחות, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות ועל סכומי התוצאות המדווחות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות ומצגים שונים, ניתוחים וסקירות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות, וזאת בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. חוסר הוודאות הנשקף מתנאי הכלכלה ותנאים סביבתיים אחרים עודנו משמעותי ולפיכך אומדנים והערכות עשויים להתעדכן בהתאם להתפתחות בתנאים ובנסיבות ולתמורות בכלכלה.

המדיניות שמיישם הבנק בשימוש בהערכות ובאומדנים הינה ככלל עקבית לזו ששימשה בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2021, למעט המפורט בסעיף ב. להלן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ב. תקני חשבונאות חדשים, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים שישמשו לראשונה

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות המפורטים להלן:

1. יישום לראשונה של כללים חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) והוראות נוספות שפרסם הפיקוח על הבנקים

כללי

הוראות המפקח על הבנקים מאמצות את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses - CECL), כפי שפורסמו בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) בדבר "מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי". הכללים החדשים מציגים מתודולוגיה חדשה לרישום הפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי.

למידע בדבר המדיניות החשבונאית בנושא הפסדי אשראי לתקופות שקדמו ל-1 בינואר 2022, ראה [ביאור 1 בדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת 2021](#).

מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, וחזוק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים. זאת, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

השינויים העיקריים הנובעים מיישום הכללים החדשים הינם כדלקמן:

- ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה.
 - מדידת ההפרשה להפסדי אשראי מתבססת על חלוקת תיק האשראי של הבנק לקבוצות החולקות מאפייני סיכון דומים.
 - באומדן ההפרשה להפסדי אשראי נעשה שימוש במידע צופה פני עתיד אשר משקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים.
 - הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי חלים על אשראי, לרבות הלוואות לדיור, אגרות חוב המוחזקות לפדיון וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.
 - חל שינוי בתנאים ובאופן רישום ירידות ערך של אגרות חוב זמינות למכירה.
 - עדכון כללי הסיווג והמחיקה החלים על אשראי לדיור: סיווג הלוואות לדיור שנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר כהלוואות שאינן צוברות ריבית, כחינת הצורך לסווג הלוואות לדיור כחובות בארגון מחדש של חוב בעייתי ודרישה לכיצוע מחיקה חשבונאית לא יאוחר מהמועד שבו החוב הופך לחוב בפיגור של 180 יום או יותר בגין הלוואות לדיור בביטחון נכס למגורים. בסכום חלק יתרת החוב הרשומה העודף על השווי של הביטחון.
 - תיק האשראי יוצג תוך הבחנה בין אשראי צובר ושאינו צובר, באופן שהגדרות הקיימות לגבי חובות פגומים וסיכון אשראי פגום יוחלפו בהגדרות של חובות לא צוברים וסיכון אשראי לא צובר, בהתאמה.
 - הורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות תיק האשראי.
- היערכות הבנק ליישום הכללים החדשים כללה, בין היתר, מיפוי של הדרישות, הגדרת מתודולוגיה לחישוב אומדני ההפרשה להפסדי אשראי, פילוח של תיק האשראי לקבוצות החולקות מאפייני סיכון דומים (סגמנטציה), גיבוש אומדנים לרכיבים שונים בתהליך האמידה, ביצוע ריצות במקביל (parallel runs), בחינות סבירות, אישור המתודולוגיות והאומדנים, יישום הוראות הגילוי והתאמת מסגרת הבקורות על דיווח כספי. ויבהר כי הכללים החדשים אינם משנים את סיכון האשראי הגלום בתיק האשראי של הבנק.

הוראות נוספות בנושא סיווג חובות

בינואר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים קובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר כלל הבהרות לגבי סיווג של חובות בארגון מחדש וכללי החזרתם למסלול צובר. בפרט, הובהר כי סיווג של חוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אינו גורם אוטומטית לכך שיהיה צורך לסווג את החוב בסיווג בעייתי, ושחוב כאמור יכול להיות מסווג כחוב שצובר או שאינו צובר הכנסות ריבית במועד השינוי.

השפעת הכללים החדשים על הלימות הון

בדצמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים". במסגרת החוזר נקבעו הוראות מעבר שיחולו על השפעת האימוץ לראשונה של הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים וזאת על מנת להפחית השפעות בלתי צפויות של יישום הכללים על ההון הפיקוחי.

הוראות ספציפיות נוספות בנושא הלוואות לדיור

בפברואר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים", במסגרתו בוטלה בין היתר הדרישה לחישוב הפרשה קבוצתית בשיעור מזערי של 0.35% בגין הלוואות לדיור, בוטלה הדרישה לחישוב הפרשה מזערית לפי שיטת עומק הפיגור ונוספה דרישה לנכות מהון עצמי רובד 1 סכומים בגין הלוואות לדיור שמסווגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות.

תיאור השפעת היישום לראשונה

כתוצאה מיישום הכללים החדשים, הבנק עדכן והתאים את מתודולוגיית ההפרשה להפסדי אשראי, את מדיניות הסיווג ומתכונת ההצגה של אשראי בארגון מחדש של חוב בעייתי, את מתכונת ההצגה של אשראי לא צובר (היינו, אשראי פגום), את מדיניות המחיקה של אשראי לדיור ואת דרישות הגילוי המתייחסות להפרשה להפסדי אשראי.

הבנק מיישם כללים אלה החל מיום 1 בינואר 2022, באמצעות רישום ההשפעה המצטברת הנובעת מיישומם בעודפים, בניכוי מיסים נדחים, במועד היישום לראשונה.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

השפעה זו משקפת, בין היתר, את הרכב תיק האשראי של הבנק וכן את הערכות הבנק ביחס למצב הנוכחי של הכלכלה ולתנאים הכלכליים החזויים.

ההשפעה בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים על סעיפים עיקריים

1 בינואר 2022	השפעת יישום CECL ^(א)	31 בדצמבר 2021	
			מבוקר
			בלתי מבוקר
			במיליוני ש"ח
1. מאזן			
347,348	(43) ^(ב)	347,391	אשראי לציבור, ברוטו
5,137	625	4,512	סך הכל גידול (קיטון) בהפרשה להפסדי אשראי:
4,096	784	3,312	מזה: הפרשה להפסדי אשראי - תיק מסחרי
323	(166)	489	מזה: הפרשה להפסדי אשראי - הלוואות לדיור
718	7	711	מזה: הפרשה להפסדי אשראי - אנשים פרטיים אחר
342,211	(668)	342,879	אשראי לציבור, נטו
2. הון עצמי			
-	(725)	-	יתרת עודפים, לפני השפעת המס
-	246	-	השפעת מס
36,730	(479)	37,209	יתרת עודפים, לאחר השפעת מס

(א) מחוסר מהותיות, לא נכללו בטבלה השפעות בגין התחייבויות אחרות, אשראי לבנקים, ממשלות ואג"ח וכן השפעה על יחסי ההון של הבנק.

(ב) בגין הלוואות לדיור: יישום לראשונה של מחיקות 180 יום, ומחיקות ריבית, לאור סיווג לראשונה של הלוואות בפיגור של 90 יום ומעלה כהלוואות שאינן צוברות ריבית.

בהתאם למתודולוגיה המעודכנת, ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי. ככלל, אומדני הבנק מבוססים על הפסדי עבר לאחר התאמתם בגין השתנות מאפייני האשראי, התאמה בגין התנאים הכלכליים הנוכחיים ותחזיות לעתיד. כתלות בתיק האשראי, הרכיבים הכמותיים מבוססים בין היתר, על מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs), הסתברויות לכשל (Probability of Default) והפסד בהינתן כשל (Loss Given Default). אומדנים אלה מתחשבים בשורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון היקף הפסדי העבר, פרופיל הסיכון של קבוצות הסיכון, סיווג החוב, הרכב תיק האשראי, מצב הביטחונות, תיאבון הסיכון, המצב הכלכלי וכיוצא באלה. אומדני הבנק כוללים הערכות המשקפות, בין היתר, תנאי אי וודאות ומטבעם יכולים להשתנות מעת לעת.

כמו כן, אימץ הבנק במועד היישום לראשונה, הקלות מסוימות, כמתאפשר בהוראות המעבר, לרבות פריסת השפעת היישום לראשונה בכל הקשור להשפעתה על יחס הון עצמי רובד 1 על פני 3 שנים בהתאם להוראות המעבר שנקבעו.

בנוסף, יישום הכללים החדשים הביא לניכוי בסכום לא מהותי מהון עצמי רובד 1 במועד היישום לראשונה, וזאת לאור הדרישה לנכות מהון עצמי רובד 1 סכומים בגין הלוואות לדיור שמסווגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות, כמתואר לעיל. סכום זה אינו כפוף להקלות שניתנו במסגרת הוראות המעבר.

יישום הכללים החדשים, כאמור, לא השפיע בסכום מהותי על יחסי ההון של הבנק (הון עצמי רובד 1 והון כולל) למועד המעבר. לפרטים נוספים בנוגע להשפעות על יחסי ההון ליום 31 במרס 2022 ראה [ביאור 9.ב.ד](#).

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

2. עדכון מדיניות חשבונאית שיושמה בעקבות היישום לראשונה של הכללים החדשים בנושא חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי צפויים

המסגרת החשבונאית

הבנק מיישם את הנחיות המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, וכן עמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו על ידי המפקח בהוראות הדיווח לציבור. הנחיות אלה קובעות, בין היתר, כי תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הפסדי אשראי הנובעים ממכשירים פיננסיים כמפורט בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) - מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי.

הנחיות אלה מיושמות לגבי כל יתרות החוב, כגון: פיקדונות בבנקים, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור ואשראי לממשלה.

הפרשה להפסדי אשראי צפויים: מדידה

הבנק קבע נהלים לקיום הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני.

ככלל, אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי תוך הבאה בחשבון של אומדני פירעון מוקדם בהתאם לשיטות כמותיות שגיבש הבנק, ותוך התחשבות בצפי לכיצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי עם הלווה, ככל שרלוונטי. הפרשה שחושבה על בסיס קבוצתי בגין הלוואות מבוססת ככלל על יתרת החוב הרשומה, למעט ריבית שנצברה למועד הדיווח.

מדידת ההפרשה להפסדי אשראי מבוססת על חלוקת תיק האשראי של הבנק לקבוצות החולקות מאפייני סיכון דומים (תהליך המכונה "סגמנטציה"). תמצית גישת הבנק לסגמנטציה מתייחסת לתיקים, ענפי משק ולמערכים עסקיים כדלקמן: הבנק מפלח את האשראי לציבור לארבעה תיקים ראשיים כאשר כל תיק מחולק לקבוצות משנה: (1) אשראי עסקי-מסחרי בחטיבה העסקית; (2) אשראי מסחרי, המשקף בעיקר אשראי לעסקים קטנים, בחטיבה הבנקאית; (3) אשראי פרטי שאינו לדיור ו- (4) אשראי לדיור. ככלל, אשראי מסחרי מפולח לענפי משק, בעוד אשראי לאנשים פרטיים מפולח לקווי עסקים מרכזיים. בהתייחס לאשראי לדיור מתבססת המדידה על מאפיינים ברמת ההלוואה הבודדת. בשלב הבא, הבנק מבחין בין אשראי תקין לבין אשראי בסיווג בעייתי.

ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי, כדלקמן: הפסדי עבר, הסתברויות לכשל, הפסדים בהינתן כשל, מסגרת מקיפה להתאמות איכותיות (Q Factor) ותחזיות מאקרו-כלכליות לשנה אחת קדימה.

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בתיק האשראי מוערכת באחד משני המסלולים הבאים:

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי

חובות לא צוברים, למעט אשראי לדיור, הינם חובות אשר הבנק סבור כי אינם חולקים מאפייני סיכון משותפים עם חובות צוברים, ולפיכך מעריך את ההפרשה בגינם על בסיס פרטני.

בהתייחס לחוב מסחרי שיתרתו החוזית (ללא ניכוי: מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור משפטי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי וביטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר, ההפרשה נאמדת בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי המקורי של החוב, או כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר צפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי (בניכוי עלויות מכירה).

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

1. בסגמנטים שאינם לדיור, אמידת ההפרשה נעשית ככלל בשיטת שיעור ההפסד (Loss-rate). תהליך זה מבוסס בראשיתו על ממוצע הפסדי העבר בתיק, המיוצג על ידי מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs) החל משנת 2011 ועד לרבעון שקדם למועד הדיווח. הפסדי העבר מותאמים בהמשך התהליך בגין שורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון היקף הפסדי העבר, פרופיל הסיכון של קבוצות הסיכון, סיווג החוב, הרכב תיק האשראי, מצב הביטחונות, תיאבון הסיכון, ריכוזיות תיק האשראי, דירוגי הסיכון, מדיניות ונהלי מתן האשראי של הבנק ותנאים נוספים. תהליך זה נועד להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות והניחנות לביסוס עשויים להיות שונים מהתנאים ששררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. בשלב הבא משלב הבנק תחזיות סבירות וניחנות לביסוס לשנה אחת, ולאחריה שב על פני שנה אחת למידע ההיסטורי המותאם בגין תנאים נוכחיים על בסיס ליניארי. בסופו של התהליך,

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

מותאמת ההפרשה בגין אומדנים לגביות (recoveries) צפויות ביחס לחובות שנמחקו חשבונאית. שינויים באומדנים אלה מוכרים במועד התהוותם כנגד ההפרשה להפסדי אשראי.

ההפרשה בגין אשראי חוץ מאזני מוכרת בגין מחויבויות אשר אינן ניתנות לביטול ללא תנאי על ידי הבנק, ומבוססת על אותה הסגמנטציה שתוארה לעיל, תוך התחשבות באומדני הבנק ביחס לסבירות הניצול של הפריטים החוץ מאזניים השונים (היינו, מקדמי המרה לאשראי). אומדנים אלה מבוססים הן על ניסיון עבר שנצבר בבנק המצביע על שיעורי המימוש לאשראי והן על שיקול דעת סובייקטיבי. הפרשה זו מוצגת במאזן במסגרת התחייבויות אחרות.

תהליך זה מלווה בשיקול דעת משמעותי ובהנחות מומחה, על מנת לשקף את מיטב ציפיות ההנהלה והערכותיה באשר להפסדי האשראי הצפויים.

2. בסגמנט האשראי לדיור, מודד הבנק את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס הסתברויות לכשל (Probability of Default) והפסד בהינתן כשל (Loss Given Default). תהליך זה מתחיל אף הוא ממידע היסטורי אשר מותאם בגין תנאים נוכחיים ותחזיות סבירות וניתנות לביסוס לתקופה של שנה אחת. לאחר תקופה זו שב הבנק על פני שלוש שנים למידע היסטורי המותאם בגין תנאים נוכחיים על בסיס ליניארי. הפרשה בגין אשראי חוץ מאזני מוכרת על בסיס אומדני הבנק ביחס להסתברות לניצול מסגרות האשראי המחייבות. שינויים בהפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור, לרבות בגין הלוואות לדיור בסיווג לא צובר, מוצגות כהוצאה להפסדי אשראי בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי.

ניירות ערך מוחזקים לפדיון וחשיפות נוספות

ההפרשה להפסדי אשראי צפויים בגין אגרות חוב בתיק לפדיון מבוססת על שיטת הסתברויות לכשל (Probability of Default) והפסד בהינתן כשל (Loss Given Default). הבנק אינו מכיר בהפרשה להפסדי אשראי בגין אגרות חוב ממשלתיות מסוימות וסוכנויות אשר לגביהן סבור הבנק כי הסיכוי לאי תשלום הינו אפס.

בנוסף, חשיפת הבנק בגין ניירות ערך שהושאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר מתייחסת להסכמים אשר כוללים הוראות שימור ביטחון על ידי הצד הנגדי. בהקשר זה, קובע הבנק כי הציפייה לאי התשלום של בסיס העלות המופחתת של חשיפות אלה הינו אפס, אם הישות שהעבירה את הנכסים הפיננסיים לבנק מחדשת (replenish) באופן רציף את סכום הביטחון בתגובה לשינויים בשווי ההוגן. הבנק בודק באופן רציף שהישות עומדת בהוראה לשימור הביטחון וצופה באופן סביר (reasonably expects) שהלווה ימשיך לחדש את הביטחון לפי הצורך. יישום הכללים החדשים לא השפיע באופן מהותי על ההפרשה להפסדי אשראי בגין אגרות החוב לפדיון.

בחינת נאותות ההפרשה בכללותה והשלמת תהליך כימותה

תהליך בחינת נאותות ההפרשה שזור במלאכת גיבוש רכיבים שונים באומדן ההפרשה להפסדי אשראי כגון: התאמות מידע היסטורי מתקופות עבר בגין תנאים נוכחיים, הערכת הסיכון של ענפי המשק השונים, תחזיות כלכליות לתקופות סבירות וניתנות לביסוס, הערכת סכומי הגבייה הצפויים בגין חובות המצויים בקשיים פיננסיים אומדני גביות צפויות מסכומים שנמחקו חשבונאית בעבר ואומדן של פירעונות מוקדמים ביחס לתקופה החוזית של האשראי שניתן.

עם זאת, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי בהתבסס על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי, וזאת על מנת להבטיח שאומדני ההפרשה בכל תקופת דיווח מייצגות נאמנה את מיטב ציפיות והערכות ההנהלה. לצורך זה, סוקרת ההנהלה יריעה רחבה של נתונים - הן גורמים הספציפיים ללווה והן גורמים הרלוונטיים לסביבת הפעילות בכללותה. במסגרת זו, בוחנת ההנהלה את אומדני ההפסד אל מול מידע ניהולי וכלכלי הקיים ברשותה. כמו כן, במסגרת כימות ההפרשה מחשב הבנק לעיתים תרחישים המייצגים נסיבות ומצבים אשר לדעת ההנהלה הינם במנעד הסבירות, ולהם מייחסת ההנהלה משקלות לצורך כימות האומדן הטוב ביותר.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ירידת ערך בגין אגרות חוב זמינות למכירה

הבנק אומד את הפסדי האשראי הצפויים בגין אגרות חוב בתיק הזמין למכירה בכל מועד דיווח כאשר השווי ההוגן של הנייר נמוך מעלותו המופחתת. בכל מצב כאמור, בוחן הבנק אם ישנה כוונה למכור את הנייר או אם הבנק מאמין כי יותר-סביר-מאשר-לא שהוא ידרש למכור את הנייר לפני השבת ערכו בספרים. אם התשובה חיובית - מלוא הפער שבין הערך בספרים לבין השווי ההוגן מוכר ברווח והפסד. אם התשובה שלילית - הבנק בוחן אם הירידה בשווי ההוגן נובעת מהפסדי אשראי או מגורמים אחרים, וירידת ערך אשר הבנק מעריך כי נובעת מהפסדי אשראי מוכרת באמצעות ההפרשה להפסדי אשראי, בעוד כל ירידת ערך אחרת מוכרת כנגד רווח כולל אחר. הפסד אשראי קיים כאשר הבנק לא צופה לקבל תזרימי קרן וריבית מספקים על מנת להשיב את מלוא העלות המופחתת של הנייר. ההפרשה בגין הפסדי אשראי מוגבלת לסכום שבו עולה העלות המופחתת של הנייר על שווי ההוגן. סכום ההפרשה מתעדכן מעלה או מטה בהתאם לשינויים בהערכות בתקופות עוקבות.

במסגרת הערכת הבנק בדבר קיומו של הפסד אשראי, בוחן הבנק נתונים, הערכות ופריטי מידע שונים. הקריטריונים המרכזיים לקביעה באם ירידת הערך נובעת מקיומו של הפסד אשראי מתייחסים הן לגורמים ספציפיים למנפיק והן לגורמים אחרים, כדלקמן:

- ירידה בדירוג האשראי
- אירועים משפטיים או רגולטוריים שליליים (למשל, הטלת מגבלה רגולטורית על המנפיק, המנפיק לא מצליח להשיג פטנט משמעותי או לעמוד בו)
- תשלומי ריבית או קרן שלא שולמו או אירוע של חדלות פירעון
- שינוי לרעה בציפיות המנפיק או האנליסטים ביחס לתפקודו העתידי של המנפיק
- עלייה במרווחי האשראי ברמת קבוצות דירוג
- שינויים חוקיים או רגולטוריים לרעה המשפיעים על ענף המנפיק
- הרעה משמעותית בסביבת השוק שעלולה להשפיע על שווי הבטוחות (למשל, ירידת מחירי הנדל"ן)
- הרעה משמעותית בתנאים הכלכליים
- שיבוש במודל העסקי כתוצאה משינויים בטכנולוגיה או מתחרים חדשים בתעשייה.

בהתאם לכללים החדשים, הבנק אינו מתחשב לעניין זה במשך הזמן שבמהלכו השווי ההוגן של הנייר היה נמוך מעלותו.

במקרים בהם הבנק החליט לבצע בדיקה כמותית תבצע הבחינה באמצעות שיטת PD LGD. במסגרת בחינה זו תבוצע השוואה של היוון תזרימי המזומנים אל מול השווי ההוגן ואל מול העלות המופחתת. במצב בו היוון תזרימי המזומנים הצפויים נמוך מהעלות המופחתת יוכר ההפרש כהפרשה להפסדי אשראי. במקרה בו השווי ההוגן של האגרת גבוה מסכום היוון תזרימי המזומנים תוכר הפרשה עד לרצפת השווי ההוגן.

במקרה בו הבנק צופה כי האיגרת בלתי ניתנת לגבייה יוכר סכום ההפרשה להפסדי אשראי כמחיקה חשבונאית.

זיהוי וסיווג חובות בעייתיים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כלא צוברים הכנסות ריבית. בהתאם לנהלים אלה הבנק מסווג את יתרת החובות הבעייתיים המאזניים ואת הפריטים החוץ מאזניים לסיווגים הבאים: השגחה מיוחדת, נחות או לא צובר. חובות לא צוברים סווגו והוצגו בתקופות שקדמו ל-1 בינואר 2022 כחלק מחובות פגומים. הבנק מיישם, החל מיום 1 ביולי 2017, את העדכון לקובץ שאלות ותשובות של הפיקוח על הבנקים בנושא "ישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". העדכון מתייחס בעיקר לקביעת סיווג של חוב המתבססת על יכולת התשלום של החייב כלומר, החוזק הצפוי של מקור החזר הראשוני של החוב וזאת למרות התמיכה של מקורות החזר שניים ושלישונים כגון: ביטוחנות וערבים. מקור החזר ראשוני - מקור מזומנים יציב לאורך זמן אשר חייב להימצא תחת שליטת החייב ואשר חייב להיות מופרד במפורש או במהות לכיסוי החוב. על מנת שמקור החזר יוכר כמקור החזר ראשוני, על הבנק להראות שהחייב צפוי בהסתברות גבוהה להפיק תוך פרק זמן סביר תזרים מזומנים מתאים מפעילות עסקית נמשכת אשר ישמש לפירעון כל התשלומים הנדרשים באופן מלא במועד שנקבע בהסכם.

חובות בפיגור נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. החל מיום 1 בינואר 2022, בעקבות ישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי, הלוואות לדיר מנוהלות בהתאם לימי פיגור קלנדריים, בעוד שבתקופות קודמות נקבע מצב הפיגור של הלוואות לדיר בהתאם לשיטת עומק הפיגור לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

לצורך סיווג וטיפול באשראי בעייתי (לרבות רישום מחיקה חשבונאית), הבנק מבחין, בהתאם להוראות הדיווח לציבור, בין:

1. אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור משפטי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי וביטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח ומעלה, למעט חריגים מסוימים:
אשראי כאמור מסווג בעיקר על בסיס יכולת התשלום של החייב כמתואר לעיל, תוך הבחנה בין חולשות פוטנציאליות לבין חולשות קיימות או מוגדרות היטב. חוב מסווג כלא צובר כאשר צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב, וזאת בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים כגון: מצב הפיגור של החוב, מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, הערכת מקור ההחזר הראשוני של החוב, מצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של הערבים ועוד. חוב מסווג כלא צובר בכל מקרה כאשר קרן או ריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב וכן מצוי בהליכי גביה. חוב "מובטח היטב" כאשר הוא מובטח על ידי ביטחון באמצעות שעבוד של רכוש מוחשי או אישי, לרבות ניירות ערך, שערך המימוש שלו מספיק לפירעון החוב (לרבות ריבית שנצברה) או ערכות של צד בעל אחריות פיננסית מוכחת. חוב "נמצא בתהליכי גביה" אם גבייתו מתנהלת באופן תקין באמצעות הליך משפטי או, בנסיבות המתאימות, מאמצי גביה שאינם משפטיים אך צפוי שיביאו בעתיד הקרוב לפירעון החוב או להחזרתו למצב צובר.
אשראי חוץ מאזני מסווג כתלות בהסתברות מימוש ההתחייבות התלויה וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה המתאימה.

2. אשראי לאנשים פרטיים, אשראי לדיוור ואשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית (כהגדרתה לעיל) נמוכה מ-1 מיליון, למעט חריגים מסוימים: אשראי כאמור מסווג על בסיס מצב הפיגור ובהתאם לתסמינים שליליים מסוימים שמוגדרים ומופעלים מיכונית. אשראי לדיוור מסווג כחוב לא צובר כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר.

חוב בעייתי בארגון מחדש

חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של החייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב. לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו-(2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר.

בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- למועד הסדר החוב הלווה נמצא בקשיים פיננסיים;
- לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב;
- החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי;
- ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.
- לחייב הוענק ויתור גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית וזאת בהתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים:
- כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה) בהתאם לתנאים החוזיים;
- שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב;

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר.

הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחיה בתשלומים אינה מהותית.

בהתאם להנחיות בנק ישראל, כאשר חוב, שלא נחשב בעבר כחוב לא צובר, מאורגן מחדש ונקבע כי הוא עומד בהגדרת ארגון מחדש של חוב בעייתי, ללא מחיקה חשבונאית חלקית, בדרך כלל אין זה נאות להקטין את אומדן ההפרשה להפסדי אשראי במועד הארגון מחדש כתוצאה מהשינוי בשיטת מדידת ירידת הערך.

ככלל, חוב בעייתי שאורגן מחדש ימשיך להימדד ולהיות מסווג כאמור עד שישולם במלואו למעט בגין אשראי לדיוור. עם זאת, חוב שאורגן מחדש (ללא ויתור על קרן) ולאחר מכן התאגיד הבנקאי והחייב נכנסו להסכם נוסף של ארגון מחדש (תהליך המכונה "ארגון מחדש עוקב") וזאת בתנאי שהחייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב ושהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב, במקרה זה החוב בארגון מחדש העוקב לא יסווג עוד כארגון מחדש של חוב בעייתי. סעיף זה חל על ארגונים מחדש שבוצעו או חודשו החל מיום 31 בדצמבר 2016.

חוב ששונו תנאיו בארגון מחדש של חוב בעייתי יכול להיות מסווג כחוב צובר או שאינו צובר במועד השינוי. ככלל, חוב אשר עבר פורמלית ארגון מחדש של חוב בעייתי באופן שגורם לכך שקיים ביטחון סביר שהחוב יפרע (קרן וריבית) ויבצע בהתאם לתנאים החדשים, אינו נדרש להיות מסווג כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית, בתנאי שהארגון מחדש וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים על ידי הערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של החייב ושל יכולת ההחזר לפי התנאים החדשים. ההערכה כוללת בחינה של ביצועי פירעון נמשכים היסטוריים של החייב למשך תקופה של 6 חודשים לפחות. בהתאם, חוב אשר תנאיו שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, ואשר סווג באופן נאות כחוב צובר לפני הארגון מחדש, יכול להמשיך לצבור ריבית בתנאי שלאחר הארגון מחדש: (1) הגביה של הקרן ושל הריבית בהתאם לכללים החדשים מובטחת באופן סביר, בהתבסס על ניתוח אשראי עדכני ומבוסס היטב; (2) יש לחייב היסטוריית ביצועי פירעון נמשכים לתקופה סבירה לפני שינוי התנאים, שלא מסתמכת באופן בלעדי על תשלומי ריבית בלבד; ו-(3) הארגון מחדש משפר את סיכויי הגבייה של ההלוואה בהתאם ללוח פירעון סביר.

סיווג של חוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אינו גורם אוטומטית לכך שיהיה צורך לסווג את החוב בסיווג בעייתי. עם זאת, במועד שינוי התנאים, יש לבצע הערכה מעודכנת של הסיווג הנדרש. כל הגורמים הרלוונטיים, כולל היקף הקשיים הפיננסיים של החייב, צריכים להילקח בחשבון כאשר מבצעים את הערכת הסיכון. סיווג החוב כתקין או כבעייתי יבוצע בהתאם לנוהלי הבנק.

החל מיום 1 בינואר 2022, הכללים שמתוארים לעיל חלים גם על אשראי לדיוור, בהתאמות הנדרשות. ככלל, פריסה או מחזור של הלוואה לדיוור שהינה בכשל אשראי תוגדר כחוב בעייתי בארגון מחדש. הוא הדין לגבי ארגון מחדש הכולל פריסת חוב פיגורים. הבנק יישם הוראות אלה, גם בגין ארגונים מחדש שבוצעו לפני 1 בינואר 2022 וטרם נפרעו. בנוסף, עם כניסתן לתוקף של ההוראות האמורות, עדכן הבנק את הסיווג של יתרת הפתיחה לתקופת הדיווח של החובות בסיווג ארגון מחדש של חוב בעייתי והתאימו לכללים החדשים, באופן שבו חובות שהיו מסווגים ל-31 בדצמבר 2021 כארגון מחדש צובר סווגו מחדש בהתאם לכללים החדשים כחובות תקינים או בעייתיים, ובהתאם חושבה בגינם הפרשה להפסדי אשראי צפויים בהתאם לכללים שתוארו לעיל.

החזרה של חוב לא צובר למצב של חוב צובר

חוב לא צובר חוזר להיות מסווג כחוב צובר בהתקיים אחד מהמצבים הבאים:

- אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנתרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
- כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בתהליכי גביה.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בנוסף, כדי להחזיר למצב צובר הלוואה לא צוברת שעברה באופן פורמלי ארגון מחדש של חוב בעייתי, יש לבצע ניתוח אשראי עדכני ומתועד היטב, התומך בחזרה למצב צובר בהתבסס על המצב הכספי של החייב וסיכויי ההחזר בהתאם לתנאים המעודכנים. הניתוח מביא בחשבון את ביצועי הפירעון ההיסטוריים הנמשכים של החייב למשך תקופה סבירה לפני שהחוב יחזור לצבור הכנסות ריבית, אך יכול להביא בחשבון תשלומים שבוצעו במשך תקופה סבירה לפני הארגון מחדש אם התשלומים עקביים לתנאים המעודכנים. תקופה של ביצועי פירעון נמשכים בדרך כלל תימשך לכל הפחות 6 חודשים ליום ביצוע הבדיקה. יציאה מסיווג לא צובר תלווה בסיווג החוב כתקין או כבעייתי בהתאם לנוהלי הבנק.

בהתאם לכך, נכון ל-1 בינואר 2022 סווגו חובות בהיקף של כ-317 מיליון ש"ח מחובות פגומים לחובות צוברים תחת אחת מהקטגוריות: נחות, השגחה מיוחדת ותקין, בגינן מוינה הפרשה בסך של כ-150 מיליון ש"ח מהפרשה פרטנית להפרשה קבוצתית (ההכנסה להפסדי אשראי שנרשמה ב-1 בינואר 2022 בגין חובות שסווגו בקטגוריית תקין אינה בסכום מהותי).

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כלא צובר מפסיק הבנק לצבור בגינו הכנסות ריבית. כמו כן, במועד סיווג החוב כלא צובר מבטל הבנק את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כלא צובר. לגבי חובות צוברים שנבחנו ומופרשים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיר, אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק את צבירת הכנסות הריבית.

מחיקה חשבונאית

הבנק מבצע מחיקה חשבונאית במקרים המפורטים להלן:

- כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כבלתי ניתן לגביה ובעל ערך נמוך כך שהותרו כנכס אינה מוצדקת או חוב שבגיננו ניהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים בדרך כלל כתקופה העולה על שנתיים).
 - במקרה של חוב שגבייתו מותנית בביטחון, כל חלק של חוב העודף על שווי הביטחונות אשר מזוהה כאינו בר גביה יימחק מיידית כנגד ההפרשה להפסדי אשראי.
 - חובות בעייתיים שנבחנו קבוצתית (היינו, אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיר ואשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית כהגדרתה לעיל נמוכה מ-1 מיליון ש"ח, למעט חריגים מסוימים) ותקופת הפיגור הינה 150 יום או יותר וזאת למעט במקרה של חובות בארגון מחדש, לגביהם נבחן הצורך במחיקה במיידית. בנוסף, לגבי חובות בעייתיים בארגון מחדש שנבחנו קבוצתית וכשלו, תבוצע מחיקה כאשר החוב נמצא בפיגור של 60 ימים או יותר ביחס לתנאי הארגון מחדש, בלויית סיווג לא צובר. בהתייחס לאשראי לדיר, יש לבצע הערכה עדכנית של שווי הביטחון לא יאוחר מהמועד שבו החובות הופכים לחובות בפיגור של 180 יום או יותר, ולמחוק חשבונאית את החלק של יתרת החוב הרשומה העודף על השווי של הביטחון (בניכוי עלויות מכירה).
- יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

דרישות הגילוי

הבנק מיישם את דרישות הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי שנקבעו בנושא 310 בקודיפיקציה בדבר "חובות" ובנושא 326 בקודיפיקציה בדבר "מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי", בהתאמות הנדרשות וכפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור. הבנק התאים את מתכונת הגילוי בהתאם לכללים החדשים, וסיווג מחדש מספרי השוואה ככל שנדרש.

עדכון הוראות הדיווח לציבור לאופן חישוב והצגת התשואה להון

ביום 3 באוגוסט 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לדרישות הגילוי במסגרת הוראות הדיווח לציבור בנושא יחס מימון יציב נטו (NSFR) והצגת תשואה להון.

במסגרת החוזר בוצע, בין היתר, עדכון לשיטת ההצגה של שיעור התשואה להון ושל שיעורי הכנסה והוצאה שחושבו על בסיס רבעוני למונחים שנתיים בהתאם לשיטה המקובלת בבנקים בארה"ב, כך שהתרגום של יחס רבעוני ייעשה על ידי הכפלה בארבע וחלוקה במספר הרבעונים שחלף מתחילת השנה ועד למועד הדיווח, חלף העלאה בחזקה, לפי שיטת ההצגה הקודמת. על פי הדרישה בחוזר סיווג הבנק מחדש את מספרי השוואה המתאימים לתקופות רבעוניות קודמות המוצגים בדוחות בשנת 2022 באופן עקבי לשיטת ההצגה שנקבעה.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. תקני חשבונאות חדשים, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. הפסקת פרסום ריביות ה-LIBOR

במרס 2021 הכריזה הרשות להתנהלות פיננסית בבריטניה (FCA), באופן רשמי, על הפסקת פרסום כלל ריביות הליבור החל מסוף שנת 2021, למעט ריביות הליבור במטבע דולר שפרסומן יופסק ביוני 2023.

ביום 3 באוקטובר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה מספר 250A בנושא מעבר מריבית ליבור. בהוראה מפורטים עקרונות ליישום המעבר מריבית ליבור לריביות בסיסיות אלטרנטיביות, במטרה לוודא היערכות נאותה תוך התייחסות לסיכונים הפוטנציאליים הכרוכים בביצוע המעבר. בנוסף מתייחסת ההוראה להיבטי ההגנות והגילוי הנדרשים מול הלקוחות. ההוראה מתייחסת הן להסכמים קיימים והן להסכמים חדשים.

בכחירת עוגני הריבית החדשים ושיטות החישוב האלטרנטיביות, הבנק הביא בחשבון את המלצות הוועדות וקבוצות העבודה הרלוונטיות במטבעות השונים לרבות המלצות האיגוד הבינלאומי לנגזרים (ISDA) וכן שיקולי הוגנות. הבנק עדכן את הלקוחות הרלוונטיים אודות השינוי הצפוי, זאת לצד פרסום לכלל לקוחות הבנק באתר האינטרנט. החל מינואר 2022, פועל הבנק למעבר לעוגני הריבית החדשים ביחס לכל אחד מהמטבעות הרלוונטיים, במועד שינוי הריבית הקרוב, וממשיך בהיערכותו, בין היתר, להפסקת פרסום ריביות הליבור במטבע דולר.

בינואר 2021 פרסם ה-FASB את עדכון תקינה ASU 2021-01 בדבר "רפורמת ריביות הייחוס (reference reform rate): תחולה", אשר מרחיב את ההקלות בגין השפעות רפורמת הריביות על הדיווח הכספי שנקבעו בנושא 848 בקודיפיקציה כך שתכלול גם מכשירים נגזרים אשר מושפעים מרפורמת ריביות הייחוס, גם אם הנגזרים אינם נושאים ריבית ליבור או ריבית ייחוס אחרת אשר צפויה להתבטל.

הבנק בוחן את יישום ההקלות האפשריות בחוזים הרלוונטיים.

למידע נוסף ראה [ביאור 1.כה. דוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

הבנק ממשיך בהיערכותו להפסקת פרסום ריביות הליבור והשימוש בהן. להלן פירוט יתרות החוזים ברמת הקבוצה, נכון ליום 31 במרס 2022, המושפעים מריבית הליבור ואשר העסקאות בגינם יימשכו מעבר למועד הפסקת פרסום הליבור*:

31 במרס 2022	
במיליוני ש"ח	
8,351	הלוואות
3,606	ניירות ערך
71,693	נגזרים (ברוטו) - ערך נקוב

* עסקאות ליבור שימשכו בכל המטבעות - אחרי דצמבר 2021 ובדולר - אחרי יוני 2023.

2. עדכון תקינה ASU 2022-01 בדבר שיפורים ביישום חשבונאות גידור שווי הוגן בשיטת השכבות בתיק

ביום 28 במרס 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2022-01 בדבר שיפורים ביישום חשבונאות גידור שווי הוגן בשיטת השכבות בתיק במטרה להתאים באופן טוב יותר את חשבונאות הגידור למדיניות ניהול הסיכונים של החברה (להלן: "העדכון").

עיקרי התיקונים במסגרת העדכון כוללים, בין היתר, הרחבת שיטת השכבה האחרונה כך שניתן יהיה לגדר מספר שכבות, הבהרות בנוגע לאופן הטיפול החשבונאי וכן הוספת דרישות גילוי.

ההוראות של העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2022 או במועד האימוץ המוקדם, ככל והישות בחרה באימוץ מוקדם של התקן.

3. עדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת האשראי

ביום 31 במרס 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי בנושא הפרשות להפסדי אשראי (להלן: "העדכון").

העדכון מבטל את ההוראות העוסקות בארגון מחדש של חובות בעייתיים על ידי מלווים, תוך שיפור דרישות הגילוי בנוגע ללווים הנמצאים בקשיים כלכליים. כמו כן, העדכון מוסיף דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת אשראי.

ההוראות של העדכון יחולו על ישויות אשר אימצו את התקינה ASU 2016-13 החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2022.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2021	2022	
בלתי מבוקר		
במיליוני ש"ח		
א. הכנסות ריבית^(א)		
2,348	3,023	מאשראי לציבור
4	9	מאשראי לממשלה
26	35	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
17	15	מפיקדונות בבנקים
1	1	מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
216	278	מאגרות חוב ^(ב)
2,612	3,361	סך הכל הכנסות ריבית
ב. הוצאות ריבית		
(175)	(264)	על פיקדונות הציבור
(1)	-	על פיקדונות הממשלה
(1)	(2)	על פיקדונות מבנקים
(2)	(3)	על פיקדונות מבנק ישראל
-	(2)	על ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(85)	(191)	על אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
(264)	(462)	סך הכל הוצאות ריבית
2,348	2,899	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית^(א)		
(12)	(17)	הכנסות ריבית
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב		
40	41	מוחזקות לפדיון
172	225	זמינות למכירה
4	12	למסחר
216	278	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

(א) כולל השפעת יחסי גידור.

(ב) כולל ריבית בגין אגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS) בסך 55 מיליון ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2022 (57 מיליון ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021).

(ג) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיף משנה א.

ביאור צא - הכנסות מימון שאינן מריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2021	2022	
בלתי מבוקר		
במיליוני ש"ח		
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים^(א)		
1,093	1,244	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ^(ב)
1,093	1,244	סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים
א.2. מהשקעה באגרות חוב		
74	22	רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ^(ג)
(9)	(29)	הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ^(ג)
65	(7)	סך הכל מהשקעה באג"ח
(992)	(1,299)	א.3. הפרשי שער, נטו
א.4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות		
108	91	רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר
(14)	(38)	הפסדים ממכירת מניות שאינן למסחר
7	5	דיבידנד ממניות שאינן למסחר
91	(43)	רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו ממניות שאינן למסחר ^(ה)
-	78	רווח ממכירת מניות של חברות מוחזקות
192	93	סך הכל מהשקעה במניות
-	15	א.5. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו
358	46	סך כל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר		
90	24	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר
(8)	(58)	הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו ^{(א)(ג)}
1	2	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ^{(ד)(א)}
83	(32)	סך הכל מפעילויות מסחר^(ה)
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון		
34	(91)	חשיפת ריבית
38	57	חשיפת מטבע חוץ
9	2	חשיפה למניות
2	-	חשיפה לסחורות ואחרים
83	(32)	סך הכל
441	14	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית

[ראה הערות בעמוד הבא.](#)

ביאור צא - הכנסות מימון שאינן מריבית (המשך)

- (א) למעט השפעת יחסי גידור.
 (ב) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 (ג) מזה חלק ההפסדים בסך 33 מיליון ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2022, הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן (רווחים בסך 6 מיליון ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2021).
 (ד) רווחים בסכום הנמוך מ-1 מיליון ש"ח הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022 (רווחים בסך 1 מיליון ש"ח הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021).
 (ה) הכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה [ביאור 2](#).
 (ו) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות למסחר.
 (ז) סוג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.
 (ח) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות מעלה או מטה של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.

ביאור צב - רווח למניה רגילה

חישוב הרווח הנקי למניה מתבסס על הרווח המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק מחולק במוצא המשוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור, באופן הבא:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2021	2022
בלתי מבוקר	
רווח בסיסי	
1,340	1,609
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק (במיליוני ש"ח)	
ממוצע משוקלל של מספר המניות (באלפי מניות)	
1,452,896	1,452,896
1,452,896	1,452,896
0.92	1.11
רווח נקי למניה (בשקלים חדשים)	

הון המניות

ליום 31 במרס 2022 ו-31 במרס 2021 הון המניות המונפק והנפרע בניכוי תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק במהלך השנים 2018-2020 הינו 1,452,896,006 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022 ו-2021 (בלתי מבוקר)

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,163	(295)	26	(16)	(3,734)	(2,856)	(64)	(2,792)
1,163	(295)	26	(16)	(3,734)	(2,856)	(64)	(2,792)
336	51	(24)	(5)	424	110	(4)	114
336	51	(24)	(5)	424	110	(4)	114
827	(244)	2	(21)	(3,310)	(2,746)	(68)	(2,678)
827	(244)	2	(21)	(3,310)	(2,746)	(68)	(2,678)
874	(343)	-	(26)	(3,478)	(2,973)	(96)	(2,877)
874	(343)	-	(26)	(3,478)	(2,973)	(96)	(2,877)
1,328	30	(49)	(6)	1,613	260	(21)	281
1,328	30	(49)	(6)	1,613	260	(21)	281
454	(313)	(49)	(32)	(1,865)	(2,713)	(117)	(2,596)
454	(313)	(49)	(32)	(1,865)	(2,713)	(117)	(2,596)

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,163	(295)	26	(16)	(3,734)	(2,856)	(64)	(2,792)
1,163	(295)	26	(16)	(3,734)	(2,856)	(64)	(2,792)
289	(48)	(26)	(10)	256	(117)	(32)	(85)
289	(48)	(26)	(10)	256	(117)	(32)	(85)
874	(343)	-	(26)	(3,478)	(2,973)	(96)	(2,877)
874	(343)	-	(26)	(3,478)	(2,973)	(96)	(2,877)

(א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמתבע הפעילות שלהן שונה ממתבע הפעילות של הבנק.

(ב) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(ג) התאמות בגין הטבות לעובדים הינן נטו מהתאמות בגין נכסי תכנית.

(ד) כולל יתרות שסווגו כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה, בסך של כ-153 מיליון ש"ח בגין התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו, בסך של כ-34 מיליון ש"ח בגין הפסד מגידור תזרים מזומנים ובסך של כ-24 מיליון ש"ח בגין התאמות בגין הטבות לעובדים. למידע נוסף ראה [ביאור 16.ב](#)

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס (בלתי מבוקר)					
2021			2022 ^(א)		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
במיליוני ש"ח					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
התאמות בגין אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן:					
(293)	152	(445)	(1,333)	680	(2,013)
הפסדים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
(43)	22	(65)	5	(2)	7
(רווחים) הפסדים נטו בגין אגרות חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(א)					
(336)	174	(510)	(1,328)	678	(2,006)
שינוי נטו במהלך התקופה					
התאמות מתרגום ^(ב) :					
99	-	99	59	-	59
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
(48)	25	(73)	(29)	15	(44)
גידורים ^(א)					
51	25	26	30	15	15
שינוי נטו במהלך התקופה					
(24)	12	(36)	(49)	25	(74)
הפסדים נטו בגין גידור תזרים מזומנים					
(5)	1	(6)	(6)	1	(7)
חלק הבנק בהפסד כולל אחר של חברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני הטבות לעובדים ^(ד) :					
336	(174)	510	1,529	(777)	2,306
רווח אקטוארי נטו					
88	(46)	134	84	(44)	128
הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(ה)					
424	(220)	644	1,613	(821)	2,434
שינוי נטו במהלך התקופה					
110	(8)	118	260	(102)	362
סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה					
בניכוי השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
(4)	10	(14)	(21)	15	(36)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק					
114	(18)	132	281	(117)	398
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					

- (א) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. ראה [ביאור 3.א](#).
- (ב) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
- (ג) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.
- (ד) ההתאמות בגין הטבות לעובדים הינן נטו מההתאמות בגין נכסי תכנית.
- (ה) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות בגין זכויות עובדים. פירוט נוסף ראה [בביאור 8](#).
- (ו) כולל יתרות שסווגו כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה. למידע נוסף ראה [ביאור 16.ב](#).

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
במיליוני ש"ח		
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:		
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן:		
הפסדים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	70	(207)
רווחים נטו בגין אגרות חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(א)	79	(231)
שינוי נטו במהלך השנה	149	(438)
התאמות מתרגום^(ב):		
התאמות מתרגום דוחות כספיים	-	(95)
גידורים ^(ג)	(24)	71
שינוי נטו במהלך השנה	(24)	(24)
הפסדים נטו בגין גידור תזרים מזומנים	14	(40)
חלק הבנק בהפסד כולל אחר של חברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	1	(11)
הטבות לעובדים^(ד):		
הפסד אקטוארי נטו	33	(101)
הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(ה)	(169)	493
שינוי נטו במהלך השנה	(136)	392
סך הכל שינוי נטו במהלך השנה	4	(121)
בניכוי השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
סך הכל השינוי נטו במהלך השנה	8	(40)
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק		
סך הכל השינוי נטו במהלך השנה	(4)	(85)

(א) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. ראה [ביאור 3א](#).
 (ב) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 (ג) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.
 (ד) ההתאמות בגין הטבות לעובדים הינן נטו מההתאמות בגין נכסי תכנית.
 (ה) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות בגין זכויות עובדים. פירוט נוסף ראה [בביאור 8](#).

ביאור 5 - ניירות ערך

ליום 31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ^(מ)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)
במיליוני ש"ח					
1. אגרות חוב מוחזקות לפדיון:					
של ממשלת ישראל	6,209	14	96	(75)	6,244
של מוסדות פיננסיים זרים	629	1	-	(1)	629
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	2,798	4	1	(156)	2,647
של אחרים זרים	1,767	6	14	(235)	1,552
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ה)	(1,693)	(9)	(13)	239	(1,476)
סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון^(מ)	9,710	16	98	(228)	9,596

ליום 31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ^(מ)	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ^(א)
במיליוני ש"ח					
2. אגרות חוב זמינות למכירה:					
של ממשלת ישראל	29,852	-	526	(580)	29,798
של ממשלות זרות	27,287	-	9	(261)	27,035
של מוסדות פיננסיים בישראל	48	-	3	-	51
של מוסדות פיננסיים זרים	10,915	-	22	(140)	10,797
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	7,591	-	5	(311)	7,285
של אחרים בישראל	582	-	12	(16)	578
של אחרים זרים	5,545	-	26	(275)	5,296
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ה)	(2,951)	-	(5)	265	(2,691)
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה^(מ)	78,869	-	598^(א)	(1,318)^(א)	78,149

ראה הערות [בעמוד 125](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)						
הערך במאזן	עלות	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ^(מ)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(נ)	
במיליוני ש"ח						
3. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר:						
מניות וקרנות	4,238	-	243	(104)	4,238	
מזה: מניות וקרנות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין ^(ב)	1,877				1,877	
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ה)	(47)		-	-	(47)	
סך כל מניות וקרנות שאינן למסחר	4,191	-	243^(מ)	(104)^(נ)	4,191	
סך כל ניירות ערך שאינם למסחר	92,050	16	939	(1,650)	91,936	
ליום 31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)						
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ^(מ)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(נ)	
במיליוני ש"ח						
4. ניירות ערך למסחר - אגרות חוב -						
של ממשלת ישראל	1,455	-	3	(9)	1,455	
של ממשלות זרות	-	-	-	-	-	
של מוסדות פיננסיים בישראל	461	-	1	(11)	461	
של מוסדות פיננסיים זרים	52	-	-	(3)	52	
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	36	-	-	(2)	36	
של אחרים בישראל	207	-	1	(8)	207	
של אחרים זרים	85	-	1	(2)	85	
סך הכל אגרות חוב	2,296	-	6	(35)	2,296	
מניות וקרנות	14	-	-	(1)	14	
סך הכל ניירות ערך למסחר	2,310	-	6^(מ)	(36)^(נ)	2,310	
סך הכל ניירות ערך	94,360	16	945	(1,686)	94,246	

ראה הערות [בעמוד 125](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר) ^(א)					
	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן במיליוני ש"ח	
שווי הוגן ^(א)					
1. אגרות חוב מוחזקות לפדיון:					
4,437	(3)	378	4,062	4,062	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	של מוסדות פיננסיים זרים
2,550	(49)	30	2,569	2,569	מגובי משכנתאות (MBS)
1,860	(56)	63	1,853	1,853	של אחרים זרים
8,847	(108)	471	8,484	8,484	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון^(א)

ליום 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר) ^(א)					
	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	רווחים	עלות מופחתת	הערך במאזן במיליוני ש"ח	
שווי הוגן ^(א)	הפסדים				
2. אגרות חוב זמינות למכירה:					
32,396	(59)	930	31,525	32,396	של ממשלת ישראל
17,221	(101)	79	17,243	17,221	של ממשלות זרות
68	-	4	64	68	של מוסדות פיננסיים בישראל
8,864	(9)	194	8,679	8,864	של מוסדות פיננסיים זרים
7,541	(71)	57	7,555	7,541	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
247	-	14	233	247	של אחרים בישראל
5,415	(67)	213	5,269	5,415	של אחרים זרים
71,752	^(א) (307)	^(א) 1,491	70,568	71,752	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה^(א)

ראה הערות [בעמוד 125](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)					
הערך במאזן	עלות	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
במיליוני ש"ח					
3. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר:					
מניות וקרנות	4,783	4,501	328	(46)	4,783
מזה: מניות וקרנות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין ^(ב)	1,760	1,760			1,760
סך כל מניות וקרנות שאינן למסחר	4,783	4,501	328^(ד)	(46)^(ג)	4,783
סך כל ניירות הערך שאינם למסחר	85,019	83,553	2,290	(461)	85,382
ליום 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
במיליוני ש"ח					
4. ניירות ערך למסחר: אגרות חוב -					
של ממשלת ישראל	2,138	2,136	5	(3)	2,138
של ממשלות זרות	1	1	-	-	1
של מוסדות פיננסיים בישראל	181	177	4	-	181
של מוסדות פיננסיים זרים	89	87	3	(1)	89
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	76	78	1	(3)	76
של אחרים בישראל	89	87	2	-	89
של אחרים זרים	37	35	2	-	37
סך הכל אגרות חוב	2,611	2,601	17	(7)	2,611
מניות וקרנות	55	56	-	(1)	55
סך הכל ניירות ערך למסחר	2,666	2,657	17^(ד)	(8)^(ג)	2,666
סך הכל ניירות ערך	87,685	86,210	2,307	(469)	88,048

ראה הערות [בעמוד 125](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר) ^(א)					
הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
1. אגרות חוב מוחזקות לפדיון:					
4,023	4,023	389	(2)	4,410	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	של מוסדות פיננסיים זרים
2,315	2,315	14	(38)	2,291	מגובי משכנתאות (MBS)
1,693	1,693	63	(60)	1,696	של אחרים זרים
8,031	8,031	466	(100)	8,397	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון^(א)
ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר) ^(א)					
הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	הפסדים	שווי הוגן ^(א)	
2. אגרות חוב זמינות למכירה:					
23,666	22,482	1,198	(14)	23,666	של ממשלת ישראל
26,512	26,559	32	(79)	26,512	של ממשלות זרות
54	48	6	-	54	של מוסדות פיננסיים בישראל
8,302	8,192	123	(13)	8,302	של מוסדות פיננסיים זרים
7,175	7,234	27	(86)	7,175	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
585	561	24	-	585	של אחרים בישראל
5,136	5,017	158	(39)	5,136	של אחרים זרים
71,430	70,093	1,568 ^(א)	(231) ^(א)	71,430	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה^(א)
ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
3. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר:					
4,344	4,058	377	(91)	4,344	מניות וקרנות
1,743	1,743			1,743	מזה: מניות וקרנות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין ^(ב)
4,344	4,058	377 ^(א)	(91) ^(א)	4,344	סך כל מניות וקרנות שאינן למסחר
83,805	82,182	2,411	(422)	84,171	סך כל ניירות הערך שאינם למסחר

ראה הערות [בעמוד 125](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
4. ניירות ערך למסחר: אגרות חוב -					
2,591	2,589	4	(2)	2,591	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	של ממשלות זרות
288	284	4	-	288	של מוסדות פיננסיים בישראל
27	27	-	-	27	של מוסדות פיננסיים זרים
42	44	-	(2)	42	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
106	103	3	-	106	של אחרים בישראל
53	51	2	-	53	של אחרים זרים
3,107	3,098	13	(4)	3,107	סך הכל אגרות חוב
15	16	-	(1)	15	מניות וקרנות
3,122	3,114	13^(ד)	(5)^(ד)	3,122	סך הכל ניירות ערך למסחר
87,293	85,296	2,424	(427)	86,927	סך הכל ניירות ערך

הערות:

- (א) נתוני שווי הוגן מבוססים לרוב על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (ב) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (ג) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו" במסגרת רווח כולל אחר למעט ניירות ערך שיועדו כמגודרים בגידור שווי הוגן.
- (ד) נזקפו לדוח רווח והפסד אך טרם מומשו.
- (ה) סך של 12.9 מיליארד ש"ח מתוך סך הכל ניירות ערך במט"ח הינם Super-nationals, Sovereign and Agencies (SSA) (31 במרס 2021 - 9.3 מיליארד ש"ח, 31 בדצמבר 2021 - 9.1 מיליארד ש"ח).
- (ו) ביום 1 במרס 2021 סווגה חברת הבת בארה"ב יתרה של כ-750 מיליון ש"ח (כ-225 מיליון דולר) מתיק אגרות חוב זמינות למכירה לתיק אגרות חוב מוחזקות לפדיון.
- (ז) יתרות שסווגו כנכסים מיועדים למכירה - למידע נוסף ראה [ביאור 1.16](#).
- (ח) יתרת הפרשה להפסדי אשראי - למידע נוסף ראה [ביאור 1.17](#).

הערות כלליות:

ניירות ערך שהושאלו הסתכמו בסך 561 מיליון ש"ח (31 במרס 2021 - 1 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2021 - 25 מיליון ש"ח) מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.

ניירות ערך ששוועדו הסתכמו בסך 19,848 מיליון ש"ח (31 במרס 2021 - 14,899 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2021 - 21,206 מיליון ש"ח).

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובמניות ובקרנות נאמנות ראה [ביאורים 2 ו-3.3](#).
ההבחנה בין אג"ח של ישראל ובין אג"ח של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין עלות מופחתת והפסדים שטרם הוכרו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב מוחזקות לפדיון הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם הוכרו

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					
סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%-40% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%-40% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
21	-	-	21	182	54	-	-	54	1,452	של ממשלת ישראל
79	-	-	79	937	77	-	-	77	1,649	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	1	-	-	1	508	של מוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	-	235	-	-	235	1,344	של אחרים זרים
-	-	-	-	-	(239)	-	-	(239)	(1,368)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ו)
100	-	-	100	1,119	128	-	-	128	3,585	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון
31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					
סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%-40% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%-40% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
-	-	-	-	-	3	-	-	3	183	של ממשלת ישראל
4	-	-	4	104	45	-	-	45	1,473	מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	של מוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	-	56	-	-	56	1,036	של אחרים זרים
4	-	-	4	104	104	-	-	104	2,692	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון

- (א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
 (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
 (ג) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ד) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ה) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 40% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ו) יתרות שסווגו כנכסים מיועדים למכירה - למידע נוסף ראה [ביאור 2.16](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין עלות מופחתת והפסדים שטרם הוכרו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב מוחזקות לפדיון הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם הוכר (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					
סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%-40% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%-40% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
2	-	-	2	31	-	-	-	^(ו) -	156	של ממשלת ישראל
6	-	-	6	65	32	-	-	32	1,724	מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	של מוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	-	60	-	-	60	926	של אחרים זרים
8	-	-	8	96	92	-	-	92	2,806	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון

- (א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
- (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
- (ג) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ד) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ה) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 40% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ו) הפסדים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם מומשו ^(ד)					הפסדים שטרם מומשו ^(ד)					
סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%-40% ^(ז)	0-20% ^(ז)	שווי הוגן	סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%-40% ^(ז)	0-20% ^(ז)	שווי הוגן	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
131	-	-	131	1,600	850	-	-	850	46,632	של ממשלות ומוסדות פיננסיים
137	-	-	137	1,805	174	-	-	174	4,570	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
81	-	-	81	735	210	-	-	210	3,403	של אחרים
-	-	-	-	-	(265)	-	-	(265)	(2,530)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ח)
349	-	-	349	4,140	969	-	-	969	52,075	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה

31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם מומשו ^(ד)					הפסדים שטרם מומשו ^(ד)					
סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%-40% ^(ז)	0-20% ^(ז)	שווי הוגן	סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%-40% ^(ז)	0-20% ^(ז)	שווי הוגן	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
5	-	-	5	138	164	-	-	164	10,022	של ממשלות ומוסדות פיננסיים
11	-	-	11	982	60	-	-	60	2,933	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	1	67	-	-	67	1,694	של אחרים
16	-	-	16	1,121	291	-	-	291	14,649	סך כל אגרות חוב זמינות למכירה

- (א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
- (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
- (ג) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ד) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ה) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 40% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ו) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.
- (ז) הפסדים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.
- (ח) יתרות שסווגו כנכסים מיועדים למכירה - למידע נוסף ראה [ביאור 16.ב](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם מומשו ^(ו)					הפסדים שטרם מומשו ^(ו)					
סך	מעל	20%-	0-	שווי	סך	מעל	20%-	0-	שווי	
הכל	40% ^(ה)	40% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן	הכל	40% ^(ה)	40% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
1	-	-	1	26	105	-	-	105	17,067	של ממשלות ומוסדות פיננסיים
31	-	-	31	1,040	55	-	-	55	3,485	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
10	-	-	10	195	29	-	-	29	1,698	של אחרים
42	-	-	42	1,261	189	-	-	189	22,250	סך כל אגרות חוב זמינות למכירה

- (א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
- (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
- (ג) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ד) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ה) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 40% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ו) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאות בפוזיציית הפסד שטרם מומש

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)						
סך הכל		מעל 12 חודשים		עד 12 חודשים		
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	
במיליוני ש"ח						
(199)	2,814	(61)	687	(138)	2,127	אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)
(82)	1,526	(60)	532	(22)	994	אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-I REMIC, CMO)
(30)	2,035	(16)	586	(14)	1,449	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)
68	(972)	-	-	68	(972)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ג)
(243)	5,403	(137)	1,805	(106)	3,598	סך הכל
31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)						
סך הכל		מעל 12 חודשים		עד 12 חודשים		
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	
במיליוני ש"ח						
(34)	1,985	(2)	36	(32)	1,949	אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)
(27)	823	- ^(ג)	57	(27)	766	אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-I REMIC, CMO)
(10)	1,108	(9)	889	(1)	219	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)
(71)	3,916	(11)	982	(60)	2,934	סך הכל
31 בדצמבר 2021 (מבוקר)						
סך הכל		מעל 12 חודשים		עד 12 חודשים		
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	
במיליוני ש"ח						
(37)	2,520	(2)	34	(35)	2,486	אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)
(35)	982	(16)	373	(19)	609	אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-I REMIC, CMO)
(14)	1,023	(13)	633	(1)	390	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)
(86)	4,525	(31)	1,040	(55)	3,485	סך הכל

(א) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

(ב) הפסדים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.

(ג) יתרות שסווגו כנכסים מיועדים למכירה - למידע נוסף ראה [ביאור 16.2](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)			
	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת ^(ב) לשווי הוגן
	שווי הוגן	שווי הוגן	במיליוני ש"ח
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב לפדיון מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
2,408	(151)	1	2,558
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
1,468	(88)	1	1,555
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
940	(63)	-	1,003
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
21	(4)	-	25
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC או GNMA, או בערבותם			
21	(4)	-	25
2,429	(155)	1	2,583
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
218	(1)	-	219
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)			
218	(1)	-	219
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO			
(18)	4	-	(22)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(א)			
2,629	(152)	1	2,780
סך הכל אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות			
31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)			
	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת לשווי הוגן
	שווי הוגן	שווי הוגן	במיליוני ש"ח
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב לפדיון מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
2,409	(30)	30	2,409
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
1,324	(16)	17	1,323
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
1,085	(14)	13	1,086
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
141	(19)	-	160
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC או GNMA, או בערבותם			
141	(19)	-	160
2,550	(49)	30	2,569
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)			
-	-	-	-
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO			
-	-	-	-
2,550	(49)	30	2,569
סך הכל אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות			

(א) יתרות שסווגו כנכסים מיועדים למכירה - למידע נוסף ראה [ביאור 2.16](#).
 (ב) כולל יתרת הפרשה להפרשי אשראי בסך 4 מיליון ש"ח (מזה 3 מיליון ש"ח בגין יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)			
עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב לפדיון מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
2,274	14	(34)	2,254
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
1,343	8	(19)	1,332
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
931	6	(15)	922
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-MBS STRIPPED)			
41	-	(4)	37
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC או בערבותם GNMA			
41	-	(4)	37
2,315	14	(38)	2,291
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)			
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO			
-	-	-	-
2,315	14	(38)	2,291
סך הכל אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות			

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)			
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)			
עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
3,103	-	(199)	2,904
מזה: אגרות חוב שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
1,466	-	(86)	1,380
אגרות חוב שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
1,637	-	(113)	1,524
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
1,822	1	(82)	1,741
מזה: אגרות חוב שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
1,437	-	(79)	1,358
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
4,925	1	(281)	4,645
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)			
2,666	4	(30)	2,640
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO			
1,957	3	(16)	1,944
אשראי שאינו לאנשים פרטיים - ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של SBA			
552	1	(11)	542
(1,041)	-	68	(973)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ב)			
6,550	5	(243)	6,312
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)			
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)			
עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
3,019	14	(34)	2,999
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
982	2	(11)	973
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
2,037	12	(23)	2,026
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
2,429	32	(27)	2,434
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
2,112	24	(27)	2,109
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
5,448	46	(61)	5,433
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)			
2,107	11	(10)	2,108
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO			
1,411	10	(3)	1,418
אשראי שאינו לאנשים פרטיים - ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של SBA			
324	-	(6)	318
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
7,555	57	(71)	7,541

(א) סכומים שנוקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.
 (ב) יתרות שסווגו כנכסים מיועדים למכירה - למידע נוסף ראה [ביאור 3.16](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)			
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)			
עלות מופחתת במיליוני ש"ח	רווחים	הפסדים	שווי הוגן
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
3,093	8	(37)	3,064
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של			
1,458	2	(19)	1,441
GNMA			
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי			
1,635	6	(18)	1,623
FHLMC			
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
2,033	12	(35)	2,010
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או			
1,683	10	(33)	1,660
או GNMA, או בערבותם			
5,126	20	(72)	5,074
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
2,108	7	(14)	2,101
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)			
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב			
1,757	6	(2)	1,761
מסוג CLO			
אשראי שאינו לאנשים פרטיים - ניירות ערך			
250	-	(12)	238
שקיימת לגביהם ערבות של SBA			
7,234	27	(86)	7,175
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

(א) סכומים שנוקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)			
עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
1	-	-	1
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
1	-	-	1
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
26	(1)	-	25
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
-	-	-	-
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
27	(1)	-	26
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
11	(1)	-	10
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
38	(2)	-	36
סך הכל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)			
עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
2	-	-	2
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
2	-	-	2
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
36	(3)	-	33
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
35	(3)	-	32
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
38	(3)	-	35
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
40	-	1	41
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
78	(3)	1	76
סך הכל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

(א) רווחים (הפסדים) שנזקפו לדוח רווח והפסד.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)			
עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
2	-	-	2
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
2	-	-	2
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
25	-	(1)	24
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
-	-	-	-
27	(1)	-	26
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
17	(1)	-	16
סך הכל ניירות ערך למסחר מגובי נכסים (ABS)			
44	(2)	-	42
סך הכל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

(א) רווחים (הפסדים) שנזקפו לדוח רווח והפסד.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות^(א), אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)						
אשראי לציבור		סך הכל ציבור	פרטי אחר	דיור	מסחרי	
בנקים, ממשלות ואגרות חוב	סך הכל					
במיליוני ש"ח						
יתרת חוב רשומה:						
298,942	104,914	194,028	397	-	193,631	שנבדקו על בסיס פרטני
180,991	1,254	179,737	28,426	107,964	43,347	שנבדקו על בסיס קבוצתי
(24,830)	(5,643)	(19,187)	(293)	(50)	(18,844)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ⁽²⁾
455,103	100,525	354,578	28,530	107,914	218,134	סך הכל¹
מזה:						
2,828	-	2,828	187	518	2,123	חובות לא צוברים
81	-	81	48	-	33	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,210	-	3,210	391	52	2,767	חובות בעייתיים אחרים
(716)	-	(716)	-	-	(716)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ⁽²⁾
5,403	-	5,403	626	570	4,207	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:						
3,495	43	3,452	143	-	3,309	שנבדקו על בסיס פרטני
1,623	-	1,623	538	316	769	שנבדקו על בסיס קבוצתי
(281)	(9)	(272)	-	-	(272)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ⁽²⁾
4,837	34	4,803	681	316	3,806	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ^{3,2}
743	-	743	150	76	517	מזה: בגין חובות לא צוברים ²
553	-	553	116	7	430	מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים ³

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) למידע נוסף ראה [ביאור 2.16](#).

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א), אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 במרס 2021 (בלתי מבוקר) ^(ב)						
אשראי לציבור						
מסחרי	דיוור	פרטי	סך הכל	בנקים, ממשלות ואגרות חוב		סך הכל
				ממשלות	בנקים	
במיליוני ש"ח						
יתרת חוב רשומה:						
151,403	-	818	152,221	95,416	247,637	שנבדקו על בסיס פרטני
42,256	92,528	25,748	160,532	2,063	162,595	שנבדקו על בסיס קבוצתי
193,659	92,528	26,566	312,753	97,479	410,232	סך הכל¹
מזה:						
2,968	23	209	3,200	-	3,200	חובות לא צוברים
63	698	32	793	-	793	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,914	2	400	4,316	8	4,324	חובות בעייתיים אחרים
6,945	723	641	8,309	8	8,317	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:						
3,141	-	238	3,379	3	3,382	שנבדקו על בסיס פרטני
678	614	521	1,813	-	1,813	שנבדקו על בסיס קבוצתי
3,819	614	759	5,192	3	5,195	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ^{2,3}
850	6	157	1,013	-	1,013	מזה: בגין חובות לא צוברים ²
662	158	143	963	-	963	מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים ³

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.ב.1](#).

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א), אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר) ^(ב)					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	ממשלות, בנקים, ואגרות חוב	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה:					
172,551	-	914	173,465	95,015	268,480
שנבדקו על בסיס פרטני					
43,157	103,688	27,081	173,926	1,708	175,634
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
215,708	103,688	27,995	347,391	96,723	444,114
סך הכל¹					
מזה:					
2,368	20	205	2,593	-	2,593
חובות לא צוברים					
284	609	48	941	-	941
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
2,522	-	385	2,907	-	2,907
חובות בעייתיים אחרים					
5,174	629	638	6,441	-	6,441
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
2,641	-	295	2,936	3	2,939
שנבדקו על בסיס פרטני					
671	489	416	1,576	-	1,576
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
3,312	489	711	4,512	3	4,515
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ^{2,3}					
657	5	155	817	-	817
מזה: בגין חובות לא צוברים					
477	123	199	799	-	799
מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים ³					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים). ראה [ביאור 2.1](#).

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון	סך הכל
במיליוני ש"ח					
3,765	489	727	4,981	3	4,984
804	(165)	22	661	26	687
4,569	324	749	5,642	29	5,671
1	(7)	(48)	(54)	14	(40)
(167)	-	(78)	(245)	-	(245)
167	-	76	243	-	243
-	-	(2)	(2)	-	(2)
5	-	-	5	-	5
(276)	-	-	(276)	(9)	(285)
4,299	317	699	5,315	34	5,349
493	1	18	512	-	512
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח					
התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה ^(א)					
יתרה ליום 1 בינואר 2022					
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
מחיקות חשבונאיות					
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות נטו					
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ב)					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹					
¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון	סך הכל
במיליוני ש"ח					
4,284	636	792	5,712	3	5,715
(180)	(19)	(13)	(212)	-	(212)
(114)	(3)	(74)	(191)	-	(191)
241	-	71	312	-	312
127	(3)	(3)	121	-	121
10	-	-	10	-	10
4,241	614	776	5,631	3	5,634
422	-	17	439	-	439
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
מחיקות חשבונאיות					
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות נטו					
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹					
¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

(א) השפעה מצטברת בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים כפי שפורסמו בעדכון תקינה 13-2016 ASU. ראה [ביאור 2.ב.1](#).

(ב) למידע נוסף ראה [ביאור 2.16](#).

ביאור 7 - פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר		31 במרס		
2021	2021	2022		
מבוקר		בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
בישראל				
לפי דרישה				
161,327	126,404	163,906		אינם נושאים ריבית
210,393	177,780	204,813		נושאים ריבית
371,720	304,184	368,719		סך הכל לפי דרישה
140,596	129,483	145,205		לזמן קצוב
512,316	433,667	513,924		סך כל פיקדונות בישראל ¹
מחוץ לישראל				
לפי דרישה				
14,737	13,361	15,013		אינם נושאים ריבית
6,677	9,295	6,874		נושאים ריבית
21,414	22,656	21,887		סך הכל לפי דרישה
3,539	4,089	3,436		לזמן קצוב
-	-	(22,536)		בניכוי יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה ^(א)
24,953	26,745	2,787		סך כל פיקדונות מחוץ לישראל
537,269	460,412	516,711		סך כל פיקדונות הציבור
מזה: ¹				
146,235	149,244	148,305		פיקדונות של אנשים פרטיים
127,883	76,698	118,674		פיקדונות של גופים מוסדיים
238,198	207,725	246,945		פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר		31 במרס		
2021	2021	2022 ^(א)		
מבוקר		בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
				תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח
120,656	120,881	118,220		עד 1
111,186	110,994	107,973		מעל 1 ועד 10
86,924	84,156	84,010		מעל 10 ועד 100
65,715	55,563	59,687		מעל 100 ועד 500
152,788	88,818	146,821		מעל 500
537,269	460,412	516,711		סך הכל

(א) למידע נוסף ראה [ביאור 16.ב](#).

(ב) לא כולל יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה בסך 22,536 מיליון ש"ח.

ביאור 8 - זכויות עובדים

א. הרכב ההטבות

1. הטבות לעובדים

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	2022	2021
2021	2021		
מבוקר	בלתי מבוקר		
	במיליוני ש"ח		
הטבות לאחר פרישה - פנסיה ופיצויים^(א)			
21,261	20,174	18,399	
9,803	9,179	9,240	
11,458	10,995	9,159	
חופשת יובל צבורה			
30	35	26	
-	-	-	
30	35	26	
הטבות אחרות			
637	652	599	
-	-	(24)	
-	-	-	
637	652	575	
סך הכל			
12,150	11,682	9,773	
28	63	-	
25	-	13	
12	-	1	

(א) בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה - ראה טבלאות להלן.

2. תכנית הטבה מוגדרת

א. מחויבות ומצב המימון

1. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

לשנה שהסתיימה	לשלושה חודשים שהסתיימו	2022	2021
ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס		
2021	2021		
מבוקר	בלתי מבוקר		
	במיליוני ש"ח		
20,491	20,491	21,261	
189	49	47	
572	134	156	
32	8	7	
829	(327)	(2,595)	
(12)	17	2	
(840)	(198)	(392)	
-	-	69	
-	-	(156)	
21,261	20,174	18,399	
19,617	18,557	17,635	

הרווח האקטוארי הרבעון נובע בעיקר מעלייה בריבית ההיוון.

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

2. תכנית הטבה מוגדרת (המשך)

א. מחויבות ומצב המימון (המשך)

2. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2022	
2021	2021		
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
8,945	8,945	9,803	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת התקופה
1,150	282	(228)	תשואה בפועל על נכסי תכנית ^(א)
201	43	18	הפקדות לתכנית על ידי הבנק
32	8	7	הפקדות משתתפי תכנית
(23)	18	2	שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ
(502)	(117)	(261)	הטבות ששולמו
-	-	69	אחר
-	-	(170)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה
9,803	9,179	9,240	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף תקופת הדיווח
11,458	10,995	9,159	מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופת הדיווח

(א) לרבות השפעת המעבר לקופה משלמת בגין פורשים. ראה [ביאור 2.3. דוחות הכספיים לשנת 2021](#).

3. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	2022	
2021	2021		
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
25	-	13	סכומים שהוכרו בסעיף נכסים אחרים
11,483	10,995	9,172	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
11,458	10,995	9,159	התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופת הדיווח

4. סכומים שהוכרו ברווח כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	2022	
2021	2021		
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
5,168	4,925	2,786	הפסד אקטוארי, נטו
5,168	4,925	2,786	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

2. תכנית הטבה מוגדרת (המשך)

ב. הוצאה לתקופה

1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2022	
2021	2021		
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
189	49	47	עלות שירות
572	134	156	עלות ריבית
(414)	(99)	(110)	תשואה חזויה על נכסי התכנית
489	131	126	הפחתה של סכומים שלא הוכרו - הפסד אקטוארי נטו
836	215	219	סך עלות ההטבה, נטו
185	45	49	סך הוצאה בגין תכנית פנסיה להפקדה מוגדרת
1,021	260	268	סך הוצאות שנכללו ברווח והפסד

2. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2022	
2021	2021		
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
93	(510)	(2,257)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו לתקופה
(489)	(131)	(126)	הפחתה של סכומים שלא הוכרו - הפסד אקטוארי נטו
-	2	1	שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ
(396)	(639)	(2,382)	סך הכל הוכר בהפסד (רווח) כולל אחר
836	215	219	סך עלות ההטבה נטו
440	(424)	(2,163)	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה ובהפסד (רווח) כולל אחר

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

3. הנחות^(א)

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו
 1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין ההטבה

ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר	
2022	2021	2021	2021
בלתי מבוקר		מבוקר	
באחוזים			
שיעור היוון	1.20	0.98	0.55
שיעור עליית המדד	2.63	1.91	2.59
שיעור עזיבה ^(ב)	0.1-7	0.1-3.7	0.1-7
שיעור גידול בתגמול	0-6.3	0-6.3	0-6.3

2. ההנחות העיקריות המשמשות למידת עלות ההטבה נטו לתקופה

ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר	
2022	2021	2021	2021
בלתי מבוקר		מבוקר	
באחוזים			
שיעור היוון	0.55	1.00	0.92
תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי תכנית	4.50	4.50	4.50
שיעור גידול בתגמול	0-6.3	0-6.3	0-6.3

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

גידול בנקודת אחוז אחת			קיטון בנקודת אחוז אחת		
ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר
2022	2021	2021	2022	2021	2021
בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר
במיליוני ש"ח					
שיעור היוון	(2,349)	(2,767)	(2,885)	3,445	3,507
שיעור עליית המדד	(411)	(660)	458	745	665
שיעור עזיבה	246	316	(269)	(306)	(283)
שיעור גידול בתגמול	445	732	(400)	(650)	(580)

(א) ההנחות מתייחסות לנתוני בנק בלבד.

(ב) לעובדים שהחלו את עבודתם בבנק לפני 1 בינואר 1999 וקיבלו קביעות עד מועד חתימת ההסכם הקיבוצי המיוחד בשנת 2000.

גובה ההתחייבות לזכויות עובדים מושפע ממספר משתנים מרכזיים, הכוללים משתני שוק (שיעורי ריביות היוון ההתחייבויות לטווחי הזמן השונים) ומשתנים אקטואריים, כאשר חלק מהמשתנים האקטואריים הינם משתנים התנהגותיים של העובדים. ייתכן כי יתקיים קשר בין שינויים במשתני השוק לבין שינויים במשתנים האקטואריים ההתנהגותיים. לדוגמא, ייתכן כי באם תתרחש עליית ריבית חדה במשק הישראלי, אשר בעקבותיה תעלנה גם תשואות האג"ח הממשלתיות (אשר תקטין את גובה ההתחייבויות לפנסיה), יצטמצם גם שיעור העובדים הבוחרים במסלול פנסיה (החלטה אשר גם תצמצם את גובה ההתחייבויות של הבנק לפנסיה).

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

4. נכסי תכנית

א. הרכב השווי ההוגן של נכסי תכנית

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרס		
2021	2021	2022	2022	
מבוקר		בלתי מבוקר		
		במיליוני ש"ח		
295	332	89		מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,736	1,730	1,557		מניות
501	380	351		אגרות חוב ממשלתיות
964	1,073	809		אגרות חוב קונצרניות
6,307	5,664	6,434		אחר ^(א)
9,803	9,179	9,240		סך הכל

(א) לרבות השפעת המעבר לקופה משלמת בגין פורשים. ראה [ביאור 23. ד. דוחות הכספיים לשנת 2021](#).

ב. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים ויעד הקצאה לשנת 2022

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרס		יעד הקצאה	
2021	2021	2022	2022	אחוז מנכסי התכנית	
מבוקר		בלתי מבוקר		באחוזים	
3	4	1	3		מזומנים ופיקדונות בבנקים
18	19	17	18		מניות
5	4	4	5		אגרות חוב ממשלתיות
10	12	9	10		אגרות חוב קונצרניות
64	61	69	64		אחר
100	100	100	100		סך הכל

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

5. תזרימי מזומנים

א. הפקדות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	תחזית ^(א)
2021	2022	2022
מבוקר	בלתי מבוקר	
	במיליוני ש"ח	
233	51	75
הפקדות		

(א) אומדן ההפקדות שהבנק צופה כי יפקדו לתכנית להטבה מוגדרת במהלך התקופה שנותרה עד לסוף שנת 2022.

ב. הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד^{(א)(ב)}

שנה	במיליוני ש"ח
2022	614
2023	852
2024	765
2025	818
2026	820
2027-2031	4,827
2032 ואילך	13,762
סך הכל	22,458

(א) בערכים מהוונים.

(ב) בניכוי הטבות בגין יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה.

ביאור פא - הון

שינויים בהון הבנק

מניות רדומות של הבנק

נכון למועד פרסום הדוח, בבעלות הבנק 7,182,258 מניות רדומות.

חוזר להתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה) - הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250
ביום 31 במרס 2020 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה) (הוראה מספר 250) (להלן: הוראת השעה). בהתאם להוראת השעה, תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, נדרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון משוקללים שלא יפחת מ-9% וביחס הון כולל לנכסי סיכון משוקללים שלא יפחת מ-12.5% (חלף 10% ו-13.5% בהתאמה, עובר לפרסום החוזר). הוראה זו חלה על לאומי.

על רקע המשך התפתחות אירוע נגיף הקורונה והשלכותיו על הכלכלה בעולם ובישראל, החליט הפיקוח על הבנקים להאריך מעת לעת את תוקף הוראת השעה. ביום 27 בדצמבר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לפיו החל מיום 1 בינואר 2022 יפוג תוקף הוראת השעה למעט הוראות ספציפיות להן נקבע בהוראת השעה תוקף מאוחר יותר, וביום 18 בינואר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר נוסף לפיו הוחלט שלא לבטל את הוראת השעה אלא לשוב ולעדכנה.

על פי ההוראה, תוקף ההקלה ביעדי ההון הוא עד 31 בדצמבר 2023, כאשר יחסי ההון של התאגיד הבנקאי לא יפחתו מיחסי ההון ביום 31 בדצמבר 2021 או יחסי ההון המזעריים שחלים על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. ליום 31 בדצמבר 2021, יחס הון עצמי רובד 1 של לאומי הינו 11.50%, ויחס ההון הכולל הינו 14.21%, ולפיכך החל מיום 1 בינואר 2022 חלים על לאומי יעדי ההון המזעריים שחלו טרם הוראת השעה, קרי יחס הון עצמי רובד 1 שלא יפחת מ-10%, ויחס הון כולל שלא יפחת מ-13.5%. עוד נקבע בחוזר כי בתקופה שעד יום 30 ביוני 2022, הפחתה ביחסי ההון של עד 0.3% לא תחשב כחריגה מיחסי ההון הנדרשים, בכפוף לתכנון הון מוקפד ושמרני ולדיווח לפיקוח על הבנקים.

במסגרת הוראת השעה נקבע כי בגין הלוואות לדיור אשר הועמדו בתקופה החל מיום 19 במרס 2020 ועד ליום 30 בספטמבר 2021, לא תחול דרישת ההון הנוספת בשיעור של 1% מיתרת ההלוואה, הקבועה בסעיף 14א. להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור. בהתאם לחוזר שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 30 בספטמבר 2021, החל מיום 1 באוקטובר 2021, נותרה ההקלה כאמור רק בהתייחס לדרישת ההון בגין הלוואות לדיור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין (הלוואות לכל מטרה). בהתאם, דרישת ההון הנוספת בגין יתרת ההלוואות לדיור, ליום 31 במרס 2022 הינה 0.19% במונחי יחס הון עצמי רובד 1.

בהתאם, דרישות ההון המזעריות שחלו על הבנק ליום 31 במרס 2022 הינן 10.19% ליחס הון עצמי רובד 1 (כולל דרישת ההון בגין יתרת ההלוואות לדיור) ו-13.50% ליחס ההון הכולל.

בנוגע ליחס המינוף, בהוראת השעה נקבע שתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% (חלף 6% קודם לכן). ביום 15 במאי 2022 פורסם חוזר לתיקון הוראת השעה, ולפיו תוקף ההקלה יוארך עד 30 ביוני 2024, כאשר יחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף ביום 31 בדצמבר 2023 או מיחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. עוד נקבע כי ניצול ההקלה לא יהווה חסם לחלוקת דיבידנד בכפוף לתכנון הון הכולל חזרה ליחס המינוף הנדרש.

מדיניות חלוקת דיבידנד

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק, שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 6 במרס 2019, קובעת כי מדי רבעון יחולק דיבידנד בגובה של עד 50% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לרבעון שחלף. זאת בכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון שלו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות והוראות בנק ישראל.

במסגרת יישום מדיניות זו, ועד להחלטת הדירקטוריון מיום 16 באפריל 2020 להפסיק את חלוקת הדיבידנד ואת המשך ביצוע תכנית הרכישה העצמית של מניות הבנק על רקע פרוץ משבר הקורונה, נהג הבנק לחלק דיבידנד בגובה של 40% מהרווח הנקי הרבעוני ולבצע מעת לעת תכניות לרכישה עצמית של מניות.

בחוזר הפיקוח מיום 27 בדצמבר 2021, בוטלו ההגבלות על חלוקת דיבידנדים ונקבע כי בהקשר זה, התאגידים הבנקאיים צריכים לנהוג בזהירות, כאשר הם בוחנים את המודל העסקי שלהם וכן להביא בחשבון כי עדיין קיימת רמה מסוימת של אי וודאות בשווקים, הנובעת בין היתר מהתפתחות מוטציות חדשות של הנגיף.

ביאור פא - הון (המשך)

בהתאם, ביום 23 במאי 2022 אישר הדירקטוריון חלוקת דיבידנד בסך של כ-322 מיליון ש"ח, המהווים כ-20% מהרווח הנקי לרבעון הראשון של שנת 2022 וזאת בין היתר על רקע הצמיחה המשמעותית של הבנק באשראי. סכום הדיבידנד שאושר לכל מניה בת 1 ש"ח ע.נ. מהווה כ-22.142 אגורות. הדירקטוריון קבע את יום 7 ביוני 2022 כיום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד ואת יום 15 ביוני 2022 כיום התשלום.

פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד ההכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
12 באוגוסט 2021	2 בספטמבר 2021	43.36	630
15 בנובמבר 2021	12 בדצמבר 2021	94.11	1,367
9 במרס 2022	6 באפריל 2022	40.48	588

תשקיף מדף והנפקת אגרות חוב וניירות ערך מסחריים

ביום 27 במאי 2021 פרסם הבנק תשקיף מדף בהתאם להיתר שהתקבל מהרשות לניירות ערך. תשקיף המדף עומד בתוקף לתקופה של שנתיים ממועד פרסומו.

ביום 27 במרס 2022 הנפיק הבנק סך של כ-1.336 מיליארד ש"ח ע.נ. אגרות חוב סדרה 184 וכן סך של כ-697 מיליון ש"ח ע.נ. ניירות ערך מסחריים (נע"מ סדרה 1).

קרן אגרות החוב סדרה 184 עומדת לפירעון בעשרה תשלומים חצי שנתיים שווים, החל מיום 5 בנובמבר 2025 ועד יום 5 במאי 2030. הקרן אינה צמודה, והיא נושאת ריבית שנתית בשיעור של 2.76% ריבית זו תשולם פעמיים בשנה בימים 5 במאי ו-5 בנובמבר של כל אחת מהשנים 2022 עד 2030, בעד תקופה של שישה חודשים שנסתיימה ביום הקודם ליום התשלום, למעט התשלום הראשון של הריבית אשר ישולם ביום 5 בנובמבר 2022 בגין התקופה המתחילה ביום המסחר הראשון שלאחר יום המכרז על אגרות החוב ועד ליום 4 בנובמבר 2022. שיעור הריבית לתשלום במועד הריבית הראשון יהיה 1.68625%. קרן הנע"מ סדרה 1 והריבית בגינה יעמדו לפירעון בתשלום אחד ביום 23 במרס 2023, היא אינה צמודה, ונושאת ריבית בשיעור של 0.25% מעל לריבית בנק ישראל.

אגרות החוב בסדרה 184 וניירות הערך המסחריים (נע"מ סדרה 1) אינם מוכרים לצורך הון פיקוחי.

בנוסף, הנפיק הבנק בתאריך 27 במרס 2022 סך של כ-632 מיליון ש"ח ע.נ. כתבי התחייבות נדחים סדרה 405 בתמורה לכ-654.7 מיליון ש"ח. כתבי התחייבות סדרה 405 צמודים למדד המחירים לצרכן ונושאים ריבית שנתית קבועה בשיעור של 1.5% לשנה שתשלום ב-27 במרס בכל שנה. כתבי התחייבות הנדחים עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 27 במרס 2033 עם אופציה למנפיק לפירעון מוקדם במרס 2028. במועד זה, אם לא יממש הבנק את זכותו לפדיון מוקדם, תעודכן הריבית הנקובה באגרת בהתאם להפרש בין ריבית העוגן במועד ההנפקה לבין ריבית העוגן במועד עדכון הריבית, כהגדרתו בדוח הצעת המדף.

בהתקיים נסיבות לאירוע מכונן (אירוע מכונן לאי קיימות או אירוע מכונן לספיגת הפסדי קרן, המוקדם מביניהם), יומרו כתבי התחייבות הנדחים סדרה 405 למניות רגילות על פי ממוצע שערי הסגירה שנקבעו למניות הבנק בכורסה ב-14 ימי המסחר העוקבים האחרונים לפני היום בו נמסרה הודעת ההמרה או על פי שער הרצפה שנקבע (16.66 ש"ח למניה, כפוף להתאמות), כגובה מביניהם.

כתבי התחייבות סדרה 405 כשירים להיכלל בהון רוברד 2 החל ממועד ההנפקה.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות

כללי

במאי 2013 תיקן הפיקוח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, על מנת להתאימן להנחיות באזל 3.

יודגש, כי הוראות באזל 3 קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור לנושאים הבאים:

1. רכיבי ההון הפיקוחי
2. ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
3. טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים
4. טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים
5. הקצאת הון בגין סיכון CVA

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר.

בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי נוכח מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. נכון לשנת 2022 תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 0%.

רכיבי הון הנתונים לתנדוטיות

התקינה בדבר זכויות עובדים אשר יושמה לראשונה בינואר 2015, הינה גורם המשפיע באופן מהותי על הון עצמי רוברד 1 של לאומי, בעיקר בשל העובדה שמדידת ההתחייבות הינה בהתאם לריביות שוק שהינן ברמות נמוכות היסטוריות וכן בשל התנדוטיות הרבה שמדידה מעין זו הביאה להון הפיקוחי של הבנק.

בהקשר זה, ביום 12 ביולי 2016 קיבל הבנק אישור פרטני מאת בנק ישראל לעניין אופן חישוב ריבית ההיוון שתשמש לחישוב ההתחייבות לזכויות עובדים לצורך מדידת ההון הפיקוחי. בהתאם לאישור, ריבית ההיוון מחושבת על פי ממוצע נע של תשואות השוק, לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימה במועד הדיווח. השינוי מיושם החל מהדוחות הכספיים לתקופה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 ועד לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020. ביום 13 בינואר 2020 התקבל אישור בנק ישראל להארכת תוקף האישור עד לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2024 (כולל). שינוי השיטה ממתן באופן משמעותי את התנדוטיות הנובעת משינויים בריבית להיוון.

ביום 15 בנובמבר 2016 החליט דירקטוריון הבנק בהתבסס על המלצת ועדת הביקורת לחשב את ההתחייבויות הפנסיוניות לעובדים, על בסיס מרווח קבוע של אגרות חוב בדירוג בינלאומי AA.

לצורך ההון הרגולטורי ההתחייבות הפנסיונית הינה בסך 19,223 מיליון ש"ח והון עצמי רוברד 1 42,563 מיליון ש"ח וזאת לעומת ההתחייבות הפנסיונית בספרים בסך של 18,754 מיליון ש"ח והון עצמי רוברד 1 41,437 מיליון ש"ח.

להלן ניתוח השפעות השינויים על יחס הון עצמי רוברד 1 ליום 31 במרס 2022:

- שינוי היקף נכסי סיכון - נכסי הסיכון ליום 31 במרס 2022 מסתכמים בכ-395 מיליארד ש"ח. כל גידול של 1 מיליארד ש"ח בנכסי הסיכון, יקטין את יחס הון עצמי רוברד 1 ויחס הון כולל בכ-0.03%.
- שינוי הון עצמי רוברד 1 - הון עצמי רוברד 1 ליום 31 במרס 2022 מסתכם בכ-42.5 מיליארד ש"ח. קיטון של 100 מיליון ש"ח בהון עצמי רוברד 1, יקטין את יחס הון עצמי רוברד 1 ויחס הון כולל בכ-0.02%.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

31 בדצמבר		31 במרס	
2021	2022	2021	2022
מבוקר		בלתי מבוקר	
		במיליוני ש"ח	
א. נתונים			
הון לצורך חישוב יחס ההון			
43,117	40,446	42,563	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים ^(א)
10,148	10,333	10,903	הון רובד 2, לאחר ניכויים
53,265	50,779	53,466	סך הכל הון כולל
יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
346,602	317,777	365,454	סיכון אשראי ^(ב)
5,592	4,488	6,178	סיכויי שוק
22,582	22,458	23,147	סיכון תפעולי
374,776	344,723	394,779	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.50%	11.73%	10.78%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
14.21%	14.73%	13.54%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.19%	9.21%	10.19%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(א)
12.50%	12.50%	13.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(א)
ב. חברות בת משמעותיות			
בנק לאומי ארה"ב			
13.40%	14.07%	13.02%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
14.43%	15.25%	13.88%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
7.00%	7.00%	7.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי השלטונות המקומיים ^(ג)
10.50%	10.50%	10.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי השלטונות המקומיים ^(ג)

(א) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש עד ליום 31 במרס 2020 הינם 10% ו-13.5% בהתאמה. ביום 31 במרס 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה לצורך התמודדות עם משבר הקורונה לפיה יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינם 9% ו-12.5% בהתאמה. ליחס הון עצמי רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלואות לדיור למעט הלואות לדיור שניתנו בתקופת הוראת השעה. נתוני יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים בתקופות קודמות עודכנו בעקבות הבהרות הפיקוח על הבנקים כי דרישת ההון הנוספת בגין הלואות לדיור תתווסף ליחס הון עצמי רובד 1 בלבד. לפירוט נוסף על הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה, ראה ["ביאור 9"](#) לעיל. החל מיום 1 בינואר 2022, דרישות ההון המזעריות שחלות על הבנק הינן 10% ליחס הון עצמי רובד 1 (בתוספת דרישות הון בגין יתרת הלואות לדיור) ו-13.50% ליחס הון כולל.

(ב) נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכניות התייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", הפוחתות בהדרגה עד ליום 30 ביוני 2022 ויום 30 בספטמבר 2024 בהתאמה. לסך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון התווספו 52 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2022 בשל התאמות בגין תכניות התייעלות (ליום 31 במרס 2021 הופחתו 7 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2021 הופחתו 78 מיליון ש"ח). לפרטים נוספים על ההתאמות בגין תכניות התייעלות ראה ["סעיף ד"](#) להלן.

(ג) נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024. לפרטים נוספים על ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים, ראה ["סעיף ד"](#) להלן.

(ד) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית הינו 4.5% ו-8%, בהתאמה. ליחסים אלה מתווספת כרית לשימור הון של 2.5%.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ג. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר	31 במרס	
2021	2021	2022
מבוקר	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח
1. הון עצמי רובד 1		
41,610	39,118	42,433
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק		
300	283	285
הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1 - זכויות מיעוט		
1,304	1,065	(357)
התאמות בגין המעבר בין העקום החשבונאי לעקום 8 רבעונים ^(א)		
43,214	40,466	42,361
סך הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים		
התאמות פיקוחיות וניכויים:		
(178)	(179)	(207)
מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים		
-	(55)	(47)
מיסים נדחים לקבל		
(23)	(17)	(30)
התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1		
(201)	(251)	(284)
סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים לפני התאמות בגין תכניות התייעלות ולפני התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1		
104	231	135
סך ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות		
-	-	351
סך התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים ^(ב)		
43,117	40,446	42,563
סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים		
2. הון רובד 2		
6,153	6,361	6,678
הון רובד 2: מכשירים לפני ניכויים		
3,995	3,972	4,225
הון רובד 2: הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים		
10,148	10,333	10,903
סך הון רובד 2 לפני ניכויים		
ניכויים:		
-	-	-
סך הכל ניכויים - הון רובד 2		
10,148	10,333	10,903
סך הכל הון רובד 2		
53,265	50,779	53,466
סך הכל הון כולל		

(א) בהתאם לאישור פרטני מהפיקוח על הבנקים.

(ב) נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024. לפרטים נוספים על ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים, ראה [סעיף 7.1](#), להלן.

הערה: סך הכל הון כולל מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר "מדידה והלימות הון", החלות מיום 1 בינואר 2014.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ד. השפעת התאמות על יחס הון עצמי רוברד 1

31 במרס		31 בדצמבר
2022		2021
בלתי מבוקר		מבוקר
באחוזים		
יחס ההון לרכיבי סיכון		
יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות ולפני השפעת התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים		
11.47%	11.67%	10.71%
התאמות בגין תכנית ההתייעלות ^(א,ב)		
0.03%	0.06%	0.03%
התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים ^(א)		
-	-	0.04%
11.50%	11.73%	10.78%
יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון		

- (א) לרבות השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.
 (ב) התאמות בגין תכניות התייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים נזקפות על פני 5 שנים בקו ישר לעניין חישוב הלימות ההון.
 (ג) נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר פוחדות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.2.1](#).

ה. יחס מינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רוברד 1 להגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רוברד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 6%.

ביום 15 בנובמבר 2020 פרסם בנק ישראל חוזר להתאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם נגיף הקורונה (הוראת שעה) (הוראה מספר 250). על פי החוזר נקבעה התאמה להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף, כך שתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 5.5%. לפרטים נוספים על הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה ראה [ביאור 9א](#). לעיל.

לעניין הפחתת דרישות המינוף נקבע כי ההקלה תחול עד ליום 31 בדצמבר 2023 ובלבד שיחס המינוף של התאגיד הבנקאי לא יפחת מיחס המינוף ליום 30 ביוני 2022 או יחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מבניהם. ביום 15 במאי 2022 פורסם חוזר לתיקון הוראת השעה, ולפיו תוקף ההקלה יוארך עד 30 ביוני 2024, כאשר יחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף ביום 31 בדצמבר 2023 או מיחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. עוד נקבע כי ניצול ההקלה לא יהווה חסם לחלוקת דיבידנד בכפוף לתכנון הון הכולל חזרה ליחס המינוף הנדרש.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרס	
2021	2021	2022	2022
מבוקר		בלתי מבוקר	
		במיליוני ש"ח	
א. בנתוני המאוחד-אוג			
43,117	40,446	42,563	הון רובד 1
711,125	612,517	720,542	סך החשיפות
יחס המינוף			
6.06%	6.60%	5.91%	יחס המינוף
5.50%	5.50%	5.50%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים
ב. חברות בת משמעותיות			
בנק לאומי ארה"ב			
11.66%	10.85%	11.23%	יחס המינוף
5.00%	5.00%	5.00%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים

(א) נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכנית ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים. ההשפעה של ההקלה בגין תכניות ההתייעלות על יחס המינוף ליום 31 במרס 2022 הינה זניחה (0.01%-0.03% ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 31 במרס 2021, בהתאמה). לפרטים נוספים על ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות ראה [סעיף ד](#) לעיל.

כמו כן, בחישוב יחס המינוף הובאו בחשבון התאמות מיישום ריבית ההיוון המחושבת על פני ממוצע נע של תשואת השוק, לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימה במועד הדיווח, בקשר להתחייבויות אקטואריות מסוימות.

(ב) נתונים אלה כוללים התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים לפי הוראות הפיקוח על הבנקים. ההשפעה בגין הפסדי אשראי צפויים על יחס המינוף ליום 31 במרס 2022 המוערכת בכ-0.02% נזקפת על פני 3 שנים.

1. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

ביום 28 בספטמבר 2014 פורסם חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים (המכנה).

תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות.

החל מיום 1 בינואר 2017 ואילך, יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש הינו 100%. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימאליות אלו.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

31 במרס		31 בדצמבר	
2022	2021	2021	
בלתי מבוקר		מבוקר	
באחוזים			
א. בנתוני המאוחד			
יחס כיסוי הנזילות		120	130
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(א)		100	100
ב. בנתוני הבנק			
יחס כיסוי הנזילות		118	122
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים		100	100

הערה: בנק לאומי ארה"ב אינו נדרש ביחס כיסוי נזילות.

(א) בימים אלה מתבצעת בחינה לגבי המתודולוגיה של חישוב יחס הנזילות ולהערכת הבנק יישום מתודולוגיה חדשה, ככל שתיקבע, תותיר את הבנק עם יחס נזילות גבוה משמעותית מהדרישות הרגולטוריות בנושא. לאור האמור, ובתיאום עם הפיקוח על הבנקים, קבע הבנק בשלב זה יחס כיסוי נזילות פנימי מעבר ליחס המזערי הנדרש על ידי הפיקוח, בשיעור של 115%.

2. יחס מימון יציב לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

החל מהדוח הכספי ליום 31 בדצמבר 2021 הבנק מדווח את הוראת "יחס מימון יציב 222 (NSFR)" - הוראה זו מתבססת על פרסום של ועדת באזל. יחס מימון יציב נטו נועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. המדידה הן במאוחד והן בסולו מתבצעת אחת לרבעון והדרישה לעמוד ביחס של 100%.

31 במרס		31 בדצמבר	
2022	2021	2021	
בלתי מבוקר		מבוקר	
באחוזים			
א. בנתוני המאוחד			
יחס מימון יציב נטו		127	131
יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים		100	100

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר		31 במרס	
2021		2021	
מבוקר		בלתי מבוקר	
		במיליוני ש"ח	
686	679	672	התחייבויות לרכישת ניירות ערך
23	38	182	התחייבויות להשקעה בבניינים ובציוד ורכישתם
<hr/>			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2021		2021	
מבוקר		בלתי מבוקר	
		במיליוני ש"ח	
<hr/>			
פעילות מכירת אשראי			
217	-	422	הערך בספרים של האשראי שנמכר
217	-	437	תמורה שהתקבלה במזומן
-	-	15	סך הכל רווח נטו ממכירת אשראי

ב. תביעות משפטיות

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק וחברות מאוחדות מסוימות תובענות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות. **בביאור 26 לדוחות הכספיים השנתיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2021**, נכלל מידע לגבי כל התביעות המהותיות למועד פרסום הדוחות השנתיים כאמור. בביאור להלן נכלל מידע לעניין תביעות מהותיות שהוגשו בתקופת הדוח ועד בסמוך למועד פרסומו, ככל שהוגשו, וכן שינויים שחלו לגבי תביעות מהותיות שהוגשו בתקופת דיווח קודמות, ואינו כולל מידע אודות תביעות שדווחו **בביאור 26 לדוחות הכספיים השנתיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2021** ולא חל לגביהן שינוי.

לדעת הנהלת הבנק והחברות המאוחדות, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תובענות אלו, לרבות הבקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי נזקים תוצאה מהתובענות כאמור.

לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק ונגד החברות המאוחדות בנושאים שונים, שסכום כל אחת מהן עולה על 2 מיליון ש"ח ואשר אפשרות התממשותן אינה קלושה, מסתכם בסך של כ-337 מיליון ש"ח.

1. להלן השינויים בתובענות מהותיות שדווחו **בביאור 26 לדוחות הכספיים השנתיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2021**:

1.1 ביום 16 בספטמבר 2018 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק, לטענת המבקש, כאשר הבנק משיב ללקוחותיו כספים שגבה מהם שלא כדין (למשל, בטעות), הוא משיב אותם בערכם הנומינלי, בשיעור שבו נגבו, בלי לשלם את שווי התעשרותו של הבנק כתוצאה מהחזקת הכספים, וכלי לשלם הפרשי הצמדה וריבית על פי חוק. לטענת המבקש, הנזק שנגרם לו הוא 0.51 ש"ח, ואין לו יכולת להעריך את היקף הנזק שנגרם לקבוצה. ביום 23 בפברואר 2022 הגיש המבקש בקשה להסתלק מהתובענה, ובעקבות כך התובענה הייצוגית נמחקה, התביעה האישית של המבקש נדחתה, ובכך הסתיים ההליך המשפטי.

1.2 ביום 6 בספטמבר 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי (מחוז-מרכז) בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד חמישה בנקים ובהם הבנק, בטענה כי נגרם למבקשים נזק כתוצאה מכך שהבנקים מציגים עמלות בגין פעולות מסוימות בתעריפונים במטבע חוץ ולא בשקלים, וכן גובים עמלות אלה בשקלים לאחר המרה בשערים גבוהים העולים על שערי המטבע הייצוגיים. המבקשים לא נקבו בסכום נזק קבוצתי. ביום 9 במאי 2022 אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות שהגישו המבקשים וחייב את המבקשים בהוצאות המשיבים, ובכך הסתיים ההליך המשפטי.

2. למועד פרסום הדוחות הכספיים לא מתנהלות תביעות מהותיות נגד חברות בנות של הבנק, למעט המפורט

בסעיף 1.2.ה. בביאור 26 לדוחות הכספיים השנתיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2021.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	במיליוני ש"ח
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים			
(א) חוזי ריבית			
			חוזי Forward-I Futures
39,131	30,367	8,764	אופציות שנכתבו
2,864	1,594	1,270	אופציות שנקנו
863	863	-	Swaps ^(א)
282,557	252,445	30,112	סך הכל ^(ב)
325,415	285,269	40,146	מזה: נגזרים מגדרים ^(ג)
6,821	-	6,821	
(ב) חוזי מטבע חוץ			
			חוזי Forward-I Futures ^(ד)
350,496	287,664	62,832	אופציות שנכתבו
25,737	24,564	1,173	אופציות שנקנו
26,637	25,464	1,173	Swaps
17,374	17,215	159	סך הכל
420,244	354,907	65,337	
(ג) חוזים בגין מניות			
			חוזי Forward-I Futures
167,922	167,536	386	אופציות שנכתבו
53,953	52,787	1,166	אופציות שנקנו ^(ה)
53,605	52,812	793	אחר
7	-	7	Swaps
105,089	104,622	467	סך הכל
380,576	377,757	2,819	
(ד) חוזי סחורות ואחרים			
			חוזי Forward-I Futures
6,341	6,341	-	אופציות שנכתבו
268	268	-	אופציות שנקנו
267	267	-	Swaps
6,910	6,910	-	סך הכל
13,786	13,786	-	
1,140,021	1,031,719	108,302	סך כל הסכום הנקוב

(א) מזה: SWAPS שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 145,938 מיליון ש"ח.

(ב) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 15,642 מיליון ש"ח.

(ג) כולל בעיקר עסקאות גידור החלפת ריבית IRS.

(ד) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 34,048 מיליון ש"ח.

(ה) מזה: נסחרים בבורסה בסך 52,708 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח		
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים		
(א) חוזי ריבית		
		1,751
14,973	13,222	Forward-I Futures
8,075	6,575	אופציות שנכתבו
2,746	2,746	אופציות שנקנו
219,061	197,868	Swaps ^(א)
244,855	220,411	סך הכל ^(ב)
6,911	-	מזה: נגזרים מגדרים ^(ג)
(ב) חוזי מטבע חוץ		
		41,230
286,280	245,050	Forward-I Futures ^(ד)
35,584	34,563	אופציות שנכתבו
34,865	33,844	אופציות שנקנו
20,331	19,648	Swaps
377,060	333,105	סך הכל
(ג) חוזים בגין מניות		
		545
116,023	115,478	Forward-I Futures
37,533	36,831	אופציות שנכתבו
37,561	36,940	אופציות שנקנו ^(ה)
83,662	83,546	Swaps
274,779	272,795	סך הכל
(ד) חוזי סחורות ואחרים		
		-
3,857	3,857	Forward-I Futures
296	296	אופציות שנכתבו
296	296	אופציות שנקנו
184	184	Swaps
4,633	4,633	סך הכל
901,327	830,944	סך כל הסכום הנקוב

(א) מזה: SWAPS שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 110,265 מיליון ש"ח.

(ב) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 12,495 מיליון ש"ח.

(ג) כולל בעיקר עסקאות גידור החלפת ריבית IRS.

(ד) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 15,474 מיליון ש"ח.

(ה) מזה: נסחרים בבורסה בסך 36,573 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח		
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים		
(א) חוזי ריבית		
		חוזי Forward-I Futures
24,989	19,214	5,775
		אופציות שנכתבו
3,150	1,906	1,244
		אופציות שנקנו
1,523	1,523	-
232,912	208,781	24,131
		Swaps ^(א)
262,574	231,424	31,150
		סך הכל ^(ב)
6,422	-	6,422
(ב) חוזי מטבע חוץ		
		חוזי Forward-I Futures ^(ג)
302,081	239,898	62,183
		אופציות שנכתבו
30,957	29,797	1,160
		אופציות שנקנו
28,087	26,927	1,160
		Swaps
18,451	18,295	156
379,576	314,917	64,659
(ג) חוזים בגין מניות		
		חוזי Forward-I Futures
196,150	195,851	299
		אופציות שנכתבו
23,333	22,234	1,099
		אופציות שנקנו ^(ה)
23,326	22,343	983
		אחר
7	-	7
		Swaps
101,727	101,155	572
344,543	341,583	2,960
(ד) חוזי סחורות ואחרים		
		חוזי Forward-I Futures
420	420	-
		אופציות שנכתבו
261	261	-
		אופציות שנקנו
260	260	-
		Swaps
15,826	15,826	-
		סך הכל
16,767	16,767	-
1,003,460	904,691	98,769
סך כל הסכום הנקוב		

(א) מזה: SWAPS שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 117,740 מיליון ש"ח.

(ב) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 15,102 מיליון ש"ח.

(ג) כולל בעיקר עסקאות גידור החלפת ריבית IRS.

(ד) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 11,156 מיליון ש"ח.

(ה) מזה: נסחרים בכורסה בסך 22,166 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
4,219	3,720	499	4,099	3,543	556
79	-	79	341	-	341
4,475	4,410	65	4,355	4,085	270
-	-	-	-	-	-
11,239	11,183	56	10,995	10,933	62
623	623	-	627	627	-
-	-	-	-	-	-
20,556	19,936	620	20,076	19,188	888
-	-	-	-	-	-
20,556	19,936	620	20,076	19,188	888
מזה: שאינם כפופים להסדר התחשכנות נטו או להסדרים דומים					
597	566	31	538	528	10

(א) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משוכצים בסך 21 מיליון ש"ח, שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משוכצים בסך 23 מיליון ש"ח.
 (ב) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים המוחזקים למכירה בסך 58 מיליון ש"ח, שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים המוחזקים למכירה 88 מיליון ש"ח. למידע נוסף ראה [ביאור 16.ב](#).

31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
4,525	4,135	390	4,447	4,044	403
201	-	201	278	-	278
4,023	3,857	166	3,870	3,721	149
-	-	-	-	-	-
4,575	4,542	33	4,572	4,546	26
174	174	-	175	175	-
-	-	-	-	-	-
13,297	12,708	589	13,064	12,486	578
-	-	-	-	-	-
13,297	12,708	589	13,064	12,486	578
מזה: שאינם כפופים להסדר התחשכנות נטו או להסדרים דומים					
474	474	-	341	323	18

(א) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משוכצים בסך 3 מיליון ש"ח, שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משוכצים בסך 28 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	שאינם למסחר
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
א) חוזי ריבית					
3,343	3,033	310	3,113	2,874	239
מזה: נגזרים מגדרים					
174	-	174	148	-	148
ב) חוזי מטבע חוץ					
6,066	5,944	122	4,758	4,641	117
מזה: נגזרים מגדרים					
-	-	-	-	-	-
ג) חוזים בגין מניות					
5,815	5,745	70	5,812	5,766	46
ד) חוזי סחורות ואחרים					
337	337	-	348	348	-
ה) חוזי אשראי					
-	-	-	-	-	-
15,561	15,059	502	14,031	13,629	402
סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו^(א)					
-	-	-	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
15,561	15,059	502	14,031	13,629	402
יתרה מאזנית					
מזה: שאינם כפופים להסדר התחשכנות נטו או להסדרים דומים					
463	449	14	313	303	10

(א) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משוכצים בסך 4 מיליון ש"ח, שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משוכצים בסך 10 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי

1. השפעת חשבונאות גידור תזרים מזומנים על רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022		
רווח (הפסד) שסווג מחדש מרווח	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד)	
(הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח והפסד ^(א)	כולל אחר מנגזרים	
בלתי מבוקר		
במיליוני ש"ח		
נגזרים המשמשים לגידור תזרים מזומנים^(א)		
2	(74)	חוזי ריבית ^(ג)
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021		
רווח (הפסד) שסווג מחדש מרווח	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד)	
(הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח והפסד ^(א)	כולל אחר מנגזרים	
בלתי מבוקר		
במיליוני ש"ח		
נגזרים המשמשים לגידור תזרים מזומנים^(א)		
-	(36)	חוזי ריבית ^(ג)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		
רווח (הפסד) שסווג מחדש מרווח	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד)	
(הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח והפסד ^(א)	כולל אחר מנגזרים	
מבוקר		
במיליוני ש"ח		
נגזרים המשמשים לגידור תזרים מזומנים^(א)		
(1)	(40)	חוזי ריבית ^(ג)

- (א) סכומי רווח (הפסד) שסווג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר נכללו בסעיף הכנסות (הוצאות) ריבית או בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בהתאם לשורה בה מוצגת השפעת הפריט המגודר.
- (ב) משקף סכומים הכלולים בהערכת אפקטיביות הגידור.
- (ג) הבנק מייעד נגזרים מסוימים כמכשירים מגדרים בגידור תזרים מזומנים, נגזרים המגדרים חשיפה להשתנות תזרים מזומנים מהלוואות שניתנו. השפעת הגידור צפויה להפחית את היקף החשיפה להלוואות שניתנו.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי (המשך)

2. השפעת חשבונאות גידור שווי הוגן על הרווח (הפסד)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022	
בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח
(17)	סך כל ההכנסות (הוצאות) ריבית שהוכרו בדוח רווח או הפסד
	ההשפעה של גידורי שווי הוגן:
	א. רווח (הפסד) מגידורי שווי הוגן
	חוזי ריבית ^(א)
(315)	פריטים מגודרים
300	נגזרים מגדרים
	ב. רווח (הפסד) מגידורי תזרים מזומנים
	חוזי ריבית
(2)	רווח והפסד שסווג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021	
בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח
(12)	סך כל ההכנסות (הוצאות) ריבית שהוכרו בדוח רווח או הפסד
	ההשפעה של גידורי שווי הוגן:
	א. רווח (הפסד) מגידורי שווי הוגן
	חוזי ריבית ^(א)
(398)	פריטים מגודרים
386	נגזרים מגדרים
	ב. רווח (הפסד) מגידורי תזרים מזומנים
	חוזי ריבית
-	רווח והפסד שסווג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	
מבוקר	במיליוני ש"ח
(60)	סך כל ההכנסות (הוצאות) ריבית שהוכרו בדוח רווח או הפסד
	ההשפעה של גידורי שווי הוגן:
	א. רווח (הפסד) מגידורי שווי הוגן
	חוזי ריבית ^(א)
(293)	פריטים מגודרים
232	נגזרים מגדרים
	ב. רווח (הפסד) מגידורי תזרים מזומנים
	חוזי ריבית
1	רווח והפסד שסווג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

(א) הבנק מייעד נגזרים מסוימים כמכשירים מגדרים בגידור שווי הוגן, נגזרים המגדרים חשיפת ריבית המתקבלת על אגרות חוב.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי (המשך)

3. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן

ליום 31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)

התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים		הערך בספרים של הפריט המגודר	ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה
יחסי גידור שהופסקו	יחסי גידור קיימים		
במיליוני ש"ח			
15	(333)	4,971	

ליום 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)

התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים		הערך בספרים של הפריט המגודר	ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה
יחסי גידור שהופסקו	יחסי גידור קיימים		
במיליוני ש"ח			
17	-	6,066	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)

התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים		הערך בספרים של הפריט המגודר	ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה
יחסי גידור שהופסקו	יחסי גידור קיימים		
במיליוני ש"ח			
13	63	5,023	

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי (המשך)

4. השפעת גידור השקעה נטו בפעילות חוץ על רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ועל דוח רווח או הפסד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022	
סכומים שנזקפו לרווח (הפסד) כולל אחר	רווח (הפסד) שסווג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)
בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח	
פיקדונות ששימשו עבור גידורי השקעה, נטו	
פיקדונות במטבע חוץ ^(ב)	(44)
	-
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021	
סכומים שנזקפו לרווח (הפסד) כולל אחר	רווח (הפסד) שסווג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)
בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח	
פיקדונות ששימשו עבור גידורי השקעה, נטו	
פיקדונות במטבע חוץ	(73)
	-
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	
סכומים שנזקפו לרווח (הפסד) כולל אחר	רווח (הפסד) שסווג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)
מבוקר	
במיליוני ש"ח	
פיקדונות ששימשו עבור גידורי השקעה, נטו	
פיקדונות במטבע חוץ	71
	-

(א) סכומי רווח (הפסד) שסווגו מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר נכללו בסעיף הכנסות (הוצאות) ריבית או בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

(ב) כולל יתרות שסווגו כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה. למידע נוסף ראה [ביאור 16.ב](#).

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי (המשך)

5. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח או הפסד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022	
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ^(א)	
בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח	
נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים	
חוזי ריבית	(50)
חוזי מטבע חוץ	1,299
חוזים בגין מניות	19
חוזי סחורות ואחרים	-
סך הכל	1,268
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021	
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ^(א)	
בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח	
נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים	
חוזי ריבית	156
חוזי מטבע חוץ	975
חוזים בגין מניות	50
חוזי סחורות ואחרים	2
סך הכל	1,183
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ^(א)	
מבוקר	
במיליוני ש"ח	
נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים	
חוזי ריבית	143
חוזי מטבע חוץ	(1,623)
חוזים בגין מניות	162
חוזי סחורות ואחרים	15
סך הכל	(1,303)

(א) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
במיליוני ש"ח						
20,076	4,280	149	9,056	6,239	352	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)ב}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
9,638	2,772	14	4,040	2,812	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
8,616	400	82	4,999	3,135	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
1,822	1,108	53	17	292	352	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
27,546	12,354	109	7,857	6,654	572	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^{(ד)ה}
10,994	6,576	6	2,291	2,121	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
16,552	5,778	103	5,566	4,533	572	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
18,374	6,886	156	5,583	4,825	924	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
20,556	12,236	14	4,866	3,248	192	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)ג}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
9,638	2,772	14	4,040	2,812	-	מכשירים פיננסיים
8,051	7,140	-	647	264	-	ביטחון במזומן ששועבד
2,867	2,324	-	179	172	192	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
במיליוני ש"ח						
13,064	3,574	85	4,042	5,121	242	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)ב}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
8,341	1,821	28	3,094	3,398	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
3,390	993	57	772	1,568	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
1,333	760	-	176	155	242	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
20,632	8,913	106	4,915	6,314	384	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^{(ד)ה}
9,070	3,948	21	1,982	3,119	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
11,562	4,965	85	2,933	3,195	384	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
12,895	5,725	85	3,109	3,350	626	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
13,297	4,945	28	3,398	4,774	152	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)ג}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
8,341	1,821	28	3,094	3,398	-	מכשירים פיננסיים
3,153	1,678	-	303	1,172	-	ביטחון במזומן ששועבד
1,803	1,446	-	1	204	152	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

[ראה הערות בעמוד הבא](#)

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
במיליוני ש"ח						
14,031	3,182	220	4,181	6,133	315	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
7,317	1,933	2	2,816	2,566	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
4,947	182	216	1,139	3,410	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
1,767	1,067	2	226	157	315	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
27,125	11,443	105	6,824	8,190	563	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^{(ד)(ה)}
10,320	6,168	-	2,307	1,845	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
16,805	5,275	105	4,517	6,345	563	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
18,572	6,342	107	4,743	6,502	878	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
15,561	8,654	2	3,575	3,108	222	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ג)}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
7,317	1,933	2	2,816	2,566	-	מכשירים פיננסיים
6,032	4,862	-	755	415	-	ביטחון במזומן ששועבד
2,212	1,859	-	4	127	222	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(א) הבנק לא קיזז הסכמי התחשבות נטו.

(ב) מתוך זה יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 20,055 מיליון ש"ח (31 במרס 2021 - 13,061 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2021 - 14,027 מיליון ש"ח).

(ג) מתוך זה יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 20,533 מיליון ש"ח (31 במרס 2021 - 13,269 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2021 - 15,551 מיליון ש"ח).

(ד) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) לפני הפחתת סיכון אשראי, כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

(ה) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

הערות:

1. בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022, 31 במרס 2021 ובשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2021 לא הוכרו הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים.

2. השפעת סיכון אשראי צד נגדי והשפעת דחיית רווח במועד ביצוע העסקה על הערכת השווי של נכסים בגין נגזרים לימים 31 במרס 2022, 31 במרס 2021 וליום 31 בדצמבר 2021 הייתה, 188 מיליון ש"ח, 146 מיליון ש"ח, ו-174 מיליון ש"ח בהתאמה.

השפעת סיכון אי ביצוע על הערכת השווי של התחייבויות בגין נגזרים לימים 31 במרס 2022, 31 במרס 2021 וליום 31 בדצמבר 2021 הייתה, 30 מיליון ש"ח, 17 מיליון ש"ח, ו-35 מיליון ש"ח בהתאמה.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)				
מכל	מכל	מכל	מכל	מכל
עד שלושה חודשים	שלושה חודשים ועד שנה	שנה ועד חמש שנים	מעל חמש שנים	סך הכל
במיליוני ש"ח				
חוזי ריבית:				
2,150	3,215	7,445	2,832	15,642
שקל - מדד				
34,909	64,580	143,012	67,272	309,773
אחר				
255,129	139,183	18,953	6,979	420,244
חוזי מטבע חוץ				
297,473	82,405	698	-	380,576
חוזים בגין מניות				
6,172	1,556	6,058	-	13,786
חוזי סחורות ואחרים				
595,833	290,939	176,166	77,083	1,140,021
סך הכל				
460,583	233,426	128,691	78,627	901,327
סך הכל 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)				
524,005	245,298	161,763	72,394	1,003,460
סך הכל 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)				

ביאור 12 א - מגזרי פעילות פיקוחיים

כללי

מידע בדבר מגזרי פעילות פיקוחיים הובא [בביאור 29 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

סיווג לקוחות

סיווג הלקוחות למגזרי הפעילות יעשה על פי מחזור הפעילות שלהם או מאפייניהם (לקוחות פרטיים ופרטיים אחרים). כאשר לתאגיד בנקאי אין מידע לגבי מחזור ההכנסות של לקוח עסקי, אשר אין לו חבות כלפי הבנק (לרבות מסגרת אשראי וכו'), הבנק רשאי לסווג אותו למגזר הפעילות הפיקוחי הרלבנטי לפי סך הנכסים הפיננסיים לאחר הכפלתם במקדם של 10. כמו כן כאשר לדעת הבנק מחזור ההכנסות אינו מייצג את היקף הפעילות של הלקוח יסווג הלקוח כפי הכללים שפורטו בקובץ שאלות ותשובות. במהלך התקופה בוצעו פעולות להשלמת מידע שחסר בעיקר בנוגע למחזור הפעילות של הלקוחות העסקיים. במקרים בהם המידע טרם הושלם, סווגו הלקוחות בהתאם להערכות ומידע נוסף שנמצא בידי הבנק. הבנק פועל להשלמת המידע.

ביאור 12 א - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - מאוחד (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)			
פעילות ישראל ^(א)			
משקי בית ^(ה)			
סך הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית
במיליוני ש"ח			
1,405	1,084	12	2
67	-	-	16
הכנסות ריבית מחיצוניים			
הוצאות ריבית מחיצוניים			
הכנסות ריבית, נטו:			
1,338	1,084	12	(14)
(677)	(775)	-	25
מחיצוניים			
בימגזרי			
661	309	12	11
254	12	63	44
סך הכנסות ריבית, נטו			
915	321	75	55
(55)	(7)	(1)	-
סך הכנסות שאינן מריבית			
סך הכנסות			
658	85	59	27
4	-	-	-
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
לחיצוניים			
בימגזרי			
662	85	59	27
308	243	17	28
112	86	6	10
196	157	11	18
רווח (הפסד) לפני מיסים			
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח			
רווח לאחר מיסים			
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס			
196	157	11	18
-	-	-	-
רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
196	157	11	18
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק			
132,093	104,219	3,927	453
יתרה ממוצעת של נכסים ^(ב)			
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(ג)			
132,789	104,617	3,962	445
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(ד)			
136,392	107,701	4,146	450
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח			
704	518	2	-
יתרת חובות לא צוברים			
48	-	-	-
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום			
120,937	26	4	26,010
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(ה)			
120,870	1	-	26,007
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(ו)			
121,895	-	-	26,620
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח			
86,779	63,487	3,437	710
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^(ז)			
90,077	66,109	3,578	738
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ח)			
65,970	2,961	-	52,341
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^(ט)			
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
604	309	12	1
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור			
57	-	-	10
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור			
-	-	-	-
אחר			
661	309	12	11
סך הכל הכנסות ריבית, נטו			

(א) הסיווג בוצע לפי מיקום המשרד.

(ב) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ג) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ד) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ה) כולל הלוואות לדיור עם יתרת אשראי לציבור לסוף תקופה בסך 17.0 מיליארד ש"ח ללקוחות אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזרים העסקיים.

(ו) כולל יתרות ממוצעות של נכסים שסווגו כמוחזקים למכירה בסך 18,190 מיליון ש"ח.

(ז) כולל יתרות ממוצעות של התחייבויות שסווגו כמוחזקות למכירה בסך 22,301 מיליון ש"ח.

סך הכל	פעילות חו"ל ^(א)		מגזר אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים
	סך פעילות חו"ל	סך פעילות ישראל						
3,361	264	3,097	-	309	5	629	241	506
462	8	454	-	185	66	68	24	28
2,899	256	2,643	-	124	(61)	561	217	478
-	(8)	8	2	694	82	(110)	-	(8)
2,899	248	2,651	2	818	21	451	217	470
950	73	877	(3)	50	52	158	99	223
3,849	321	3,528	(1)	868	73	609	316	693
(40)	(11)	(29)	-	24	(2)	-	20	(16)
1,794	187	1,607	163	100	46	118	111	384
-	-	-	(4)	-	-	-	-	-
1,794	187	1,607	159	100	46	118	111	384
2,095	145	1,950	(160)	744	29	491	185	325
483	41	442	(308)	262	10	174	66	116
1,612	104	1,508	148	482	19	317	119	209
7	-	7	-	7	-	-	-	-
1,619	104	1,515	148	489	19	317	119	209
10	10	-	-	-	-	-	-	-
1,609	94	1,515	148	489	19	317	119	209
655,510	33,368	622,142	8,000	284,577	2,728	100,872	35,531	57,888
1,109	-	1,109	-	1,109	-	-	-	-
355,635	23,835	331,800	-	-	2,728	101,742	35,756	58,340
373,765	24,899	348,866	-	-	9,058	105,229	37,399	60,338
2,828	314	2,514	-	-	2	1,156	235	417
81	-	81	-	-	-	-	-	33
613,778	26,138	587,640	14,996	60,528	126,981	87,045	62,050	89,093
533,635	24,953	508,682	-	-	126,415	84,435	61,963	88,992
539,247	25,323	513,924	-	-	118,674	93,504	63,410	89,821
374,776	30,522	344,254	16,778	33,183	1,050	114,097	37,628	54,029
394,779	30,830	363,949	17,673	28,529	1,633	127,821	40,859	56,619
1,490,409	18,497	1,471,912	5	58,158	1,057,594	123,379	32,594	81,871
3,023	236	2,787	2	1,088	5	440	204	443
(264)	(8)	(256)	-	(390)	16	11	13	27
140	20	120	-	120	-	-	-	-
2,899	248	2,651	2	818	21	451	217	470

ביאור 12 א - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - מאוחד (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)			
פעילות ישראל ^(א)			
משקי בית ^(ה)			
סך הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית
במיליוני ש"ח			
920	611	13	2
43	-	-	17
877	611	13	(15)
(279)	(347)	-	26
598	264	13	11
258	13	58	42
856	277	71	53
(32)	(20)	(2)	-
696	75	57	26
6	-	-	-
702	75	57	26
186	222	16	27
65	80	6	10
121	142	10	17
-	-	-	-
121	142	10	17
-	-	-	-
121	142	10	17
115,162	89,975	3,386	338
-	-	-	-
115,913	90,317	3,426	331
118,882	92,275	3,981	361
231	23	2	-
730	698	-	-
122,168	16	8	25,808
122,104	-	-	25,806
123,090	-	-	26,154
78,967	56,335	3,799	695
79,910	57,477	3,502	714
62,756	-	-	46,300
545	264	13	1
53	-	-	10
-	-	-	-
598	264	13	11

(א) הסיווג בוצע לפי מיקום המשד.

(ב) יתרות ממוצעות יחושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ג) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ד) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ה) כולל הלוואות לדיוור עם יתרת אשראי לציבור לסוף תקופה בסך 14.6 מיליארד ש"ח ללקוחות אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזרים העסקיים.

(ו) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים

וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.ב.1](#).

סך הכל	פעילות חו"ל ^(א)		מגזר אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים
	סך פעילות חו"ל	סך פעילות ישראל						
2,612	244	2,368	-	236	3	512	225	470
264	12	252	-	82	39	37	16	18
2,348	232	2,116	-	154	(36)	475	209	452
-	2	(2)	(2)	350	49	(101)	(22)	(23)
2,348	234	2,114	(2)	504	13	374	187	429
1,374	61	1,313	59	484	46	141	78	205
3,722	295	3,427	57	988	59	515	265	634
(212)	16	(228)	-	24	-	(136)	(41)	(43)
1,839	180	1,659	172	95	54	102	117	397
-	-	-	-	(9)	3	-	-	-
1,839	180	1,659	172	86	57	102	117	397
2,095	99	1,996	(115)	878	2	549	189	280
753	22	731	(28)	312	-	200	70	102
1,342	77	1,265	(87)	566	2	349	119	178
7	-	7	-	7	-	-	-	-
1,349	77	1,272	(87)	573	2	349	119	178
9	9	-	-	-	-	-	-	-
1,340	68	1,272	(87)	573	2	349	119	178
552,668	29,233	523,435	11,693	235,655	4,853	74,817	29,732	51,185
764	-	764	-	764	-	-	-	-
301,106	22,332	278,774	-	-	4,854	75,929	29,989	51,758
312,753	23,330	289,423	-	-	2,009	83,293	31,412	53,466
3,200	472	2,728	-	-	2	1,495	382	618
793	13	780	-	-	-	-	-	50
514,500	23,847	490,653	13,081	48,065	79,707	73,891	48,946	78,987
447,599	22,388	425,211	-	-	79,156	70,389	48,865	78,891
460,412	26,745	433,667	-	-	76,698	72,039	54,584	81,102
330,851	28,315	302,536	18,505	26,802	753	94,872	32,806	49,136
344,723	29,698	315,025	18,175	29,333	818	100,050	34,170	51,855
1,214,837	15,864	1,198,973	-	37,747	866,778	87,283	26,547	71,562
2,348	216	2,132	(2)	633	5	366	179	405
(175)	(12)	(163)	-	(274)	8	8	8	24
175	30	145	-	145	-	-	-	-
2,348	234	2,114	(2)	504	13	374	187	429

ביאור 12 א - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - מאוחד (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)			
פעילות ישראל ^(א)			
משקי בית ^(ה)			
סך הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית
במיליוני ש"ח			
4,542	3,285	50	7
226	-	-	62
הכנסות ריבית מחיצוניים			
הוצאות ריבית מחיצוניים			
הכנסות ריבית, נטו:			
4,316	3,285	50	(55)
מחיצוניים			
(1,819)	(2,159)	(1)	95
בינגזרי			
2,497	1,126	49	40
סך הכנסות ריבית, נטו			
1,005	55	243	169
סך הכנסות שאינן מריבית			
3,502	1,181	292	209
סך הכנסות			
(185)	(141)	(2)	-
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי			
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
2,795	318	216	95
לחיצוניים			
בינגזרי			
2,795	318	216	95
סך הוצאות תפעוליות ואחרות			
892	1,004	78	114
רווח (הפסד) לפני מיסים			
313	351	28	40
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח			
579	653	50	74
רווח (הפסד) לאחר מיסים			
חלקו של הבנק בהפסדים של חברות כלולות לאחר השפעת מס			
579	653	50	74
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
579	653	50	74
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק			
121,559	95,435	3,532	384
יתרה ממוצעת של נכסים ^(ב)			
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(ב)			
122,401	95,741	3,571	377
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(ב)			
131,313	103,429	3,983	429
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח			
224	20	2	-
יתרת חובות לא צוברים ^(ג)			
657	609	-	-
יתרת חובות בפיקוח מעל 90 יום			
122,028	17	5	25,698
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(ב)			
121,968	-	-	25,696
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(ב)			
120,483	-	-	25,965
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח			
81,285	58,708	3,512	701
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(ב)(ג)}			
86,779	63,487	3,437	710
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ג)			
66,598	3,070	-	50,077
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(ב)(ד)}			
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
2,267	1,126	49	5
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור			
230	-	-	35
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור			
אחר			
2,497	1,126	49	40
סך הכל הכנסות ריבית, נטו			

(א) הסיווג בוצע לפי מיקום המשרד.

(ב) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ג) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ד) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ה) כולל הלוואות לדיוור עם יתרת אשראי לציבור לסוף תקופה בסך 16.4 מיליארד ש"ח ללקוחות אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזרים העסקיים.

(ו) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים

וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.ב.1](#).

סך הכל	פעילות חו"ל ^(א)		מגזר אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים
	סך פעילות חו"ל	סך פעילות ישראל						
11,672	999	10,673	-	1,017	19	2,206	920	1,962
1,326	37	1,289	-	440	221	184	71	85
10,346	962	9,384	-	577	(202)	2,022	849	1,877
-	(15)	15	(2)	2,049	256	(412)	(69)	(83)
10,346	947	9,399	(2)	2,626	54	1,610	780	1,794
5,511	248	5,263	256	1,909	181	593	324	826
15,857	1,195	14,662	254	4,535	235	2,203	1,104	2,620
(812)	(4)	(808)	-	(42)	3	(201)	(143)	(240)
7,428	761	6,667	692	395	232	445	458	1,555
-	-	-	(12)	11	1	-	-	-
7,428	761	6,667	680	406	233	445	458	1,555
9,241	438	8,803	(426)	4,171	(1)	1,959	789	1,305
3,275	102	3,173	(106)	1,495	-	689	280	462
5,966	336	5,630	(320)	2,676	(1)	1,270	509	843
101	-	101	-	101	-	-	-	-
6,067	336	5,731	(320)	2,777	(1)	1,270	509	843
39	39	-	-	-	-	-	-	-
6,028	297	5,731	(320)	2,777	(1)	1,270	509	843
589,167	32,368	556,799	8,314	254,205	4,627	82,652	31,356	53,702
794	-	794	-	794	-	-	-	-
320,088	22,942	297,146	-	-	4,634	83,743	31,680	54,311
347,391	23,837	323,554	-	-	5,824	93,927	34,534	57,527
2,593	401	2,192	-	-	2	1,148	399	419
941	204	737	-	-	-	3	7	70
548,625	26,405	522,220	14,081	50,565	93,592	78,271	55,562	82,423
478,860	25,078	453,782	-	-	93,030	75,279	55,480	82,329
537,269	24,953	512,316	-	-	127,883	90,223	60,874	86,888
347,305	29,375	317,930	17,892	29,661	909	101,581	34,396	51,505
374,776	30,522	344,254	16,778	33,183	1,050	114,097	37,628	54,029
1,327,684	17,748	1,309,936	4	47,450	934,492	104,078	28,887	78,350
10,537	878	9,659	(1)	3,349	18	1,577	743	1,701
(847)	(39)	(808)	1	(1,272)	35	33	37	93
656	108	548	(2)	549	1	-	-	-
10,346	947	9,399	(2)	2,626	54	1,610	780	1,794

ביאור 12 - מגזרי פעילות גישת ההנהלה

כללי

דיווח מגזרי פעילות על פי גישת ההנהלה מציג את תוצאות הבנק בחלוקה לקווי עסקים, בהתאם למבנה הארגוני של הבנק. קווי העסקים מתמחים במתן שירות למגזרי לקוחות בעלי מאפיינים וצרכים דומים.

מידע בדבר מגזרי פעילות גישת ההנהלה הובא [בביאור 29 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

להלן תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)												
												בנק
סך הכל	חברות כנות בחו"ל	חברות כנות בארץ	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	משכנתאות	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
2,899	256	33	3	46	307	276	365	1,065	548	269	279	מחיצוניים
-	(8)	(2)	(1)	587	(36)	(80)	7	(707)	240	25	215	בינמגזרי
2,899	248	31	2	633	271	196	372	358	788	294	494	הכנסות ריבית, נטו
950	73	154	(9)	(78)	104	59	148	5	494	121	373	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
3,849	321	185	(7)	555	375	255	520	363	1,282	415	867	סך כל ההכנסות
(40)	(11)	3	(3)	10	(51)	3	104	(1)	(94)	(44)	(50)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,794	187	49	210	96	35	66	178	85	888	241	647	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
2,095	145	133	(214)	449	391	186	238	279	488	218	270	רווח (הפסד) לפני מס
483	41	33	(286)	154	134	64	81	95	167	75	92	הפרשה (הטבה) למס
1,609	94	107	72	295	257	122	157	184	321	143	178	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 31 במרס 2022												
349,775	^(א) 5,675	1,099	5,646	20,258	48,088	46,526	56,419	108,947	57,117	25,824	31,293	אשראי לציבור, נטו
516,711	^(ב) 2,787	-	3	141,674	13,223	29,861	90,840	-	238,323	51,158	187,165	פיקדונות הציבור

(א) לא כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה בסך 18,915 מיליון ש"ח.
 (ב) לא כולל יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה בסך 22,536 מיליון ש"ח.

ביאור 12 ב - מגזרי פעילות גישת ההנהלה (המשך)

תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	משכנתאות	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	בנק
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
2,348	233	23	1	93	234	272	328	613	551	265	286	מחיצוניים
-	1	1	-	218	(18)	(80)	(4)	(297)	179	14	165	בינמגזרי
2,348	234	24	1	311	216	192	324	316	730	279	451	הכנסות ריבית, נטו
1,374	61	108	89	388	78	57	113	4	476	113	363	הכנסות שאינן מריבית
3,722	295	132	90	699	294	249	437	320	1,206	392	814	סך כל ההכנסות
(212)	16	1	6	36	(121)	(68)	(4)	(15)	(63)	(52)	(11)	הוצאות (הכנסות) בנין הפסדי אשראי
1,839	180	48	214	103	29	74	189	75	927	236	691	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
2,095	99	83	(130)	560	386	243	252	260	342	208	134	רווח (הפסד) לפני מס
753	22	20	12	192	132	83	86	89	117	71	46	הפרשה למס
1,340	68	69	(142)	369	254	160	166	171	225	137	88	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 31 במרס 2021												
307,561	22,913	820	5,703	7,859	35,107	42,644	46,766	93,277	52,472	24,534	27,938	אשראי לציבור, נטו
460,412	26,745	-	3	87,708	10,650	26,449	75,069	-	233,788	49,134	184,654	פיקדונות הציבור

ביאור 12 ב - מגזרי פעילות גישת ההנהלה (המשך)

תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	בנק									
			אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	משכנתאות	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
10,346	963	106	10	357	1,072	1,017	1,387	3,251	2,183	1,075	1,108	מחיצוניים
-	(16)	-	(2)	1,520	(137)	(312)	(20)	(1,893)	860	84	776	בינמגזרי
10,346	947	106	8	1,877	935	705	1,367	1,358	3,043	1,159	1,884	הכנסות ריבית, נטו
5,511	248	^(N) 969	333	1,009	326	241	468	18	1,899	460	1,439	הכנסות שאינן מריבית
15,857	1,195	1,075	341	2,886	1,261	946	1,835	1,376	4,942	1,619	3,323	סך כל ההכנסות
(812)	(4)	13	(21)	31	(39)	(240)	(119)	(137)	(296)	(263)	(33)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7,428	761	206	825	420	134	277	731	322	3,752	982	2,770	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
9,241	438	856	(463)	2,435	1,166	909	1,223	1,191	1,486	900	586	רווח (הפסד) לפני מס
3,275	102	216	81	833	399	311	418	407	508	308	200	הפרשה למס
6,028	297	738	(544)	1,605	767	598	805	784	978	592	386	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 31 בדצמבר 2021												
342,879	23,497	1,006	5,532	15,749	43,665	41,417	51,408	104,525	56,080	25,745	30,335	אשראי לציבור, נטו
537,269	24,953	-	3	142,050	13,395	33,621	86,466	-	236,781	51,329	185,452	פיקדונות הציבור

(א) כולל הכנסות לאומי פרטנרס בע"מ בגין רווחים שמומשו וטרם מומשו בסך של כ-518 מיליון ש"ח ממניות איירונסורס וריטיילורס.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון	סך הכל
במיליוני ש"ח					
3,765	489	727	4,981	3	4,984
804	(165)	22	661	26	687
4,569	324	749	5,642	29	5,671
1	(7)	(48)	(54)	14	(40)
(167)	-	(78)	(245)	-	(245)
167	-	76	243	-	243
-	-	(2)	(2)	-	(2)
5	-	-	5	-	5
(276)	-	-	(276)	(9)	(285)
4,299	317	699	5,315	34	5,349
493	1	18	512	-	512
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח					
התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה ⁽²⁾					
יתרה ליום 1 בינואר 2022					
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
מחיקות חשבונאיות					
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות נטו					
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ⁽³⁾					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹					
1 מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים, ממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
4,284	636	792	5,712	3	5,715
(180)	(19)	(13)	(212)	-	(212)
(114)	(3)	(74)	(191)	-	(191)
241	-	71	312	-	312
127	(3)	(3)	121	-	121
10	-	-	10	-	10
4,241	614	776	5,631	3	5,634
422	-	17	439	-	439
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
מחיקות חשבונאיות					
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות נטו					
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹					
1 מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ב) השפעה מצטברת בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים כפי שפורסמו בעדכון תקינה 13-2016 ASU. ראה [ביאור 1.1](#).
- (ג) למידע נוסף ראה [ביאור 16.2](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א) אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א), אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)						
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	אשראי לציבור		בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה
				סך הכל	סך הכל	
יתרת חוב רשומה של חובות ^(א) , אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה:						
193,631	-	397	194,028	104,914	298,942	שנבדקו על בסיס פרטני
43,347	107,964	28,426	179,737	1,254	180,991	שנבדקו על בסיס קבוצתי
(18,844)	(50)	(293)	(19,187)	(5,643)	(24,830)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ב)
218,134	107,914	28,530	354,578	100,525	455,103	סך הכל חובות ^(א) , אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה:
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ^(א) , אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה:						
3,309	-	143	3,452	43	3,495	שנבדקו על בסיס פרטני
769	316	538	1,623	-	1,623	שנבדקו על בסיס קבוצתי
(272)	-	-	(272)	(9)	(281)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ב)
3,806	316	681	4,803	34	4,837	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)						
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	אשראי לציבור		בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה
				סך הכל	סך הכל	
יתרת חוב רשומה של חובות ^(א) , אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה:						
151,403	-	818	152,221	95,416	247,637	שנבדקו על בסיס פרטני
42,256	92,528	25,748	160,532	2,063	162,595	שנבדקו על בסיס קבוצתי
193,659	92,528	26,566	312,753	97,479	410,232	סך הכל חובות ^(א) , אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה:
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ^(א) , אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה:						
3,141	-	238	3,379	3	3,382	שנבדקו על בסיס פרטני
678	614	521	1,813	-	1,813	שנבדקו על בסיס קבוצתי
3,819	614	759	5,192	3	5,195	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) למידע נוסף ראה [ביאור 2.16](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א) אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א), אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
אשראי לציבור		בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון			
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	סך הכל	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
172,551	-	914	173,465	95,015	268,480
43,157	103,688	27,081	173,926	1,708	175,634
215,708	103,688	27,995	347,391	96,723	444,114
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
2,641	-	295	2,936	3	2,939
671	489	416	1,576	-	1,576
3,312	489	711	4,512	3	4,515

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור

1. איכות אשראי ופיגורים

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)						
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ^(א)				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(א)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ב)	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים	
						במיליוני ש"ח
פעילות לווים בישראל						
ציבור-מסחרי						
46	5	47,614	60	99	47,455	בינוי ונדל"ן - בינוי
48	3	37,058	124	60	36,874	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
3	-	29,390	6	13	29,371	שירותים פיננסיים
121	25	87,386	859	1,389	85,138	מסחרי - אחר
218	33	201,448	1,049	1,561	198,838	סך הכל מסחרי
559	-	107,888	518	52	107,318	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
163	48	28,423	186	439	27,798	אנשים פרטיים - אחר
-	-	(107)	-	-	(107)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ד)
940	81	337,652	1,753	2,052	333,847	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור-מסחרי						
59	-	14,789	304	273	14,212	בינוי ונדל"ן
440	-	20,741	770	966	19,005	מסחרי - אחר
499	-	35,530	1,074	1,239	33,217	סך הכל מסחרי
-	-	476	1	-	475	אנשים פרטיים
(78)	-	(19,080)	(281)	(435)	(18,364)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ד)
421	-	16,926	794	804	15,328	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
1,361	81	354,578	2,547	2,856	349,175	סך הכל אשראי לציבור

(א) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(ב) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(ג) צוברים הכנסות ריבית, חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים, כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה, בסך 550 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

(ד) למידע נוסף ראה [ביאור 16.ב](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 במרס 2021 (בלתי מבוקר) ^(א)					
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ^(א)			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ב)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ב)	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
41	5	31,596	48	139	31,409
בינוי ונדל"ן - בינוי					
91	15	31,416	255	209	30,952
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
10	1	18,716	5	9	18,702
שירותים פיננסיים					
104	29	78,576	1,190	2,047	75,339
מסחרי - אחר					
246	50	160,304	1,498	2,404	156,402
סך הכל מסחרי					
525	698	92,397	23	700	91,674
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
121	32	26,194	208	432	25,554
אנשים פרטיים - אחר					
892	780	278,895	1,729	3,536	273,630
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
428	-	13,150	245	558	12,347
בינוי ונדל"ן					
418	13	20,205	1,225	1,015	17,965
מסחרי - אחר					
846	13	33,355	1,470	1,573	30,312
סך הכל מסחרי					
-	-	503	1	-	502
אנשים פרטיים					
846	13	33,858	1,471	1,573	30,814
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
1,738	793	312,753	3,200	5,109	304,444
סך הכל אשראי לציבור					

(א) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(ב) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(ג) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 435 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

(ד) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1 ב.2](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר) ^(ד)					
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ^(א)			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ב)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ב)	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
58	6	41,225	64	98	41,063
בינוי ונדל"ן - בינוי					
35	36	34,856	138	96	34,622
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
16	2	23,534	2	17	23,515
שירותים פיננסיים					
109	36	80,523	937	1,382	78,204
מסחרי - אחר					
218	80	180,138	1,141	1,593	177,404
סך הכל מסחרי					
555	609	103,598	20	609	102,969
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
137	48	27,659	204	433	27,022
אנשים פרטיים - אחר					
910	737	311,395	1,365	2,635	307,395
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
178	7	14,474	269	333	13,872
בינוי ונדל"ן					
338	197	21,096	958	880	19,258
מסחרי - אחר					
516	204	35,570	1,227	1,213	33,130
סך הכל מסחרי					
-	-	426	1	-	425
אנשים פרטיים					
516	204	35,996	1,228	1,213	33,555
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
1,426	941	347,391	2,593	3,848	340,950
סך הכל אשראי לציבור					

(א) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(ב) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(ג) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 575 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

(ד) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)									
יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות לזמן קצוב	קודם	2018	2019	2020	2021	2022	יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב ^(ב)	
								2021	2022
במיליוני ש"ח									
פעילות לווים בישראל									
ציבור-מסחרי									
בינוי ונדל"ן - סך הכל									
84,672	205	26,144	4,572	2,449	4,482	5,989	14,687	26,144	26,144
84,329	202	26,107	4,473	2,408	4,448	5,950	14,636	26,105	26,105
אשראי תקין									
159	1	27	19	11	20	17	35	29	29
אשראי בעייתי צובר									
184	2	10	80	30	14	22	16	10	10
אשראי שאינו צובר									
116,776	1,581	22,401	6,163	3,526	6,359	13,427	25,609	37,710	37,710
מסחרי אחר - סך הכל									
114,509	1,562	22,001	5,723	3,224	6,109	13,023	25,314	37,553	37,553
אשראי תקין									
1,402	12	210	216	262	151	225	191	135	135
אשראי בעייתי צובר									
865	7	190	224	40	99	179	104	22	22
אנשים פרטיים - הלוואות									
לדיר - סך הכל									
107,888	-	-	40,258	7,212	10,624	15,439	25,945	8,410	8,410
66,678	-	-	27,136	4,774	6,843	9,363	14,182	4,380	4,380
LTV עד 60%									
39,674	-	-	11,830	2,390	3,727	6,024	11,699	4,004	4,004
LTV מעל 60% ועד 75%									
1,536	-	-	1,292	48	54	52	64	26	26
LTV מעל 75%									
106,812	-	-	39,491	7,153	10,547	15,355	25,873	8,393	8,393
אשראי שאינו בפיגור									
558	-	-	368	34	34	57	52	13	13
בפיגור 30-89 יום									
518	-	-	399	25	43	27	20	4	4
אשראי שאינו צובר									
אנשים פרטיים - אחר - סך הכל									
28,423	159	5,783	864	1,225	2,546	4,646	9,561	3,639	3,639
אשראי שאינו בפיגור									
28,026	150	5,708	840	1,190	2,483	4,571	9,448	3,636	3,636
בפיגור 30-89 יום									
163	-	44	8	12	19	23	54	3	3
בפיגור מעל 90 יום									
48	-	22	1	2	4	5	14	-	-
אשראי שאינו צובר									
186	9	9	15	21	40	47	45	-	-
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(א)									
(107)	-	(47)	-	-	-	-	(60)	-	-
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל									
337,652	1,945	54,281	51,857	14,412	24,011	39,501	75,742	75,903	75,903
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל									
16,926	21	3,690	119	24	972	2,287	5,057	4,756	4,756
אשראי תקין									
33,692	20	4,711	2,802	613	2,472	4,215	12,680	6,179	6,179
אשראי בעייתי צובר									
1,239	1	263	70	47	383	163	305	7	7
אשראי שאינו צובר									
1,075	-	146	133	5	527	91	172	1	1
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(א)									
(19,080)	-	(1,430)	(2,886)	(641)	(2,410)	(2,182)	(8,100)	(1,431)	(1,431)
סך הכל אשראי לציבור									
354,578	1,966	57,971	51,976	14,436	24,983	41,788	80,799	80,659	80,659

(א) למידע נוסף ראה [ביאור 2.16](#).

(ב) ככלל, במקרים בהם אשראי לזמן קצוב ניתן חלף פירעון של אשראי קיים, עודכנה שנת העמדת האשראי למועד מתן האשראי החדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

א.2. מידע נוסף על חובות^(א) לא צוברים

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר) ^(א)					
	יתרת ^(ב) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת ^(ב) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	סך הכל יתרת ^(ב) חובות לא צוברים	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	הכנסות ריבית שנרשמו ^(ג)
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
	120	34	64	1,086	-
בינוי ונדל"ן					
מסחרי - אחר	673	244	192	2,763	1
סך הכל מסחרי	793	278	256	3,849	1
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	518	76	-	518	-
אנשים פרטיים - אחר	186	150	-	485	-
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	1,497	504	256	4,852	1
פעילות לווים בחו"ל					
סך הכל ציבור כולל יתרות שסווגו כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה - פעילות בחו"ל	1,037	302	38	1,291	2
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה ^(ד)	(245)	(63)	(36)	(401)	-
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	792	239	2	890	2
סך הכל ציבור¹	2,289	743	258	5,742	3
מזה:					
נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	1,582	585	226	1,808	4,104
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של ביטחון	180	81	32	212	1,111
נמדד על בסיס קבוצתי	527	77	-	527	527

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה.

(ג) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

(ד) למידע נוסף ראה [ביאור 16.ב](#).

אילו החובות, כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה, שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 96 מיליון ש"ח.

מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים, כולל סך היתרה שסווגה כנכס מוחזק למכירה, בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022 הינו 3,019 מיליון ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

א.2. מידע נוסף על חובות^(א) לא צוברים (המשך)

31 במרס 2021 (בלתי מבוקר) ^(א)					
	יתרת ^(ב) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת ^(ב) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	סך הכל יתרת ^(ב) חובות לא צוברים	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	הכנסות ריבית שנרשמו ^(א)
במיליוני ש"ח					
<u>פעילות לווים בישראל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
	212	31	91	1,285	2
בינוי ונדל"ן					
מסחרי - אחר	931	385	264	3,234	3
סך הכל מסחרי	1,143	416	355	4,519	5
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	23	6	-	23	-
אנשים פרטיים - אחר	207	156	1	668	2
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	1,373	578	356	5,210	7
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>					
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	1,414	435	57	1,700	1
סך הכל ציבור¹	2,787	1,013	413	6,910	8
1'מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	2,282	850	319	5,224	
נמדד לפי שווי הוגן של ביטחון	482	157	94	1,663	
נמדד על בסיס קבוצתי	23	6	-	23	

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה.

(ג) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

(ד) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים). ראה [ביאור 2.1](#).

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 118 מיליון ש"ח. מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021 הינו 3,111 מיליון ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. איכות אשראי (המשך)

א.2. מידע נוסף על חובות^(א) לא צוברים (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר) ^(ד)					
	יתרת ^(ב) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת ^(ב) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	סך הכל יתרת ^(ב) חובות לא צוברים	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	הכנסות ריבית שנרשמו ^(ג)
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
בינוי ונדל"ן	130	36	72	1,224	3
מסחרי - אחר	736	289	203	2,871	9
סך הכל מסחרי	866	325	275	4,095	12
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	20	5	-	20	-
אנשים פרטיים - אחר	202	155	2	666	7
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	1,088	485	277	4,781	19
פעילות לווים בחו"ל					
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	1,226	332	2	1,328	3
סך הכל ציבור¹	2,314	817	279	6,109	22
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	1,792	656	240	2,032	4,536
נמדד לפי שווי הוגן של ביטחון	502	161	39	541	1,553
נמדד על בסיס קבוצתי	20	-	-	20	20

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה.

(ג) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

(ד) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.2.1](#).

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 434 מיליון ש"ח. מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021 הינו 2,840 מיליון ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

ב.2. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי

ליום 31 במרס 2021				ליום 31 במרס 2022			
סך הכל	צובר לא בפיקוד	צובר לא בפיקוד	צובר לא בפיקוד	סך הכל	צובר לא בפיקוד	צובר לא בפיקוד	צובר לא בפיקוד
בלתי מבוקר							
במיליוני ש"ח							
<u>פעילות לווים בישראל</u>							
<u>ציבור-מסחרי</u>							
301	85	3	213	134	23	2	109
1,079	340	8	731	777	183	8	586
1,380	425	11	944	911	206	10	695
-	-	-	-	150	51	1	98
339	143	5	191	355	178	6	171
1,719	568	16	1,135	1,416	435	17	964
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>							
סך הכל ציבור כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה - פעילות חו"ל							
1,065	1	-	1,064	784	17	-	767
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ב)							
-	-	-	-	(161)	(9)	-	(152)
1,065	1	-	1,064	623	8	-	615
2,784	569	16	2,199	2,039	443	17	1,579
<u>סך הכל ציבור</u>							
31 בדצמבר 2021							
צובר לא בפיקוד							
סך הכל	צובר לא בפיקוד	צובר לא בפיקוד	צובר לא בפיקוד	סך הכל	צובר לא בפיקוד	צובר לא בפיקוד	צובר לא בפיקוד
מבוקר							
במיליוני ש"ח							
<u>פעילות לווים בישראל</u>							
<u>ציבור-מסחרי</u>							
151	25	2	124	887	158	6	723
1,038	183	8	847	1,038	183	8	847
352	162	5	185	352	162	5	185
1,390	345	13	1,032	1,390	345	13	1,032
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>							
881	-	-	881	881	-	-	881
2,271	345	13	1,913	2,271	345	13	1,913
<u>סך הכל ציבור</u>							

(א) צובר הכנסות ריבית.

(ב) למידע נוסף ראה [ביאור 16.ב](#).

הערה: ליום 31 במרס 2022 חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך 1,952 מיליון ש"ח (ליום 31 במרס 2021 סך של 2,784 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2021 סך של 2,271 מיליון ש"ח).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

ב.2. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

1. ארגונים מחדש שבוצעו

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס (בלתי מבוקר)					
2021			2022		
יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
<u>פעילות לווים בישראל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
16	16	51	9	9	61
בינוי ונדל"ן					
306	306	313	57	58	306
מסחרי - אחר					
322	322	364	66	67	367
סך הכל מסחרי					
-	-	-	17	17	50
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
70	70	1,208	61	61	1,467
אנשים פרטיים - אחר					
392	392	1,572	144	145	1,884
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>					
10	10	1	1	1	2
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
402	402	1,573	145	146	1,886
סך הכל ציבור					

2. ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו^(א)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס (בלתי מבוקר)			
2021		2022	
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
<u>פעילות לווים בישראל</u>			
<u>ציבור-מסחרי</u>			
5	51	9	44
בינוי ונדל"ן			
40	277	15	164
מסחרי - אחר			
45	328	24	208
סך הכל מסחרי			
-	-	14	85
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור			
17	554	18	580
אנשים פרטיים - אחר			
62	882	56	873
סך הכל ציבור - פעילות בישראל			
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>			
- ^(ב)	1	-	-
סך הכל ציבור - פעילות חו"ל			
62	883	56	873
סך הכל ציבור			

(א) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של שלושים ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(ב) יתרות נמוכות מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

ג.2 מידע נוסף על אשראי לא צובר בפיגור

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)							
סך הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 ימים עד 180 ימים	אינו בפיגור של 90 ימים או יותר
2,123	1	3	5	219	25	103	1,767
518	5	4	19	98	140	185	67
187	-	-	-	-	-	4	183
(281)	-	-	-	(41)	-	(58)	(182)
2,547	6	7	24	276	165	234	1,835

(א) למידע נוסף ראה [ביאור 16.ב](#)

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף תקופה לפי שיעור המימון (LTV)^(א), סוג החזר וסוג ריבית

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	מזה: ¹ ריבית משתנה	מזה: ¹ בולט ובלון	סך הכל ¹		
במיליוני ש"ח					
2,078	41,654	1,481	66,083	עד 60%	שיעור ראשון: שיעור המימון
2,196	26,317	771	41,876	מעל 60%	
-	4	-	5		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
-	(46)	(4)	(50)		בניכוי יתרות שסוגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ב)
4,274	67,929	2,248	107,914		סך הכל
31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	מזה: ¹ ריבית משתנה	מזה: ¹ בולט ובלון	סך הכל ¹		
במיליוני ש"ח					
^(א) 1,656	37,288	1,526	59,137	עד 60%	שיעור ראשון: שיעור המימון
^(א) 1,651	21,443	622	33,386	מעל 60%	
-	3	-	5		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
3,307	58,734	2,148	92,528		סך הכל
31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	מזה: ¹ ריבית משתנה	מזה: ¹ בולט ובלון	סך הכל ¹		
במיליוני ש"ח					
1,815	40,492	1,500	64,176	עד 60%	שיעור ראשון: שיעור המימון
1,911	24,946	753	39,506	מעל 60%	
-	5	-	6		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
3,726	65,443	2,253	103,688		סך הכל

(א) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.
יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת.

(ב) למידע נוסף ראה [ביאור 2.16](#).

(ג) סוג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

31 בדצמבר		31 במרס		2022 ^(מ)	
2021	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	2021	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	2021	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
	יתרות החוזים ^(א)		יתרות החוזים ^(א)		יתרות החוזים ^(א)
מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר	
				במיליוני ש"ח	
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:					
3	1,640	4	1,450	1	1,765
83	6,048	76	5,520	68	6,961
29	28,061	19	21,654	16	30,731
148	19,086	173	16,990	72	19,863
7	8,001	7	7,561	15	8,465
27	13,643	27	12,773	43	13,584
152	43,332	114	36,173	241	44,464
20	18,579	19	20,731	59	20,452
-	2,912	-	3,033	-	3,177
-	8,397	-	6,268	-	9,642

(א) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף תקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
 (ב) כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלוקת הבורסה והמעו"ף בסך 501 מיליון ש"ח (ב-31 במרס 2021 וב-31 בדצמבר 2021 סך של 430 מיליון ש"ח ו-498 מיליון ש"ח בהתאמה).
 (ג) התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראת ניהול בנק תקין 451, נהלים למתן הלוואות לדיור.
 (ד) כולל יתרת חוזים בסך 4,853 מיליון ש"ח ויתרת הפרשה להפסדי אשראי בסך 3 מיליון ש"ח בגין פעילות המוחזקת למכירה. למידע נוסף ראה [ביאור 2.16](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ד. ערבויות לפי מועד פירעון

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)				
סך הכל	מעל חמש שנים	שלוש עד חמש שנים	שנה עד שלוש שנים	עד שנה
במיליוני ש"ח				
6,961	630	190	1,230	4,911
30,731	-	-	30,731	-
19,863	1,867	2,044	4,573	11,379
57,555	2,497	2,234	36,534	16,290

31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)				
סך הכל	מעל חמש שנים	שלוש עד חמש שנים	שנה עד שלוש שנים	עד שנה
במיליוני ש"ח				
5,520	345	129	975	4,071
21,654	-	-	21,654	-
16,990	1,043	1,045	5,100	9,802
44,164	1,388	1,174	27,729	13,873

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)				
סך הכל	מעל חמש שנים	שלוש עד חמש שנים	שנה עד שלוש שנים	עד שנה
במיליוני ש"ח				
6,048	522	174	1,848	3,504
28,061	-	-	28,061	-
19,086	1,427	1,544	6,197	9,918
53,195	1,949	1,718	36,106	13,422

(א) כולל יתרת ערבויות בסך 823 מיליון ש"ח בגין פעילות המוחזקת למכירה - למידע נוסף ראה [ביאור 16.ב](#).

נתוני הביטחונות שלהלן משקפים ביטחונות שהבנק קיבל ספציפית כנגד ערבויות: יתרת המזומנים אשר זמינים לבנק במטרה לפצות על הפסדים שמומשו תחת ערבויות אלה ושיפויים הסתכמו לסך של כ-319 מיליון ש"ח (31 במרס 2021 - 381 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2021 - 304 מיליון ש"ח). כמו כן, ניירות ערך ונכסים סחירים אחרים, המוחזקים כביטחונות, הסתכמו לסך של כ-9 מיליון ש"ח (31 במרס 2021 - 9 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2021 - 9 מיליון ש"ח).

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)						
		מטבע חוץ ^(א)			מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	אחר	באירו	כדולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
במיליוני ש"ח						
נכסים						
164,974	686	3,544	1,148	7,965	-	151,631
מזומנים ופיקדונות בבנקים						
94,360	4,205	5,503	5,161	47,909	5,512	26,070
ניירות ערך						
2,882	-	-	15	1,457	-	1,410
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
349,775	830	6,916	3,563	22,423	49,533	266,510
אשראי לציבור, נטו ^(ג)						
1,153	-	-	267	435	191	260
אשראי לממשלות						
1,027	1,027	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
2,640	2,640	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
19,997	10,964	202	155	4,136	308	4,232
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
-	-	-	-	-	-	-
מוניטין						
6,727	848	25	12	32	4	5,806
נכסים אחרים						
25,896	452	51	78	25,305	-	10
נכסים מוחזקים למכירה ^(ד)						
669,431	21,652	16,241	10,399	109,662	55,548	455,929
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
516,711	1,481	5,774	9,610	128,349	10,252	361,245
פיקדונות הציבור						
26,482	35	100	833	5,611	-	19,903
פיקדונות מבנקים						
316	-	-	9	90	-	217
פיקדונות מממשלות						
2,055	-	-	-	1,606	-	449
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
21,459	-	-	-	2,395	14,188	4,876
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים						
20,445	11,211	194	90	2,546	686	5,718
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
15,797	412	110	25	126	9,806	5,318
התחייבויות אחרות						
23,305	42	102	66	23,044	-	51
התחייבויות מוחזקות למכירה ^(ה)						
626,570	13,181	6,280	10,633	163,767	34,932	397,777
סך כל ההתחייבויות						
42,861	8,471	9,961	(234)	(54,105)	20,616	58,152
הפרש^(ו)						
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:						
-	-	-	-	-	(352)	352
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	372	(10,351)	224	49,418	(4,457)	(35,206)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	-	9	(11)	97	-	(95)
מכשירים נגזרים מוחזקים למכירה ^(ה)						
-	-	(65)	(166)	1,011	-	(780)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	(217)	(112)	(18)	1,101	-	(754)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
42,861	8,626	(558)	(205)	(2,478)	15,807	21,669
סך הכל כללי						
-	-	(77)	(153)	1,723	-	(1,493)
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	(770)	(231)	227	3,938	-	(3,164)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

(א) כולל צמודים למטבע חוץ.

(ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לכסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי ביגינו נוצר בסך 4,803 מיליון ש"ח.

(ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

(ה) למידע נוסף ראה [ביאור 2.16](#).

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)						
		מטבע חוץ ^(א)			מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	אחר	באירו	בדולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
במיליוני ש"ח						
נכסים						
139,979	1,747	1,738	1,442	11,241	-	123,811
87,685	4,838	4,132	3,420	42,691	5,399	27,205
4,630	-	1,052	-	3,113	-	465
307,561	907	6,006	3,323	31,356	44,772	221,197
749	-	-	122	574	-	53
790	790	-	-	-	-	-
2,832	2,832	-	-	-	-	-
13,061	4,539	404	111	5,189	57	2,761
15	15	-	-	-	-	-
8,632	1,271	40	-	1,095	4	6,222
565,934	16,939	13,372	8,418	95,259	50,232	381,714
התחייבויות						
460,412	2,628	5,667	10,281	119,387	11,297	311,152
17,178	48	85	789	1,837	-	14,419
228	-	-	10	94	-	124
535	-	-	-	257	-	278
13,108	-	-	-	2,514	7,752	2,842
13,269	4,520	495	199	4,385	232	3,438
21,649	393	131	20	706	11,794	8,605
526,379	7,589	6,378	11,299	129,180	31,075	340,858
39,555	9,350	6,994	(2,881)	(33,921)	19,157	40,856
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:						
-	-	-	-	-	-	-
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	545	(7,681)	2,529	28,844	(1,392)	(22,845)
-	-	30	(12)	3,892	-	(3,910)
-	15	(107)	143	(1,807)	-	1,756
39,555	9,910	(764)	(221)	(2,992)	17,765	15,857
-	-	38	37	5,377	-	(5,452)
-	225	(256)	1,134	(7,385)	-	6,282

- (א) כולל צמודים למטבע חוץ.
 (ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בגינו נוצר בסך 5,192 מיליון ש"ח.
 (ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)						
		מטבע חוץ ^(א)			מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	אחר	באירו	בדולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
במיליוני ש"ח						
נכסים						
197,402	1,148	4,078	886	14,955	-	176,335
מזומנים ופיקדונות בבנקים						
86,927	4,359	5,408	2,612	49,865	5,729	18,954
ניירות ערך						
2,447	-	-	16	832	-	1,599
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
342,879	1,780	6,458	2,863	35,832	48,052	247,894
אשראי לציבור, נטו ^(ג)						
940	-	-	267	468	196	9
אשראי לממשלות						
1,113	1,113	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
2,720	2,720	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
14,027	5,964	126	63	3,169	162	4,543
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
14	14	-	-	-	-	-
מוניטין						
7,985	1,043	30	13	787	5	6,107
נכסים אחרים						
656,454	18,141	16,100	6,720	105,908	54,144	455,441
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
537,269	2,936	5,690	9,843	147,260	10,650	360,890
פיקדונות הציבור						
25,370	5	106	1,376	5,556	-	18,327
פיקדונות מבנקים						
300	-	-	8	69	-	223
פיקדונות מממשלות						
2,282	-	-	-	1,258	-	1,024
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
15,428	-	-	-	2,364	10,187	2,877
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים						
15,551	5,950	241	92	2,449	456	6,363
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
18,202	407	116	51	707	12,385	4,536
התחייבויות אחרות						
614,402	9,298	6,153	11,370	159,663	33,678	394,240
סך כל ההתחייבויות						
42,052	8,843	9,947	(4,650)	(53,755)	20,466	61,201
הפרש^(ד)						
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:						
-	-	-	-	-	(366) ^(ה)	366 ^(ה)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	(126)	(10,422)	4,988	51,145	(3,824) ^(ה)	(41,761) ^(ה)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	(98)	(109)	(448)	(135)	-	790
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	(369)	(13)	(11)	1,410	-	(1,017)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
42,052	8,250	(597)	(121)	(1,335)	16,276	19,579
סך הכל כללי						
-	(156)	(172)	(517)	422	-	423
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	(933)	42	41	954	-	(104)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

(א) כולל צמודים למטבע חוץ.

(ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לכסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בגינו נוצר בסך 4,512 מיליון ש"ח.

(ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

(ה) סווג מחדש.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
סך הכל	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)	יתרה במאזן	במיליוני ש"ח
נכסים פיננסיים					
164,668	894	8,104	155,670	164,974	מזומנים ופיקדונות בבנקים
94,246	6,039	36,917	51,290	94,360	ניירות ערך ^(ב)
2,882	-	-	2,882	2,882	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
347,084	327,470	-	19,614	349,775	אשראי לציבור, נטו
1,152	1,087	65	-	1,153	אשראי לממשלות
19,997	2,122	9,130	8,745	19,997	נכסים בגין מכשירים נגזרים
269	236	-	33	269	נכסים פיננסיים אחרים
25,043	19,518	3,279	2,246	25,199	נכסים פיננסיים המוחזקים למכירה ^(ג)
655,341	357,366	57,495	240,480	658,609 ^(א)	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
512,456	104,584	386,975	20,897	516,711	פיקדונות הציבור
26,002	16,545	5,388	4,069	26,482	פיקדונות מבנקים
307	37	270	-	316	פיקדונות מממשלות
2,055	-	-	2,055	2,055	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
21,755	769	-	20,986	21,459	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
20,445	432	11,136	8,877	20,445	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
3,534	1,537	1,023	974	3,534	התחייבויות פיננסיות אחרות
21,555	381	21,174	-	23,093	התחייבויות פיננסיות המוחזקות למכירה ^(ה)
608,109	124,285	425,966	57,858	614,095 ^(א)	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
339	339	-	-	339	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
9,751	9,751	-	-	9,751	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים נטו ^(ד)

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 5](#).

(ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 17,162.9 מיליון ש"ח ובסך 396,283 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [ביאורים 115-115](#).

(ד) ההתחייבות מוצגת בנטו, ומתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

(ה) למידע נוסף ראה [ביאור 16.ב](#).

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
סך הכל	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)	יתרה במאזן	במיליוני ש"ח
נכסים פיננסיים					
139,971	1,469 ^(ה)	9,154 ^(ה)	129,348 ^(ה)	139,979	מזומנים ופיקדונות בבנקים
88,048	4,534	37,192	46,322	87,685	ניירות ערך ^(ב)
4,630	-	-	4,630	4,630	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
308,584	301,559 ^(ה)	- ^(ה)	7,025 ^(ה)	307,561	אשראי לציבור, נטו
730	700	30	-	749	אשראי לממשלות
13,061	1,477	9,463	2,121	13,061	נכסים בגין מכשירים נגזרים
964	931	-	33	964	נכסים פיננסיים אחרים
555,988	310,670	55,839	189,479 ^(ג)	554,629 ^(ג)	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
459,237	105,973 ^(ה)	341,781 ^(ה)	11,483 ^(ה)	460,412	פיקדונות הציבור
17,051	12,372	2,866 ^(ה)	1,813 ^(ה)	17,178	פיקדונות מבנקים
232	120	112	-	228	פיקדונות מממשלות
535	-	-	535	535	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
13,956	793	-	13,163	13,108	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
13,269	275	10,915	2,079	13,269	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
7,025	1,346	5,032	647	7,025	התחייבויות פיננסיות אחרות
511,305	120,879	360,706	29,720 ^(ג)	511,755 ^(ג)	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
314	314	-	-	314	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
11,682	11,682	-	-	11,682	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים, נטו ^(ד,ה)

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 5](#).

(ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 142,048 מיליון ש"ח ובסך 320,787 מיליון ש"ח. בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [ביאורים 215-215](#).

(ד) ההתחייבות מוצגת בנטו, ומתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

(ה) סווג מחדש.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
שווי הוגן					
סך הכל	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)	יתרה במאזן	במיליוני ש"ח
נכסים פיננסיים					
197,407	1,214	9,986	186,207	197,402	מזומנים ופיקדונות בבנקים
87,293	5,613	34,343	47,337	86,927	ניירות ערך ^(ב)
2,447	-	-	2,447	2,447	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
343,140	328,614	-	14,526	342,879	אשראי לציבור, נטו
978	968	10	-	940	אשראי לממשלות
14,027	2,055	9,299	2,673	14,027	נכסים בגין מכשירים נגזרים
822	797	-	25	822	נכסים פיננסיים אחרים
646,114	339,261	53,638	253,215	645,444 ^(ג)	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
534,913	105,358	413,534	16,021	537,269	פיקדונות הציבור
25,277	17,052	4,308	3,917	25,370	פיקדונות מבנקים
286	98	188	-	300	פיקדונות מממשלות
2,282	-	-	2,282	2,282	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
16,464	824	-	15,640	15,428	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נידחים
15,551	381	12,498	2,672	15,551	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
2,781	1,334	987	460	2,781	התחייבויות פיננסיות אחרות
597,554	125,047	431,515	40,992	598,981 ^(ג)	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
324	324	-	-	324	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
12,125	12,125	-	-	12,125	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים, נטו ^(ד)

- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 5](#).
 (ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 157,223 מיליון ש"ח ובסך 389,669 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [ביאורים 15-2-115](#).
 (ד) ההתחייבות מוצגת בנטו, ומתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

ביאור 15 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות			
סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
במיליוני ש"ח			
נכסים			
אגרות חוב זמינות למכירה:			
29,716	29	4,900	24,787
אגרות חוב ממשלת ישראל			
26,067	-	8,704	17,363
אגרות חוב ממשלות זרות			
51	-	-	51
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
10,797	953	9,844	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
6,313	3,167	3,146	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
578	-	175	403
אגרות חוב אחרות בישראל			
4,627	-	4,627	-
אגרות חוב אחרות זרים			
78,149	4,149	31,396	42,604
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה			
2,691	-	1,641	1,050
אגרות חוב זמינות - מוחזקות למכירה			
מניות וקרנות שאינן למסחר:			
2,314	-	-	2,314
מניות וקרנות שאינן למסחר			
47	-	-	47
מניות שאינן למסחר המוחזקות למכירה			
ניירות ערך למסחר:			
1,455	-	-	1,455
אגרות חוב ממשלת ישראל			
461	-	-	461
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
52	-	52	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
36	13	23	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
207	-	-	207
אגרות חוב אחרות בישראל			
85	-	85	-
אגרות חוב אחרות זרים			
14	-	-	14
מניות וקרנות			
2,310	13	160	2,137
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
354	190	164	-
חוזי שקל - מדד			
3,698	8	3,403	287
חוזי ריבית			
4,245	897	3,348	-
חוזי מטבע - חוץ			
10,528	885	2,020	7,623
חוזי מניות			
627	142	195	290
חוזי סחורות ואחרים			
545	-	-	545
פעילות בשוק המעוף			
19,997	2,122	9,130	8,745
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
58	-	58	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים מוחזקים למכירה			
אחרים:			
8,075	-	-	8,075
אשראי ופיקדונות בגין השאלות ניירות ערך			
2,882	-	-	2,882
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
33	-	-	33
אחר			
10,990	-	-	10,990
סך הכל אחרים			
116,556	6,284	42,385	67,887
סך כל הנכסים			

ביאור 15 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות			
סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
499	126	373	-
חוזי שקל - מדד			
3,635	-	3,472	163
חוזי ריבית			
4,365	299	4,066	-
חוזי מטבע - חוץ			
10,778	7	2,884	7,887
חוזי מניית			
623	-	341	282
חוזי סחורות ואחרים			
545	-	-	545
פעילות בשוק המעוף			
20,445	432	11,136	8,877
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
88	-	88	-
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים מוחזקות למכירה			
אחרים:			
7,514	-	2	7,512
פיקדונות בגין השאלות ניירות ערך			
2,055	-	-	2,055
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר			
974	-	-	974
אחר			
10,543	-	2	10,541
סך הכל אחרים			
31,076	432	11,226	19,418
סך כל ההתחייבויות			

ביאור 15 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות			
סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
במיליוני ש"ח			
נכסים			
אגרות חוב זמינות למכירה:			
32,396	34	4,779	27,583
אגרות חוב ממשלת ישראל			
17,221	-	6,755	10,466
אגרות חוב ממשלות זרות			
68	-	68	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
8,864	8	8,856	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
7,541	2,711	4,830	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
247	-	114	133
אגרות חוב אחרות בישראל			
5,415	3	5,412	-
אגרות חוב אחרות זרים			
71,752	2,756	30,814	38,182
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה			
מניות וקרנות שאינן למסחר:			
3,023	-	-	3,023
מניות וקרנות שאינן למסחר			
ניירות ערך למסחר:			
2,138	-	-	2,138
אגרות חוב ממשלת ישראל			
1	-	-	1
אגרות חוב ממשלות זרות			
181	-	-	181
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
89	-	89	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
76	18	58	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
89	-	-	89
אגרות חוב אחרות בישראל			
37	-	37	-
אגרות חוב אחרות זרים			
55	-	-	55
מניות וקרנות			
2,666	18	184	2,464
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
234	134	100	-
חוזי שקל - מדד			
4,213	252	3,921	40
חוזי ריבית			
3,729	970	2,751	8
חוזי מטבע - חוץ			
4,316	119	2,650	1,547
חוזי מניות			
175	2	41	132
חוזי סחורות ואחרים			
394	-	-	394
פעילות בשוק המעוף			
13,061	1,477	9,463	2,121
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
5,287	-	-	5,287
אשראי ופיקדונות בגין השאלות ניירות ערך			
4,630	-	-	4,630
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
33	-	-	33
אחר			
9,950	-	-	9,950
סך הכל אחרים			
100,452	4,251	40,461	55,740
סך כל הנכסים			

ביאור 215 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות				
	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
סך הכל שווי הוגן				סך הכל שווי הוגן
במיליוני ש"ח				
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
326	87	239	-	חוזי שקל - מדד
4,195	-	4,187	8	חוזי ריבית
3,892	188	3,697	7	חוזי מטבע - חוץ
4,303	-	2,749	1,554	חוזי מניות
174	-	43	131	חוזי סחורות ואחרים
379	-	-	379	פעילות בשוק המעוף
13,269	275	10,915	2,079	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
אחרים:				
5,312	3	22	5,287	פיקדונות בגין השאלות ניירות ערך
535	-	-	535	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
647	-	-	647	אחר
6,494	3	22	6,469	סך הכל אחרים
19,763	278	10,937	8,548	סך כל ההתחייבויות

ביאור 15 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות			
סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
במיליוני ש"ח			
נכסים			
אגרות חוב זמינות למכירה:			
23,666	31	4,747	18,888
אגרות חוב ממשלת ישראל			
26,512	-	6,797	19,715
אגרות חוב ממשלות זרות			
54	-	-	54
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
8,302	32	8,270	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
7,175	3,793	3,382	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
585	-	167	418
אגרות חוב אחרות בישראל			
5,136	3	5,133	-
אגרות חוב אחרות זרים			
71,430	3,859	28,496	39,075
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה			
מניות וקרנות שאינן למסחר:			
2,601	-	-	2,601
מניות וקרנות שאינן למסחר			
ניירות ערך למסחר:			
2,591	-	-	2,591
אגרות חוב ממשלת ישראל			
-	-	-	-
אגרות חוב ממשלות זרות			
288	-	-	288
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
27	-	27	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
42	11	31	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
106	-	-	106
אגרות חוב אחרות בישראל			
53	-	53	-
אגרות חוב אחרות זרים			
15	-	-	15
מניות וקרנות			
3,122	11	111	3,000
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
238	146	92	-
חוזי שקל - מדד			
2,873	124	2,707	42
חוזי ריבית			
4,628	728	3,899	1
חוזי מטבע - חוץ			
5,403	803	2,523	2,077
חוזי מניות			
348	254	78	16
חוזי סחורות ואחרים			
537	-	-	537
פעילות בשוק המעוף			
14,027	2,055	9,299	2,673
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
8,203	-	-	8,203
אשראי ופיקדונות בגין השאלות ניירות ערך			
2,447	-	-	2,447
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
25	-	-	25
אחר			
10,675	-	-	10,675
סך הכל אחרים			
101,855	5,925	37,906	58,024
סך כל הנכסים			

ביאור 215 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)		
סך הכל שווי הוגן					
במיליוני ש"ח					
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
347	90	257	-	חוזי שקל - מדד	
2,994	-	2,942	52	חוזי ריבית	
5,934	284	5,650	-	חוזי מטבע - חוץ	
5,402	7	3,321	2,074	חוזי מניות	
337	-	328	9	חוזי סחורות ואחרים	
537	-	-	537	פעילות בשוק המעוף	
15,551	381	12,498	2,672	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
אחרים:					
8,182	-	6	8,176	פיקדונות בגין השאלות ניירות ערך	
2,282	-	-	2,282	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	
460	-	-	460	אחר	
10,924	-	6	10,918	סך הכל אחרים	
26,475	381	12,504	13,590	סך כל התחייבויות	

ביאור 15 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
		בנתונים לא נצפים	בנתונים לא נצפים	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 2)
סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה	סך הכל שווי הוגן	משמעותיים (רמה 3)	משמעותיים (רמה 3)	אחרים (רמה 2)	אחרים (רמה 2)
במיליוני ש"ח					
79	212	212	-	-	אשראי שאינו צובר שגבייתו מותנית בביטחון
(23)	281	281	-	-	אשראי שאינו צובר שגבייתו מותנית בביטחון, מוחזק למכירה
56	493	493	-	-	סך הכל

31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
		בנתונים לא נצפים	בנתונים לא נצפים	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 2)
סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה	סך הכל שווי הוגן	משמעותיים (רמה 3)	משמעותיים (רמה 3)	אחרים (רמה 2)	אחרים (רמה 2)
במיליוני ש"ח					
125	576	576	-	-	אשראי שאינו צובר שגבייתו מותנית בביטחון
125	576	576	-	-	סך הכל

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
		בנתונים לא נצפים	בנתונים לא נצפים	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 2)
סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה	סך הכל שווי הוגן	משמעותיים (רמה 3)	משמעותיים (רמה 3)	אחרים (רמה 2)	אחרים (רמה 2)
במיליוני ש"ח					
76	541	541	-	-	אשראי שאינו צובר שגבייתו מותנית בביטחון
76	541	541	-	-	סך הכל

ביאור 15 ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

שלוש חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)											
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרס 2022	שווי הוגן ליום 31 במרס 2022	העברות מרמה (3) ^(ג)	התאמות מתרגום דוחות אל רמה (3) ^(ג)	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:		ברוח כולל אחר ^(ב)	בדוח רווח ההפסד ^(א)	שווי הוגן לתחילת השנה	
במיליוני ש"ח											
נכסים											
אגרות חוב זמינות למכירה:											
	29	-	-	-	-	-	-	(2)	-	31	ממשלת ישראל
	953	-	-	-	(34)	-	933	-	19	32	מוסדות פיננסיים זרים
	3,167	(819)	-	-	(153)	(19)	365	(51)	51	3,793	MBS/ABS
	-	-	-	-	(3)	-	-	-	-	3	אחרים זרים
	4,149	(819)	-	-	(187)	(19)	1,298	(53)	70	3,859	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
אגרות חוב למסחר:											
	13	-	3	-	-	(2)	-	-	1	11	MBS/ABS
	13	-	3	-	-	(2)	-	-	1	11	סך הכל אגרות חוב למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:											
	190	-	4	-	-	-	-	-	40	146	חוזי שקל - מדד
	8	-	-	-	-	(235)	-	-	119	124	חוזי ריבית
	897	-	-	-	-	-	1,223	-	(1,054)	728	חוזי מטבע - חוץ
	885	-	-	-	-	-	-	-	82	803	חוזי מניות
	142	-	-	-	-	-	-	-	(112)	254	חוזי סחורות ואחרים
	2,122	-	4	-	(235)	-	1,223	-	(925)	2,055	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
	6,284	(819)	7	-	(422)	(21)	2,521	(53)	(854)	5,925	סך כל הנכסים
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:											
	126	-	36	-	-	-	-	-	-	90	חוזי שקל - מדד
	299	-	-	-	-	-	-	-	15	284	חוזי מטבע - חוץ
	7	-	-	-	-	-	-	-	-	7	חוזים בגין מניות
	432	-	36	-	-	-	-	-	15	381	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
	432	-	36	-	-	-	-	-	15	381	סך כל ההתחייבויות

(א) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (ב) רווחים (הפסדים) שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר. יתרת הרווח (ההפסד) הכולל האחר שטרם מומש, בגין אגרות חוב זמינות למכירה המוחזקות ליום 31 במרס 2022, הסתכמה בסך (85) מיליון ש"ח.
 (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פרוורד מדד לתקופה של מעל שנה, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנתורת לפירעון היא מתחת לשנה.

ביאור 15 ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)											
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרס 2021	שווי הוגן ליום 31 במרס 2021	העברות מרמה (א)3	העברות אל רמה (א)3	התאמות מתרגום דוחות כספיים	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:		שווי הוגן לתחילת השנה	בדוח רווח והפסד (א)	ברוח כולל אחר (ב)
							רווח	פסד			
במיליוני ש"ח											
נכסים											
ניירות ערך זמינים למכירה:											
1	34	-	-	-	-	-	-	-	1	33	ממשלת ישראל
-	8	-	7	-	-	-	-	-	1	-	מוסדות פיננסיים זרים
(13)	2,711	-	215	-	(320)	(33)	189	(18)	122	2,556	MBS/ABS
-	3	(2)	-	-	(3)	-	-	-	-	8	אחרים זרים
(12)	2,756	(2)	222	-	(323)	(33)	189	(18)	124	2,597	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
אגרות חוב למסחר:											
-	18	(4)	-	-	-	-	-	-	-	22	MBS/ABS
-	-	(2)	-	-	-	-	-	-	-	2	אחרים זרים
-	18	(6)	-	-	-	-	-	-	-	24	סך הכל אגרות חוב למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:											
(98)	134	-	-	-	-	-	-	-	(14)	148	חוזי שקל - מדד
(369)	252	-	-	-	(209)	-	-	-	22	439	חוזי ריבית
136	970	-	-	-	-	-	1,010	-	(1,198)	1,158	חוזי מטבע - חוץ
87	119	-	-	-	-	-	-	-	101	18	חוזי מניות
(5)	2	-	-	-	-	-	-	-	(2)	4	חוזי סחורות ואחרים
(249)	1,477	-	-	-	(209)	-	1,010	-	(1,091)	1,767	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
(261)	4,251	(8)	222	-	(532)	(33)	1,199	(18)	(967)	4,388	סך כל הנכסים
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:											
33	87	-	33	-	-	-	-	-	(9)	63	חוזי שקל - מדד
-	188	-	-	-	-	-	-	-	12	176	חוזי מטבע - חוץ
33	275	-	33	-	-	-	-	-	3	239	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4	3	-	-	-	-	-	-	-	3	-	סך הכל אחרים
37	278	-	33	-	-	-	-	-	6	239	סך כל ההתחייבויות

(א) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ונכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (ב) רווחים שטרם מומשו ונכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר. יתרת הרווח (ההפסד) הכולל האחר שטרם מומש, בגין אגרות חוב זמינות למכירה המוחזקות ליום 31 במרס 2021, הסתכמה בסך (12) מיליון ש"ח.
 (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פורורד מדד לתקופה של מעל שנה, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנתרת לפירעון היא מתחת לשנה.

ביאור 15 ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)											
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2021	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021	העברות מרמה (ג)3	העברות אל רמה (ג)3	התאמות מתרגום דוחות כספיים	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:		שווי הוגן לתחילת השנה	בדוח רווח ההפסד (א)	ברוח כולל אחר(ב)
							במיליוני ש"ח				
נכסים											
ניירות ערך זמינים למכירה:											
	2	31	-	-	-	-	-	-	(2)	33	ממשלת ישראל
	-	32	-	31	-	-	-	-	1	-	מוסדות פיננסיים זרים
	(32)	3,793	-	1,076	-	(1,380)	(80)	1,539	(37)	119	2,556 MBS/ABS
	-	3	(2)	-	-	(3)	-	-	-	-	8 אחרים זרים
	(30)	3,859	(2)	1,107	-	(1,383)	(80)	1,539	(37)	118	2,597 סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
אגרות חוב למסחר:											
	-	11	(4)	-	-	(8)	-	-	-	1	22 MBS/ABS
	-	-	(2)	-	-	-	-	-	-	-	2 אחרים זרים
	-	11	(6)	-	-	(8)	-	-	-	1	24 סך הכל אגרות חוב למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:											
	(6)	146	-	11	-	-	-	-	-	(13)	148 חוזי שקל - מדד
	(309)	124	-	-	-	(209)	-	-	-	(106)	439 חוזי ריבית
	499	728	-	-	-	-	-	1,160	-	(1,590)	1,158 חוזי מטבע - חוץ
	789	803	-	-	-	-	-	-	-	785	18 חוזי מניות
	254	254	-	-	-	-	-	-	-	250	4 חוזי סחורות ואחרים
	1,227	2,055	-	11	-	(209)	-	1,160	-	(674)	1,767 סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
	1,197	5,925	(8)	1,118	-	(1,600)	(80)	2,699	(37)	(555)	4,388 סך כל הנכסים
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:											
	18	90	-	85	-	-	-	-	-	(58)	63 חוזי שקל - מדד
	-	284	-	-	-	-	-	-	-	108	176 חוזי מטבע - חוץ
	-	7	-	-	-	-	-	-	7	-	- חוזים בגין מניות
	18	381	-	85	-	-	-	-	7	50	239 סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל אחרים
	18	381	-	85	-	-	-	-	7	50	239 סך כל ההתחייבויות

- (א) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
- (ב) רווחים שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר. יתרת הרווח (ההפסד) הכולל האחר שטרם מומש, בגין אגרות חוב זמינות למכירה המוחזקות ליום 31 בדצמבר 2021, הסתכמה בסך (30) מיליון ש"ח.
- (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פרוורד מדד לתקופה של מעל שנה, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מתחת לשנה.

ביאור T15 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)				
שווי הוגן	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן במיליוני ש"ח
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה				
נכסים				
אגרות חוב זמינות למכירה⁽¹⁾				
29	bp 205	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	29
	1.68%	25%		
מוסדות פיננסיים זרים				
953	bp 433.8	מרווח	היוון תזרימי מזומנים	953
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)				
3,167	bp 215-110	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	3,167
	2.90%	20%		
	30%			
ני"ע למסחר⁽¹⁾				
13	bp 215-110	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	13
	2.90%	20%		
	30%			
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
184	0.50%-3.45%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	184
6	0.16%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	6
8	0.16%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	8
897	0.16%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	897
885	0.16%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	885
142	0.16%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	142
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
126	0.50%-3.45%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	126
299	0.50%-3.45%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	299
7	0.16%-100%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	7
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה				
212			השווי ההוגן של הביטחון	212

* בגין צד נגדי שכשל.

ראה הערות [בעמוד 214](#).

ביאור T15 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (המשך)

31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)				
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח	ממוצע ⁽³⁾
במיליוני ש"ח				
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה				
נכסים				
אגרות חוב זמינות למכירה⁽¹⁾				
אגרות חוב ממשלת ישראל	היוון תזרימי מזומנים	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	bp 205	bp 205 1.68% 25%
34				
מוסדות פיננסיים זרים	היוון תזרימי מזומנים	מרווח	bp 433.8	bp 433.8
8				
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	היוון תזרימי מזומנים	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	bp 163	bp 215-110 2%-3.8% 20% 30%
2,711				
אחרים זרים	היוון תזרימי מזומנים	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	bp 158	bp 210-105 1.1%-1.8% 30%
3				
ני"ע למסחר⁽¹⁾				
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	היוון תזרימי מזומנים	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	bp 163	bp 215-110 2%-3.8% 20% 30%
18				
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
חוזי ריבית שקל - מדד	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.89%	0.4%-1.37%
103				
חוזי ריבית	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	1.24%	^(*) 0.13%-100%
31				
חוזי מטבע - חוץ	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	1.24%	^(*) 0.13%-100%
252				
חוזים בגין מניות	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	1.24%	^(*) 0.13%-100%
970				
מובנים מניות	היוון תזרימי מזומנים	שערי מניות	1.24%	^(*) 0.13%-100%
116				
חוזים בגין סחורות	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.03%	(0.01%)-0.06%
3				
2				
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
חוזי ריבית שקל - מדד	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.89%	0.4%-1.37%
87				
חוזי מטבע - חוץ	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.89%	0.4%-1.37%
188				
אחרים	היוון תזרימי מזומנים	שערי מניות	0.03%	(0.01%)-0.06%
3				
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה				
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	השווי ההוגן של הביטחון			
	579			

* בגין צד נגדי שכשל.

ראה הערות [בעמוד 214](#).

ביאור T15 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)						
ממוצע ⁽³⁾	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן	במיליוני ש"ח	
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה						
נכסים						
ניירות ערך זמינים למכירה⁽¹⁾						
bp 205 1.68% 25%	bp 205 1.68% 25%	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	31	אגרות חוב ממשלת ישראל	
bp 433.8	bp 433.8	מרווח	היוון תזרימי מזומנים	32	מוסדות פיננסיים זרים	
bp 163 2.90% 20% 30%	bp 215-110 2%-3.8% 20% 30%	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	3,793	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	
bp 158 1.45% 30%	bp 215-110 1.1%-1.8% 30%	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	3	אחרים זרים	
ניירות ערך למסחר⁽¹⁾						
bp 163 2.90% 20% 30%	bp 215-110 2%-3.8% 20% 30%	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	11	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾						
1.38%	0.16%-2.60%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	138	חוזי ריבית שקל - מדד	
0.97%	^(*) 0.15%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	8	חוזי ריבית	
0.97%	^(*) 0.15%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	124	חוזי מטבע - חוץ	
0.97%	^(*) 0.15%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	728	חוזים בגין מניות	
0.97%	^(*) 0.15%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	803	חוזים בגין סחורות	
0.97%	^(*) 0.15%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	254	התחייבויות	
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾						
1.38%	0.16%-2.60%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	90	חוזי ריבית שקל - מדד	
1.38%	0.16%-2.60%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	284	חוזי מטבע - חוץ	
0.97%	0.15%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	7	חוזים בגין מניות	
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה						
השווי ההוגן של הביטחון					541	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

* בגין צד נגדי שכשל.

ראה הערות [בעמוד 214](#).

ביאור T15 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (המשך)

1. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות הם שיעור המרווח, ההסתברות לכשל, שיעור הפירעון המוקדם וחומרת ההפסד באירוע כשל. גידול/קיטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא לידי ביטוי בשווי הוגן נמוך/גבוה באופן משמעותי.
2. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של נגזרים הינם סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ושיעור האינפלציה החזוי. ככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי ההוגן של העסקה יהיה נמוך/גבוה. שינוי בשיעור האינפלציה החזוי, ישפיע על השווי ההוגן של העסקאות בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק בעסקאות אלו. ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והבנק מתחייב לשלם את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקאות יקטן (יגדל). ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והצד הנגדי לעסקה מחוייב לשלם לבנק את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקאות יגדל (יקטן).
3. נתון הממוצע המתייחס לפרמטר הלא נצפה "סיכון צד נגדי לעסקה" משקף ממוצע משוקלל. הממוצע המשוקלל חושב על בסיס שווי הוגן יחסי של החשיפות.

ביאור 16 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן

א. השפעת משבר הקורונה ומשבר רוסיה-אוקראינה

מגפת הקורונה מתרחשת בצורת גלי תחלואה, כאשר בראשית שנת 2022 החל הגל החמישי של התחלואה שהתאפיין בהדבקה מהירה שגרמה לתחלואה רבה בקרב תושבי ישראל, כמו גם בעולם כולו, ובעיקר בסין, שם יושמה מדיניות של סגרים הדוקים עם יעד של "אפס COVID". המגבלות הנוקשות בסין פוגעות בפעילות הכלכלית השוטפת שלה ונוצרו עיכובים בשרשרת האספקה הגלובלית. כך, העולם, עדיין חשוף לסיכונים הכלכליים הנובעים ממגבלות הנובעות מהקורונה, זאת לצד סיכונים כלכליים אחרים, כמו אלו הנובעים ממלחמת רוסיה-אוקראינה.

בחלק ממדינות העולם המובילות היה תהליך מוצלח יחסית של התחסנות ושל מתן חיסוני דחף, מה שפעל להפחתה של המגבלות. במקביל לשיפור יכולות "החיים לצד הקורונה", ועקב ההשפעות הכלכליות הגלובליות של מלחמת רוסיה-אוקראינה, חלה עלייה באינפלציה בעולם ובנקים מרכזיים ברחבי העולם החלו לצמצם את היקף השימוש בכלים לצורך תמיכה בפעילות הכלכלית, החלו בהעלאות ריבית. כך מידת ההרחבה המוניטרית שיעודה תמיכה במשקים שהתמודדו עם תחלואה רבה פחתה והתנאים הפיננסיים הולכים ומתהדקים. כך לגבי התמיכה הפיסקלית שצומצמה במידה ניכרת.

הבנק ממשיך לבצע ניטור ומעקב שוטפים אחר מוקדי סיכון וההתפתחויות בשוק.

ב. בנק לאומי ארה"ב - נכסים והתחייבויות המוחזקים למכירה

ביום 23 בספטמבר 2021 התקשר Bank Leumi Corporation ("BLC"), תאגיד אמריקאי (המוחזק בשיעור של 85% בידי הבנק) המחזיק בשליטה מלאה ב-BLUSA, בהסכם מיזוג עם Valley National Bancorp ("Valley").

ביום 1 באפריל 2022 הושלמה עסקת המיזוג.

Valley הינה חברת החזקות בנקאית שמחזיקה ב-Valley National Bank ("Valley Bank"). Valley Bank הוקם בשנת 1927.

עם השלמת העסקה וביצוע הליכי המיזוג, BLC מוזג ל-Valley ו-BLUSA מוזג ל-Valley Bank ("הסכם המיזוג").

התמורה בגין העסקה שולמה לבנק במניות Valley (90% מהתמורה) והיתרה במזומן. עם השלמת העסקה מחזיק הבנק בכ-14.2% מהון המניות של Valley והוא אינו בעל שליטה אולם נכון למועד פרסום הדוח הוא בעל המניות הגדול ביותר ב-Valley.

יצוין כי החל מרבעון זה מסווגת ההשקעה בבנק לאומי ארה"ב כנכס המוחזק למכירה. אי לכך יתרות הנכסים וההתחייבויות של בנק לאומי ארה"ב ליום 31 במרס 2022 סווגו בנפרד, ללא סיווג של מספרי השוואה.

החל מהרבעון השני של שנת 2022, הבנק צפוי לטפל בהשקעתו ב-Valley בשיטת השווי המאזני.

כתוצאה מהמיזוג יירשם רווח נטו ממש בסך של כ-645 מיליון ש"ח. מתוך הסכום האמור, סך של כ-194 מיליון ש"ח נרשם ברבעון הנוכחי והיתרה תרשם ברבעון השני. הרווח ברבעון זה מקורו בעיקר במגן מס בגין מכירת בנק לאומי ארה"ב בסך של כ-174 מיליון ש"ח ומהכנסה בסך של 20 מיליון ש"ח מפעילות במכשירים נגזרים לגידור כלכלי של העסקה האמורה.

להערכת הבנק, העסקה תשפר את יחסי ההון בכ-0.5%. הרוב המכריע של השיפור יבוא לידי ביטוי ביום 1 באפריל 2022 עם השלמת המיזוג.

בנק לאומי ארה"ב מוצג כקבוצת מימוש המוחזקת למכירה. יתרות מאזניות של בנק לאומי ארה"ב הוצגו במספר אחד במסגרת הנכסים וההתחייבויות. בדוח רווח והפסד אין שינוי באופן ההצגה.

ביאור 16 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן (המשך)

נכסים המסווגים כמוחזקים למכירה - יתרות בנק לאומי ארה"ב לצורך הדוחות המאוחדים של קבוצת לאומי

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)	
במיליוני ש"ח	
מזומנים ופיקדונות בבנקים	1,253
ניירות ערך	4,431
אשראי לציבור, ברוטו	19,187
הפרשה להפסדי אשראי	(272)
אשראי לציבור, נטו	18,915
ביניים וציוד	100
מוניטין	14
נכסים בגין מכשירים נגזרים	58
נכסים אחרים	1,125
סך הכל נכסים המוחזקים למכירה	25,896

התחייבויות המסווגות כמוחזקות למכירה - יתרות בנק לאומי ארה"ב לצורך הדוחות המאוחדים של קבוצת לאומי

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)	
במיליוני ש"ח	
פיקדונות הציבור	22,536
פיקדונות מבנקים	88
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	88
התחייבויות אחרות	593
סך הכל התחייבויות המוחזקות למכירה	23,305

ג. בנק לאומי בריטניה ("BLUK")

ביום 8 במרס 2022 אישר דירקטוריון הבנק את המלצת דירקטוריון BLUK ליישום מהלך, הכולל את החזרת הרישיון הבנקאי הרגולטורי של BLUK, כך שלאחר השלמת המהלך BLUK תהא חברה למתן אשראי. לשם כך, פעילותה של BLUK תמוזג לתוך LABL (להלן: "החברה הממוזגת"). החברה הממוזגת תעסוק במתן אשראי בעיקר בתחומים הנדל"ן, מלוואות ו-ABL, וזאת ללקוחות בבריטניה ובאירופה, לרבות לקוחות ישראלים הפועלים באזורים אלה.

יישום של המהלך מותנה, במספר תנאים ובהם: קבלת החלטה סופית על ידי דירקטוריון BLUK ודירקטוריון LABL, קבלת היתר מבנק ישראל, קבלת אישור הרגולטור באנגליה, וקיום דרישות הדין האנגלי לביצוע המהלך. נכון למועד פרסום הדוח התקיימו חלק מהתנאים המתלים.

המהלך לא צפוי להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות של הבנק.

ד. מכירת "בית מאני"

בהמשך לאמור בדוח הכספי השנתי של הבנק לשנת 2021, בנושא הזמנה להציע הצעות לרכישת הנכס הממוקם ברח' יהודה הלוי בתל-אביב ("בית מאני"), זכתה ביום 26 באפריל 2022 הצעתה של חברת "סלע קפיטל נדל"ן בע"מ". ביום 18 במאי 2022, לאחר אישור האורגנים המוסמכים בבנק, נחתם הסכם המכירה.

עבור רכישת בית מאני ישולם לבנק סך של 623 מיליון ש"ח בתוספת מע"מ כדון. רווח ההון לפני מס עבור הבנק צפוי לעמוד על כ-524 מיליון ש"ח אשר יירשם בדוחות הכספיים של הבנק במועד המעבר של ההנהלה הראשית ויחידות המטה ללוד, מעבר שצפוי להתבצע במחצית השניה של שנת 2023.

עסקת המכירה האמורה הינה נדבך נוסף במהלך הכולל של הבנק להעברת יחידות המטה וההנהלה הראשית למטה לאומי בלוד.

ביאור 16 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן (המשך)

ה. הסכם שיתוף פעולה עם Paxos

הבנק חתם במהלך חודש אפריל 2022 על הסכם שיתוף פעולה עם חברת Paxos Trust Company, LLC האמריקאית במסגרתו לראשונה בנק בישראל (ובין הבנקים הראשונים בעולם), יאפשר ללקוחותיו לרכוש, להחזיק ולמכור מטבעות קריפטוגרפיים (להלן - קריפטו).

חברת Paxos היא חלוצה בבניית פתרונות לניהול נכסים דיגיטליים, עבור חברות מובילות בעולם. החברה, שנוסדה בשנת 2012, מחזיקה ברשינות של רגולטורים אמריקאיים, והיא גוף מפקח ומוסדר. לחברה עשרות לקוחות ומשקיעים אסטרטגיים, כגון PayPal, Bank of America ו-Paxos.Revolut. Paxos מנהלת נכסים בהיקף של יותר מ-20 מיליארד דולר ומשרתת למעלה מ-400 מיליון לקוחות קצה בעולם.

במודל הפעילות המתוכנן ישנם יתרונות משמעותיים ללקוח. כך למשל - הלקוח לא יידרש להחזיק ארנק קריפטו פרטי ולא יידרש לזכור או לנהל את הסיסמאות לארנק כזה על כל הסיכונים הכרוכים בכך. בנוסף, היבטי המיסוי יטופלו על ידי הבנק והמס ינוכה באופן שוטף במסגרת הפעילות.

בשלב ראשון השירות צפוי להיות מושק ללקוחות פפר ולאחריו לשאר לקוחות הבנק. המסחר יתאפשר בהתחלה במטבעות ביטקוין ואיתריום שהינם מטבעות הקריפטו המובילים ובעלי היקפי הפעילות והמסחר הגבוהים בעולם. השירות יושק עם קבלת האישורים הרגולטוריים הנדרשים.

ו. התפתחויות בשווקים לאחר תאריך המאזן

לאחר תאריך המאזן חלו ירידות משמעותיות בשווקים, בין היתר, על רקע עליית התשואות והמרווחים של אגרות חוב והעומת הצבאי בין רוסיה לאוקראינה. מגמות אלו הקטינו את שוויין של אגרות החוב הזמינות למכירה, לרבות אגרות החוב הנרכשות כנגד חשיפת הריבית בהתחייבויות לפנסיה ובמקביל הובילו לירידה בהתחייבות לפנסיה.

ההשפעה על אגרות החוב הזמינות למכירה נאמדת בסמוך למועד פרסום הדוח בירידה בקרן ההון בסך של כ-0.6 מיליארד ש"ח, נטו ממס. הירידה בהתחייבות לפנסיה נאמדת בסמוך למועד פרסום הדוח בעלייה בקרן ההון בסך של כ-1 מיליארד ש"ח, נטו ממס. יודגש כי מדובר באומדן בלבד. יצוין כי הירידה בשווי אגרות החוב נזקפת מיידית להון הפיקוחי, בעוד שההשפעה החיובית על ההתחייבות לפנסיה בגין עליית הריבית נזקפת להון הפיקוחי על פני שמונה רבעונים.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מוחזקות שלו
ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים
תוכן העניינים

עמוד	
א. ממשל תאגידי	
220	שינויים בדירקטוריון
220	המבקרת הפנימית
ב. פרטים נוספים	
220	השליטה בבנק
220	מינויים ופרישות
221	מבנה ארגוני
221	הסכמים מהותיים
222	חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית
224	דירוג אשראי
ג. נספחים	
225	שיעורי הכנסה והוצאה

שינויים בדירקטוריון

נכון למועד פרסום הדוחות, הדירקטוריון מונה עשרה דירקטורים, וזאת בהתאם למספר חברי הדירקטוריון בתאגידים בנקאיים אשר נקבע בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301 (להלן: "הוראה 301"). במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 לא חלו שינויים בהרכב הדירקטוריון.

ביום 26 בינואר 2022 רו"ח יצחק אידלמן, שמכהן כדירקטור חיצוני בהתאם לקבוע בחוק החברות, התשנ"ט-1999 בבנק מאז 2 בפברואר 2017, הודיע, שאין בכוונתו להגיש לוועדה למינוי דירקטורים בתאגידים בנקאיים שמונתה לפי סעיף 36 לחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981 (להלן: "הוועדה למינוי דירקטורים"), מועמדות לכהונה כדירקטור בבנק לקדנציה שלישית. רו"ח יצחק אידלמן ישלים את מלוא תקופת כהונתו בקדנציה הנוכחית עד חודש פברואר 2023. לפירוט נוסף ראה דיווח מידי שפרסם הבנק ביום 27 בינואר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-011986).

ביום 26 באפריל 2022 קיבל הבנק הודעה מהוועדה למינוי דירקטורים, במסגרתה מפורטת רשימת מועמדים לכהונת דירקטורים בבנק לבחירה באסיפה הכללית השנתית של הבנק לשנת 2022. לפירוט נוסף, כולל רשימת המועמדים, ראה דיווח מידי שפרסם הבנק ביום 26 באפריל 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-051295).

למידע בנוגע לכשירות הדירקטורים כנדרש בהוראה 301 שעניינה הדירקטוריון, ראה פרק [חברי הדירקטוריון בדוח השנתי של הבנק לשנת 2021](#).

המבקרת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו [בדוח הכספי לשנת 2021](#).

דוח הביקורת הפנימית לשנת 2021 בקבוצת לאומי, הוגש לוועדת הביקורת ביום 14 במרס 2022 נדון בוועדה ביום 21 במרס 2022, הוגש לדירקטוריון ביום 30 במרס 2022 והוצג בדירקטוריון ביום 6 באפריל 2022.

השליטה בבנק

החל מיום 24 במרס 2012 מוגדר הבנק, על פי הקבוע בד"ן, כתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה ואין בעל מניות המוגדר כבעל שליטה בבנק.

למידע מעודכן לגבי החזקות בעלי עניין בבנק נכון ליום 31 במרס 2022, ראה דוח מידי על מצבת החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה מיום 7 באפריל 2022 (אסמכתא: 2022-01-045268). כמו כן, ראה דיווח מידי בעניין רשימת בעלי אמצעי שליטה מהותי בבנק ליום 31 במרס 2022 מיום 7 באפריל 2022 (אסמכתא: 2022-01-045337).

מינויים ופרישות

מינויים

רו"ח **אורי יוניסי**, ראש חטיבת קשרי לקוחות וחבר הנהלת הבנק בדרג סמנכ"ל בכיר, מונה לתפקיד ראש חטיבת משכנתאות, בתוקף מיום 1 בינואר 2022.

עו"ד **מור פינגרר**, שכהונה כחברת הנהלה, יועצת משפטית ראשית וראש חטיבת הייעוץ המשפטי בדרג סמנכ"ל בכיר, מונתה בנוסף לתפקיד מזכירת הבנק והקבוצה, בתוקף מיום 1 במרס 2022.

פרישות

עו"ד **הדר ויסמונסקי וינברג**, מזכירת הבנק והקבוצה, סיימה את תפקידה ב-28 בפברואר 2022.

מבנה ארגוני

חטיבת משכנתאות

ביום 1 בינואר 2022 הוקמה החטיבה לצורך ריכוז כלל הפעילות של בנק לאומי בהעמדת משכנתאות והלוואות לדיר.

סיום סכסוך עבודה

ביום 1 באוגוסט 2021 נתקבלה בבנק הודעה על סכסוך עבודה שהוכרז, לבקשת ארגון העובדים בבנק, על ידי הסתדרות העובדים הכללית החדשה - הסתדרות המעו"ף, מכח חוק יישוב סכסוכי עבודה, התשי"ז-1957. בהמשך ליישוב העניינים נשוא ההכרזה הודיעה הסתדרות המעו"ף ביום 24 בפברואר 2022 על סיום הסכסוך.

עבודה היברידית

הבנק החל ביום 15 באוגוסט 2021 מתווה עבודה היברידית המאפשר לעובדים לעבוד יום בשבוע מהבית. ביום 9 בפברואר 2022 נחתם בין ההנהלה לוועד העובדים מסמך הסכמות, במסגרתו הגיעו הצדדים להסכמות עקרוניות על מתווה קבע של יום בשבוע עבודה מרחוק, החל מיום 13 בפברואר 2022.

הסכמים מהותיים

לפרטים בנוגע להסכמים מהותיים של חברות מוחזקות עיקריות ראה [ביאור 16](#) ופרק [חברות מוחזקות עיקריות בדוח הדירקטוריון וההנהלה](#).

לפרטים בנוגע להסכמים מהותיים נוספים ראה פרק [הסכמים מהותיים בדוח הכספי לשנת 2021](#).

חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית

חלק מהמידע בפרק זה הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו - ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

בתקופת הדוח פורסמו הצעות לשינויים רגולטורים ושינויים בהוראות דין שונות, אשר עשויה להיות להם השפעה על מאפייני הפעילות של הקבוצה, על היקף הפעילות בחלק מתחומי הפעילות של הקבוצה, על שיעור הרווחיות בחלק מפעילויות הקבוצה ועל סיכוני האשראי והסיכונים התפעוליים והמשפטיים להם חשופה הקבוצה. חלק מההוראות מצויות בשלבים שונים של דיונים ולפיכך לא ניתן להעריך האם יפורסמו כהוראות מחייבות ואם יפורסמו מה יהיו ההוראות הסופיות שייקבעו. לפיכך, לא ניתן להעריך בשלב זה את ההשפעה שעשויה להיות לאותן הוראות על הפעילות הכוללת של הקבוצה, אם בכלל. בפרק זה מפורטות הוראות אשר נכנסו לתוקף במהלך תקופת הדוח והוראות הצפויות להיכנס לתוקף, אשר השפעתן על הבנק עשויה להיות משמעותית.

ראה תיאור מפורט בפרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית בדוח ממשל תאגידי לשנת 2021](#).

הוראות הפיקוח על הבנקים

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 451 - נהלים למתן הלוואות לדיור

ביום 31 בינואר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 451. בין היתר נקבע במסגרת התיקון, כי תאגידי בנקאיים יחויבו לספק ללקוח אישור עקרוני למתן הלוואה בפורמט אחיד, שבו יוצגו שלושה סלים אחידים שהרכבם נקבע על ידי בנק ישראל, כאשר אורך תקופת ההלוואה ייבחר על ידי הלקוח. בכל אחד מהסלים יוצגו: הריבית הכוללת החזויה, סך התשלומים החזוי בכל תקופת המשכנתא והתשלום החודשי הגבוה ביותר הצפוי על פי התחזיות. בנוסף וללא קשר לסלים האחידים, יוכלו הבנקים להציע ללקוח גם סל משכנתא בתמהיל מותאם אישית.

בנוסף נקבע בתיקון כי על הבנק להעמיד לרשות הציבור מחשבון מקוון המאפשר ביצוע סימולציות של תמהילים שונים בטווחי זמן שונים. כמו כן, ההוראה מסדירה את אופן הצגת המידע שעל תאגידי בנקאי להציג ביישום האינטרנטי שהוא מציע ללקוחותיו.

נקבע פרק זמן קצוב למתן אישור עקרוני ללקוח ונדרש לאפשר ללקוח להגיש בקשה ולקבל את האישור, בין היתר, באופן מקוון ובטלפון.

תחילתה של ההוראה ביום 31 באוגוסט 2022. הבנק רשאי לפעול בהתאם להוראה או חלקה לפני מועד זה.

בנוסף ביום 2 במאי 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 449 בעניין פישוט הסכמים ללקוחות. במסגרת הטיוטה מוצע לבצע התאמות בהוראה, על מנת להתאימה לתיקונים האמורים שבוצעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 451.

יישום ההוראות מחייב עדכון של תהליכי העבודה.

הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

ראה פירוט בפרק [ההון והלימות ההון בדוח הדירקטוריון וההנהלה](#).

מכתב הפיקוח על הבנקים לגבי עלייה בסיכון האשראי לענף הבינוי והנדל"ן

במהלך החודשים אוקטובר ודצמבר 2021 הפיץ הפיקוח על הבנקים מכתבים לתאגידי הבנקאיים בנושא עלייה בסיכון האשראי בענף הבינוי והנדל"ן, במסגרת המכתבים נקבע כי בתקופה האחרונה חלה עלייה בסיכון האשראי המערכת הבנקאית בענף הבינוי והנדל"ן, אשר מקבלת ביטוי, בין היתר בגידול מואץ של יתרות האשראי, במאפייני הסיכון ובשיעורי המימון בחלק מהתאגידי הבנקאיים. בהמשך לכך, במכתב שפורסם ביום 20 במרס 2022 מבהיר הפיקוח כי לנוכח המשך המגמה של גידול בסיכון האשראי לענף הבינוי והנדל"ן, הוחלט לנקוט בצעדים פיקוחיים נוספים אשר מטרתם לחזק את ניהול הסיכונים, את השקיפות, והעקביות הפיקוחית ואת כושר הניטור אחר הסיכון בתיק. הצעדים הנוספים כוללים, בין היתר: (1) טיוטת הוראה להקצאת הון נוספת בגין מימון קרקעות במינוף גבוה - הבנקים יידרשו להגדיל את משקל הסיכון של הלוואות שניתנו ושיינתנו לרכישת קרקעות למטרות פיתוח או בניה בשיעור LTV העולה על 75%; (2) המחשת והדגמת תהליך הניתוח של צוותי הביקורת של הפיקוח על הבנקים בהתייחס לאשראי לענף הבינוי והנדל"ן, על מנת לסייע לניהול הליכי החיתום והסיווג של האשראי בבנקים; (3) הרחבת הדיווח לפיקוח על ענף הבינוי והנדל"ן.

במקביל פורסמה ביום 20 במרס 2022 טיוטת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 203 "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי", במסגרתה מוצע לקבוע, כי לרשימת החובות המשוקללים לסיכון ב-150% יתווספו הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בניה, בשיעור העולה על 75% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי יעוד. נכון למועד פרסום הדוח, עדכון זה הינו בגדר טיוטה וכי מועד הכניסה לתוקף של עדכון זה טרם נקבע.

הבנק בוחן את ההשפעה האפשרית של הפרסומים האמורים על פעילותו.

תיקון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 301 ו-301A בנושא "דירקטוריון" ו-"מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי"

במסגרת התיקון אשר פורסם ביום 10 באפריל 2022 תוקנו ההוראות והותאמו לדרישות החקיקה מיושבי ראש דירקטוריון בתאגידים בנקאיים בכלל, ובתאגידים בנקאיים בלא גרעין שליטה בפרט.

התיקון של ניהול בנקאי תקין מספר 301A קובע כי על הדירקטוריון להגדיר את תפקידיו של יו"ר הדירקטוריון כך שלא יחרגו מהתפקידים והסמכויות המוקנים ליו"ר דירקטוריון על פי הוראות הדין, שלא תיפגע אי תלותו, ובתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה - שלא תיווצר זיקה בינו לבין התאגיד הבנקאי. בנוסף, נקבע כי הדירקטוריון רשאי להטיל על יו"ר הדירקטוריון לבצע כל תפקיד שהדירקטוריון רשאי להסמיך אחד מחבריו לבצע הקשור לעבודת הדירקטוריון. עוד נקבע, כי על הדירקטוריון להגדיר את היקף הזמן שעל יו"ר הדירקטוריון להקדיש לשם ביצוע תפקידיו.

לניהול בנקאי תקין מספר 301A התווסף סעיף המפרט עקרונות לקביעת תגמול של יו"ר הדירקטוריון בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה. נקבע כי התגמול של היו"ר כאמור יהיה בהתאם לתקנות הגמול החלות על דירקטורים חיצוניים, וזאת בהתאמות מסוימות המפורטות בהוראה. נקבע, בין היתר, כי סכום הגמול השנתי שלו יהיה זכאי יו"ר הדירקטוריון לא יעלה על הגמול הכולל הממוצע של דירקטור מומחה בתאגיד הבנקאי, כשהוא מוכפל ב"חס הקובע" המתבסס הן על ההבדלים שבין מאפייני התפקיד של יו"ר הדירקטוריון לבין יתר הדירקטורים, שמשליכים על היקף הזמן שעל יו"ר הדירקטוריון להקדיש לשם ביצוע תפקידיו והן על מרכיב האחריות המוטל על יו"ר הדירקטוריון מעבר למוטל על יתר הדירקטורים. על ועדת התגמול הוטל לקבוע שאין בתנאי הגמול של יו"ר הדירקטוריון כדי להוות זיקה בהתאם לפקודה או כדי לפגוע באי התלות ובעצמאות של יו"ר הדירקטוריון.

תחילת התיקון ביום פרסומו, ואולם לגבי יושב ראש דירקטוריון המכהן בעת כניסת התיקון לתוקף - במועד עדכון תנאי מתנאי כהונתו או בתום 6 חודשים מיום הפרסום, לפי המוקדם.

הבנק נערך ליישום ההוראות.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 368 - יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל

ההוראה פורסמה לראשונה בחודש פברואר 2020. הבנקאות הפתוחה מחייבת את הבנקים וחברות כרטיסי האשראי לשתף מידע בנקאי של הלקוח, על פי בקשתו, עם ספקי צד ג' מורשים ולאפשר ביצוע תשלומים בחשבונם באמצעות צד ג' (המפוקח לעניין זה). המטרה היא כי בהתבסס על המידע הבנקאי האמור, יוכלו ספקי צד ג' להציע ללקוחות מוצרים חדשים, מותאמים אישית ללקוח. על פי ההוראה, ביסוס הבנקאות הפתוחה יעודד כניסת שחקנים חדשים לעולמות התשלומים, המידע, השיוק והתיווך, ויאפשר תמחור וחדשנות טובים יותר ללקוח.

מאז פרסומה תוקנה ההוראה מספר פעמים. בתקופת הדוח פורסמו תיקונים להוראה שעיקרם התאמה של ההוראה להסדרים שנקבעו במסגרת חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"ב-2021.

הבנק פועל ליישום ההוראה בהתאם למועדי התחילה המדורגת הקבועים בה.

התפתחויות רגולטוריות עקב אירוע נגיף הקורונה

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי (תיקון מספר 4 - הוראת שעה) (נגיף הקורונה החדש) (עיכוב הליכים לשם גיבוש ואישור הסדר חוב), התשפ"א-2021

החוק קובע מסלול ייעודי לטיפול בחובות של חייבים (תאגידים ויחידים) שנפגעו ממשבר הקורונה, המאפשר לחייב להגיע להסדר חוב מוסכם כחלופה להליכי חדלות פירעון מלאים. ההסדר הזמני מאפשר לעכב הליכים משפטיים והליכי גבייה נגד החייב. בתקופת עיכוב ההליכים החייב ישמור את השליטה בנכסיו. במקביל כולל ההסדר המוצע הגנות חלופיות מתאימות לנושים.

ביום 14 במרס 2022 פורסם צו חדלות פירעון ושיקום כלכלי (הארכת התקופה הקובעת לעניין הגשת בקשה לעיכוב הליכים לשם גיבוש הסדר חוב - נגיף הקורונה החדש), התשפ"ב-2022, במסגרתו הוארך תוקפן של ההוראות המיוחדות הנ"ל, עד ליום 17 בספטמבר 2022.

הצעת חוק הוצאה לפועל (תיקון מספר 70 והוראת שעה) (נגיף הקורונה החדש), התשפ"ב-2022

הצעת החוק מבקשת להאריך לתקופה נוספת את הוראת השעה שנקבעה במסגרת חוק הוצאה לפועל (נגיף הקורונה החדש - תיקון מספר 68 והוראת שעה), התשפ"א-2020 (להלן: "הוראת השעה"). הוראת השעה אשר נחקקה בעקבות התפרצות נגיף הקורונה קבעה הסדרים שונים שמטרתם לתמרץ תשלום של חובות וחזרה לפעילות כלכלית, וכן למנוע מאנשים שנקלעו למשבר להידרדר למשבר כלכלי חמור וארוך. במסגרת זו נקבעו, בין היתר, הסדרים לעניין סמכות רשמים לאחד תיקים באופן יזום; הארכת תקופת האזרה לביצוע פסק דין או להגשת התנגדות לשטר חוב ולתביעה על סכום קצוב; קביעת הסדר תשלומים מיוחד; וכן קביעת הוראות ייחודיות לעניין אגרה ושכר טרחת עורך דין בעד בקשות ביצוע. בשל פקיעת תוקפן של מרבית ההוראות האמורות ביום 24 במרס 2022, מוצע להאריך את הוראת השעה לתקופות נוספות.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה

ביום 15 במאי 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראה במסגרתו מבהיר הפיקוח, כי עקב התמשכות השפעות משבר הקורונה על נכסי התאגידים הבנקאיים, ובכלל זה תמיכה בצרכי האשראי של התאוששות המשק ורמה גבוהה של פיקדונות בבנק ישראל, עלה הצורך בהארכת תוקף ההקלה שנקבעה בנוגע ליחסי המינוף.

בהתאם נקבע, כי תוקף ההקלה עד ליום 30 ביוני 2024, כאשר יחס המינוף לא יפחת מהשיעור ביום 31 בדצמבר 2023 או מיחס המינוף הנדרש מהתאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם; ניצול ההקלה לא יהווה חסם לחלוקת דיבידנד בכפוף לתכנון הון הכולל חזרה ליחס המינוף הנדרש.

להרחבה נוספת בנושא ההתאמות הרגולטוריות השונות על רקע אירוע נגיף הקורונה והשפעתו, ראה פרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית](#) [דוח ממשל תאגידי לשנת 2021](#).

נושאים נוספים

חוק שכר שווה לעובדת ועובד, התשנ"ו-1996 (תיקון מספר 6 התש"ף-2020)

עד ליום 1 ביוני 2022 נדרשים מעסיקים שונים וביניהם תאגידים מדווחים, לערוך דוחות לשנת 2021, שיפורסמו באתר האינטרנט של התאגיד, על פערי השכר שבין עובדות לעובדים, מכח תיקון מספר 6 לחוק שכר שווה לעובדת ולעובד, תשנ"ו-1996.

דירוג אשראי

להלן דירוג האשראי והתחזית של המדינה והבנק ליום 23 במאי 2022:

קצר טווח	תחזית	ארוך טווח	דירוג חברת	
P-1	positive	A1	Moody's	מדינת ישראל
A-1+	stable	AA-	S&P	
F1+	stable	A+	Fitch	
P-1	stable	A2	Moody's	בנק לאומי: מט"ח
A-1	stable	A	S&P	
F1+	stable	A	Fitch	
A-1+	stable	AAA	S&P מעלות	דירוג מקומי (בישראל)
P-1	stable	Aaa	מידרוג	

להלן התפתחות דירוג האשראי ותחזית הדירוג של הבנק מה-1 בינואר 2022 ועד ליום 23 במאי 2022:

ב-12 בינואר 2022 סוכנות הדירוג Fitch אישרה את דירוג הבנק ואת תחזית הדירוג.

ב-20 בינואר 2022 סוכנות הדירוג S&P אישרה את דירוג הבנק ואת תחזית הדירוג.

ב-23 בינואר 2022 סוכנות הדירוג S&P מעלות אישרה את דירוג הבנק ואת תחזית הדירוג.

ב-9 במרס 2022 סוכנות הדירוג S&P מעלות העניקה לבנק דירוג לטווח קצר A-1+.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות^(א) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2021			2022		
שיעור הכנסה ^(ג)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ^(ב)	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ^(ב)
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח	
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ^(ג)					
3.12	2,132	273,398	3.44	2,788	324,043
בישראל					
3.88	216	22,252	3.95	235	23,797
מחוץ לישראל					
3.18	2,348	295,650	3.48	3,023	347,840
סך הכל ^(ג)					
אשראי לממשלה					
2.31	4	694	3.45	9	1,042
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
2.31	4	694	3.45	9	1,042
סך הכל					
פיקדונות בבנקים					
0.62	17	10,912	0.36	15	16,708
בישראל					
-	-	119	-	-	235
מחוץ לישראל					
0.62	17	11,031	0.35	15	16,943
סך הכל					
פיקדונות בבנקים מרכזיים					
0.10	26	101,877	0.10	33	137,637
בישראל					
-	-	976	0.29	2	2,771
מחוץ לישראל					
0.10	26	102,853	0.10	35	140,408
סך הכל					
ני"ע שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
0.12	1	3,226	0.13	1	3,197
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
0.12	1	3,226	0.13	1	3,197
סך הכל					
אג"ח לפדיון וזמינות למכירה ^(ד)					
0.99	184	74,284	1.29	239	73,860
בישראל					
2.49	28	4,503	2.10	27	5,142
מחוץ לישראל					
1.08	212	78,787	1.35	266	79,002
סך הכל					
אג"ח למסחר ^(ד)					
0.54	4	2,951	2.11	12	2,280
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
0.54	4	2,951	2.11	12	2,280
סך הכל					
2.11	2,612	495,192	2.28	3,361	590,712
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
5,089			5,688		
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
52,387			58,488		
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ^(ה)					
2,612			3,361		
552,668			654,888		
סך כל הנכסים					
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילות					
3.50	244	27,850	3.31	264	31,945
מחוץ לישראל					

ראה הערות [בעמוד 228](#)

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2021			2022		
שיעור הוצאה ⁽¹⁾	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
באחוזים		במיליוני ש"ח	באחוזים		במיליוני ש"ח
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
0.21	163	304,889	0.30	256	340,930
בישראל					
0.01	4	173,434	0.01	6	201,237
לפי דרישה					
0.48	159	131,455	0.72	250	139,693
לזמן קצוב					
0.35	12	13,714	0.29	8	10,904
מחוץ לישראל					
0.13	3	9,402	0.11	2	7,365
לפי דרישה					
0.83	9	4,312	0.68	6	3,539
לזמן קצוב					
0.22	175	318,603	0.30	264	351,834
סך הכל					
פיקדונות הממשלה					
1.96	1	204	-	-	323
בישראל					
-	-	15	-	-	1
מחוץ לישראל					
1.83	1	219	-	-	324
סך הכל					
פיקדונות מבנקים מרכזיים					
0.08	2	9,912	0.07	3	17,054
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
0.08	2	9,912	0.07	3	17,054
סך הכל					
פיקדונות מבנקים					
0.07	1	5,836	0.12	2	6,504
בישראל					
-	-	141	-	-	53
מחוץ לישראל					
0.07	1	5,977	0.12	2	6,557
סך הכל					
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
-	-	479	0.35	2	2,261
בישראל					
-	-	252	-	-	236
מחוץ לישראל					
-	-	731	0.32	2	2,497
סך הכל					
אגרות חוב					
2.33	85	14,578	4.30	191	17,750
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
2.33	85	14,578	4.30	191	17,750
סך הכל					
0.30	264	350,020	0.47	462	396,016
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
			פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית		
			128,996		
			1,779		
			זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית		
			1,692		
			33,792		
			התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾		
			34,182		
			264		
			514,500		
			462		
			613,778		
			38,168		
			41,110		
			264		
			552,668		
			462		
			654,888		
			264		
			552,668		
1.81	2,348		1.81	2,899	
פער הריבית					
תשואה נטו⁽⁴⁾ על נכסים נושאי ריבית					
1.81	2,116	467,342	1.89	2,643	558,767
בישראל					
3.33	232	27,850	3.21	256	31,945
מחוץ לישראל					
1.90	2,348	495,192	1.96	2,899	590,712
סך הכל					
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילות מחוץ לישראל					
0.34	12	14,122	0.29	8	11,194

ראה הערות [בעמוד 228](#).

חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2021			2022		
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽¹⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים
מטבע ישראלי צמוד מדד					
					סך נכסים נושאי ריבית
3.66	445	48,596	7.20	971	53,921
(1.97)	(94)	19,057	(5.42)	(287)	21,174
			1.78		פער הריבית
1.69					
מטבע ישראלי לא צמוד					
					סך נכסים נושאי ריבית
1.93	1,651	341,405	1.78	1,843	415,264
(0.14)	(93)	258,298	(0.12)	(90)	296,502
			1.66		פער הריבית
1.79					
מטבע חוץ					
					סך נכסים נושאי ריבית
1.41	272	77,341	1.26	283	89,582
(0.44)	(65)	58,543	(0.46)	(77)	67,146
			0.80		פער הריבית
0.97					
סך פעילות בישראל					
					סך נכסים נושאי ריבית
2.03	2,368	467,342	2.22	3,097	558,767
(0.30)	(252)	335,898	(0.47)	(454)	384,822
			1.75		פער הריבית
1.73					

ראה הערות [בעמוד 228](#).

חלק ד' - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

2022 לעומת 2021			
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
גידול (קטון) בגלל שינוי ^(ח)		שינוי נטו	
מחיר	כמות	במיליוני ש"ח	
נכסים נושאי ריבית			
אשראי לציבור			
בישראל	436	220	656
מחוץ לישראל	15	4	19
סך הכל	451	224	675
נכסים נושאי ריבית אחרים			
בישראל	54	19	73
מחוץ לישראל	9	(8)	1
סך הכל	63	11	74
סך כל הכנסות הריבית			
749			
התחייבויות נושאות ריבית			
פיקדונות הציבור			
בישראל	27	66	93
מחוץ לישראל	(2)	(2)	(4)
סך הכל	25	64	89
התחייבויות נושאות ריבית אחרות			
בישראל	58	51	109
מחוץ לישראל	-	-	-
סך הכל	58	51	109
סך הכל הוצאות הריבית			
198			

הערות:

- (א) הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (ב) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, חברות בנות בחו"ל על בסיס יתרות לתחילת הרבעונים.
- (ג) לפני ניכוי היתרה הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (ד) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכחה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן של רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בגין אג"ח שהועברו מהתיק הזמין למכירה בסך של 622 מיליון ש"ח (31 במרס 2021 - 1,859 מיליון ש"ח).
- (ה) לרבות יתרות מאזניות של מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית, נכסים לא כספיים ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (ו) לרבות יתרות מאזניות של מכשירים נגזרים והתחייבויות לא כספיות.
- (ז) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו, לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (ח) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.
- (ט) עמלות לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2022 בסך 133 מיליון ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית מאשראי לציבור (עמלות לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2021 בסך 146 מיליון ש"ח).
- (י) החל מה-1 בינואר 2022 מיישם הבנק את עדכון דרישות הגילוי של הפיקוח על הבנקים בנושא הצגת שיעורי הכנסה והוצאה, במסגרת עדכון זה עודכנה שיטת ההצגה של שיעורי ההכנסה וההוצאה שחושבו על בסיס רבעוני למונחים שנתיים לשיטה המקובלת בבנקים בארה"ב. בהתאם לכך, תרגם הבנק את היחס הרבעוני למונחים שנתיים תוך הכפלה בארבע, חלף העלאה בחזקה לפי שיטת ההצגה הקודמת. בהתאם להוראות החוזר, הבנק הציג מחדש את מספרי ההשוואה של שיעורי ההכנסה וההוצאה המתייחסים לתקופה רבעונית קודמת המוצגת בדוח זה באופן עקבי לשיטת ההצגה החדשה. השפעת שינוי שיטת ההצגה אינה מהותית.

מילון מונחים

מונח	הגדרה
א	
אובליגו	מייצג את סך החבות שהועמדה ללקוח ומהווה את החבות הכוללת לבנק.
איגוח	פעולה של הפיכת הלוואות ואשראי בנקאי להלוואה ארוכת טווח, באמצעות אגרות חוב.
אירוע קיברנטי (סייבר)	אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משוכצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.
אנשים פרטיים	יחידים שאינם תאגידים (רשומים או לא רשומים) ואינם עוסקים בפעילות עסקית. אנשים פרטיים מוגדרים בהתאם להוראות בנק ישראל כך שבקטגוריה זו נכללות הלוואות ליחידים שאינן למטרות עסקיות אשר מסווגים לענף משק אנשים פרטיים בהתאם להגדרות אחידות של הלמ"ס לרבות משקי בית ובנקאות פרטית.
ארגון מחדש של חוב בעייתי	חוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של החייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב או בדרך של קבלת נכסים אחרים.
אשראי on call	אשראי שניתן למספר ימים ונפרע על פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.
אשראי בהשגחה מיוחדת	אשראי בהשגחה מיוחדת מאזני הוא אשראי אשר מתקיימות לגביו חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הנהלת התאגיד. אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי בהשגחה מיוחדת אם מימוש ההתחייבות התלויה בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.
אשראי דוקומנטרי מותנה - SBLC	אשראי דוקומנטרי מותנה הוא ערבות בנקאית בניסוח של אשראי דוקומנטרי מסחרי, אשר מטרתו העיקרית היא להבטיח ביצוע תשלום. אשראי דוקומנטרי מותנה דומה לערבות בכך שהוא מהווה התחייבות של בנק לשלם את הסכום הנקוב בו כנגד מסמך דרישת תשלום מהמוטב, בעוד שלאשראי דוקומנטרי מסחרי בו נדרשת הצגת מסמכים שונים על מנת להפוך את התחייבות הבנק למחולטת.
אשראי נחות	אשראי אשר מוגן באופן שאינו מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי מאזני שסווג כאמור, קיימת חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. אשראי אשר מוכרת בגינו הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר.

<p>אשראי לא צובר</p> <p>אשראי מאזני הנבחן על בסיס פרטני, ואשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים, צפוי שהתאגיד הבנקאי לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו (תשלומי קרן וריבית) לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. חוב הנבחן על בסיס פרטני יסווג כלא צובר בכל מקרה כאשר קרן או ריבית מצויים בפיגור של 90 ימים רצופים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב וכן מצוי בהליכי גביה.</p> <p>אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי לא צובר אם מימוש ההתחייבות התלויה בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות ההתחייבות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.</p> <p>בנוסף, חוב לא צובר ייחשב גם חוב שנבחן פרטנית ואשר תנאיו שונו בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי.</p>	
<p>ב</p> <p>באזל 2/באזל 3</p> <p>הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.</p>	
<p>ה</p> <p>הון עצמי רובד 1</p> <p>הון על בסיס מתמשך - going concern capital. הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".</p>	
<p>הון פיקוחי</p> <p>הון המשמש לחישוב יחס הלימות הון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד). רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).</p>	
<p>הון רובד 2</p> <p>שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר (gone concern capital) והוא כולל בעיקר מכשירי הון כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים הון המותנה (contingent convertible - CoCo) שהונפקו על ידי הבנק ושיומרו למניות הבנק בקרות אירוע מוכן (point of non viability). בנוסף, במסגרת הון זה נכללים פריטים כגון: יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.</p>	
<p>ההיקף הצפוי של חשיפתו של צד נגדי בעת כשל אשראי.</p>	<p>החשיפה בעת הכשל EAD - (Exposure At Default)</p>
<p>הסכמי ריפוי אלה הם הסכמים לרכישה או למכירת נייר ערך תמורת מזומנים או ניירות ערך כאשר בעת העסקה מסכימים המוכר והקונה לבצע עסקה חוזרת, הפוכה מזו שבוצעה לראשונה, במועד ובמחיר מוסכמים מראש.</p>	<p>הסכמי רכש/מכר חוזר (Repurchase agreement or reverse repurchase)</p>

<p>הפרשה שנקבעת לגבי כל חוב שנבחן פרטנית, למעט הלוואות לדיר (ובכלל זה כל חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי וכפוף לבחינה פרטנית בהתאם למדיניות הבנק). סכום ההפרשה נאמד בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהווה בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של החוב או כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון או כאשר צפויה תפיסת נכס, בהתאם לשווי הוגן של הביטחון בניכוי עלויות מימוש ותוך הפעלת מקדמי ביטחון זהירים. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את הלוויים הרלבנטיים.</p>	<p>הפרשה פרטנית</p>
<p>הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, וכן בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם לא צוברים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות באומדני הבנק ביחס לסבירות הניצול של הפריטים החוץ מאזניים השונים.</p>	<p>הפרשה קבוצתית</p>
<p>ח</p>	
<p>סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לוויים שכוללת אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מעבר לדלפק (OTC). חבות מחושבת בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 של הפיקוח על הבנקים.</p>	<p>חבות</p>
<p>פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם הוא (כולו או חלקו) לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפירעון. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותן או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שנקבעה על ידי הנהלת הבנק.</p>	<p>חוב בפיגור</p>
<p>מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT). חוזה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופית) תאריך מסוים. חוזה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופית) תאריך מסוים.</p>	<p>חוזה אופצייה</p>
<p>כל חישוב הנותן ביטוי לתנאי אי וודאות, כלומר, מותאם לסיכון. לדוגמה, משקף את ניסיון העבר והערכת ההנהלה לגבי מועדי הפרישה הצפויים של עובדי הבנק וההטבות הצפויות עם הפרישה, המיוחסות ליניארית על פני תקופת העבודה הצפויה.</p>	<p>חישוב אקטוארי</p>
<p>חשיפות אלו נובעות ממחויבות שנטל הבנק כלפי הלוויים שלו אך לתאריך הדיווח טרם מומשו/נוצלו על ידי הלוויים ולאור זאת חשיפות אלו טרם באות לידי ביטוי ברישום נכס או התחייבות מאזנית. דוגמה לחשיפות אלו הן, בין היתר:</p> <ul style="list-style-type: none"> • התחייבויות למתן אשראי שטרם נוצלו; • מסגרות אשראי לא מנוצלות; • התחייבויות בהתאם להסכמי ערבות; • התחייבויות בהתאם לאישור עקרוני המחייב את הבנק לשמור על ריבית לתקופה מסוימת. • ועוד. 	<p>חשיפות חוץ מאזניות</p>

<p>החשיפה לסיכון הבסיס מתבטאת בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים ובשערי החליפין, עקב ההפרש בין שווי הנכסים להתחייבויות, כולל השפעת העסקאות העתידיות, בכל אחד ממגזרי ההצמדה. החשיפה לסיכונים הבסיס נמדדת כאחוז מההון החשוף של הקבוצה. ההון החשוף ברמת הבנק, כולל את ההון העצמי ועתודות מסוימות, בניכוי נכסים קבועים והשקעות בחברות מוחזקות.</p>	<p>חשיפת בסיס הצמדה ושער חליפין</p>
י	
<p>יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.</p>	<p>יחס הלימות ההון</p>
<p>יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופן זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.</p>	<p>יחס כיסוי נזילות</p>
<p>יחס מימון יציב נטו נועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. המדידה הן במאוחד והן בסולו מתבצעת אחת לרבעון והדרישה לעמוד ביחס של 100%.</p>	<p>יחס מימון יציב</p>
<p>מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.</p>	<p>יחס מינוף</p>
כ	
<p>כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים מאותו סוג.</p>	<p>כתבי התחייבות נדחים</p>
מ	
<p>מבנים שהוקמו במטרה להעביר לבעלי האג"ח תזרימים הנובעים ממכשירים/נכסים אחרים. לצורך כך, מוקמת חברה ייעודית (Entity SPE – Special Purpose) שקולטת את הנכסים היוצרים תזרים מזומנים שמועבר על ידי יוצרם (originator) ומסיטה את תקבולי תזרים המזומנים המסוים ממנה אל בעלי האג"ח זאת בהתאם למבנה שמוסכם עם בעלי האג"ח לפי סדר הקדימויות הגלום בסדרות האג"ח השונות (tranche). המחאת הזכויות כאמור יוצרת מבנה משפטי שבו נושי ה-SPE לא יוכלו לרדת לנכסי הישות המעבירה וגם לא יהיו חשופים לסיכונים הגלומים מפעילויות האחרות של הישות, וכי כל מהותה של ה-SPE היא קבלת תקבולי תזרים המזומנים המדובר והעברה לבעלי האג"ח.</p>	<p>מבני איגוח</p>
<p>הבנק נעזר במודל ההון הכלכלי, המתבסס על דירוגי הלווים, על מנת להעריך את סיכון האשראי ברמת המכלול של תיק האשראי ובחתיכים שונים מתוכו.</p>	<p>מודל ההון הכלכלי</p>

<p>נגזרים משובצים הינם מכשירים נגזרים, אשר משובצים (embedded) במסגרת חוזים ומכשירים פיננסיים אחרים או חוזים מסחריים לרכישה או מכירה של מוצרים ושירותים (חוזים אלו מכונים בספרות החשבונאית כ"חוזים מארחים" Host Contract).</p> <p>הטיפול החשבונאי מבוצע בהתאם למהות הכלכלית של הפריטים והעסקאות ולא בהתאם לצורתם המשפטית ולאור זאת, מכשירים נגזרים משובצים שעל פי מאפיינים כלכליים אינם קשורים באופן ברור והדוק לחוזה המארח מופרדים ממנו לצורכי המדידה בספרי הבנק.</p>	<p>מכשירים נגזרים משובצים (Embedded Derivative)</p>
<p>מניות המוחזקות במישרין על ידי החברה עצמה. ממניות אלה נשללו הזכויות בהון ובהצבעה בחברה.</p>	<p>מניות רדומות</p>
<p>המרווח בין מחיר הרכישה ומחיר המכירה המוצעים. זהו למעשה ההבדל בין המחיר הגבוה ביותר שקונה מוכן לשלם עבור נכס והמחיר הנמוך ביותר בו מוכר מוכן למכור אותו.</p>	<p>מרווח Bid-Ask</p>
<p>משך חיים ממוצע (מח"מ) נמדד בשנים ומשקלל את תשלומי הריבית התקופתיים של המכשיר הפיננסי לאורך חייו עד לפדיון הסופי.</p>	<p>משך חיים ממוצע (מח"מ)</p>
נ	
<p>חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללבוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון וכו'.</p>	<p>נגזר אשראי</p>
<p>הקצאת הון מזערי כנגד סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, בשיטה הקושרת את היקף החשיפות לסיכונים השונים לדרישת ההון הרגולטורית. הוראות נדבך 1 שנקבעו על ידי ועדת באזל אומצו במסגרת הוראות נוהל בנקאי תקין מספר 201 עד 209 והם קובעים שיטה פיקוחית לחישוב נכסים משוקללים בסיכון ואופן החישוב של דרישות ההון בגין נכסי סיכון כאמור.</p>	<p>נדבך 1</p>
<p>ניהול נכסי בנק והתחייבויותיו במגמה ליצור הקבלה מתאימה ביניהם ולהכביר את הונו של הבנק בטווח הארוך, לטובת בעלי מניותיו.</p>	<p>ניהול נכסים והתחייבויות - ALM</p>
<p>נכסי סיכון משקפים חשיפה מאזנית וחוזי מאזנית שנוצרת בגין פעילויות הבנק, משוקללת בסיכון המיוחס לה בהתאם להוראות נוהל בנקאי תקין מספר 203 עד 209 בכל הקשור לסיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי. נכסי סיכון כאמור נועדו לשקף את הסיכון המשוקלל בגינו נדרש הבנק להחזיק דרישת ההון הרגולטורית במסגרת הדרישות להלימות ההון.</p>	<p>נכסים משוקללים בסיכון או נכסי סיכון (RWA)</p>
<p>מאית של אחוז אחד המשמש כמודד לגבי שיעורי ריבית.</p>	<p>נקודת בסיס - BP</p>
ס	
<p>סיכון האשראי הינו סיכון של הבנק להפסד כתוצאה מהאפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי התאגיד הבנקאי, כפי שסוכמו.</p>	<p>סיכון אשראי</p>
<p>סיכון ה-Conduct (התנהלות מול לקוחות) הינו הסיכון שהתנהלות מול הלקוחות אשר אינה הוגנת, שקופה ומותאמת לצרכי תוביל להפסדים כתוצאה מנזקים משפטיים, קנסות או נזקי מוניטין.</p>	<p>סיכון ה-Conduct (התנהלות מול לקוחות)</p>

סיכון נזילות	סיכון הנזילות הוא הסיכון הנוצר בשל אי הוודאות ביחס לאפשרות לגיוס מקורות ו/או למימוש נכסים, באופן בלתי צפוי ותוך פרק זמן קצר, מבלי שיגרם הפסד מהותי.
סיכון תפעולי	סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון תדמיתי.
סיכון שירי	הסיכון השירי, הוא הסיכון שנשאר אחרי שיוך כל הסיכונים הספציפיים. לדוגמה: כאשר אדם רוכש נכס, הוא נחשף לחבילה של סיכונים שונים. רבים מהסיכונים הללו אינם ייחודיים לנכס שנרכש, אלא משקפים תרחישים רחבים יותר, כמו למשל עלייה או ירידה של מניות, העלאה או הורדה של שערי ריבית או שינוי קצב הצמיחה בכלכלה או בתעשייה מסוימת. ניתן לצמצם את החשיפה אליו באמצעות גיוון.
סיכונים בסיס	סיכון הבסיס, אשר מתבטא בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים ובשערי החליפין, עקב הפרש שבין שווי הנכסים להתחייבויות, כולל השפעת העסקאות העתידיות, בכל אחד ממגזרי ההצמדה.
סיכונים ריבית	סיכון להפסד או לירידת ערך כתוצאה משינויים בשערי הריבית במטבעות השונים.
סיכון אסטרטגי	סיכון עסקי הכולל את ההשלכות הנוכחיות והעתידיות על הון, רווחים, מוניטין או מעמד הנובעים מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים, רגולטורים וטכנולוגיים.
סיכון מוניטין	הסיכון שפרסום או גילוי ציבורי של עסקה או נוהג הקשור ללקוחות, כמו גם תוצאות עסקיות ואירועים הקשורים לקבוצה, ישפיע באופן שלילי על אמון הציבור בקבוצה או יגרמו לירידה בבסיס הלקוחות או יגררו עלויות משפטיות גבוהות או ירידה בהכנסות.
סיכונים שוק	סיכון שוק מוגדר כסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות הנובע משינוי בשווי הוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי שוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, תנודתיות בשיעורי ריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות ומדדים כלכליים נוספים).
סינדיקציה	עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.
ע	
עלות ריבית	מרכיב הריבית שמקצה לשנה שוטפת ומסווג כחלק מהוצאות אחרות.
עלות שירות	כל מרכיבי עלות ההטבה לעובדים המוקצים לתקופה מסוימת.
ר	
רווח בסיסי למניה	הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה.

<p>חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי המניות הרגילות של החברה האם, ובממוצע המשוקלל של מספר המניות הקיימות במחזור, בהתחשב בהשפעת כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדללות.</p>	<p>רווח מדולל למניה</p>
<p>בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף השנה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.</p>	<p>רווח/הפסד אקטוארי</p>
<p>ריבית הנקבעת לפי בסיס אובייקטיבי חיצוני היינו, שלתאגיד לא תהיה השפעה ישירה בקביעתה, על פי נוסחה קבועה מראש.</p>	<p>ריבית העוגן</p>
<p>ש</p>	
<p>ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסית בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית:</p> <ul style="list-style-type: none"> • רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק; • רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים; • רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים. 	<p>שווי הוגן</p>
<p>שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבויות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.</p>	<p>שוק פעיל</p>
<p>מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.</p>	<p>שיעור התשואה הפנימי (שת"פ)</p>
<p>היחס בין התשואה של עסק (רווח נקי) לבין ההון העצמי שלו. שיעור זה מודד את יכולות הבנק ביצירת רווחים מהנכסים נטו, וממחיש עד כמה יעיל הבנק בניצול השקעות נוספות ליצירת גידול בהכנסותיו.</p> <p>התשואה להון בבנקים מתבטאת ביחסים אלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בניכוי דיבידנד למניות בכורה שלא נרשם כהוצאה ברווח והפסד והוכרז בתקופת הדיווח בלבד מחולק בהון עצמי ממוצע; • רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בניכוי דיבידנד למניות בכורה שלא נרשם כהוצאה ברווח והפסד והוכרז בתקופת הדיווח בלבד מחולק בהון עצמי ממוצע בניכוי יתרה ממוצעת של מניות בכורה שנכללו בהון העצמי. 	<p>שיעור התשואה להון</p>

ת

תאגיד עזר

תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי שעיסוקיו הם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שהתייחדו לתאגידים בנקאיים בהתאם לחוק.

**תהליך הסקירה הפיקוחי
SREP – (Supervisory Review Process)**

התהליך נועד להבטיח כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח ולהשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונים. במסגרת התהליך בוחן הפיקוח את פרופיל הסיכון של התאגיד הבנקאי וכן התהליך הפנימי שננקט על ידי הבנק להערכת נאותות כוללת של הלימות ההון הרגולטורי המוחזק על ידי הבנק כנגד החשיפות. תהליך זה נועד לתת לרגולטור כלים להערכה עצמאית של פרופיל הסיכון של הבנק וניהול הסיכונים ולקבוע צעדים להתערבות מוקדמות במטרה למנוע פגיעה ביציבות הבנק והאיתנות הפיננסית שלו.

תכנית הטבה מוגדרת

סכומי קצבה או ביטוח קבועים וידועים מראש המשולמים לזכאים, בין שאלה תלויים בתוצאות ההשקעות של קרן הקצבה או המבטח.

תשואה להון

רווח נקי בניכוי דיבידנד למניות בכורה שלא נרשם כהוצאה ברווח והפסד והוכרז בתקופת הדיווח בלבד מחולק בהון עצמי ממוצע.

A

**ABS – Assets Back Securities
(אגרות חוב מגובי נכסים)**

נייר ערך שהבטוחות שניתנו לו, או השיעבוד, לגבי תשלומי הריבית והקרן, הינם תשואה על מסמך פיננסי מסוים.

B

BSC – Balanced Score Card

כלי ניהולי למדידת ביצועי הבנק וקווי העסקים שלו במגוון נושאים כמותיים ואיכותיים אותם הגדירה הנהלת הבנק במסגרת התכנית האסטרטגית.

B.O.T – Build Operate Transfer

מימון פרויקטיים ציבוריים בו גוף פרטי מקבל זיכיון מגוף ציבורי כדי לממן, לתכנן, לבנות ולהפעיל מתקן ציבורי לתקופה קצובה בסופה עוברת הבעלות על הפרוייקט לממשלה.

C

CECL – Current Expected Credit Losses

מודל הפרשות להפסדי אשראי צפויים.

CDO – Collateralized Debt Obligation

אגרות חוב המגובים על ידי תיק אגרות חוב ו/או הלוואות ברמות "בכירות" (seniority) ובדירוגים שונים.

CDS – Credit Default Swap

מכשיר פיננסי המעביר חשיפת אשראי למנפיק בין הצדדים לעסקה.

CLO – Collateralized Loan Obligation

אגרת חוב המגובה בתיק הלוואות.

**COSO – Committee Of Sponsoring Organizations
of the Treadway Commission**

מודל מובנה של בקרה פנימית. מטרת מסגרת המודל הינה לסייע לעסקים ולישויות אחרות להעריך, לאמוד ולהעצים את מערכות הבקרה הפנימית הפועלות אצלם.

מונח המתייחס להסדרי מימון שונים שחוצים גבולות לאומיים, כגון מתן הלוואות לאנשים וגופים במדינה אחרת, מכתבי אשראי, קיבולים בנקאיים וכו'.	Cross Border Activity (“פעילות חוצת גבולות”)
חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.	CVA - Credit Valuation Adjustment
	D
ה-(DFA) הינו חוק פדראלי אמריקאי אשר נכנס לתוקף ב-28 ביולי 2010 ומכיל רפורמה מקיפה ברגולציה הפיננסית, שלה השלכות שונות על קבוצת לאומי, שהעיקרית בהן מתייחסת לעסקאות בנגזרים מעבר לדלפק (OTC) מתחום החלף (Swap).	DFA - Dodd Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act
	E
רגולציה של האיחוד האירופי שנועדה להגדיל את יציבותם של השווקים מעבר לדלפק (OTC) בכל מדינות האיחוד האירופי.	EMIR - European Market infrastructure Regulation
	F
חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.	FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act
התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות ואחת מרשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב.	Federal Deposit Insurance Corporation - FDIC
סוכנות המסונפת לממשלת ארה"ב הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן לציבור. (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).	FHLMC - Freddie Mac
חברה ציבורית בחסות ממשלת ארה"ב הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן בשוק החופשי (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).	FNMA - Fannie Mae
חוזה בין שני צדדים למכירת כמות נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה זה אינו חוזה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגנים אלא נעשה לפי צרכי הלקוח.	FORWARD (חוזה אקדמה)
חוזה בין שני צדדים למכירת כמות נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה עתידי זה הוא חוזה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגנים.	FUTURE (חוזה עתידי)
	G
חברה פדראלית למשכנתאות. האג"ח המונפקות על ידה זוכות לערבות של הסוכנות הממשלתית למשכנתאות (Government National Mortgage Association).	GNMA - Ginnie Mea
	I
תהליך הערכת הלימות ההון משמש לצורך בחינת היקף ההון הדרוש לתמיכה בסיכונים השונים שהקבוצה חשופה אליהם, על מנת לוודא שהון הקבוצה בפועל עולה על דרישות ההון האמורות בכל זמן.	ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process

	L
השיעור מתוך חשיפת האשראי הכללית של הלווה במועד הכשל (EAD) אשר צפוי לגרום נזק לבנק בקרות אירוע הכשל.	LGD – Loss Given Default (שיעור ההפסד בהינתן כשל)
השיעור שמהווה המימון של הבנק בעסקת הרכישה ביחס לשווי הנכס הנרכש. שיעור המימון משקף מימד אחד של סיכון הלוואה, כאשר יחס LTV גבוה משקף סיכון גבוה יותר לבנק נתן האשראי.	LTV (שיעור המימון)
	M
אגרות חוב המגובות בנכסים פיננסיים שבהן תשלומי הריבית והקרן מתבססים על תזרים מזומנים הנובע מפירעון הלוואות המובטחות בנכסים פיננסיים. הנכסים המגבים עשויים להיות קבוצות של הלוואות, לרבות משכנתאות למגורים, או נכסים פיננסיים אחרים.	MBS – Mortgage Back Securities (אגרות חוב מגובי משכנתאות)
	N
היחס שבין הכנסות ריבית נטו ליתרה ממוצעת של נכסים נושאי ריבית.	NIM – Net Interest Margin
אשראי פגום שאינו צובר ריבית.	NPL – Non Performing Loan
	O
ארגון בינלאומי של המדינות המפותחות המקבלות את עקרונות הדמוקרטיה הליברלית והשוק החופשי. הארגון הינו פלטפורמה לדיון במדיניות, השוואת ביצועים, איתור פתרונות לקשיים וגיבוש קודים, עקרונות מנחים וסטנדרטים משותפים לביצוע מדיניות כלכלית וחברתית ברמה הלאומית. במסגרת הארגון כל מדינה חברה יכולה לתרום באופן משמעותי לקביעת מדיניות הארגון וניסוח קווי פעולה משותפים.	OECD
	P
מונח המתאר את ההסתברות שהלווה יגיע למצב של כשל אשראי בתוך תקופת זמן נתונה ממועד ביצוע הדרוג. המונח מספק הערכה של הסבירות שלוה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו כפי התנאים החוזיים של חובותיו.	PD – Probability of Default (כשל תוך שנה מיום הדרוג בתקופה נתונה)
מענק בצורת מניות אשר הינן חסומות ותלויות בביצועים עתידיים של התאגיד הבנקאי.	PSU (יחידות מניה חסומות תלויות ביצוע)
	R
שיטה המשווה תשואות על השקעות שונות הלוקחת בחשבון את הסיכון. התשואה בפועל מתואמת על ידי מדידת חשיפות הנכס לסיכון ומתאמת כלפי מטה את התשואה על נכסים מסוכנים יותר. יעילות השיטה תלויה בדיוק הערכה של הסיכון בנכסים שונים, ועד כמה ה"עונש" המוטל על נכסים מסוכנים יותר אכן משקף את דרגת סלידת הסיכון של כל משקיע נתון. לסוגים חדשים של נכסים, כמו נגזרים פיננסיים הערכת סיכון הוא דבר מאוד לא ודאי, לאור הניסיון בדבר התנהגות מחיריהם בפועל.	RORAC (תשואה להון מתאמת סיכון)
מניה רגילה שעל פי תנאי ההנפקה שלה לא ניתנת למסחר חופשי במשך פרק זמן מסוים או עד שיקרה או שלא יקרה אירוע מסוים ופרק זמן זה טרם חלף ו/או אירוע זה עוד לא התממש.	RSU (יחידות מניה חסומות)

	S
סוכנות ממשלתית אמריקאית לתמיכה בעסקים קטנים בארה"ב.	SBA – Small Business Administration
הסכם המגובה על ידי תיק CDS (שהינן נגזרות) ברמות בכירות (Seniority) שונות.	SCDO – Synthetic collateralized Debt Obligation
סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.	SWAP
	V
הינו מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות של התאגיד בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרות המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיר הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכוני השוק בפעילויות שונות.	VaR – Value at Risk (ערך בסיכון)

אינדקס

א

מגבלות 33, 34, 50, 51, 52, 58, 59, 60, 62, 64, 66, 75, 76, 148, 168

אומדנים חשבונאיים קריטיים 3, 35, 85

מגזרי פעילות 3, 38, 41, 42, 49, 103, 169, 170, 172, 174, 176, 177, 178

איגוח 229, 232

אקטוארי 118, 119, 142, 143, 144, 231, 235

מגזרי פעילות - גישת ההנהלה 3, 38, 39, 40, 103, 176, 177, 178

ארגון מחדש של חובות בעייתיים 19, 113

מגזרי פעילות פיקוחיים 3, 41, 42, 103, 169, 170, 172, 174

באזל 32, 33, 35, 80, 150, 154, 155, 230, 233

מדד המחירים לצרכן 11

ביטחונות 86, 109, 194

מדינות זרות 65, 66

מדיניות חשבונאית 3, 35, 85, 87, 107

בניינים וציוד 12, 13, 23, 24, 26, 93, 95, 100, 101, 195, 196, 197

מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים 152

בקריות 3, 82, 88, 90, 91, 230, 238

מוסדות פיננסיים זרים 29, 30, 67, 120, 121, 122, 123, 124, 125

ב

מוסדיים 41, 42, 66, 67, 141, 171, 173, 175

גיזור 94, 113, 114, 116, 117, 118, 119, 157, 158, 159, 162, 163

מזומנים ושוי מזומנים 100, 101

164, 165, 166

מינוף 5, 34, 37, 103, 148, 150, 151, 152, 153, 230, 232

דוח מאוחד על הרווח הכולל 4, 94

מיסים נדחים 15, 19, 100, 105, 152

דוח על השינויים בהון 4, 96, 98

מכשירי הון 33, 230

דוח על תזרימי מזומנים 4, 100, 101, 102

ממשלה הון 101, 107, 114, 225, 226, 236

דוח רווח והפסד 4, 12, 93

מסגרות אשראי 26, 193, 231

דיבינדנד 7, 16, 30, 34, 35, 96, 98, 100, 101, 115, 148, 149, 153

ג

224, 235, 236

נגזרים 12, 13, 15, 21, 22, 23, 26, 35, 36, 37, 46, 50, 51, 52, 58

הון והלימות ההון 3, 6, 16, 26, 32, 35, 222

115, 114, 113, 103, 100, 95, 77, 74, 73, 72, 71, 67, 66, 60, 59

הון מניות 96, 98

167, 166, 165, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 153, 116

הון עצמי רובד 1 5, 16, 32, 33, 34, 36, 106, 148, 151, 152

203, 202, 201, 200, 199, 198, 197, 196, 195, 193, 169, 168

153, 230

222, 216, 215, 214, 213, 212, 211, 210, 209, 208, 206, 204, 205

הון רובד 1 נוסף 33

228, 233, 238

נזילות 5, 6, 5, 66, 75, 80, 83, 154, 155, 232

הון רובד 2 32, 33, 151, 152, 230

ניירות ערך 7, 8, 13, 26, 28, 29, 30, 31, 37, 51, 52, 58, 60

הלוואות לדיור 27, 32, 33, 34, 36, 41, 42, 47, 49, 51, 52, 54, 55

121, 120, 114, 113, 110, 108, 107, 103, 100, 95, 87, 77, 73, 67

112, 109, 108, 106, 105, 86, 74, 73, 72, 71, 70, 68, 60, 59, 58

194, 164, 156, 153, 149, 136, 135, 134, 133, 132, 131, 125, 123

189, 188, 187, 186, 185, 184, 183, 182, 174, 172, 170, 151, 148

209, 206, 205, 204, 203, 202, 201, 200, 199, 198, 197, 196, 195

190, 191, 192, 193, 222, 231

230, 226, 216, 214, 213, 210

הפחתת סיכון אשראי 167, 168

נכסי סיכון 33, 35, 36, 148, 150, 151, 172, 174, 230, 233

הפרשה לירידת ערך 100

נכסים אחרים 13, 67, 95, 100, 110, 142, 143, 195, 196, 197, 216

הפרשה למס 5, 17, 25

225, 228, 229, 232

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי 107

ד

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 33, 85, 107, 230, 231

סייבר 47, 82, 229

התחייבויות בגין הטבות לעובדים 25, 94

סיכון מוניטין 47, 83, 84, 234

ה

סיכון נזילות 3, 6, 80, 234

ועדת 9, 35, 80, 150, 154, 155, 223, 230, 233

סיכון ריבית 75, 77

ו

סיכוני אשראי 3, 11, 27, 28, 30, 36, 47, 55, 64, 70, 74, 103

חובות בעייתיים 53, 54, 109, 113

169, 168, 167, 166, 165, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 157

חובות פגומים 6, 28, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 64

233

188, 187, 184, 183, 174, 172, 150, 139, 138, 109, 105, 74, 70

סיכוני שוק 3, 11, 32, 47, 75, 151, 233, 234

ז

סיכונים אחרים 3, 84

יעד הון 33, 34

סיכונים תפעוליים 3, 11, 47, 82, 233

ירידת ערך 28, 87, 100, 109, 125

ח

עמלות 5, 7, 12, 15, 20, 21, 22, 23, 93, 156, 228

מאזן מאוחד 4, 13, 95

ענפי משק 27, 58, 59, 60, 74, 85, 107

מבנה ארגוני 4, 47, 219, 221

ערך בסיכון 239

ש

שווי הוגן 25, 28, 67, 77, 78, 94, 103, 110, 113, 116, 117, 118, 119,
 120, 121, 122, 123, 124, 125, 128, 129, 131, 132, 133, 134, 135,
 136, 143, 160, 161, 163, 164, 168, 186, 187, 188, 198, 199, 200,
 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213,
 214, 228, 235

ת

תגמול 223
 תיאבון הסיכון 45, 47, 54, 61, 71, 75, 85, 86, 106, 107
 תיק בנקאי 77, 78, 79
 תיק למסחר 29, 30
 תשואה להון 6, 15, 17, 18, 112, 235, 236, 238
 תשואה להון מותאמת סיכון 238
 תשלום מבוסס מניות 96, 98

פ

פחת והפחתות 24
 פיקדונות הציבור 7, 13, 26, 31, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 73, 95,
 103, 114, 141, 170, 172, 174, 176, 177, 178, 195, 196, 197, 198,
 199, 200, 216, 226, 228
 פנסיה 24, 25, 94, 144, 145, 235
 ר
 רגולציה 4, 47, 74, 84, 219, 222, 224, 237
 רואי החשבון המבקרים 4, 88, 92
 רווח למניה 103, 116
 ריכוזיות ענפית 36